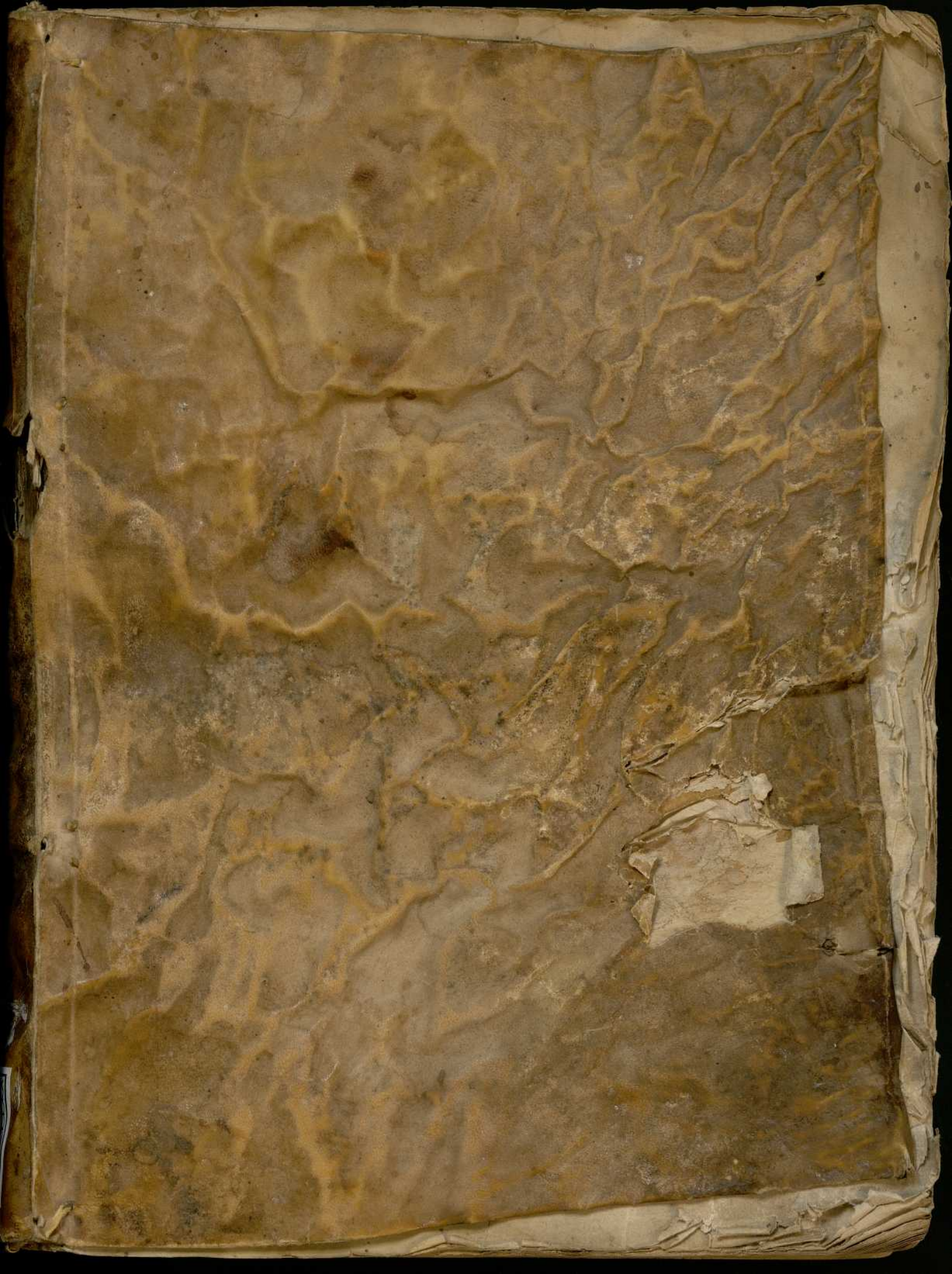
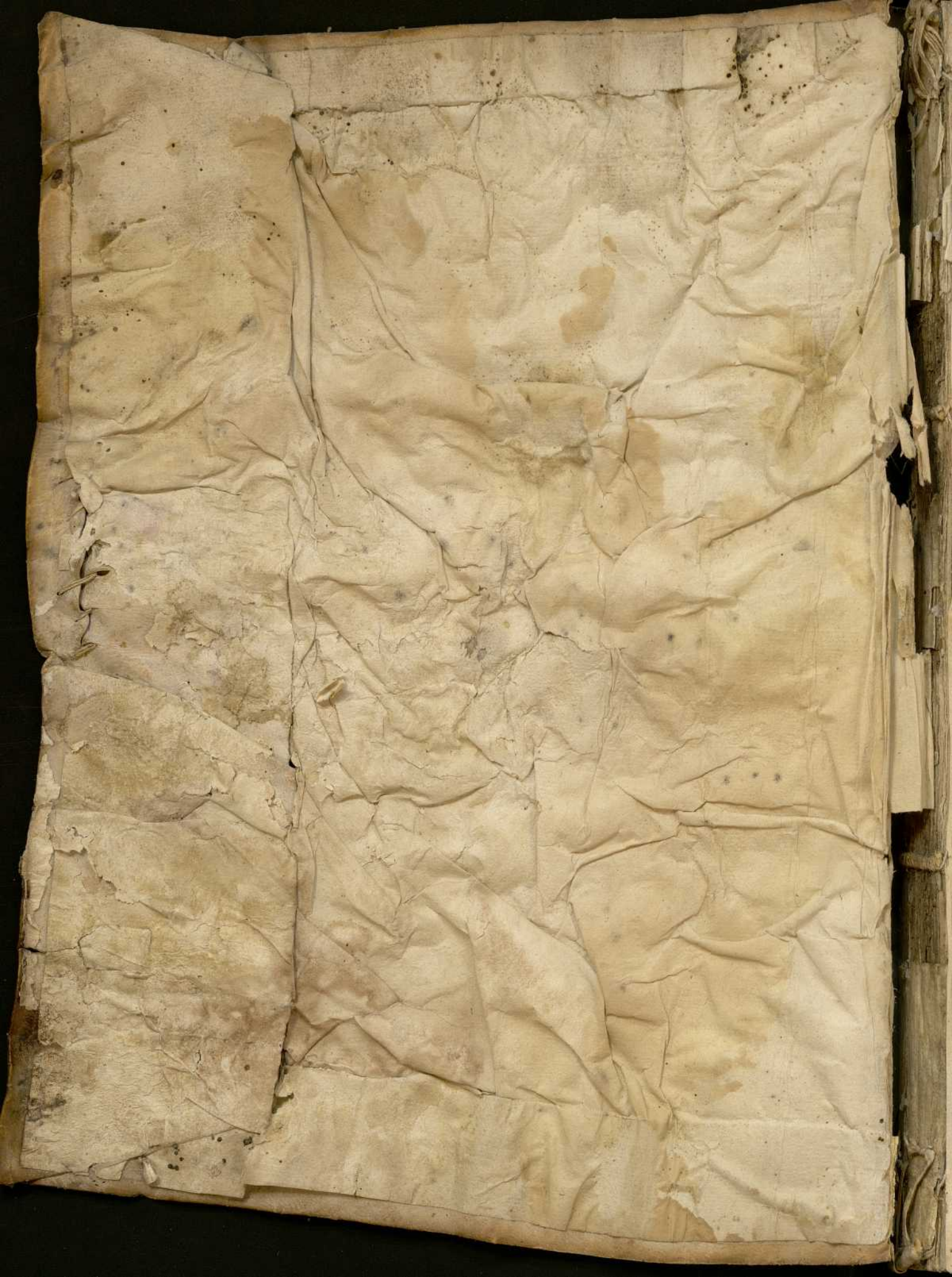

A
47
439

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

A.615.11 OFF

27
11

C.D.615.11

1.50

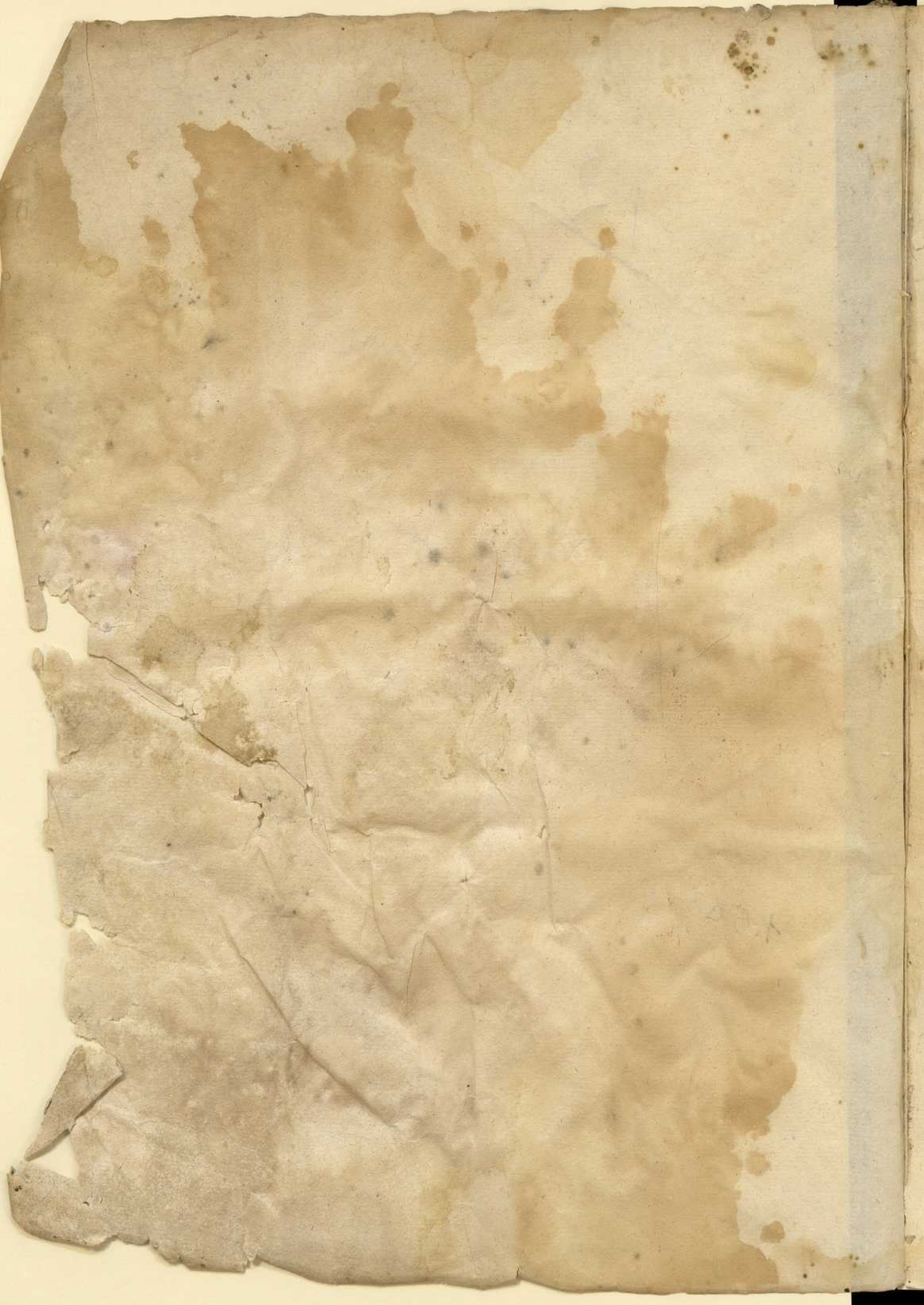

A.615.11 OFF

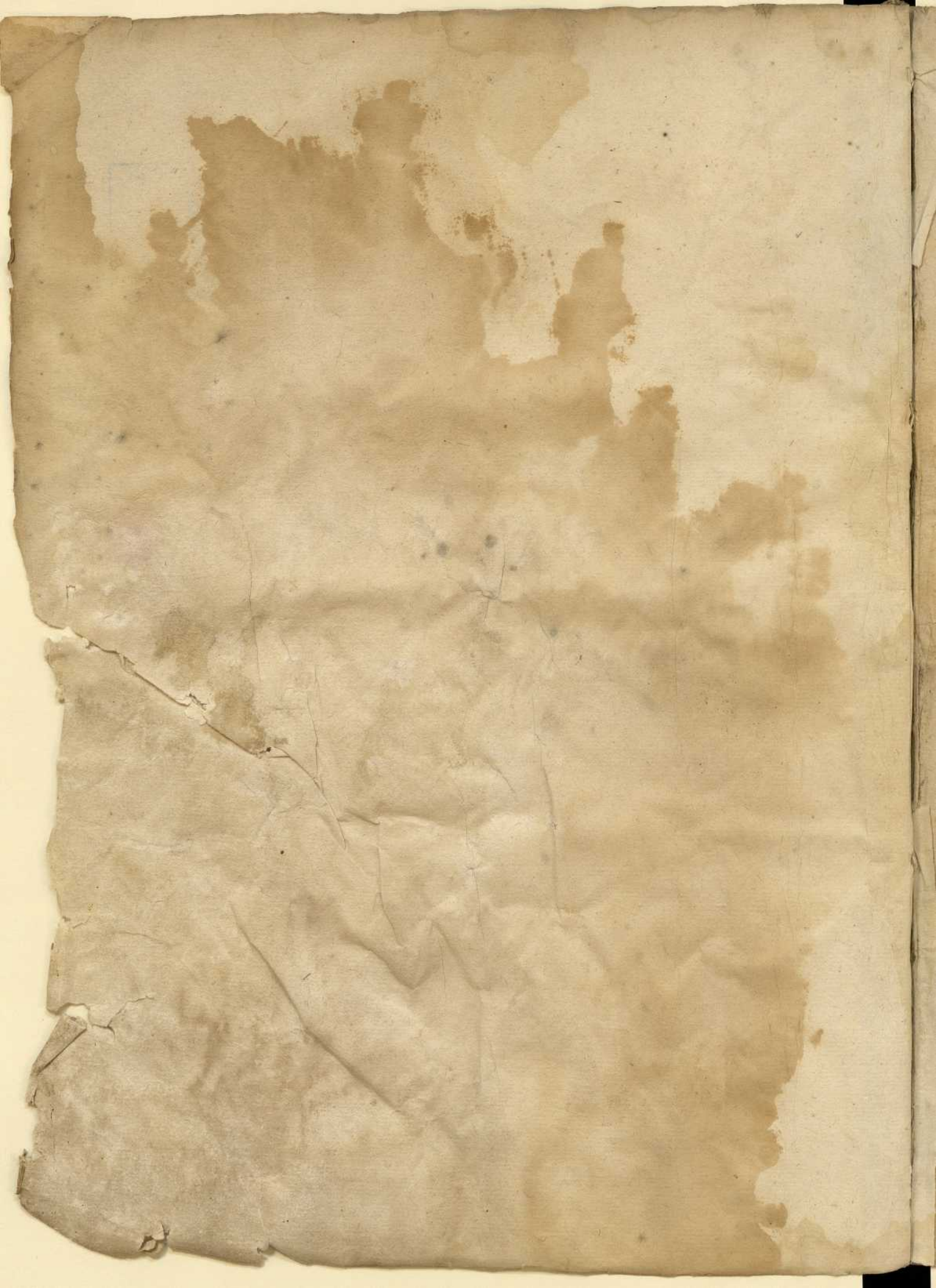
12
—
9-11

C.D.615.11

R
—
1.503

REAL
Sola: A
47
439

ON Philippe por

la gracia de Dios Rey de Castilla, de Aragon, de Leon, de las dos Sicilias, de Hierusalem, de Portugal, de Vngria, de Dalmacia, de Croacia, de Nauarra, de Granada, de Toledo, de Valencia, de Galicia, de Mallorca, de Seuilla, de Cerdeña, de Cordoua, de Corcega, de Murcia, de Jaen, de los Algarues, de Algezira, de Gibraltar, de las Islas de Canaria, de las Indias Orientales, y Occidentales, Islas, y tierra firme del mar Oceano, Archiduque de Austria, Duque de Borgoña, de Brabante, de Milan, de Athenas, y Neopatria, Conde de Abipurg, de Elandes, de Tirol, de Barcelona, de Rossillon, y Cerdeña Marques de Oristan, y Conde de Goctano. Yo quanto por parte del Colegio de Boticarios, de la nuestra ciudad de Valencia, me ha sido hecha relación que con industria, y trabajo han compuesto vn libro intitulado: *Officina medicamentorum, & methodus recte eadem componendi*: el qual es muy vtil, y prouechoso, y desean imprimir en los nuestros Reynos de la Corona de Aragon. Supplicandome fuessemos seruido, hazerles merced de licencia para ello. E nos teniendo consideracion a lo sobredicho, y que ha sido el dicho libro reconocido por persona experta en letras, y Medicina, y por ella aprobado, para que les resulte dello alguna vtilidad, y por la comun, lo hauemos tenido por bien. Por ende con tenor de las presentes de nuestra cierta ciencia, y Real auctoridad, deliberadamente, y consultamos licencia, permiso, y facultad al dicho Colegio de los Boticarios de la nuestra ciudad de Valencia, que por tiempo de diez años, contaderos desde el dia de la data de las presentes en adelante, el dicho Colegio, o la persona, o personas que no poder tuuieren, y no otro alguno, pueda, o puedan hazer imprimir, y vender dicho libro, intitulado *Officina Medicamentorum, & Methodus recte eadem componendi*, en los dichos nuestros Reynos de la Corona de Aragon. Prohibiendo, y vedando expressamente, que ningunas otras personas lo puedan hazer, por todo el dicho tiempo, sin la licencia, permiso, y voluntad del dicho Colegio, ni le puedan entrar en los dichos Reynos para vender de otros a donde se huuiere imprimido. Y si despues de publicadas las presentes huuiere alguno, o algunos, que durante el dicho tiempo, intentaren de imprimir, o vender el dicho libro, ni meterlos impresos para vender, como dicho es, incurran en pena de quinientos florines de oro de Aragon, diuidideros en tres partes: a saber es, vna para nuestros cofres Reales, otra para el dicho Colegio, y otra para el acusador: y demas de la dicha pena, si fuere Impressor, pierda los moldes, y libros que assi huuiere imprimido. Mandando con el mismo tenor de las presentes a qualesquier Lugarteniente, y Capitanes generales, Regentes la Chancilleria, Regente el officio, y Portants vezes de nuestro general Governador, Alguaziles, Porteros, Vergueros, y otros qualesquier officiales, y ministros nuestros, mayores y menores en los dichos nuestros

Reinos, y territorios, confirmados, y confirmados, y a sus Lugartenientes, y Regentes los dichos officios, lo incurrimiento de nuestra ira, e indignacion, y pena de mil florines de oro de Aragon, de bienes del que lo contrario hiziere, exigideros, y a nuestros Reales cofres aplicaderos, que la presente nuestra licencia, y prohibicion, todo lo en ella contenido, tengan, guarden, y obseruen, tener guardar, y cumplir hagan al dicho Collegio, sin contradicion alguna: y no permitan, ni den lugar a que sea hecho lo contrario en manera alguna, si demas de nuestra ira, e indignacion en la pena sobredicha desean no incurrir. En testimonio de lo qual mandamos despachar las presentes con nuestro sello Real comun en el dorso selladas. Dat. en el Pardo a veynte y siete dias del mes de Nouiembre. Año del Nacimiento de nuestro Señor Jesu Christo mil seyscientos y tres.

Yo el Rey.

V. Couarr. Vicecancell.

V. Comtes gener. Thes.

V. Don Ioannes Sabater Reg.

V. Don Monts de Guad. Reg.

V. Franquesa Conf. generalis.

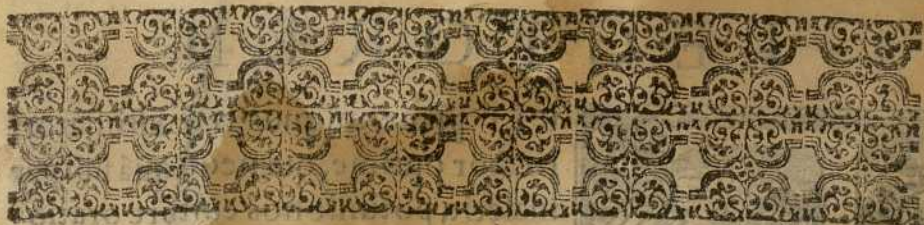
*Tomo la razon el Conseruador general
Franquesa.*

Dominus Rex mandauit mihi Hieronymo Cassol. Vil. per Couarruñias icecancell. Comitum generalem Thes. Guardiola, & Sabater Regent. Cancell. Franquesa Confec. generalem.

Indiuerforum III.

Fol. CCLXXIII.

ADMONITIO AD

TAN TA EST SÆPE EORVM, QVORVM
oper typographiæ vtuntur, incuria, tanta, & tam facilis in
ipfis characteribus coniungendis aberrandi occasio, tam
paratus ipfus, vne lynceus quidem possit omnino sibi caue-
re. Itaque mirum nemini videri debet, si in hoc opere tam va-
sto, tam vario, tam dissimili, ex tam multis rebus concinnato
aliqua menda reperiantur, quæ diligentiâ nostram eluserint,
& oculos deceperint. Quæcumque illa sint, hunc in modum
erunt corrigenda.

Pagina. 3. linea prima, in vasis viteris, lege in vasis vitreis.

Pagina. 4. linea. 20. Semetescunt, lege Sementescunt.

Pagina. 17. linea. 29. Aquæ Meute, lege Aquæ Mentha.

Pagina. 30. in margine. Syrupi inspissiores, lege Spissiores.

Pagina. 101. linea. 21. deperdidur, lege deperditur.

Pagina. 209. linea. 11. substitute, lege substitue.

Pagina. 381. linea. 9. inperie, lege intemperie.

In aliquibus locis legitur Oleum Omphacinum, & Omphacinum,
lege Omphacinum.

*Hæc sunt compositionibus addenda: Amomi, quo vero carerant,
substitutum est Galanga.*

ADMONITIO AD LECTOREM.

RIT plane iniquus res æstimator, Lector optime, qui nequaquã sibi persuaserit, potuisse nos cultore oratione, & grandiori stylo vti in hoc opere cõcinnando, vt facile ex aliquot locis colligi potuit. Sed nos pulicæ utilitatis studiosi magis, quã lauis, & honoris cupidi, eorũ rationem qui non multum aut ingenio valent, at industria præstant, aut linguæ Romanæ cognitione excellunt, habendam duximus. Itaq. rem totam omnium captui accommodauimus, easq. sapissime voces usurpauimus, quæ sunt barbæ, vtilitatis tamen; vt Magistraliter; aut maxime familiares, & vsu cõmuni receptæ, vt obseruandum hac ratione, hoc modo. Et quidẽ in eo secuti sumus officinarum cõluetudinem, sicut nostrũ cõsiliũ quã plurimis prodesse, & cuiusvis Pharmacopolæ commodis, vtilitatiq. seruire. Denique constat omnibus, quæ in hoc opere continentur, eius esse naturæ, vt de illis ire dici possit;

Ornari res ipsa negat, contenta doceri.

HOC ETIAM te admunitum volumus, qui huius operis auctores extiterunt, & in eo augendo, atq. ornando laborauerunt, non modo Pharmacopolas, sed etiam medicos esse, & vtramq. facultatem assiduo studio, diligentia, vsu, & doctrina cõiunxisse. Vt iam iniuste facturus sit omnino, qui dicat nos in alienam messem manũ immisisse, atq. extra modum, nostræq. professionis cancellos fuisse progressos, qui compositionum vsu tradendum curauerimus, quod ad solos Medicos pertinere existimatur. In eam etiam nos mentem adduxerunt assiduæ, ac vehementes medicorum adolescentum preces, postulantiũ, vel flagrantium potius, vt in ea re nostra quoq. versaretur industria. Hi magna ex parte ad venæ sũt, & externi, ideoq. nobis in eorum vtilitatem propendentibus, visum est illis in hac præsertim re gratificari. Vnde nos omni culpa vacare, nullaq. reprehensione dignos esse quiuis, modo nulla sit malevolentia suffusus, agnoscat.

AMPLISSIMIS VA- LENTINAE REIPUBLICAE

PATRIBVS SENATORIBVS, AC CIVIBVS,

Collegium Valentinorum Pharmaco-
polarum. S. P. D.

QVOD, Patres patriæ, ac Senatus Valentinæ, Apollinem, & AEsculapium veteres apotheoſi quadam in Deorum immortalium numerum retulerint; quod etiam Hippocrati Coo, ob profligatam, quam prædixerat venientem ex Illyricis peſtem, ſolennes Ludos, quos Herculi celebrabat, tota Græcia cõſecrauerit; quod item ob Antiochum Regem ſeruatum à Cleombroto Phtolomæus Rex Medicinam Sacris Megalenſibus quotannis curauerit celebrandam, ac vniuerſa denique antiquitas certatim diuinos in eã honores, immortales laudes, & auguſta dignitatis inſignia, per omnes temporum ſucceſſiones, ætateſq. cõtulerit; quid aliud voluit, quam poſteris ad omnem memoriam teſtatum relinquere, quanti ſit apud homines faciendã Ars ea, ex qua ipſum hominum genus, maxime ſeruatũs, ac vtilitates pene immẽſas reportauit? Si enim lux hæc, qua fruimur, grata hominibus eſt; ſi ſpiritus, quem ducimus in primis charus ad vitæ uſuram cenſeri debet, ea certe ratio, ac diſciplina, quæ ſpiritus, vitæq. arbitra, varias eius vices, & incommoda moderatur, labentẽ fulcit, ac iam fere perditam reſtituit; maximo ſuo iure, ſummum ſibi æſtimationis gradũ apud omnes aſciſcere debet, & vëdicare. Neq. verò vrbs hæc noſtra præclariffima, Senatus, Populuſq. Valentinus, omni liberalium artium genere excultiſſimus, iſtud veluti naturæ ius, quod Arti Medicæ debetur, aut ignorauit, aut cognitũ parui duxit; ſed omni ſemper animi contentione, ſic ad eius dignitatem amplificandam incubuit, vt nil videatur antiquius habuiſſe, quam eius præſtantiffimæ Artis Studia colere, augere, & honeſtiſſimis propoſitis ſtipediũs, adhibitiſq. celeberrimis viris, illuſtrare. Quæ res & Academia toto terrarum orbe huius Artis nomine celebratã peperit, & tot grauiffimos in ea doctores, totq. peritiſſimos in profligandis morbis viros, ad omnes pene mũdi partes eduxit; vt iam nulla fere videatur eſſe perfectiſſima Medicina, quæ in iſto noſtrate ſolo, nata, & exculta non ſit. Quæ omnia ſic apud nos ſemper valuerunt, vt cum de edẽda huiusmodi medica elucubratione cogitaremus, nefas, plane committere videremur, ſi alicuius alterius nomini, quam veſtro, ſub quorum tutela, ſtudia iſta omnia præcipue continentur, hoc opus qualecunq. cõſecraremus. In quo ſane vos, qui omnes Artis huius partes, tanto ſemper ſtudio fouere, ac complecti ſoliti eſtis, certe partem hanc, quæ de ratione componẽdi pharmaca, quæ quotidie in comunem humanæ ſalutis uſum veniunt, agit, ac diſputat, non quidem minimam Medicæ facultatis partem exiſtimantes, ſed eius, vt par eſt, dignitatẽ plane præcipuam cognoſcentes, non inferiori benignitatis,
ac pro-

ac prouidentia gradu admittendam, ac recipiendam existimabitis. Vt enim cōsulto prætereamus laudes plurimas huius artis, pharmacoepæ, quas omnes semper antiqui illi vel amplissime constituerunt, vt Reges, ac principes viros taceamus, qui eius studiis exornari in primis exoptarunt; vt medicamēta plurima prætermittamus, tam simplicia, quam etiam composita, quibus nomina sua indere summi Imperatores ad omnem posterorum recordationem, curarunt, vt Gentianam à Gentio, Illyriorum Rege, Artemisiā ab Artemisa Charia Regina, Centaureum à Chyrone centauro Saturni filio, & in compositis Mithridaticum, à Mithridate Ponti Rege, confectiones amech, vnguenta Regis Agrippæ, & alia plurima; quæ longum esset per censere, certe eius est in Reipub. necessitas, vt vix vlla possit medendi ratio constare, si hæc vna eius pars de medio tolleretur. Si enim nullus artifex, tamen peritissimus, quicquā laude dignum in arte consequi potest, si necessariis ad agendum instrumentis destituitur, quid expectandum est à Medico, licet in profligandis morbis exercitatissimo, si commoda ad curationes materia, quæ fere tota ex pharmacoepæ repetitur, illi non suppetat? Quæ etiam res nos sapius dubitantes, & in ipso labore pene deficientes, erexit, & confirmavit, vt opus id de redigendis in certū ordinem confectionibus, quæ in officinarum vsu sunt, & susciperemus, & susceptum ad vltimum pro viribus colophonem perduceremus. Deerat illud hætenus, nec id quidem citra notam aliquam ignominia cum & Barchino, & Cæsaragusta, & aliæ omnes prouinciarum metropoles, sua habeant opera typis ad communem omnium vsum excussa; sola vero Valentia, cui vni iure Medica re perdocenda, ceteræ omnes vrbes cedunt, fascesq. submitunt, sola, inquam, Valentina vrbs, hoc vtilissimo, & in primis necessario opere priuaretur. Et quamuis suum quisq. opus, manu per scriptum domi seruet, tamen & id multo minus patebat, quam communi omnium vsui conueniret, nec tam fusam plurimarum rerum cognitionem cōtinebat, quam nos in hoc publico labore, longo tempore, diligentia pene incredibili, qua potuimus eruditione, pro viribus elaborare contendimus. Vbi & fontes ipsos indicauimus, scilicet, Auctores, ex quibus vnaquæq. confectio deducta est, & multa quæ in dubio erant, quantum potuimus, explicare tentauimus; & plurimas voces obscuras ex Arabicis tum libris, tum etiam hominibus enodauimus, & modos compositionum longa Artis experientia collectos, & obseruatos adhibuimus, & alia deniq. plurima adiunximus, ex quibus non minima, vt speramus, ad publicum totius Reipub. vsum utilitas enascetur. Quare vestrum erit Senatores, ac Patricii, viri prudentia laude clarissimi, omnia, quæ in publicam salutem cadunt, qua soletis animi magnitudine, suscipere, fouere, & amplificare; vestrum, inquam, quorum præcipue nomen, vt debuimus huic nostro labori adscribi semper concupiuimus, hoc ipsum opusculum licet, per exiguum, sed necessitate publica non contemnendum, vestra fultum defensione, ac humanitate susceptum, in partes vestra Reipublicæ, in qua natum, & altum est, recipere, admittere, amplexari. Valete Patres Patriæ, ac moderatores amplissimi.

ANTO-

ANTONIVS IOHANNES
INSA, ET IOHANNES BAPTISTA CATAR-

roja Collegij Pharmacopolarum Praefecti Maiores, Gulielmus Salua-
dor Borrás, & Franciscus Iohannes Molina Examinatores,
erudito, prudentique Lectori.

S. P. D.

QUOD iam diu apud nos satis grauibus de caussis, opus, tam varium, quam est ipsa Natura, tam vtile, quam necessaria salus, delituerat, Prudentissime Lector, illud quidem non vlla commodi spes, non honoris contentio, non laudis cupiditas, sed acre quoddam iuuandi generis humani studium, & nonnullorum multis in erroribus, caecisq. tenebris versantium, christiana miseratio ex domestica vmbra in publicam lucem euocauit. Etenim cū illa schedula, quae vulgo Recepta appellatur, priuatim tantum scripta sint, easq. plerique, parū exercitati, alia sū res agentes, in suum vsum transcribant, sepe fit, vt multa menda, eaq. perniciofa, in eas irrepant, alia pro aliis simplicia vsurpentur; & ne grauiora referamus, aut addantur non necessaria; aut detrahantur vtilia. Vnde quae, & quanta sequi possint, vel secuta iam sint, detrimenta, & sensere plurimi suo maximo malo, & nos quotidie, non sine dolore experimur. Itaque vt aegroti, misereq. laborati opportune, & salutariter cōsultatur; & Medici, quos habet Valentina Clarissimos, & in omni doctrina genere praestantissimos, quod auuidissime secūtur, felicissime consequantur, visum nobis est, post longā consultationem, explorata sentētia doctissimorum hominū, nō modo medicamenta, sed eorundem etiam rationem, ac methodum coficiendorum typis mandare, non dubitantes futurum, quin hoc nostrum studium, diligentia, cura, & eximia in publicam incolumitatem propensio gratissimis omnium animis excipiantur. Quod si in hoc opere, tam difficili, tam vario, tam dissimili, & plane nouo quidquam sit parum elegans, & ex cultum, aut minus eruditum, quam deceat amplitudinem, & dignitatem tantae Artis, aut obscurum, aut confusum, oramus, vt nō ideo hunc nostrum laborem, tuum, eorumq. omniumq. fructum, qui eo vti volent tempore necessario, explodendum, aut de illius, nostraq. existimatione detrahendum, putes: sed ita te cōpares, vt nostra tantum voluntas, & consilium bene agendi ante oculos tuos obuersetur. Nam etiam si nostris conatibus non is, quem maxime sperabamus, respondeat euentus, tamen aliquid commendationis nobis debetur, quod saltem conati simus, vehementerq. contenderimus, vt omnia medicamenta in hac Valentina ciuitate, totoq. Regno, atque adeo Hispania rite, & ordine, tum etiā vna, & eadem, quae longe omnium optima sit, ratione coficiantur. Aequum enim est, & cum publica salute coniunctum, vt quorum sensus, & studia ad mortaliū omnium commoda, vitaeq. propagationem, & propugnationē inter se mirifice conspirant, eorum in pharmacis concinandis, miscendisq. potionibus vehemens sit, & vere christiana consentio. Addunt huic operi, ni fallimur, utilitatis, & ornamenti plurimum obseruationes quaedam nō simplicium modo, quorum copia, aut facultas nō suppetit (qua enim ratione suppleri possint, aut quae eorum loco poni, diserte praescribitur) sed etiam methodi, quae retinenda sit in permiscendis, tēperandisq. medicamentis. Hinc speramus fore, vt & maxima & plurima cum in Valentinum Regnum, tum in omnes oras, partesq. terrarum, vbi latine scitur, commodo alargissime deriuentur. cum in exercitatis vsus, parum cautis, si qui sint, facilitas, omnibus certa quaedam, stabilis, & ex multis accuratissime electa ratio proponatur. Vale.

VINCENTII MARI

NER DE ALAGON PRESBYTERI

Valent. ad librum Carmen.

QUI fueras olim toto quaesitus in orbe,
Iam prodis celebri praeditus arte, liber:
Magna quidem, fateor, retines tu dogmata semper;
Quae vere esse putat diuus Apollo sua.
Mors misero pugnat, tristi, certamine, vitae;
Praualet, haec tantum dogmata vita tenens.
Ingens thesaurus, laeta officina salutis
Foelicitatis habes tu bona cuncta viris.
Conficis, o foelix, medicamina; corpora seruas
E caelo lapsum dicimus istud opus.
Remedium cunctis tribuis, cum morbus abundat;
Nil nisi miraculum continet arsque tua.
Vel te Aesculapius, vel, diuus Appollo, vel alter;
Sed quis composuit, gloria viuis erit.
Hoc opere immenso, foelix, hoc Lector eritque
Et viuax, medicus, magnus, Alexicacus.

EIVSDEM, AD COLLEGIUM

Præfectos Epygramma.

VEctores Phaëtonis equi, qui lumina mundo
Semper clara ferunt, ordine sunt quatuor.
Sic clarior, mundo, caeli Phaëtonte salusque
Fertur equis quatuor, monstrat ut iste liber,
Veloci cursu currus iam portitor Insa,
Collegium celebrat lumine saepe suo.
Atque Catarroja immensum plaustrumque mouetque
Est radiis medicis nobilis Archiatrus.
Tertius his, claro collucet lumine, Borrus;
Fertque diem mundo luciditate sacrum.
Robore sed quartus magno currumque Molina
Portat; enim clarum hunc iamque dedere librum;
Quis poterit grates, istis per soluere dignas?
Vel quae sunt tantis munera danda viris?
Laudentur, vigeant, celebrentur in orbe per aeuum;
Lumina dum Phaëton clara daturus erit.

OFFE

I

OFFICINA MEDI
CAMENTORVM, ET METHO
DVS RECTE EADEM COMPONENTI,

cum variis Scholiis, ac aliis quamplurimis, ipsi operi
necessariis; ex sententia Valentinorum
Pharmacopolarum.

TRACTATVS DE SIMPLICI-
BVS MEDICAMENTIS.

PROSTVLAT ratio ordinis, &
recepta maxime consuetudo,
vt, antequa de omnibus me-
dicamentis, quoru, & in officii
nis, & apud nostros medicos
vsus est frequentissimus, aga-
mus, medicamenta simplicia, cum ea sint, ex
quibus alia componuntur, proponamus. Quo-
niam vero hac nostra tempestate quampluri-
ma medicamenta simplicia, non sine detrimen-
to, desiderantur, quia aut nunquam apparēt,
aut adulterina sunt, & fictitia, nec legitima, &
vera ad nos comportatur, docebimus, quam
breuiter, & perspicue licebit, quæ recipienda
sint, quæ exploenda. Id vt maiori securitate,
& spe perficiendi faciamus, illud efficit pla-
ne, quod quæ a nobis tradentur, perita sint ex
abditis, & reconditis Medicinæ fontibus, &
peritissimis Medicis, quos adiuimus sapissi-
me, & diligentissime cōsulimus, inter quos
fuit doctissimus, & celeberrimus Doctor

A Iohan-

De Simplicibus.

Prima pars, ex qua desumitur materia medicamentorū simplicium.

Iohannes Plaça, quem non solum in substitutis Theriacæ Magnæ, & Mythridatis, verum etiam in aliis multis secuti sumus. Omnia itaque, ut iam ad rem aggrediamur, simplicia medicamenta, quæ seruantur in officinis, ex altera quatuor rerum sumuntur: vel enim desumuntur ex plantis, vel sunt partes plantarū, vel aliquid ab ipsis extractum, qualia sunt quæ secuntur.

DE FLORIBVS.

Flores cordiales officinarū.

Flores Rosarum Alexandrinarum,
Rosarum rubearum,
Violarum,
Buglossæ,
Borraginis.

Hi quatuor ultimi flores cordiaci vocantur, ab aliquibus demptis Rosis, tres reliqui accipiuntur.

Flos Roris marini, Anthos per excellentiam dictus.

Flos Stæchadis arabicæ,
Stæchadis citrinæ, Eliocrison Dioscoridis,
Chamæmeli, à Dioscoride Anthemis dictus,
qualis, ex agro Vrgeleni asportatur,
Papaueris rubri,
Genistæ,
Balauistiæ,
Meliloti,
Epithimi,
Citranguli,
Cartami,
Nucum,
Crocii,
Nimphææ vtriusque.

Observandū est, flores oēs post exicationē
eorum

De Simplicibus.

3

corum in vasis vitæ multo præstantius
seruari, vt experientia demonstrat.

SERVANTVR FOLIA.

Folia Sene,
Phillitis, Lingua ceruina dicta,
Asplenii, id est, ceterach, vel Scolopendria,
Foliculi Sene,
Mirthi.

SERVANTVR HERBÆ integræ.

Melissa,
Origanum,
Polium,
Pulegium,
Abrotanum mas,
Abrotanum femina,
Nepeta, quæ secundam speciem calaminthæ est,
Calamintha prima,
Thimbra, id est, satureia,
Scordium,
Chamædriis,
Betonica,
Thymus,
Centaurium minus,
Iua arthetica,
Iua moschata,
Salua.

Quo tempore
præstantiores
sunt herbæ, ad
vsum medicum.

Observandum est, circa has plantas, & cir-
ca reliquas, quibus quotidie videntur me-
dici, vt si sint ex genere illarum, quæ, dum a-
dulteratæ factæ sunt, degenerant à sua natura, eo
tempore peritus Aromatarius, tum etiã pru-
den-

De Simplicibus.

dentissimus Medicus abſtineant ſe ab illarũ
 vſu. Nam lactuca, intybus, ſonchus, & ſimiles
 plantæ, iis, dum tenerrimæ ſunt, & antequam
 caulẽ educant, qualitatem frigidam obti-
 nent, à qua degenerant, dum caulẽ emittunt:
 & præcipue dum florent, vel ſementefcunt.
 Nam tunc abundant maxima lactis quantita-
 te, & calidiores ſunt: quod ex ſapore amaro
 prehenditur. Hoc non accidit in aliis quã
 plurimis plantis. Borrage enim, & bugloſſa,
 fumaria, & in numeræ aliæ, ſunt optimæ, & in
 tegris viribus conſtitutæ, dum florent, & præ-
 cipue dum ſemine prægnantes ſunt, dum mo-
 do adhuc ex ipsis humiditas extrahi poſſit.
 Nam ſunt & aliæ plantæ, quæ poſtquam cau-
 lem emiferunt, adeo ſunt exſuccæ, vt ex ipsis
 nulla humida ſubſtãtia poſſit extrahi. Ac pro-
 inde hæ plantæ accipiendæ ſunt, antequã in
 caulẽ veniant. Illæ vero plantæ, quæ non
 emittunt caulẽ, nec florent, nec ſementefcunt,
 eo tempore ſunt præſtantioreſ, quo folia ha-
 bêt maiora, & virétiora. Huius generis ſunt.

Herba Capilla-
 res.

Ceterach,
 Adiantum album, capillus Veneris dictũ
 Adiantum nigrũ, a Dioſcoride trichomanes,
 vel politrichon appellatum,
 Phillitis,
 Hepatica,
 Hemionitis.

Et hæ plantæ vocantur capillares; Hæ ve-
 ro aliæ, quæ ſecuntur, emollientes dicun-
 tur.

Herba Emolliẽ-
 tes.

Malua,
 Althæa,
 Viola,

Acan-

De Simplicibus.

5

Acanthus idest, branca vrsina,
Beta.

Prasiū viride
ponendum est
in medicinis.

EST etiam obseruandū, quasdam esse plan-
tas, in quarum foliis existētibus humidio-
ribus reperitur ipsarum facultas. Hinc Gale-
nus ex quarto acutorum dum recipit Prasiū
addit viride esse accipiendū: in Prasio enim
recenti, & viridi quædam substantia lenta re-
peritur, apta, & accommodata thoracis affe-
ctibus, quæ per exiccationem deperditur; &
sic in Pilulis de Agarico semper viride appo-
nimus.

Aliæ vero sunt plantæ vegetiores exercē-
tes actiones a sumta ipsarum humiditate, vt
fere reliquæ omnes sunt.

Ruta mediocri-
ter sicca vtēda
in antidotis.

Sed sunt & aliæ (cuius generis est ruta,) ex
quibus humiditas excrementitia est absumen-
da, vt flatūs valeant discutere, non sunt vero
compositioni iniiciendæ exiccatae. Nam tunc
acriores redduntur. Hinc Galenus præcipit
quarto sanitatis tuendæ, rutam accipiendam
esse recentem, ex qua prius, & ante vsum hu-
miditas excrementitia absumatur. Quod au-
tem verum sit in quibusdam plātis fitam esse
facultatem in substantia humida, in aliis vero
in substantia sicca, certo demonstrant Rosa-
rum flores, & violarum. Nam, cum ambæ,
dum recentes sunt, habeant facultatem re-
frigerandi, licet viola humida sit, rosa vero
sicca, post horum vero florum exiccationem
frigidior euadit rosa; quoniam in substantia
terrena magis pollet frigiditas, quam in hu-
mida substantia. Contra viola, dum exiccata
est, minus frigida euadit: hinc Mesues maxi-
mus indagator veritatis a firmat violas recen-
tes purgare lubricando, exiccatas vero attra-
hendo:

De Simplicibus.

Quot modis dicantur purgare medicamenta.

hendo: ad attractionem vero oportet in medicamento reperiri calorem, ut ab aliis purgationis speciebus distinguantur medicamenta quæ purgant attrahendo. Nam apud Arabes quatuor modis purgant medicamenta purgantia, attrahendo, leniendo, comprimendo, & lubricando. Non quod negent omnia purgare attrahendo; nam quæ comprimendo, leniendo, & lubricando, purgant, etiam attrahunt, quoniam peculiarem, & distinctum humorem euacuant; vocantur tamen his nominibus à præpollente in ipsis facultate.

FRUCTVS, QUI SERVANTUR IN OFFICINIS, SUNT, QUI SECUNTUR.

Colocynthis,
Iuiubæ,
Ficus,
Prunæ,
Vuæ passæ,
Anacardi,
Amygdalæ dulces,
Amygdalæ amaræ,
Fructus pini,
Fructus fistici,
Gallæ,
Lupini,
Myrobalani citrini,
Myrobalani chebuli,
Myrobalani indi,
Myrobalani emblici,
Myrobalani bellirici.

Ut Mesues de colocynthida, eius proprio capite affirmat.

Circa fructus hoc est obseruandum, si fructus sint aliqua maligna facultate, & singulares

repe-

De Siplmlicibus.

7

reperiantur in aliqua planta, sunt omnino fugiendi; quoniam in ynum coniuncta est malignitas plantæ.

Præstantius est ex fructib⁹ certam quantitatem describere, quàm numerum.

Secundo est obseruandú à medicis describi fructus per numeros, vt; accipe passularum paria decem; sed si fructus habent aliquam facultatem vehementissimam, vel facultatem purgandi, præstantius erit certam quantitatem describere quam numerum, vt videre est in colocynthide, myrobalanis & similibus; cum præsertim non omnes, licet ab eadem arbore geniti, sint æqualis molis, & magnitudinis.

Quo pacto poni debeát fructus in medicinis.

Vltimo est obseruandum, semper esse describendos fructus, abiectis ossibus, & corticibus, licet aliqui sint, qui & osse, & cortice carent, vt sunt, qui maxime accedunt ad feminis naturam, vt cicera, lupini, & similes fructus, qui etiam inter semina possunt connumerari.

SPECIES GUMMI, QUÆ

seruantur in officinis.

Gummi ce raci,
Gummi arabicum,
Tragacanthum,
Styrax calamita,
Galbanum,
Serapinum,
Ammoniacum,
Opopanax,
Gummi hederæ,
Gummi elemi,
Gummi oliuæ,
Bdelium,

A 4

Myrs

De Simplicibus.

Myrrha,
Tacamaca,
Carannia.

Gummi absolute.

Circa gummi illud est obseruandum; quod tunc in aliqua scheda inueniatur gummi absolute, arabicum intelligatur; sic Galenus secundo de compositione per genera.

Emplastrum de quatuor gummis.

Deinde etiam illud; dum a medicis describitur simpliciter. *R.* Emplastrum de quatuor gummis intelligere pharmacopolas, ammoniacum, popanacum, serapinum, & galbanum. Quæ quatuor gummi perpetuo dissoluntur aceto, ut separentur ligna a substantia gummosa, & ut tenuitas ipsis addatur, vel si non additur, saltem ab ipsis non deperdatur, ut contingit, si dissoluantur prædicta gummi cum alio liquore.

RESINAE, QUAE SER-
uantur in officinis.

Resina mastichina,
Resina pini.

Resina iuniperi, & vocatur Sâdarâchâ arabum, res longe diuersa à Sandaracha græcorum.

Beniudaicum,
Balsamum.

Quo modo dissoluantur resinae.

Illud quoque est obseruandum, Resinas omnes cum substantiam oleaginosam obtinent, non in aqueo liquore, sed perpetuo in re oleaginosa dissolui.

Sed dantur quædam gummi genera, quæ mediam obtinent naturam inter Resinas, & gummi,

De Simplicibus.

9

gummi, vt Myrrha, thus, quæ magis accedunt ad oleagineam naturam, quam aqueam, licet non disoluantur omnino, neque in oleo, neque in aqua, propter diuersas substantiæ partes.

SEMINA, QVÆ SER- uantur in nostris officinis.

Quatuor femina frigida maiora.

Semen Cucumeris,
Semen Citruli,
Semen Cucurbitæ,
Semen Melonis.

Quæ semina frigida maiora vocantur, & hoc nomine descripta in aliqua Scheda à pharmacopolis intelliguntur: quod si describantur ad paranda decocta, addendum est. **R.** Quatuor feminum maiorum frigidorum contusorum; si vero scribantur ad paranda electuaria; Catapotia: ad pulueres parandos, ad trochiscos, & ad aliud eius generis, ita sunt describenda. **R.** Quatuor semina maiora mundara.

Quatuor femina frigida minora.

Semen endiuiaë,
Cichorij,
Lactucæ,
Portulacæ.

Et hæc, quatuor semina frigida minora dicuntur; ab aliquibus tamen loco seminis cichorij semen Plantaginis additur, & fauet ipsi ratio; quoniam cichoriū intybi species est.

Quatuor femina calida maiora.

Semen Cumini,
Carui.

Anisi,

De Simplicibus.

Anisi,
Fœniculi.

Hæc dicuntur quatuor semina calida ma-
iora.

Quatuor femi-
na calida mino-
ra.

Semen Ammeos,
Semen Amomi,
Semen Petroselini,
Semen Dauci.

Hæc vocantur quatuor semina calida mi-
nora.

Semen Pæoniæ,
Semen Agnicasti,
Semen Leuistici,
Semen cytoniorum,
Semen Erucæ,
Semen Harmel, id est, semen Rutæ syluestris,
Semen Nigellæ, vel Melanthii,
Semen Fumiterræ,
Semen Maluarum,

Semen Rosarū
quid.

Semen Rosarum, non intelligas croceam illā
substantiam, sed osacula accipies conten-
ta intra calicem earundem rosarum, dum
sponte decidunt flores,

Semen Acetosæ,
Semen Milii,
Semen Coriandri præparati,
Semen Coriandri,
Semen Carui syluestris,
Semen Asparagi,
Semen Brusci,
Semen Ocymi,
Semen Petroselini macedonici,
Semen Cubebarum,
Semen Balsami,
Semen Fœnu-græci,
Semen Fraxini, vel linguæ auis,

Semen

De Simplicibus.

11

Semen Cardamomi,
Semen Lini,
Semen Lapathi,
Semen Cuscutæ,
Semen Iuschiami,
Semen Bedegaris,
Semen Althææ,
Semen Milii solis,
Semen Sabinæ,
Semen Hederæ,
Semen Staphis agris,
Semen Raphani,
Semen Vrticæ,
Semen Nasturcii,
Semen Cartami,
Semen Lupinorum,
Semen Sumach,
Semen Cataputiæ,
Semen Psyllii,
Semen Sinapi,
Semen Thlaspi,

Semen Puerorū
quid.

Semen puerorum est, quid aggregatum ex va-
riis feminibus; ex femine scilicet, vrtice,
& nasturcii, añ. partes sex, seminis Psyllii,
& milii, añ. partes duas seminis Sinapis,
partem vnā.

Semen Rutæ,

Semen Alexandrinum, quod semen species
est Absinthii, optimum medicamentum
ad vermes necandos.

RADICES, QVÆ SE R- uantur in officinis.

R Adix Serpentariæ,
Radix Enulæ campanæ.

Radix

De Simplicibus.

- Radix Pentaphilli,
 Radix Altheæ.
 Radix Pedis columbini, quæ Anchusæ spe-
 cies est,
 Radix Valerianæ,
 Radix Gentianæ,
 Radix Arzollæ,
 Radix Ellebori albi,
 Radix Ellebori nigri,
 Radix Doronici,
 Radix Præoniæ,
 Radix Cyperi,
 Radix Cyclamini,
 Radix Rubiæ tinctorum,
 Radix Bistortæ,
 Radix Filicis,
 Radix Sigilli beatæ Mariæ,
 Radix Dictamni,
 Radix Scrophulariæ,
 Radix Esulæ, idest, Alfebram Melues,
 Radix Turbit,
 Radix Thapsiæ,
 Radix Mandragoræ,
 Radix Ben albi,
 Radix Ben rubri,
 Radix Aristolochiæ rotundæ,
 Radix Aristolochiæ longæ,
 Radix Saxifragiæ,
 Radix Philipendulæ,
 Radix Carlinæ,
 Radix Capparis,
 Radix Polypodii,
 Radix Tormentillæ,
 Radix Hermodactillorum,
 Radix Visci quercini,
 Radix Costi,

Viscum querci
 num inter radi-
 ces connumera

Radix

De Simplicibus.

13

mus propter ef-
figiem radice
quam obtinet.

Radix Calami aromatici,
Radix Ononidis,
Radix Iridis,
Radix Rhabarbari,
Radix Rhapontici,
Radix Galangæ,
Radix Zedoariæ.

Circa Radices illud est obseruandum, non
nullas esse purgantes, vt sunt vtriusque Elle-
bori, Ciclamini, Esulæ, Turbit, Polipodii,
Thapsiæ, Hermodactylorum, Rhabarbari &
Rhapontici.

Quæ pars radi-
cu ponenda sit
in Antidotis.

Secundo est obseruandum, ex aliquibus
radicibus optimam partem esse cortices, in-
ter quas sunt, vtriusque Ellebori, Capparis,
Dictani, Esulæ, Turbit, Thapsia, Mandragoræ.

Reliquæ radices prædictæ simul cum me-
dulla, integræ in vsum veniunt; quoniam
tamen aliquando radices recentes describun-
tur ad paranda decocta, obseruandum est, an
cortex, & medulla sint eiusdem naturæ, nec
ne; Si sint eiusdem naturæ; integræ sunt in-
iiciendæ, contusæ tamen: Quod si diuersæ na-
turæ sint, cortex tantum est accipiendus. In
omnibus tamen radicibus ad quamcunque
compositionem, extrahenda est cuticula, tâ-
quam res excrementitia.

CORTICES, ET LIGNA, quæ seruantur in officinis.

Lignum Sanctum,
Santalum rubrum,
Santalum album.

B Santa-

De Simplicibus.

Santali citrini
loco quid ponē
dum.

Santalum citrinum, sed nostris tēporibus
desideratur, & loco eius ex albo, & rubro por
tiones æquales fumimus.

Cortex Ligni indi,
Casia Ligna,
Cinnamomum,
Casia fistula,

Casia fistula an
tiquorum & re
centiorū quid.

Circa Casiam vero est obseruandum, quo
tiescunque in descriptionibus Græcorum an
tiquorum inuenietis Casiam fistulā, pro ea,
tamquam si res eadem, accipiendam esse no
stram canellam. Si vero apud Arabes, Lati
nos, & Græcos recentiores, inueniatur des
cripta Casia fistula, tunc accipienda est tan
quam res eadem, Casia nigra; medicamentū
scilicet purgans bilem, quod medicamentū
Græcæ antiquitati ignotum fuit; notissimū
tamen recentioribus Græcis, Arabibus, &
Latinis.

Casia absolute.

Quando vero in quibuscumque Schedu
lis Græcis antiquis, & recentioribus Latinis
vel Arabibus inuenitur absolute hoc no
men Casia, semper intelligitur nostra canel
la, quod medicamentum à Galeno libris de
Antidotis, in dupla quātitate pro Cinnamo
mo substituitur. Reuera tamen de ceptus fuit
Galenus. Nam nunquam repertum fuit Cin
namomum, nec generatum à natura, vt Gar
cia ab Orta medicus Lusitanus dilucide illud
ostendit, & sic officinæ nostræ pro Cinnamo
mo, Casia, & Darseno canellam optimam in
æquali portione accipiunt.

Cinnamomi, ca
sia, & darseni
loco quid sumē
dum.

SVCCI

De Simplicibus.

15

SVCCI, QUI SERVANTUR in officinis.

Quidam succi seruantur in forma solida, quidam vero in forma liquida; qui in forma solida parantur, ingrediuntur medicamenta dicta confectiones, Trochiscos, Catapotia, id est, Pilulas: qui vero parantur in forma liquida, ad Syrupos parandos, vel Apozemata seruantur.

SVCCI SOLIDI SVNT, qui sequuntur.

Succus Absinthii,
Succus Eupatorii,
Succus Liquiritiæ,
Succus Acaciæ,
Succus Hypocistidis,
Succus Ladani,

Eupatorii succus, vel ipsum Eupatorium herba inuenitur in Schedulis Arabicis, tum etiam in Græcis descriptionibus. In descriptionibus autem Græcorum, succus Agrimonix est accipiendus. Agrimonium enim, verum Græcorum Eupatorium est; de Eupatorio vero Arabum, est maxime controuersum. Nam alii affirmant esse Ageratum, alii Conyzæ speciem, alii Cannabim syluestrem: Sed cōsensu omnium nostrorum medicorum, non aberrabit, qui in Arabicis Schedulis accipiet, Absinthii, vel eius succi, & Afari: Singulorū medietatem ponderis Eupatorii: cū Mesues capite de Eupatorio affirmet hæc medicamenta esse accipienda in defectu Eupatorii.

Eupatorii loco
quid sumendū
fit.

De Simplicibus.

SUCCI LIQUIDI SVNT,

qui sequuntur.

Succus Borraginis,
 Succus Buglossæ,
 Succus Rosarum rubearum,
 Succus Rosarum Alexandrinarum,
 Succus de acetositate Limonum,
 Succus ex acetositate Citri,
 Succus fructus Myrti,
 Succus Pomorum redolentium,
 Succus Apii,
 Succus Cydoniorum,
 Succus Endiuixæ,
 Succus Agrestæ,
 Succus Granatorum dulcium,
 Succus Granatorum acetosorum,
 Succus Granatorum muzorum,
 Succus Fumiterræ,
 Succus Lupulorum.

INFUSIONES SERVA- tæ in nostris officinis.

Infusio Rosarum Alexandrinarum, ex 9. infu-
 sionibus.
 Infusio Rosarum rubearum,
 Infusio Violarum.

Servantur prædicti succi liquidi, & infusio-
 nes effusis aliquot olei guttis, supra suc-
 cos, vel infusiones, vel cera liquefacta, & ef-
 fusa, ne tamen succi, vel infusiones contra-
 hant aliquam olei facultatem, vel odorem; o-
 leum sit ex amygdalis dulcibus extractum.

Succos & infu-
 siones seruandi
 ratio.

DIF

De Simplicibus.

DIFFERENTIÆ ACETI

Seruata in officinis.

Acetum Rosarum;

Acetum Scillinum.

Illud obseruandum est in Aceto Rosato, ex rosis, scilicet ficcis esse parandum; quia maiorem frigiditatem obtinebit.

Acetum Scillinum quale à Mesue paratur.

AQVÆ, QVÆ SERVANTUR

in officinis.

Aqua Rosarum rubearum;

Aqua Rosarum alexandrinarum;

Aqua Copulorum rosarum;

Aqua Borriginis;

Aqua Buglosse;

Aqua Fœniculi;

Aqua Radicis graminis;

Aqua Cichorii;

Aqua Viperinæ, id est, Scurfioneræ;

Aqua Guindarum;

Aqua Roris marini;

Aqua Thymi;

Aqua quinque radicū apertiuarum;

Aqua Lupulorum;

Aqua Stercoris bouis;

Aqua Cicerum Imperialium;

Aqua Fumiterræ;

Aqua florū Citranguli, id est, Aqua Naphæ;

Aqua Meuthæ;

Aqua Sorborum;

Aqua Stœchadis;

Aqua Capillorum veneris;

Aqua Papaueris rubri;

De Simplicibus.

Aqua Plantaginis,
 Aqua Porrulacæ,
 Aqua Cydoniorum,
 Aqua Scordii,
 Aqua Scabiosæ,
 Aqua Endiuizæ,
 Aqua nenupharis,
 Aqua Melissæ,
 Aqua Fabarum,
 Aqua Pastinacæ,
 Aqua Eruçæ marinæ,
 Aqua milii Solis,
 Aqua Cretæ marinæ,
 Aqua Curcurbitæ,
 Aqua Cucumeris,
 Aqua Citrulli,
 Aqua Melonis.

In Aquis distilatis illud obseruandum est;
 si distillentur, in vasis terreis præstantiores
 aquæ fiunt, quam in alambicis factis ex plû-
 bo, & ære. Nam ex metallis semper aliquam
 qualitatem assumunt, & cum metalla semper
 repugnent naturæ nostræ, proinde laudan-
 tur vasa terrea.

S E C V N D A R E S, E X
 qua desumuntur Medicamenta
 Simplicia.

Secunda pars,
 ex qua de sumi-
 tur materia me-
 dicamentorû
 simplicium.

S E C U N D A R E S, quæ est materia medicamen-
 torum simplicium, sunt animalia; quæ ali-
 quando integra veniunt ad compositionem,
 aliquando illorum partes. Quæ integra ve-
 niunt ad compositiones sunt;
 Lumbrici,

Scor.

Scorpiones,
 • Viperæ,
 Ranæ,
 Vulpes,
 Serpentes.

Præparatur ali-
 quando anima-
 lia viuentia a-
 duc ad vsum
 medicum.

Quæ eadē animalia, aliquando aduc viuē-
 tia præparatur, ad varios vsus; hinc ad calcu-
 los in renibus existentes comminuendos ac-
 cipimus sanguinem hirci; prius tamen præ-
 paramus hircum viuentem, dum ipsum nu-
 trimus herbis, & plantis, quæ habeant faculta-
 tem comminuendi lapides, vim scilicet inf-
 cindendi, & attenuandi; vt sunt Selinum, Sa-
 xifraga, Apium, Asparagus, Milium Solis, & si-
 miles plantæ. Et præterea aquis harum plan-
 tarum per distillationem extractis, vel vino
 albo generoso potamus ipsum hircum: de-
 inde iugaloto hirco vimumur, sanguine, nõ pri-
 mo, nec vltimo; sed medio exiccato ad prædi-
 ctum effectū. Mathæus etiā de Gradi nutrie-
 bat pullas carnibus viperarum pane subactis
 vsque ad desplumationem, deinde nutriebat
 elephanticos carne pullarum sic præparata.
 Et nostri medici quotidie exhibent hecticis
 pullorum, & pullarum carnes, dum prius per
 aliquot dies sint pulli nutriti pane lacte suba-
 cto; & hæc præparatio vocatur, in re viuēti
 facta. Eadē prorsus ratione, possunt fructus,
 Plantæ præparari adhuc viuētes, nam vulne-
 rata arbore, & in misso in plagis Scammonio,
 & circundato cera, fructus illius arboris eua-
 dunt inde purgantes. Viuēte etiam radicu-
 la, id est, raphani radice, & in misso Elleboro
 factis foraminibus, valet deinde Radix rapha-
 ni ad purgandum.

Præparatur fru-
 ctus, & plantæ
 viuentes.

De Simplicibus.

PARTEs ANIMALIUM,

quæ seruantur in officinis.

Pulmo Vulpis;
& epar Lupi
qua ratione præ-
parentur.

Seruantur etiam in officinis partēs anima-
lium, vt epar Lupi ad Athanasia magnam
Mesues parandam, Pulmo etiam vulpis, ad
loch de pulmone Vulpis ipsius Mesues parā-
dum; præparantur autem ad eorum conser-
uationem, hac ratione abluuntur cum vino
albo tepido, deinde insperguntur puluere
Santali citrini, & tandem absinthio in vo-
luntur.

Seruantur & varia excrementa animalium, vt
Stercus Lupi,
Stercus canis,
Stercus Lacerti?

Zibettū quid.

Tumetiam seruatür odoramentum illud,
quod vocatur Zibettum, siue Algaliā, &
fit inter inguina, testiculosq. cuiusdam ani-
malis, maioris duplo cato domestico.

Moschus quid.

Seruatür quoque Moschus, qui excremen-
tum est, cuiusdā animalis, Gazella nomine,
vnico armati cornu, pregandi corpore, si-
milis capre, circa eius vmbilicum veluti in tu-
morem quendam concretum.

MEDVLLÆ SERVATÆ

in officinis.

MEdulla Ofsium cruris bouis,
Medulla Ofsium cruris vaccæ,
Medulla Ofsium cruris vituli,
Medulla Ofsium cruris cerui.

De Simplicibus.

21

PINGVEDINES, AXVN

gia, & Seua, quæ seruantur in officinis.

SEuum Vaccinum,
Seuum Bouinum,
Seuum Leoninum,
Seuum Vrsinum,
Pinguedo Hominis,
Pinguedo Aquilæ,
Pinguedo Texonis,
Pinguedo Porci,
Axungia Serpentis,
Axungia Lupi,
Axungia Anatis,
Axungia Anseris,
Axungia Vulturis,
Axungia Gallinæ,
Axungia Hirci,
Axungia Vulpis,
Axungia Cuniculi,
Axungia Equi,
Axungia Viperæ,
Axungia Cati.

Axungia, & pin-
guedines con-
seruandi modus.

Modus præparationis horum omnium,
ad conseruationem, is est; optime abluuntur; lin-
teo terguntur, per aliquot dies aeri exponuntur,
& Saccharo insperguntur; & etiam si di-
luantur, & parum Sacchari immittatur, optime,
& sine periculo seruantur.

OSSA, QVÆ SERVANTUR in nostris officinis.

Spodium officinarum.

EBur combustum, quod Os, pro spodio accipiunt officinæ.

Os

De Simplicibus.

Os crurum bouis, combustum,
Os cornu Cerui,
Os Cranii combustum.

Ossa qua ratio-
ne præparætur.

✕ Sed prædicta ossa abluenda sunt post com-
bustionem eorû, vt Empyreuma ab igne con-
tractû separetur; aliquâdo tamé, vtimur of-
sibus non combustis, sed in scobem reda-
ctis, vt osse cornu Cerui, cuius scobem vo-
cant rasuram, vtimur etiam rasura Eboris.

✕ **AURICULÆ SERVATÆ**
in officinis.

Auricula animalis Cerui, ad puluerem cõ-
tra spasmus.

CEREBELLA, QVIBVS
vtuntur officinæ.

Cerebella passerum, præsertim ad dia Saty-
rion alterum Mesue.

FEL, QVO VTIMVR
in officinis.

FEL Vaccinum, ad vnguentum de Artha-
nita Mesues.

TERTIA RES, EX QVA
sumuntur medicamenta simplicia.

Tertia pars, ex
qua desumitur
materia medi-
camentorû sim-
plicium.

Desumuntur tertio medicamenta simpli-
cia ex metallis, quorum nomine fossilia
etiam intelligimus, tum etiam & lapides, vt
sunt quæ sequuntur;

Alu-

Alumen Plumeum,
Alumen Rocæ,
Nitrum,
Chalcitis,
Chalcanthum,
Sory,
Misy,
Melanteria,
Sulphur.

LAPIDES SVNT, QUI
Sequuntur.

Hyacinthus,
Smaragdus
Saphirus,
Rubinus,
Margaritæ, seu vniones,
Corallium rubrum,
Corallium album,
Amethystus,
Gagates,
Crystallus,
Topazius,
Sardonius,
Granatus.

TERRÆ SVNT HÆ:

Terra Lemnia, ex insula Lemno,
Bölus Armenia,
Terra Salmanticæ,
Terra Cimolia.

Sunt & alia, quæ lapidosam naturam referunt, vt sunt quæ in fornacibus, & extra fornaces generantur.

Spo-

De Simplicibus.

Spodium Græcorum,
Cadmia,
Sandyx,
Aes,
Cerussa,
Flos Aeris,
Lithargyrium,
Minium.

Quæ licet humano artificio parantur, cum
fiant ex metallica substantia, pertinet ad hoc
tertium genus.

QVARTA RES, EX QVA
desumuntur medicamenta
simplicia.

Quarta pars, ex
qua sumitur ma-
teria simplicium
medicamentorum.

Quarta res, ex qua sumuntur medicamen-
ta simplicia sunt Meteoræ, ut;
Manna Arabum, medicamentum, scilicet,
purgans, res longe diuersa à Manna Græco-
rum.

Aqua pluuialis ad dia Codion Galeni,
Nix ad ceratum Galeni refrigerandum.
Denique sunt & alia, quæ genus diuersum
videntur constituere, ut;
Asphaltus, idest, bitumen Iudaicum,
Ambra.

Quæ cum circa terram colligantur, ad ter-
tium genus possunt etiam reduci.

Atque hæc dicta sint de simplicibus medi-
camentis, & de illorum materia; modo de
compositis agamus.

DE COMPOSITIS MEDICAMENTIS.

IN tradendis medicamentis compositis à simplicioribus exordium est; & quamuis aliqua sint, quæ, licet, non accipiunt permixtionem aliorum medicamentorum, quoniam tamen arte parantur, proinde inter composita reponuntur.

DE DIFFERENTIIS ROB.

PRima horum medicamentorum forma, quæ sese offert, est Rob, siue Sapa. Cuius formæ medicamenti notio hæc est. Succus, scilicet, ignis calore incrassatus, liquidiorum consistentiam obtinens melle mediocris substantiæ.

Tres huius medicamenti differentiæ seruantur in officinis, scilicet, Rob mororum, Rob cydoniorum, Rob vini; & de hoc ultimo dum absq. addito describitur, Sapam intelligimus.

DE ROB VINI.

ROB vini aliquando ingreditur medicamenta composita, & præcipue cataplasmata, ut simul cum farinis vices gerat materiæ; aliquando vero præter rationem materiæ, rationem etiam habet medicamenti; ut ad parandum dia Codion Galeni ex capitibus papaueris nigri, ex solo decocto papauerum, & ex Sapa vini fit medicamentum in formam lineæ.

De Iulepis.

ctus, vel elegmatis; in quo medicamēto Sapa præterquam quod præbet materiã, valet etiã cohibere fluxiones sua astrictione, idest, suo modo substatię, & distillationes acres, & mordaces temperat humiditate, quod non fit in dia Codione, quod habet pro materia Mel.

DE ROB MORORVM.

Rob mororũ,
& dia moro ma-
xime distingũ-
tur.

FIT Rob mororum ex solo succo mororũ; nã dia Moron, quod á Melue paratur, maxime distinctum est á Rob mororum, de quo nunc agimus. Vtuntur Rob mororũ medici, cum decocto hordei, & plantaginis, ad anginas in principio: habet enim insignem repellendi facultatem cum tenuitate substatię.

DE ROB CYDONIORVM.

ROB Cydoniorum vtuntur medici ad cohibendas immodicas fluxiones ventris: Roborat enim, ac refrigerat ventriculum.

DE IULEPIS, SYRVPIS, MELLICRATO, ET Hydromelle.

FORMA medicamentorum, dicta Iulepus, habet pro materia Saccharũ, vel penidias, vel vtrumque simul. Fit ex infusione florum, vt rosarum, vel violarũ, vel herbarum tenuis substatię, vt ex Adianto, licet ex his parati Iulepi aliquãdo, imo frequẽtissime nomine Syrupi circumscribantur.

Paratur etiã Iulepus ex aqua distillatitia; & sic paratus nomẽ Iulepus semper retinet.

Differẽt

De Iulepis.

27

Iulepus, & Syrupus in quo differant.

Differunt Iulepus à Syrupo non coctione; nã vterque eandem coctionem recipit; sed rebus, ex quibus componuntur, propter tenuiorem substantiam, quæ reperitur in Iulepo, cum pareretur, vt dictum est ex aqua distillatitia, aut ex floribus, vel herbarum tenuis substantiæ infusione; ac proinde, licet, Iulepus, atque Syrupi vna, & eadem coctione coquantur, tamen propter tenuitatem substantiæ rerum, quibus constant, Iulepi minus cocti videntur.

Forma quæ danda est Iulepo.

Hæc forma medicamenti hanc habet substantiam, vt, scilicet, iniecta gutta supralapidem non dilabatur, & ægre etiam effusa aqua; & si aliqua portio iniiciatur in aliquod vas, licet, huc, vel illuc libenter feratur, maximum tamen vestigium remanet in vase.

IULEPVS ROSARVM.

IN nostris officinis seruatür ex aqua distillatitia, vna tantum differentia Iulepus, & vocatur Iulepus rosarum, traditur à Mesue in Antidotario hac ratione;

R Aquæ rosarum, ————— lib. iij.
Sacchari. ————— lib. ij.

Coquantur ad consistentiam dictam; in eius coctione defœcandum est Saccharum ab excrementitia substantia albumine oui: vt modo explicabimus.

SCHOLIA IN

Syrupos.

Syrupi clarificandi modus.

Consuetudo antiquissima est, Syrupos, qui ex Saccharo conficiuntur, clarificari albumine oui, posito per intervalla, dum Syrupus

C 2 coqui-

De Syrupis.

coquitur; & hoc modo multi magni nominis auctores hunc modum clarificandi præstantiorem esse arbitrati sunt, inter quos fuit Iacobus Syluius in sua Pharmacopea. Qui modus quamuis satis aptus sit, est tamé alius clarificandi Syrupos meliori, & faciliore; ut sæpe experientia docuit. Est autem modus hic. Accipitur oui albumen, & ponitur in vase, in quo Syrupus coqui debet cum exigua quantitate aquæ, & cocleari agitatur; deinde immittitur Saccharum cum succis, infusionibus, aut decoctis; & in primo feruore totum excrementum tendit sursum, & multum clari Syrupi redduntur. Nam quando per interualla spuma imponitur, dum coquitur Syrupus, non patitur feruor, ut albumen oui deorsum tendat ad educenda excrementa; & sic præstantissimus est hic modus clarificandi Syrupos ex Saccharo.

Ad expurgandū vero mel, sufficit aqua pura per interualla iniecta, dū Syrupus ex melle paratus feruet: & tanta est immittenda quoad vsque spuma ipsa, quæ ex feruore crescit, candida extrahatur.

Syrupi, qui ex re acida parantur, non admodū indigent ad expurgandū Saccharum oui albumine, quales sunt Syrupus de acetositate Citri, de Agresta, de acetositate Limonum, & similes iis. Nam quod albumen oui in aliis facit, in his substantia acida præstat.

Aestate Syrupi magis coquendi sunt, quā hyeme, ne calore extremo facile corrumpantur. Qui ex melle parantur, minore egent coctione, quā qui ex Saccharo fiunt. Nam qui ex melle componuntur, minus corrumpi solent, magisque à putredine præseruantur.

Syrupi Saccharum recipiētes diutius coquendi, quam qui Mel.

Syrupus

Syrupi acetosi
vbi coquendi.

Syrupi, qui ex aceto, vel aliis acidis succis parantur, in Aereis vasis coqui non debent; solent enim acida omnia, quale acetum est, sua partium tenuitate, quam habent, ex ære ipso quandam qualitatem prauam, & veluti venenosam accipere.

Syrupi quo mo-
do diuturnio-
res fiant.

Syrupi, quo diutius durare debent, eo in coctione, ad crassiorem substantiam sunt recendi.

Syrupi quo mo-
do maior quan-
titas, & perfe-
ctior, haberi
possit.

Licet succi, & infusiones, ex quibus Syrupi parandi sunt, ad tempus aliquod seruari possint, tamen multo profecto melius feceris, si succos recenter expressos, & infusiones recentes etiam, ad Syrupos efficiendos assumas; sic enim & maiorem Syrupi quantitatem habebis, & perfectiorem Syrupum educes, integris, scilicet, succorum vel infusionum viribus, quæ plane tempore ipso comminuuntur, & deperduntur.

Syrupus ne mu-
corem contra-
hat.

Syrupis aliquibus, postquã repositi sunt, solet fœdus mucor (vulgo floridura, vel moho) superuenire, præsertim iis, qui nõ ita propte impenduntur; vt sunt Syrupus de papaue-re, de Rosis siccis, de corticibus citri, & aliis huius generis. Quod certe vitium ne fiat, facile præcauebis, si hos Syrupos ad quinque, vel sex dies simul quotidie manu amphoram apprehendens, cõcufferis, & agitaueris. Causa, cur fœdus mucor generatur, si amphora nõ agitatur, est, quia substantia mucosa, quæ in ipsis Syrupis reperitur, separatur à substantia saccharosa, & tendit sursum; hinc fit, vt illud vitium contrahatur.

Syruporum ma-
teria.

Syrupi componuntur ex succis vel decoctis, vel ex vtrisque cum Saccharo, aut melle,

De Syrupis.

aut penidiis, aut cum utroque horum; & licet non differat coctione à Iulepis, nihilominus quoniam decocta & succi crassiorem habent substantiã infusis, & aquis distillatis, proinde Syrupi videntur magis cocti. Nam ex omnibus medicamentis liquidis, aquæ distillatæ tenuiorem habent substantiam, & fluxibiliorem; deinde sequuntur infusiones; infusiones sequuntur succi; succos decocta sequuntur, & ex decoctis, & succis, ut dictum est, parantur Syrupi, ac proinde huius medicamenti formæ hæc est notio;

Syrupi definitio.

Syrupus est, decoctum, vel succus, vel utrumque simul Saccharatum, vel mellitum.

Syrupi pectorales fiant inspissiores.

Inter Syrupos vero illi, qui exhibentur ad expectorandum, longiorem debent obtinere coctionem; ut inde crassiores redditi, facile adhæreant trachæ arteriæ; atque ita in transitu non dilabuntur.

DE SYRUPO VIOLARUM.

Syrupi violarum usus.

Inter omnes Syrupos maxime simplex est Syrupus violarum, quo utuntur medici ad compescendum bilis feruorem exhibito solo in minima quantitate, pueris in quantitate vnciæ vnius, viris vsque ad uncias tres.

Debet parari hic Syrupus, ut traditur à Mesue capite de infusione rosarum, & violarum in Antidotario hac ratione.

Syrupus violarum Mesues.

R Infusionis violarum. _____ lib. v.
Sacchari. _____ lib. iiij.

Quæ

De Syrupis.

31

Quæ duo igni exponuntur iniectō vnico albumine oui, vt superius dictū est, dum formam propositā superius accipiant; sed quoniam in multis regionibus non est ad manū multa violarum quantitas, proinde communiter paratur prædictus Syrupus hac ratione.

Syrupus violarum magistralis.

R Conferuæ violarū, paratæ ex libra vna violarum, & libris duabus Sacchari. — lib. j.

Ex prædicta conferua fiat infusio in lib. iij β. aquæ per vnicum feruorem, deinde infusioni addantur,

Sacchari. ————— lib. iij.

Et ratione prædicta coquantur. Et cum in Syrupo violarum parato hac vltima ratione minor quantitas reperiatur violarum, quam in eo, quem, diximus parari ex infusione florum violarum, proinde poterit medicus vt hoc Syrupo, parato ex conferua in maiori quantitate.

DE SYRUPO BORRAGINIS, & Buglossæ.

Syrupi borraginis, & buglossæ triplici modo parantur.

Triplici modo parantur Syrupi isti à pharmacopœis: aliquando ex florum borraginis, & buglossæ infusione; aliquando ex infusione libræ vnius conferuæ borraginis, & buglossæ: aliquando, & melius, ex libris quinque succi borraginis, aut buglossæ, & ex libris quatuor Sacchari.

Ex his tribus modis parandi Syrupos prædictos, duo priores sunt reiiciendi, tanquā inutiles, & qui non respōdent facultati, quæ desideratur in Syrupo borraginis, aut buglossæ. In floribus nāque imbecilla facultas

De Syrupis.

reperitur præparandi succum melancholicum, pituitam salivam, aut atram bilem, licet facultas reperiatur cohibendi bilem.

Præterea, in Syrupo parato ex infusione conferuæ, non reperitur facultas, quæ respondeat actioni, ac proinde ultimus modus parandi prædictos Syrupos ex succo scilicet, & Saccharo, est laudandus.

Vfus Syruporū
borraginis, &
buglossæ.

Utuntur medici his Syrupis ad compescendum bilis calorem, quod fit ex accidenti propter humiditatem succorum borraginis, & buglossæ.

Succi borraginis, & buglossæ quando extrahendi sunt.

Succi isti extrahendi sunt, dum Buglossa, & Borrago florent, & semine prægnantes sunt, quo tempore absumpta humiditate excrementitia harum plantarum, succus in se aliquantulum dulcis apparet; nam si in prima ætate, & adhuc tenerimis existentibus his plantis extrahatur succus, multam substantiam excrementitiam continet, & incoctam: at postquam adoleuerunt huiusmodi plantæ, plurimum habent humiditatis nativæ coctæ, & perfectæ, ac proinde harum plantarum succus qualitate temperata, aut, modice calida valet succum melancholicum exacte diluere.

Debent parari ii Syrupi semper ex succis recenter extractis; nam ob longam humiditatem non seruantur nisi per duos, aut tres menses; sed statim degenerant à sua natura.

SYRUPVS ROSARVM

Viridium.

Syrupus rosarum viridium Mesue.

HIC Syrupus frequentissime paratur in officinis, & recipit infusionis rosarum rubearum.

De Syrupis.

33

bearum traditæ à Mesue in Antidotario. — lib. v.
Sacchari. ————— lib. liij.

Fiat Syrupus, vt dictum est. Et quamuis a
liæ schedulæ huius Syrupi in aliis locis repe-
riantur, hac prædicta vtuntur medici nostri.

Vtuntur medici isto Syrupo ad compescé-
dum bilis feruorem, & aliquâdo in superpur-
gatione, vt contingit sæpius ob medicamen-
ti acrimoniam, & præcipue Scamonii, vt li-
cet videre exhibitis pilulis.

SYRUPVS ROSARVM

Siccarum.

Syrupus rosarū
siccarum vsua-
lis.

Variant maxime pharmacopolæ in hoc Sy-
rupo parando circa rosarum siccarū quan-
titatē. Alii namque pro quatuor libris aquæ,
accipiunt vncias quatuor rosarum siccarum;
alii vncias quinque, & qui maiorem quanti-
tatem iniiciunt, capiunt vncias sex rosarum,
pro quatuor libris Sacchari, & ex infusione
parata ex rosis, & Saccharo parant Syrupum;
sed neque habent auctorem ducem, nec ra-
tionem, quæ ipsis faueat; ac proinde citra ra-
tionem maxime variant in quantitate.

Rosarum sicca-
rum quantitas
ad Syrupum pa-
randum ex Me-
sue sumenda.

Methodus vero parandi hunc Syrupum
circa quantitatem rosarum est accipienda ex
ipsomet Mesue hoc modo; habet Mesues ad
parandam infusionem rosarum rubearum re-
centium, esse accipiendas libras duodecim
rosarum recentiu mundatarū, quæ in æquas
partes partitæ, infundatur duabus vicibus in
quindecim libris aquæ feruentis, ita vt trans-
actis octo horis à prima infusione, & expres-
sis,

De Syrupis.

sis, & abiectis libris sex rosarum, infundantur reliquæ sex libræ per idem spatium octo horarum; & deinde etiam expressis, & abiectis rosis pro quinque libris illius infusionis percolatæ adduntur libræ quatuor Sacchari, & paratur Syrupus. Ex his ergo desumenda est quantitas rosarum siccarum. Nam si illæ libræ duodecim rosarum mundatarum exponantur soli, post illarum exiccationem remanet quantitate vnciarum viginti, & vnius, & triu partium vnciæ vnius. Ac proinde pro quatuor libris Sacchari venient vnciæ septem rosarum, & quartum vnum; nam Melues pro illis duodecim libris rosarum mundatarum iniiciebat libras duodecim Sacchari. Parabitur itaque Syrupus hac ratione;

R Foliorum rosarum siccarum, ————— ℥. viij. 4. j.
 Fiat infusio in sex libris aquæ feruētis,
 & cum in frigidata fuerit, coletur, & percolatæ infusionis adde.
 Sacchari: ————— lib. iij.
 Clarificentur, & ex arte fiat Syrupus.

Obserua, supradictam infusionem, tribus, aut quatuor ebullitionibus parandam esse.

Vfus Syrupi rosarum siccarum.

Vtuntur medici hoc Syrupo in diarrheis cum myrobalanis torrefactis, aliquando per se cum aqua Plantaginis, aut cū Syrupo myrtino, aut miua cytoniorum.

DE SYRUPO CAPILLORUM VENERIS.

Syrupus capilli veneris cum liquiritia.

PARatur hic Syrupus à nonnullis ex vnciis duabus liquiritiæ rasæ, & contusæ, & ex sex

sex manipulis capillorum veneris decoctis in libris quinque aquæ ad consumptionem duarum librarum, addendo in fine coctionis capillos veneris, & additis decocto libris tribus Sacchari simul coquantur. Hic modus parandi optimus est, licet quantitas capillorum veneris pauca sit, ac proinde est addenda usque ad duodecim manipulos; ab aliis paratur hic syrupus citra liquiritiam ex sola infusione capillorum veneris cum Saccharo: qui modus ex Plateario desumptus est: sed quoniam non meminit quantitatis capilli veneris, magistraliter paratur hac ratione.

Syrup^o Capilli
veneris ex plateario.

R Capillorum veneris. ————— M. xij.
Aquæ. ————— lib. iij.

Buliant vnico seruore leui; coletur decoctum, & capillus veneris exprimatur, resideat decoctum per aliquod tempus, deinde cum.

Sacchari. ————— lib. ij.

Fiat Syrupus, & clarificetur ex arte, vt dictum est.

Adeo est aptus hic Syrupus, & respondens facultatibus, quæ ex ipso desiderantur, vt nullus alius præstator reperiat. Quo maiorem enim quantitatem capillorum veneris recipiet hic Syrupus, tanto erit præstantior; non potest vero recipi maior quantitas in quatuor libris aquæ, quam prædicta duodecim manipulorum, vt longa experientia comprobatum est, ex quibus quatuor libris aquæ vnciæ sex, aut octo absumuntur vnico leui seruore, totidem resident cum terrena substantia, reliquæ vero, quæ supersunt partes aque, necessariæ sunt, vt in ipsis libræ duæ

Saccha-

Sacchari dissoluantur.

Prior etiam modus parandi prædictum Syrupum est etiam optimus; quoniam liquiritia, & capilli veneris conspirant in eandem naturam, licet calidior sit syrupus capillorum veneris priori modo paratus, quam hoc posteriori. Ac proinde cū in officinis habeamus Syrupum de liquiritia paratum, qui tantū recipit liquiritiam, capillum veneris, & hyssopum, non est, quod foliciti simus de liquiritia in parando Syrupo capillorum veneris.

Vfus Syrupi capillorum veneris.

Vtuntur medici hoc Syrupo pro variis affectibus, & præcipue ad expectorandum pectus, aliquando etiā ad mouēdos menses.

DE SYRUPO LI- quiritiæ.

Syrupus de Liquiritia Mesue.

PARATUR hic Syrupus ex Mesue sententia in Antidotario, cuius hæc est Schedula.

R Liquiritiæ rasæ, & contusæ. ————— ℥. ij.
Capillorum veneris. ————— ℥. j.
Hyssopi. ————— ℥. β.

Infundantur per diem, & noctem in quatuor libris aquæ, coquantur ad medias, expresso adde.

Sacchari. —————
Penidiarum. ————— añ. } ℥. viij.
Mellis. ————— }
Aquæ rosarum. ————— ℥. vj.
Fiat Syrupus.

Aquæ rosarum nomine quid intelligat Mesue.

Primo loco est aduertendum nomine aquæ rosacæ esse intelligendam aquam per distilla-

De Syrupis.

37

distillationem extractam, non infusionem
rosarum, vt male aliqui contendunt.

Penidiæ loco
quid sumendū.

Secundo est aduertendum nomine peni-
diarum, intelligendam esse condituram ex
Saccharo tantū paratam; a nostris vocatur al-
faniche, cuius loco Saccharum accipi potest.
Nam penidiæ, quæ reperiuntur apud eos,
qui parât condita, qui hispano sermone vo-
cantur Afucareros, permixtionem habent
ex amylo, vel farina, vel altero simili, & quod
magis certum est, ex omnibus excrementis,
quæ inter annum ex Saccharo attrahunt, per-
colatis, parant penidias; ac proinde à phar-
macopola sunt parandæ penidiæ ex Saccharo
tantum, vel earum loco iniiciendum est Sac-
charum. Nam penidiæ tātum distinguntur a
Saccharo, ratione lentoris, quem habent pe-
nidiæ ex coctione, & agitatione, non aliter
atque conditura illa, quæ ex melle cocto, aut
ex melle Sacchari cocto paratur in gratiam
puerorum, & hispano sermone vocatur, casta
nyola.

Syrupi liquiri-
tiæ Schedulam
augēdi modus.

Potest parari prædicta Scheda in maiori
quantitate, vt in dupla, tripla, quadrupla, quo
tempore omnia simplicia medicamenta sunt
duplicanda ad proportionem, in aqua vero
non seruatur proportio. Nam tantum debet
augeri aqua ratione quantitatis remansuræ,
non vero ratione quantitatis, quæ debet ab-
sumi: quoniã cum idem sit passum ad coctio-
nem, & eodem modo dispositum, semper est
coquendum ad eundem terminum, ad con-
sumptionem, scilicet, librarū duarum. Quod
voluit significare Mesues, verbis, quibus ha-

D bet;

De Syrupis.

bet; coquantur ad consumptionem dimidia partis: unde si sit duplicata, aut triplicata hæc Scheda, inepta erit si habeat; coquantur ad medietatem; sed coquantur ad consumptionem duarum librarum; vt licet videre in sequenti Scheda duplicata eiusdẽ Syrupi. ℞. liquiritiæ rasæ, & contusæ ℥.iiij. capillorum veneris ℥.ij. hyssopi ℥.j. infundatur per viginti quatuor horas in sex libris aquæ; coquantur ad consumptionem duarum librarum; tunc adde, Penidiarum Saccharij, & mellis singulorũ ℥.xvj. Aquæ rosacæ lib. j. Fiat Syrupus. In hac Scheda duplicata, tantum augentur libræ duæ aquæ, quæ debent remanere post coctionem simul cum duabus aliis libris, quæ remanebant in Scheda non duplicata. Unde habemus libras quatuor decocti, quæ respondent libris quatuor materiæ, quemadmodum duæ, in simplici Scheda respondebant libris duabus materiæ. Nam in hac habemus ex Melle, Penidiis, & Saccharo, singulorum vncias decem, & sex, quæ vncia coniunctæ pondus librarum quatuor constituunt: in simplici vero Scheda habuimus mellis, Sacchari, & penidiarũ singulorũ vncias octo, quæ vncia coniunctæ, constituunt libras duas. Et denique non patitur hæc duplicata Scheda longiorẽ coctionem, quã patiebatur medicamenta in simplici Scheda. Sæper enim coquenda sunt simplicia medicamenta in hoc Syrupo, ad consumptionem duarum librarum; ac proinde quotiescunque duplicatur prædictus Syrupus, dum paratur à pharmacopola, est duplicanda aqua quantitate duarum librarum pro singulis duplicationibus. Unde in duplicata Scheda,

iniicien-

iniiciendæ sunt, vt dictum est, libræ sex aquæ in triplicata libræ octo, in quadruplicata libræ decem, & sic de cæteris; potest enim hic Syrupus in infinitum augeri, dummodo sit vas, in quo possit parari, & ignis sufficiens ad coctionem.

Regula exactissima paradi de coctiones quas præcedit infusio.

Ultimo est aduertendum, quid sentiendum sit, circa infusionem, quæ præcedit coctionem. In hoc Syrupo consueuerunt pharmacopola tria illa simplicia medicamenta simul infundere, in illis quatuor libris aquæ, & cum infusa sunt in eodem vase, simul coquantur ad consumptionem duarum librarum: ex quo, nostro iudicio, adeo magnum sequitur incommodum, vt tantum in decocto facultas liquiritiæ remaneat, deperditis facultatibus capillorum veneris, & hyssopi per illam coctionem; quoniam hæc duo tenui substantia constant, facile exolubili.

Sed fauet pharmacopolis Antonius Musa Brasauolus tractatu de Syrupis, capite de Syrupo Absintij composito Mesues; vbi hæc verba, vel similia profert; Sit tibi altamente repostum, vt quotiescunque præcedat infusio, nulla sit seruanda regula in decoctione: quod idem est, ac si dixisset; quado ad coctionem simplicium medicamentorum præcipit autor prius esse infundenda per aliquod spatium simplicia medicamenta, tunc in coctione non sunt gradatim iniicienda simplicia medicamenta; quoniam per infusionem radicibus inherent vires, & facultates medicamentorum simplicium in liquore, vt non sit metuendum per coctionem posse deperdi.

De Syrupis.

Sed sane hæc sententia, licet viri doctissimi, non placet; nam & rationi, & quod magis est, experiētia aduerfatur; rationi, quoniam prædicta simplicia, vt dictum est, in aqua infunduntur, quæ subiectum est maxime fluxile, ne quaquam solidum, ac terrenum, vt facultates semel receptas possit cōseruare, & detinere, experiētia vero, quoniam, vt sæpissime experti sumus, si simul infundantur prædicta simplicia, dum coquuntur, per tā longā coctionem adeo euaporatur illorum duorum facultas, vt tota domus redoleat, præsertim hyssopi ratione: dum vero perfecta est coctio, nullus, aut exiguus remanet in liquore odor; eadē ratio est de sapore. Et inquirimus, quod commodum sequitur ex eo, quod simul infundantur illa simplicia medicamenta? Exutilitatibus namque, quæ ex infusione sequi solent, nulla deperditur, licet, non infundantur hæc simplicia medicamenta simul: ac proinde satius est infundere prædicta medicamenta, per idem temporis spatiū seorsum, & in duobus vasis, ita, vt in maiori quantitate aquæ, id est, in libris tribus, & vnciis quatuor infundatur liquiritia contusa; in altero vero vase longe minori, infundantur hyssopus, & capilli veneris simul in vnciis octo aquæ, & cocta iam liquiritia, fere ad consumptionem duarum librarū, addatur infusum, & liquor, qui continet capillum veneris, & hyssopum, quæ tunc simul cum liquiritia bulliant vnico feruore: atq. ita omniū habebimus in coctione integras facultates. Sed dum adduntur capilli veneris, & hyssopus simul cum aqua calefiant aliquantulum, ne frigiditate aquæ, liquiritia iam cocta dura euadat, quod commodè

De Syrupis.

41

mode fiet, si vas minimum supra illud, quod continet liquiritiam, tanquam operculum; ponatur, dum exponitur igni. Nam vas, vel ut melius loquamur, liquor, qui continetur in vase maiori, qui admouetur igni, potest decoqui, imo decoquitur; liquor vero, qui in minimo vase continetur, tantum calefit. Huius sententiæ autorem habemus doctissimū Iacobum Siluium qui 3. lib. suæ pharmacopœæ cap. de Syrupo Absintij, (cuius eadem ratio est in compositione, atq. huius,) sic habet: Satius est Absinthium per se infundere, rosas, & spicam simul, & parum iam cocto Absinthio; addere rosas, & spicam.

Aqua rosarum
quo tēpore in
Syr. liquiritiæ
ponenda.

Denique in Syrupo liquiritiæ illud memoria tenendum est, Aquam rosaceam in fine coctionis Syrupi esse iniiciendā. Nam cū tenuior pars sit, si a principio coctionis simul cum Saccharo, penidiis, & melle iniiciatur, exoluetur eius facultas; & Syrupus nequaquā redolebit rosas, quod passim experimur in hoc Syrupo parādo, & similibus, ex rebus tenui substantia constantibus.

Vfus Syrupi li-
quiritiæ.

Vtuntur medici Syrupo liquiritiæ ad expectorandum pectus per se, aut cum aliis, vt capillorum veneris, aut violarum.

DE SYR VPO ENDIUIÆ SIMPLICI.

IN nostris officinis seruatür Syrupus Endiuiæ cōpositus, & Syrupus Endiuiæ simplex.

Syrupus Endiuiæ simplex duplici ratione paratur a pharmacopolis; quarum alte

Syrupus Endiuiæ simplex ma

D 3 ra

le, ab aliquibus
paratur.

ra tãquam optima, est amplectenda, altera vero reiicienda, quæ nõ est utilis. Hæc est; Accipiunt decoctum paratum, ex eisdem medicamentis simplicibus, ex quibus paratur Syrupus Endiuia compositus, demptis utroq. Satalo, & Spodio, & cum Saccharo parant ipsi Syrupũ: sed cum hic Syrupus ita paratus idẽ ferme sit, atq. Syrupus Endiuia compositus, non est, quod hunc Syrupum, tanquam simplicem, nobis exhibeant. Nam diuersi sunt effectus Syrupi Endiuia cõpositi, ab affectibus Syrupi Endiuia simplicis; & præterea utrumq. Santalum, & Spodium tantum præbent facultatem aliquantulum roborandi, cũ tenui quadam substantia, ut vehiculo. Proinde ergo parabitur Syrupus hoc modo magistraliter;

Syrupus Endiuia simplex magistralis.

R Succus Endiuie clarificati. ————— lib. v.
Sacchari. ————— lib. iij.

Clarificentur oui albumine, & coquantur ad formam Syrupi.

Et ne a pharmacopolis tradatur prior Syrupus pro hoc, sit consilium, ut medicus in scribendis Schedulis semper præcipiat hac ratione. **R.** Syrupi ex succo Endiuia quantitate, quam voluerit.

Succus endiuia ex qua Endiuie specie extrahendus ad Syrupũ parandum.

Quoniam apud nos tantum sunt duæ species Endiuia, tãquam genuinæ, & propriæ receptæ: quarum altera est, quæ scariola vocatur, & qua quotidie vescimur, & a Valentinis nomine Endiuia circumfertur: Altera vero est, quæ cichorium appellatur, & mittit flores cœruleos, quemadmodum scariola: obseruandum est, succum esse extrahendum ex scariola,

la, vel endiuia simpliciter dicta: & si hæc deficit, extrahatur ex cichorio. Sed, vt dictum est in superioribus, accipiendæ sunt hæc plátæ, an requam in caulem erumpant.

Syrupi Endiuie
simplicis vsus.

Vt utitur nostri medici Syrupus endiuie simplici ad refrigerandum. Endiuia enim ex Galeno in secundo excessu refrigerat; & licet in eodem gradu habeat facultatem exsiccandi, hæc siccitas corrigitur duobus modis; primo si accipiantur huiusmodi plantæ ex humidioribus locis, secundo etiam corrigitur lentore Sacchari.

DE LOCH CAULIUM.

Licet hæc forma medicamenti nomine loch circumscribatur, quoniam tamen non constat ex viscosa, & lenta materia, ex qua componitur loch, imo potius paratur ex succo, melle, & saccharo; proinde inter Syrupos est connumerandus.

Loch Caulium
Gordonii.

Paratur hic Syrupus a Gordonio, a quo nulum aliud medicamentum habemus in officinis, hæc ratione.

R Succi Caulium rubearum depurati. — lib. iij.
Sacchari. ————— } añ. lib. j. β
Mellis. ————— }
Croc. ————— ̄. vj.
Coquantur ad formam Syrupi.

Commendat Gordonius, ex brassica rubra esse extrahendum hunc succum, quoniam in hac maior facultas inest inscindendi, & ex tergendis, quam in reliquis eius speciebus.

D 4 liga-

Crocus in loch
caulium qua ra
tione iniicien-
dus fit.

Obferuandum est, crocum non esse iniiciē-
dum in principio coctiois, nec iniiciendum
fecūdam totam suam substantiam, sed forpi-
cibus incisum, vel in mortario contusum in
ligatura, in pāno lineo raro minime compres-
sum, vt Syrupus possit ipsum permeare: vn-
de quādo iā Syrupus est dimidie coctus; inii-
cimus ligaturā hāc, filo appensam, vsq. ad per-
fectam coctionē illius Syrupi, sed crebro de-
bemus ipsam ligaturā exprimerē, vt croci fa-
cultas, & tinctura trāscant in Syrupum; quod
deprehenditur, si Syrupus euaserit intēse fla-
uus.

Vfus loeh Cal-
lium.

Medici nostri vtuntur hoc Syrupo præfer-
tim pueris ad expectorandum; est enim valē-
tior omnibus reliquis in ætate præsertim pue-
rili. Nam pueri non sunt habiles ad excrean-
dum; vnde beneficio huius Syrupi veluti vo-
mitione eijciunt excrementa, in thorace exi-
stentia. Nam succus brassicæ, qui basis est in
hac cōpositione, tergit, & inscindit; mel etiā
tergit, & inscindit moderate tamen: Saccha-
rum lenit, & reliquorum calorem contempe-
rat, tumetiam, & hæc duo materiam præbēt,
& deniq. crocus, quoniam insignem habet fa-
cultatem concoctoriam, præparat humores
existentes in thorace ad expellendum.

DE SYRVPO FVM I-

terræ simplici.

Syrupus de fu-
moterræ Arnal-
di.

HIC Syrupus ex Arnaldo desumptus est;
sed ipse eū adfert verbis obscuris, & sunt
hæc. Syrupus fumiterræ sic fit; Succum fumiter-
ræ nō crispī, bulliti, & colati ad medietatem,
sit quarta pars Sacchari, vel mellis, & fiat Sy-
rupus.

De Syrupis.

45

rampus. In aliis codicib⁹ habetur Sacchari, vel Mellis, quod sufficit.

Succus fumiter
ræ, ex qua fumi
terræ differētia
est extrahēdus.

In primis habet Arnaldus, & recte, decoquendum esse succum ad consumptionem medietatis, vt substantia aquosa, & excrementitia absumatur; Præterea habet, esse extrahendum succum fumiterræ ex fumo terræ non crispo, vt verbis eius vtamur; quasi clarius dixisset; herbæ fumiterræ duæ sunt differentiarum; alia folia mittit plana, & lata; alia angusta, & crispa, & cum in illa, quæ habet folia lata magis vigeat facultas, proinde præcipit extrahendum esse succum ex hac. Licet tamen autorem habeamus Arnaldum; quia visa fuit pauca quantitas succi fumiterræ, quæ ab ipso adducitur, magistrali ratione paratur, hoc modo;

Syr. fumiterræ
Magistralis.

R Succi fumiterræ depurati. ————— }
Mellis. ————— } añ. lib. iij^{ss}

Fiat Syrupus, iniecta aqua per interualla, vt clarificetur.

Syr. fumiterræ
ex Saccharo.

Paratur etiam Syrupus fumiterræ simplex ex Saccharo loco mellis, & certe ita paratus præstantior est gustu; succus enim fumiterræ deterrimus gustu est: omittimus, quod etiam cum Saccharo, magis temperatur succus fumiterræ, qui controuersam habet facultatem frigidam, scilicet, & calidam propter substantiæ diuersitatem, vt Galenus libris simplicium capite de Capno.

Vfus Syrupi fu
miterræ.

Vtuntur Medici hoc Syrupo, præcipue in morbo gallico, in Scabie, & pruritu; nã inter
reli-

reliqua medicamenta succus sumiterræ sanguinem purificat, & per urinam humores educit.

SYRUPVS ACETOSITATIS CITRI.

Syrupus acetositatis citri Mesues.

Hic Syrupus paratur a Mesue in Antidotario, cuius hæc est schedula.

R Succus acetositatis citri. ————— lib. xij.
 Coquantur ad consumptionem tertiæ partis, resideat per aliquod spatium temporis: tunc accipe lib. vij. quia residuum facit succus; & sic Mesues lib. vij. accipit & cum Sacchari. ————— lib. v.
 Paretur Syrupus.

Succus citri quot modis extrahatur.

Succus acetositatis citri triplici ratione extrahitur; primo modo fere per putrefactionem, ita ut demptis corticibus a citro, pars acida, & caro illa alba simul cum granis contundantur, quæ sic contusa iniiciuntur in vas terreum, habens foramen in parte inferiori: & obturato illo foramine per tres, vel quatuor dies concalescit tota illa massa; & deinde aperto foramine exit succus, qui, licet, perspicuus appareat, damnandus est, quia non respondet facultatibus, imo vero alienam facultatem contrahit tum ratione temporis, per quod detinetur, tum ratione granorum, ex quibus quendam calorem accipit; quod deprehenditur ex sapore aliquantulum amaro; qui simul cum acido percipitur hac ratione extracto.

De Syrupis.

47

Secundus modus extrahendi succum acetositatis citri est: contunduntur illa tria prædicta, scilicet, grana, caro, & pars acida, & statim prælo commendantur. Succus hoc modo extractus non exit adeo copiosus, ut priore: sed præstantior est, quia, cum non calefiat per temporis diuturnitatem, quemadmodum ille, non contrahit alienam qualitatem; tum præterea quia non facit moram, non accipit omni, ex parte granorum facultatem, licet, aliquam accipiat. Est enim hic succus, si quis alius, tenuis substantiæ, ita, ut valeat digitos ulcera re, tum etiam vasa terrea derradere, ut constat experientia.

Tertius modus extrahendi hunc succum, is est; manibus cultello ligneo separatur pars acida ab omnibus aliis partibus, & deinde torculari, vel prælo extrahitur succus optimus omnium; sed quia maxime onerosum est ita hunc succum extrahere, abhorrent pharmacopola ab hoc modo extractionis: sed reuera ita est extrahendus, ut viribus respondeat.

Succi citri facultas.

Frigidus est, & siccus hic succus: præcipit Mesues decoquendum esse hunc succum ad tertiam partis consumptionem, & post coctionem magis acidus aparet, quoniam acidus sapor situs est in substantia terrena, & per coctionem excrementitia, & aquosa substantia absumpta fuit.

Vfus Syrupi acetositatis citri

Utuntur hoc Syrupo medici, ad contemperandam bilis acrimoniam in omnibus febribus putridis, quamvis febris pestilens sit.

DE

De Syrupis.

DE SYRVPO LIMONVM.

HIC Syrupus eadem fere rãtione paratur; atq. præcedens; eisdem etiam medetur. Tantum differt a superiori substantiæ tenuitate; nam succus acetositatis limonum tenuior est succo acetositatis citri.

In modo vero extractionis huius succi nullus potest committi error; accipiuntur enim limones, qui maxime flavescent, & trãuersim inscinduntur in duas partes, & cū prælo paruo, vel manibus, quæuis pars exprimitur per se.

SYRVPVVS DE AGRESTA.

PAratur hic Syrupus de Agresta à Mesue, eodem modo, in eadem quantitate, atq. prædicti, vt;

Syrupus de Agresta Mesues. **R** Succi Agrestæ. ————— lib. xij.
Coquatur ad cõsumptionem tertiæ partis, resideat per aliquod spatium tẽporis; Accipiat ex eo, quod clarum est, & addantur Sacchari clarificati. ————— lib. v.
Fiat Syrupus.

Succus Agrestæ quando extrahendus.

Circa extractionem succi omphacij, id est; agrestæ, illud est obseruandum, esse extrahendum, dum vix acidæ sunt, nequaquam dum sapore austero, aut acerbo constât. Reperiuntur enim in vuis variij saporis circa varias earum ætates.

Vfus Syrupide
Agresta.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad corrigendam intemperiem calidam, dum simul etiam in animo est fluxionē cohibere, vtin Dysenteria, Tenefmo, in Diarrhœa biliola, & ſimilibus, in quibus fluxio eſt cohibēda, & acrimonia contemperanda.

DE SYRUPOMYRTIL LORVM.

HIC Syrupus a Meſue paratur eadem ratione, atque qui fuere explicati, vt

Syrupus Myrtilloꝝ Meſues.

R Succi Myrtyllorum. ————— lib. xij.
Coquantur ad conſumptionem tertiæ partis; reſideat, & in ſucco claro, iniiectis Sacchari. ————— lib. v.

Fiat Syrupus iniiecto vt dictum eſt, albumine oui.

Succus Myrtilloꝝ, ex quo Myrti fructu extrahendus.

Extrahendus eſt ſuccus myrtilloꝝ ex fructu myrti maturo, ac nigro, tū & Sylueſtri, quoniã in Sylueſtri, ac nigro magis ineſt vis aſtringendi, quam in hortenſi, & albo, & in maturo maxima vis aſtringendi reperitur cū modica leniendi facultate, propter dulcedinem, quæ in fructo immaturo non reperitur; ac proinde medici noſtri in hæmorrhagiam per ſputum, dum adeſt tuſis, vtuntur hoc Syrupo perſe exhibito, aut cum Syrupo capillorum veneris. Nam leniēdi facultate medentur tuſi, & aſtringendi vi vnitati ſolutæ: Aliquando vtuntur etiam hoc Syrupo in diarrhœis, & in quacunque alia fluxione.

Vfus Syru. Myrtilloꝝ.

De Syrupis.

DE SYRUPO CYDONIORVM.

PARatur Syrupus hic ex Mesue in Antidotario hac ratione;

Syrupus cydoniorum Mesues. **R** Succum cydoniorum, ————— lib. x.
 Coquantur ad consumptionem medietatis; dimittatur biduo residere, ut clarescat, deinde coletur, & colaturæ adde Sacchari, ————— lib. iij.
 & fiat Syrupus.

Vsus Syrupi cydoniorum. Utuntur medici hoc Syrupum in diarrhæis tumetiam ad roborandum ventriculum.

DE MIVA COTONEORVM VTRAQUE.

Licet variæ Schemulæ reperiantur apud Mesuem, illa paratur in officinis, quæ circumscriptur sub nomine confectionis de cydoniis, & in margine sub nomine miuæ absque addito, ex eadem Schemula paratur miua simplex, tumetiam & miua aromatica, seu composita. Nam demptis aromatibus, si cum aliis paratur, habebimus miuam simplicem, ut sequitur;

Miua cydoniorum simplex Mesues. **R** Succum cotoneorum acetolorum, ————— lib. xx.
 Vini odoriferi. ————— lib. x.

Coquantur ad consumptionem tertie partis. Fit vero coctio commode in vase, olla dicto, cum operculo, ne vini facultas exhalatur; resideant hæc ita cocta per aliquod spatium; colentur; colaturæ adde;

Mellis,

De Syrupis.

51

Mellis, _____ lib. vj.
Coquantur ad formam Syrupi, aqua per interualla iniecta.

Vfus Miue cydoniorum.

Vtuntur hoc Syrupo medici ad roborandum ventriculum, præsertim in diarrhea ventrali; aliquando vtuntur hoc Syrupo ad roborandum ventriculum, vel summo mane exhibito, vel in prima mensa cum frustris panis torrefactis, & imbutis hac miua.

Regula præstatissima ad recte Miua cydoniorum aromaticã parandam.

Miua aromatica, seu composita, paratur ex prædictis, & ex sequentibus aromatibus contusis, panno ligatis; coquantur, dum fere Syrupus ad coctionem perfectam accedit, ita vt sex, aut octo feruoribus extrahatur facultas aromatum; & quoniam per eandem coctionem extrahenda est facultas aromatum, quorum nõ vna est substantia, sed alia tenui constant, facile exolubili natura, alia crassa, alia mediocri; circa contusionem gradus est obseruandus, vt aromata, quæ lentam, & crassam habent substantiam, in minutissimas partes contendantur; quæ mediocrem, medio modo; quæ tenuem, forpicibus, vel cultello tantum inscindantur ita, vt æquali tempore, & æquali coctione omnium extrahatur facultas. Tantum enim ponitur terminus coctionis illud temporis spatium, quo quæ tenui constant substantia, possunt Syrupo suam exhibere facultatem, quæ mediocri, & crassa constant substantia, etiam eodem tempore, quoniam magis sunt contusa, & præparata, alioquin si ex iis defumeretur terminus coctionis, omnino deperderetur facultas aromatum, quæ tenui constant substantia; in animo tamen

De Syrupis.

est, cuiuscūque aromatis partem tenuiorem in hoc Syrupo extrahere; sed vis hæc tenuis in variis subiectis sita est, & Scheda miua composita, siue aromatica hæc est;

Miua cydonio
rum aromatica
Mesues.

R Succi cotoneorum acetosorum. ————— lib. xx.
Vini antiqui. ————— lib. x.

Coquantur cum facilitate, id est, lēto igne, ad consumptionem tertiæ partis, auferendo semper spumam, deinde coletur, & dimittatur residere, vt clarescat; tunc proiice super illud,

Mellis. ————— lib. vj.

Iterum coquatur & auferatur spuma eius, & proiciantur super illud species alephantinæ in panno ligatæ, & sunt, quæ secuntur;

Cinnamomi, —————	} añ. ʒ. iij.
Heil, id est, cardamomi, —————	
Cariophyllorum, —————	ʒ. ij.
Zinziberis, —————	} añ. ʒ. j. β.
Mastiches, —————	
Croci, —————	ʒ. ij.
Ligni aloës, —————	} añ. ʒ. j. β.
Macis. —————	
Vltimo aromatizetur cum	
Moschi, —————	ʒ. j.
Galliæ moschatæ. —————	ʒ. ij.

Hæc duo medicamenta posteriora non sunt permiscenda prædicto Syrupo supra ignem: sed in tota substantia citra ligaturam iam percolato Syrupo; ratio est; quoniam vel leui feruore, &, quod magis est, solo calore perditur substantia aromatica horum medicamentorum.

Non

De Syrupis.

53

Gallia in miua
cydoniorum
quæ.

Non est dubium, quæ Gallia sit accipienda, cum statuerimus Moschatam esse accipiendam, tamquam magis accommodatam roborando ventriculo.

DE SYRUPO GRANATORVM.

Traditur hic Syrupus à Nicolao Salernitano, cuius descriptio est;

Oxifacchara
simplex Nicolai.

R Succi granatorum acetosorum, ——— lib. ij.
Sacchari, ——— lib. iij.
Aceti albi, ——— lib. j.
Fiat Syrupus.

Vruntur medici hoc Syrupo in morbilis, & variolis. Roborans enim partes internas sua astringendi facultate, & corrigens intemperiam calidam sua frigiditate, ducit humorem ad corporis habitum.

DE RODOMELLE.

Paratur hic Syrupus magistraliter hoc modo;

Mel rosatū colatum vsuale.

R Succi rosarum rubearum, ——— } añ. lib. j. β.
Infusionis rosarum rebearum, ——— }
Mellis, ——— lib. iij.
Fiat Syrupus.

Aliqui contendunt, inter quos est Rondolletus in sua Pharmacopea, citra succum esse parandum hunc Syrupum; imo existimat parari recte ex duabus partibus rosarū rubearū

De Syrupis.

recentium incisarum, & ex sex partibus Mellis, addita quantitate sufficiente aquæ, & deinde coctis, & rosæ expressis, & abiectis, vocari eum Syrupum Mel rosatum colatum; nam habet; si mel sufficienter detergit, ad quid addendus est succus, ut magis detergat? Sed, ut diximus, superiori ratione paratur in nostris officinis: In quibusdam tamen regionibus propter rosarum penuriam, paratur ex infusione rosarum, & ex Melle inæquali quantitate.

Vfus Rodomellis.

Medici vtuntur hoc Syrupo, ad inscindendam pituitam simul cum oximellite, & frequentissimus est vsus pueris, qui ob voracitatem abundant maxima excrementorum quantitate in ventriculo.

DE OXIMELLE SIMPLICI.

Oximel Mesues.

PARATUR Oximel simplex à Mesue in Antidotario sub nomine Secaniabin, cuius hæc est Schedula;

R Mellis.	_____	lib. ij.
Aceti albi.	_____	lib. j.
Aquæ fontis.	_____	lib. iiij.
Fiat Syrupus.		

Vfus Oximellis

Vtuntur medici hoc Syrupo, ad inscindendam pituitam, & præterea vtuntur ad vigorandum aliquod medicamentum: hinc Agaricus trochiscatur frequentissime cum Oximellite, tum etiam eodem vtuntur ad vomitum ciendum.

De Syrupis.

55

DE SYRVPO DE BIZAN- TIIS.

Hic Syrupus paratur a Mesue sub nomine Syrupi Dinarij in suo Antidotario, cuius hæc est descriptio;

Syrupus de Bizantijs Mesues.

R Succi Endiuiaæ depurati. _____ } añ. lib. ij.
Succi Apij depurati. _____ }
Succi Lupuli depurati. _____ } añ. lib. j.
Succi Borruginis vel buglosæ depurati. _____ }
Sacchari. _____ } lib. ij. ß.

Fiat Syrupus.

Vfus Syrupi de Bizantijs.

Medici vtuntur hoc Syrupo ad aperiendum in febribus diuturnis; est enim mediocre medicamentum in aperiendo obstructions.

DE SYRVPO DE MEN- THA.

Paratur hic Syrupus ex Mesues sententiâ in Antidotario, cuius etsi duæ sint descriptiones, ea tamẽ vtimur, in qua habet Mesues; Syrupus de Mentha ex inuentione nostra, &

Syrupus de Mentha Mesues.

R Succi Cydoniorum muzorum. _____ }
Succi Cydoniorum dulcium. _____ } añ. } lib. j.
Succi Granatorum acetosorum. _____ }
Succi Granatorum dulcium. _____ }
Succi Granatorum muzorum. _____ }
Proiciatur super eos.
Menthæ sicca. _____ } lib. j. ß.
Foliorum rosarum rubearum. _____ } 3. ij.

Dimittantur per diem, & noctem. Deinde coquantur lento igne vsque ad medietatis

De Syrupis.

consumptionem coentur, & exprimantur
Mentha, & rosæ, quibus adde
Mellis, vel Sacchari. ————— lib. ij.
Fiat Syrupus, & aromatizetur cum gallia.

Gallia quanti-
tas, quæ impo-
nenda est in Sy-
rupo menthæ.

Sed nostræ officinæ habent paratum hunc
Syrupum prædictum absque gallia, hinc ip-
sum vocant Syrupum de Mentha simplicem.
Quod si aliquando placuerit cum gallia para-
re, licet, Mesues non adferat quantitatem gal-
liæ, desumenda est eius quantitas ex Syrupo
qui ab ipso Mesue vocatur, Syrupus acetosus
de succis herbarum cum aromatibus: in quo
3. ij. galliæ imponuntur.

Mentha nõ est
multū exsicca-
da ad Syrupū
de mentha.

Sed dubitant aliqui pharmacopola, num
possint succi recipere in se ad infusionem tā-
tam quantitatem Menthæ siccæ. Hinc aliqui
tantum iniiciunt libram semissem Menthæ,
Alij vncias nouem, Alij libram vnam; reuera
tamen, vt experientia comprobatur, suf-
ficiens est quantitas succorum tradita ad re-
cipiendum libram vnam, & semissem Men-
thæ, dummodo non sit Mentha exsiccata ad
summum, sed ad vmbra reposita per aliquot
dies; ita tamen, vt non tantum humiditas ex-
crementitia, sed aliqua etiam natua sit absum-
pta. Quod si non sufficit succorum quãtitas;
potest addi: nã quæ additur imbuitur, in ipsa
Mentha: & illa nunquam venit in Syrupum,
quod præstantius est, quam aliquid de Men-
tha basi Syrupi detrahere.

Vfus Syru. de
mentha.

Vtuntur Medici hoc Syrupo ad roboran-
dum ventriculum, aliquando in nausea, etiã
& ad uermes necandos solo exhibito, aut cū
aqua portulacæ.

De Syrupis.

57

SYRUPVS DE CORTI- CIBVS CITRI.

Syrupus de corticib⁹ citri Mesues. **FIT** hic Syrupus a Mesue in suo Antidotario hac ratione;

R Corticum citri recentium optime a car-
nibus denudatarum, _____ lib. j.
Aquæ, _____ lib. v.
Coquantur ad consumptionem duarum par-
tium, & cum
Sacchari, _____ lib. j.
Fiat Syrupus, & aromatizetur cum
Moschi, _____ g. iij.

Moschus in hoc Syrupo in tota substantia,
& extra ignem debet permisceri.

Vfus Siru. de corticib⁹ citri. Medici vtuntur hoc Syrupo, in frigida vē-
triculi intemperie, & ad flatu discutiendos.

SYRUPVS DE ABSIN- THIO.

Huius Syrupi descriptio desumitur a Me-
sue in suo Antidotario, & est quæ sequi-
tur. Nā est huius Syrupi alia descriptio apud
eundem Mesuem.

Syrup. de Absin-
thio Mesues.

R Absinthij romani, _____ lib. s.
Vini albi odoriferi, _____ } añ. lib. ij. s.
Succi cydoniorum, _____ }
Foliorum rosarum rubearum, _____ ℥. ij.
Spicæ, _____ ℥. iij.

Infundantur Absinthium, rosæ, & spica in
vinum, & succum per viginti quatuor horas,
dein-

De Syrupis.

deinde coquantur ad cōsumptionem medie-
tatis, colentur, & exprimātur; colaturæ adde
Mellis.

lib. ij.

& fiat Syrupus

Hic Syrupus communiter circūfertur sub
nomine Syrupi Absinthij compositi, quia ma-
iorem numerum medicamentorum simpli-
cium recipit, quā alia descriptio, quæ rarissi-
me, aut numquā est in vsu: & Recipit Absin-
thij romani ℥. c. decoquatur in lib. iij. Aquæ
vsque ad tertiam partem, exprimatur Absin-
thium; coletur decoctum; & colaturæ adde
Mellis, & vini singulorum lib. j. fiat Syrupus.
Hic Syrupus, si aliquādo pareretur, vocatur Sy-
rupus de Absinthio simplex.

Circa infusionem Syrupi Absinthij com-
positi idem obseruandum est, quod dictum
fuit in Syrupo liquiritiæ. Sed hic Syrupus nō
potest parari in maiori quātitate, nec minori;
cuius ratio traderetur, quando agemus de vn-
guento populeonis Nicolai.

Spicæ absolute.

Præterea nomine spicæ debemus intelli-
gere Nardum, ita etiam in reliquis omnibus
medicamentis, quando simpliciter profertur
spica, nardus intelligitur: est enim alia spica,
quæ cognomine celtica vocatur; sed obseruā-
dū diligēter est, ne in eligēda spica decipiamur:
Nam rhyforomī quidem ex gallia narbonēsi
herbā venditāt spicæ similem, in odoram, & si
ne aromatizate aliqua, quæ duo possunt arte
emendari, & corrigi ita, vt difficile cognosci
impostura, & adulterium possit. Nisi diligen-
ter animum adhibeas: quod nobis, dum librū
hunc

De Syrupis.

59

hunc pararemus, contigit; sed, dolo à nobis cognito, mandatum fuit, vt igne cremaretur.

Vfus Syrupi de Absinthio.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad roborandum ventriculum ex intemperie frigida laborantem; iuuat etiam coctionem, & excitat appetentiam; enecat vermes, & mulieres quotidie exhibent hunc Syrupum pueris.

DE SYRUPO PAPAVERIS.

ET SI duæ sint descriptiones huius Syrupi; tamen in vfu est hæc, quæ sequitur, desumpta, ex Mesue in Antidotario;

Syrupus papaueris Mesues.

R Capitem papaueris nigri, _____ } añã. ʒ. i. ʒ.
Capitem papaueris albi, _____ }
Aquæ pluuiialis. _____ lib. iij.

Decoquantur prius contusa, vsque dum redeat aqua ad libram vnã, & semissem

Sacchari. _____ lib. ij.

Fiat Syrupus.

Mesues tantum habet Sacchari, & penidiarum, singulorum vncias quatuor, & in aliquibus codicibus mendacibus singulorũ drachmas quatuor; sed Syrupus sub hac quãtitate paratus, esset adeo vehemens, vt non possint Medici eo vti, quantitate, qua vtuntur: proinde voto illorum in nostris officinis paratur, cum duabus libris Sacchari. Nam propter rationem propositam in Syrupo liquiritiæ non vtimur penidiis.

Vtuntur

De Syrupis.

Vfus Syrupi pa-
paueris.

Vtuntur medici hoc Syrupo in potioni-
bus somniferis, tum præterea in ardoribus
vrinæ, cum Syrupo violarum.

SYRVPVS NENVPHA-
ris, vel nimpheæ.

EX floribus Nimpheæ, vel albæ, vel luteæ pa-
ratur hic Syrupus magistraliter, hoc modo;

Syrupus Neau-
pharismagistra-
lis.

R Conferuæ ex floribus Nimpheæ, ——— lib. j.
bulliat vnico feruore in

Aquæ, ——— lib. iiij.

Coletur; & colaturæ adde

Sacchari, ——— lib. iiij.

Fiat Syrupus.

Sed multo præstantior erit, si paretur ex in-
fusione florum.

Vfus Syrupi ne-
nupharis.

Vtuntur medici hoc Syrupo in marasmo
affectis, in diabete, ærisipelate, & similibus.

DE SYRVPOLIMO-
natæ Mellis.

PARatur etiam in officinis quidam Syru-
pus sub nomine hoc, cuius hæc est descrip-
tio;

Limonata Mel-
lis magistralis.

R Succu acetositatis Limonum, ——— lib. ij.
Mellis, ——— lib. iiij.

Fiat Syrupus.

Vfus Limona-
tæ Mellis.

Nullus est vſus apud medicos huius Syru-
pi; mulierculæ tamen eo frequentiffime vtú-
tur, quem permiscét cū Syrupo de absinthio,
cum

De Syrupis.

61

cum oxii Saccharo composito, & cum aliis in quocūque affectu, vt ipsæ solent pueris ægrotantibus.

Sed, licet, non vtantur medici hoc Syrupō; ingreditur tamen confectionem dictam limonatae Smaragdorum, qua vtuntur medici; vt inferius dicemus.

SYRVPVS ROSARVM ALEXANDRINARVM ex 9. infusionibus.

Traditur hic Syrupus ab Andræa Laguna; hoc modo;

Infusio Rosarū
Alexandrina-
rum.

R Aquæ pluuiialis, ————— lib. xviiij.
Exponantur igni ad feruorem, tunc adde foliorum rosarum recentium, & ex vnguatarum libras sex; mancant ibi rosæ per sex horas; deinde exprimantur manibus, & abiiciantur; & iterum prædicta aqua exponatur igni, & iniiciantur aliæ sex libræ rosarum recentium: quod fiet eodem ordine, vsque ad nouem infusiones, semper iniiciendo rosas recentes; deinde ex prædicta infusione sic parata, accipe. ————— lib. vj.
Sacchari, ————— lib. iij.
Fiat Syrupus.

Parabant nostræ officinæ hunc Syrupum; demptis vnguibus rosarū, vt habet Laguna; sed nostra tempestate iniiciuntur rosæ mundatæ, sed cum vnguibus; & pars terrena, quæ in vnguibus reperitur, in causa est, vt per longum tempus conseruetur Syrupus integris viribus.

Syrupus rosarū
Alexandrina-

Male faciunt pharmacopolæ, qui in vasis æreis parat prædictam infusionē, cum potius

F in va-

De Syrupis.

rum quo vase in vasis terreis sit paráda, vt, & omnes Syrupi, coqui debeat. qui vel aliquid acidi habuerint, vel aliquid astringendi, & quod præcipuum est, quicumque Syrupus aliquá accipit qualitaté ex ære.

Vfus Syru. Rosarum alex. ex 9. infus.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad purgandabilem; & est in frequentissimo vsu in potionibus cum confectioe hamec, & diaphænicone. Aliquando per se solus exhibetur cum decoctione foliorum Sene, & parum Cinnamomi.

DE RHODOMELLE

rosarum Alexandrinarum.

Rodomet Alexandrinu magistrale.

Huius Syrupi descriptio est magistralis, & habet

Succi rosarum Alexandrinarum, —————

Mellis, —————

} añ. lib. iij.

Fiat Syrupus.

Vfus Rhodomellis Alexandrini.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad purgandabilem; Sed calidior est Syrupo rosarum Alexandrinarum ex 9. infusionibus, tum etiam & multo imbecillior.

DIA MORON.

Quamuis hoc medicamentum inter loch differentias á multis constituatur, quia tamen eandem habet consistentiam, & eandem materiam, quam Syrupi, proinde illud inter Syrupos recensemus.

Ex Mesues sententia paratur, & desumitur eius descriptio ex suo Antidotario, & est quæ sequitur;

℞ Succi

De Syrupis.

63

Dia Moron Me
fues.

R Succi Mororum domesticorum, --- }
Succi Mororū batinorum, id est, rubi, } añā. lib. i. β.
Mellis, ----- }

Sapā, ----- } añā. lib. j.

Igni lento coquantur, & ex arte fiat Syrupus.

Vfus & facul-
tates dia Mo-
ron.

Habet hic Syrupus vim repellendi, propter Sapam ex modo substantiā, & propter succū fructus mororum. Extergendi etiam facultatem habet, propter mel, tum propter Sapam, quod deprehenditur ex illius sapore dulci; ac proinde non est multum efficax medicamentum in principio Anginæ, præsertim cum malo nostro ex succo mororum maturorum paretur. Nam, licet, ex Moris veris diætis, possit extrahi succus immaturis existentibus, ex Moris vero rubi, nulla ratione potest extrahi, quia immaturi existentes, non exhibent succum; licet, si accipiantur Mori ex rubo humili, possit ex his immaturis succus extrahi, sed huiusmodi Mori reperiuntur tam pauci, ut nūquam veniant in usum. Ac proinde ex Galeni sententia, libris de compositione medicamentorum secundum locos, parandum est dia Moron in principiis Anginæ; & fit; Ex succo Mororum domesticorum, & ex Melle. Et aliquando Galenus pro variis scopis addit multam mellis quantitatem, aliquādo mediocrem, aliquando minimam.

Dia Moron Ga
leni lib. 6. loco-
rum. cap. 1.

DE DIA NUCVM.

AB eodem Mesue paratur dia Nucum hoc modo;

Dia Nucum
Mesues.

R Succi exteriorum corticum nucum, in diebus canicularibus extracti, --- lib. iiii.
Coquantur vnico feruore, tunc addé;

F 2 Mellis

Mellis, ----- lib. ij.

Coquatur sicut diamoron.

Vſus Dianucū. Vtuntur eo medici ad eofdem affectus, ad quos diamoron; sed multo magis repellit dianucum, quam diamoron.

SYRVPVS ENDIVIÆ compositus.

PARatur hic Syrupus à Mesue tractatu de ægri tudinibus membrorum nutritionis, capite de cura malæ cõplexionis hepatis, simplicis, & compositæ, cuius hæc est descriptio;

Syrup. Endiuiz
cõpositus Me-
sues.

R Endiuiz vtriusque, ----- añ. M. j.
Quatuor seminũ communium frigidorum recentium contusorum omnium, ----- ʒ. ij.
Fiat decoctio in sufficienti quantitate aquæ; coletur; colaturæ adde
Sacchari, ----- lib. j.
Syrupetur cum aqua hordei, & aromatizetur cum
Santali albi, -----
Santali rubri, ----- añ. } ʒ. j.
Spodij, -----
Aceti albi, ----- ʒ. ij.
& fiat Syrupus.

Spodij differen-
tia.

In hoc Syrupõ multa sunt aduertenda; Primo nos carere vero Spodio antiquorũ; nam Spodium duplex est, Spodium, scilicet, Græcorum, quod medicamentum est suspectum ori sumendum; ac proinde nunquã venit in compositionem medicamentorum internorum; est etiã Spodium Arabum, quo
vũ

De Syrupis.

65

vti debemus in Arabum compositionibus; & cum Mesue ex Arabica familia sit, oportet Spodium Arabum accipere in eius compositionibus.

Spodium officinarum.

Est vero Arabum Spodium radix arundinis indicæ adusta; Sed hac etiam radice nostris temporibus caremus, cuius loco in quibuscunque medicamentis interius sumendis vtuntur nostræ officinæ, Ebore combusto: est enim Ebur Elephantis dens. Oportet tamen hoc medicamentum post adustionem exacte abluere, & deinde supra porphyrum cum aqua rosacea præparare. Sic enim deperditur empyreuma ex adustione acquisitum, & additur ei tenuitas ratione tritura in porphyro.

Secundo est aduertendum; id quod habet Mesues; Syrupetur cum aqua hordei; idem significat, ac si dixisset, clarificetur cum aqua hordei. Vnde quemadmodum in reliquis Syrupis diluitur albumen oui cum aqua fontana, vel pluuiali, in hoc Syrupo diluendum est cum hordei decocto.

Quatuor semina frigida communia duplicem habent humiditatem.

Tertio est obseruandum, quia semina communia, id est, quatuor semina frigida maiora, duplicem habent humiditatem, alteram oleosam, & pinguem, alteram vero aqueam; & oleosa inutilis sit febricitantibus, quia facile inflamatur; proinde semina recentia sunt accipienda: habebimus per annum, si seruauerimus fructus, intra quos clauduntur, & ab ipsis vsus tempore semina extrahemus.

Syrupi Endi-

Quarto est aduertendum, licet, quamplurimi

F 3

rini

uia cōpositi & aromatizādi ratio.

Endiuiz vtriufque.

Vfus Syrupi Endiuiz cōpositi.

rimi pharmacopolæ ponant in ligatura vtraque Santala, & spodium; non tamen oportere si citra ligaturam hæc tria aceto diluta in fine coctionis Syrupi addantur, cōstant enim satis crassa, & lignosa substantia; & in ligatura non poterit extrahi illorū facultas; neque optimus color: nam hic Syrupus semper rubens apparet.

Vltimo aduertendum est, nomine vtriufque Endiuiz idem esse intelligendum, quod in Syrupo de Endiua simplici dictum est: & præterea illud etiam obseruandum est; prius esse conquassanda vtraque santala, & paulatim esse iniiciendum spodium: nam si aliter fiat, & citra permixtionem santalorum accipiat, perit fundum in ipso Syrupo.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad aperendas leuiter hepatis obstructions, & satis refrigerandum; quia omnia medicamenta, quæ ingrediuntur hunc Syrupum, exceptis santalis, frigida sunt; Santala vero tenuitatem ipsi tribuunt. Acetum etiam, & semina cōmunia præter refrigerationem idem præbent; tum etiam & hepar roborant; Sunt enim tres scopi in hoc Syrupo, aperire, scilicet, roborare, & refrigerare.

DE SYRUPO BV- glossæ Regis Sabor.

PARatur hic Syrupus à Mesué, & quemadmodum præcedens non reperitur in Mesues Antidotario, ita etiam neque hic; inuenitur tamē in tractatu de ægitudinibus cerebri, capite de Mania, & melácholia, cuius hæc est descriptio;

℞ Succi

De Syrupis.

67

Syrupus Bugloſſæ Regis Sa-
bor Meſues.

R Succi Pomorum dulciū redolentiū, — lib. iij.
Succi Bugloſſæ domesticæ, — } añ. lib. ij.
Succi Bugloſſæ ſylueſtris, — }
Folliculorum Sene, — ʒ. iiij.
Croci, — ʒ. ij.
Sacchari tabarzet, ideſt, optimi. — lib. ij.

Fiat Syrupus: qui ſic fit; infunditur Sene in ſuccis prædictis per diem, & noctem; coquitur deinde leni feruore; mox exprimitur; reſident ſucci aliquantulum; additur Saccharum; coquantur ad formam Syrupi, & crocus in ligatura additur in fine coctionis; crebro exprimitur, vt Syrupus eius accipiat facultatem.

Obſeruandum eſt, nomine ſucci pomorū redolentium intelligi ſuccum extractum ex pomis dictis camueſas; per ſuccum vero vtriuſque Bugloſſæ, ideſt, ſylueſtris, & domesticæ, ſuccum Borruginis, & Bugloſſæ.

Vſus Syru. Bugloſſæ Regis Sa-
bor.

Vtuntur medici hoc Syrupo ſine croco, quia, vt dicunt, tentat caput; Sed vt hoc incommodum non ſequatur, poteſt imminui croci quantitas, vt à quibuſdam fit. Vtuntur ad præparandum ſuccum melancholicum, & bilem atram: nam omnia medicamenta in vnam conſpirant naturam.

DE SYRUPPO HYSSOPI.

Hic Syrupus traditur à Meſue in ſuo Antidotario, cuius deſcriptio talis eſt;

Syrup⁹ de Hyſſo-
ſopo Meſues.

R Hyſſopi mediocriter ſicci, — }
Radicum apij, — } añ. ʒ. x.
Fœniculi, — }
Liquiritiæ. — }

F 4 Hor-

De Syrupis.

Hordei mundi, _____	℥. β.	
Seminis Maluæ, _____	} ℥. iij.	
Tragacanthi, _____		añ.
Seminis Cydoniorum, _____		
Capillorum veneris, _____	℥. vj.	
Iuiubarum, _____	} añ. n. xxx.	
Sebesten, _____		
Paffularum enucleatarum, _____	℥. xij.	
Ficum ficcarum pinguium, _____	} añ. n. x.	
Dactilorum pinguium, _____		
Penidiarum albarum, _____	lib. ij.	

Fiat Syrupus.

In hoc Syrupo Mefues oblitus est aquæ, in qua parandum est decoctum ex omnibus medicamentis simplicibus, demptis penidiis: nos autem, seruata regula seruanda in parandis decoctis, statuimus sumendas esse septem libras aquæ ad parandum hunc Syrupum sub quantitate præscripta. Et nomine penidiarû iniiciendum esse Saccharum, vel penidias esse parandas ab ipso pharmacopola, vt superius diximus. Obseruandum est tragacanthum gummi non ingredi coctionem, sed in tota substantia perfecto iam Syrupo.

Vfus Syrupi de
hyssopo.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad expectorandam materiam contentam in thorace; & est validior multo Syrupo de liquiritia: aliquando solus exhibetur, aliquando cum aliis Syrupis pectoralibus, vt in asthmate, & tussi.

DE SYRUPPO DE FVMO- terræ maiori.

AB eodẽ Mefue desumitur descriptio huius Syrupi ex Antidotario, & est, quæ sequitur;

R. My:

De Syrupis.

69

Syrupus fumiterræ major Me fues.

Rx Myrobalanorum citrinorum, ———	} añ. 3. xx.
Myrobalanorum chebulorum, ———	
Florum borraginis, vel buglossæ, ———	
Violarum, ———	} añ. 3. j.
Abinthij, ———	
Cuscutæ, ———	
Liquiritiæ rasæ, ———	} añ. 3. β.
Rosarum, ———	
Epithymi, ———	} añ. 3. vij.
Polipodij, ———	
Prunorum, ———	n. c.
Passularum enucleatarum, ———	3. vj.
Tamarindorum, ———	} añ. 3. ij.
Cassiæ fistulæ, ———	

Hæc omnia bulliant in lib. x. aquæ vsque dum redeant ad libras tres; coletur decoctum; colaturæ adde

Succi fumiterræ cocti, & depurati. ———	} añ. lib. iij.
Sacchari, ———	

Fiat Syrupus.

In hoc Syrupo sunt duo medicamenta; cassia, & tamarindus, quæ nõ est opus, vt ingrediuntur coctionem. Nam tantum abest, vt suam exhibeât facultatem coctioni, vt potius propter substantiæ modum, attrahant, ac recipiant magnam humiditatem: Imo sunt ex rebus, quæ non possunt suam exhibere liquori facultatem, quin simul exhibeât substantiam. Ac proinde optimum consilium est, vt ex reliquis paretur decoctum; hæc vero duo dissoluantur in portione decocti, & per setaceum equinum manibus, aut cochleari fricata trāmittatur; & dum iam Syrupus ad perfectam coctionem accedit, ipsi hæc duo addantur;

In

De Syrupis.

In decoquendo hoc Syrupo præcipit Mesues, assumendas esse decem aquæ libras, quæ coquendo redigantur ad tres: quæ profecto res nobis, ipsam acuratus perpendentibus, admirationem atulit non leuem; quoniam pacto, cum omnia fere, quæ hucusque Syrupum ingrediuntur, tenuis substantiæ sint, tantam in his requirat Mesues decoctionem, cum aliæ decoctiones, quæ res crassiores substantiæ recipiant, ut lignum indum, Smilacem asperâ, & alia id genus, ad summum decoquantur ad duarum partium consumptionem? & certe cum in id ipsum multos Mesues cōmentatores consuluerimus, nullum inuenimus, qui hunc animo scrupulum exemerit. Sed illud tandem opinati sumus, statuisse Mesuem, ex Myrobalanis vtramque facultatem & purgatricem, & corroboratricem in hunc Syrupum educere, & ad id tantam illâ aquæ quantitatē assumere voluisse: sed modū ipsum id faciendi, artificis industriæ reliquisse. Qui certe modus aptissimus erit, si ex decem aquæ libris tres tantum assumes, in quas per noctem myrobalanos ipsos infundas, ac postea leuiter calefacias, ut ita purgans facultas ex Myrobalanis ipsis in aquam deponatur; inde vero septem libras aquæ reliquas separatim coquas, apponens primo quidem loco Polypodium; hinc liquiritiam; tertio Myrobalanos qui fuerant in illas tres libras aquæ infusi, quarto cuscutam, deinde pruna, & passas, a quibus positis Absinthium, post id rosas, & tandem Epithimum, florem Borriginis: & ita corroboratrix facultas Myrobalanorum, secunda ista decoctione etiam extrahatur, & interim purgatrix longiori cōctione non euanescat.

Myrobalanorum vtramque facultatem præstantissimus extrahendi modus

De Syrupis.

71

Myrobalani si
multum coquā
tur, oppilatio-
nem generant;
vt facile est vi-
dere, ex Mesue
cap. de Myro.

nescat. Cumque decoctionem istam ad libras
duas redegeris; tum supradictam infusionis
aquam adiunges; sicque ad tres vsque libras
paulo plus exiges. Ac ne forte existimes no-
bis præter rationem hunc modum fuisse confe-
ctum, cum Mesues nihil tale videatur significare;
Pilulas Elephaginas in medium adducemus,
in quibus conficiendis idem Mesues sine di-
scrimine præcipit, simplicia, quæ pilulas ipsas
ingrediuntur, simul coquenda in duodecim
libris aquæ ad duarum partium consumptio-
nem, idque satis fieri non potest; Sed indu-
stria a nobis sic paratur, vt prius simplicia om-
nia in libras quatuor aquæ infundantur, & v-
nico feruore coquantur; &, cum colata fue-
rint, in reliquis libris octo aquæ coquantur:
Sicque ex decoctione posteriori, & priori
infusioni commoda materies ad pilulas
comparabitur, quo, scilicet, eorum sim-
plicium vtraque facultas tam tenuior, quam
etiam terrestrior in pilulas transacta conser-
uetur.

Vfus Syr. fumi
terre maioris.

Vtuntur medici hoc Syrupio in affectibus
melancholicis, & præterea in morbo gallico.

DE SYRUPPO DE EUPA- TORIO.

PARatur hic Syrupus a Mesue in suo Anti-
dotario; & est schedula, quæ sequitur;

Syr. Eupato-
rij Mesues.

R Radicum Apii, —————
Fœniculi, —————
Endiuæ, —————

an. } ʒ. ij.

Liqui-

De Syrupis:

Liquiritiæ,	} añ.	} ʒ. vj.
Schœnanti,		
Cuscutæ,		
Abſinthij,		
Rofarum,	} añ.	} ʒ. v.
Capillorum veneris,		
Bedegar,		
Suchaha,		
Florum Bugloſſæ, aut radicū eius,		
Aniſi,	} añ.	} ʒ. iij.
Fœniculi,		
Eupatorij,		
Raued,		
Maſticheſ,	} añ.	} ʒ. iij.
Spicæ,		
Aſari,		
Folij,	} añ.	} ʒ. iij.
Fiat eorum decoctio, in lib. viij. aquæ ad ter-		
ciam; coletur, & colaturæ adde	} lib. iij.	} añ. q. ʒ.
Sacchari,		
Succi Apij,		
Succi Endiuix,	} añ.	} q. ʒ.
Fiat Syrupus.		

Bedegar, & Suchaha loco,
quid ſumendū.

In primis pro Bedegar, & Suchaha, quæ duo medicamenta ſunt, accipiunt officinæ chamæleon album, & nigrum, i deſt, radices illas, quæ ex montibus pyreneis adferūtur, & iſtis deficientibus radices Carlinæ imponendas eſſe cenſemus.

Succorū quāti-
tas imponenda
in Syru. Eupa-
torij.

Secundo eſt aduertendum quantitatem ſuccorum, de quibus habet Meſues, quod ſufficit, deſumendam eſſe ex Syrupo præcedenti de fumo terræ, ſcilicet, maiori; in quo pro tribus libris Sacchari accipit Meſues libras tres ſucci Fumiterræ; ac proinde in hoc
de Eu

De Syrupis.

73

de Eupatorio cum sint libræ quatuor Sacchari, sunt iniiciendæ libræ duæ succi Apij depurati, & libræ duæ succi Endiuixæ depurati.

Rhabarbari vtrâque facultatem extrahendi ratio.

Et vt vtramque facultatem ex Rhabarbaro extrahamus, ita est accipiendum; vt contusum Rhabarbarum (quod intelligitur nomine Raued) infundamus in vnciis tribus aque feruentis, vel alicuius ex succis prædictis; & transactis quatuor horis exprimatur, & accipiat substantia illa expressa, quæ remansit in panno; & iniiciatur inter coquendum suo tempore. Deinde iam absoluto decocto, additis Saccharo, & succis, & coctis ad punctum Syrupi in fine coctionis Syrupi addamus liquorem illum, quem habemus ex Rhabarbaro expresso; ac inde habebimus ex ipso roborandi facultatem, tum etiam & facultatem aperiendi obstructiones. Rhabarbarum enim vtraque hac facultate præditum est; si enim aliter iniiciatur, altera debet deperdi, vt si in principio coctionis iniiciatur ita, vt facultas roborandi debeat transire in liquorem, cum ad id indigeat longa coctione, ex necessitate deperdetur facultas aperiendi obstructiones; quod si in fine coctionis addamus Rhabarbarum per tam breuem coctionem tantum extrahemus facultatem aperiendi; minime vero facultatem, quæ ipsi inest roborandi. Proinde ergo, vt dictum est, altera per infusionem, altera vero per coctionem erit extrahenda.

Vfus Syrupi de Eupatorio.

Vtuntur medici hoc Syrupo in intemperie frigida hepatis, a cuius obstructionibus liberathic Syrupus.

G SY

De Syrupis:

SYRVPVS ACETOSVS SIMPLEX.

Hic Syrupus à Mesue paratur; cuius hæc est descriptio;

Syrupus aceto-
sus simplex Me-
sues.

R Sacchari albi, ----- lib. v.
Aquæ fontanæ, ----- lib. iij.
Coquantur, vsque dum clarificetur Saccha-
rum; tunc adde
Aceti albi, ----- lib. iij.
Fiat Syrupus.

Hic Syrupus ita paratus, vocatur medio-
cris facultatis à Mesue; si vero accipiantur
libræ quatuor aceti, vocatur fortis, si autem
accipiantur libræ ij. aceti, vocatur leuis: sed
cum tribus libris aceti seruatur in officinis.

Vfus Syrupi a-
cetosi.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad inscinden-
dam materiam crassam propter acetum, & ad
bilem compescendam.

DE SYRVO ACETOSÆ.

Syrupus Ace-
tosæ Magistra-
lis.

Paratur hic Syrupus magistralis ex succo
Acetosæ depurato, & Saccharo portioni-
bus paribus,

Vfus Syrupi
Acetosæ.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad compes-
cendum bilis feruorem; & ad roborandas
partes internas; quo etiam nonnulli vtuntur
in constitutionibus pestilentibus.

DE OXIMELLE COM- POSITO;

Para-

De Syrupis.

75

PARATUR hæc descriptio à Mesue in Antidotario sub nomine Secaniabin de radicibus; & est quæ sequitur;

Oximel compositum Mesues.

Rx Corticis radicis Apii, _____ } añ. ʒ. ij.
Corticis radicis Fœniculi, _____ }
Seminis Anisi, _____ }
Seminis Apii, _____ } añ. ʒ. j.
Seminis Fœniculi, _____ }

Proiciantur super hæc aceti boni, veteris, & albi lib. x. aquæ lib. xx. dimittantur per diem, & noctem; deinde coquantur ad consumptionem tertiæ partis; colaturæ adde Mel, quod sit medietas eius: coquantur ad formam Syrupi.

Vsus Oximellis compositi.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad inscindendos humores crassos, & lentos; prouocat etiam vrinam propter illas radices diureticas.

DE OXIMELLE SCILLITICO.

Hic Syrupus etiam paratur à Mesue in suo Antidotario hac ratione;

Oximel Scilliticum Mesues.

Rx Mellis despumati, _____ lib. ij.
Aceti Scillitici, _____ lib. ij.

Coquantur, & despumentur; & perficiatur decoctio eius sicut diximus in speciebus Secaniabin. Quibus verbis colligitur aquam esse addendam, & etiam ex eo, quod habet Mellis despumati.

Vsus Oximellis Scillitici.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad inscindendum, & atenuandum humores contumaces in thorace existentes, quando reliqui non possunt hoc præstare.

De Syrupis.

DE SYR VPO DE EPI- THIMO.

PARatur hic Syrupus ex Antidotario Me-
sues, & habet, quæ sequuntur;

Syrupus Epi-
thimi Mesues.

R Epithimi boni cretensis, -----		℥. xx
Myrobalanorum citrinorum, -----	}	añ. ℥. xv.
Myrobalanorum Indorum, -----		
Cuscutæ, -----	}	añ. ℥. x.
Fumiterræ, -----		
Thymi, -----	}	añ. ℥. vj.
Calaminthæ,		
Buglossæ,		
Myrobalanorum emblicorum,		
Myrobalanorum belliricorum,		
Liquiritiæ,		
Polypodii,		
Agarici,		
Sthœchados, -----	}	añ. ℥. ij. β.
Rosarum, -----		
Seminis Fœniculi,		
Anisi, -----		
Prunorum, -----		n. xx.
Passularum enucleatarum, -----		℥. iiij.
Tamarindorum, -----		℥. ij. β.
Fiat decoctio in sufficienti quantitate aquæ, id est, in lib. vij. vsque dum sint absorptæ lib. ij. & β.		
Sacchari, -----		lib. iiij.
Ros vini, -----		lib. ij.
Fiat Syrupus.		

In parando decocto huius Syrupi, etsi Me-
sues non accipiat aquæ quantitatem, acci-
piendæ sunt libræ septem; ex quibus sunt
absu-

De Syrupis.

absumendæ lib. ij. β . & libra vna & semis, (vt experientia comprobatum est) imbuitur in substantia sicca medicamentorú, vt in Myrobalanis, Epithimo, &c. quãtitas, quæ super est, idest, lib. tres cum Saccharo igni exponuntur, & in fine coctionis additur Sapa; adduntur etiam & tamarindi non aliter, atque dictum fuit in Syrupo de fumo terræ composito.

Agaricus, antequam ingrediatur coctionem huius Syrupi, humectandus est; alioquin semper superiores partes decocti petet; ac inde nequit eius facultas liquori communicari; vel addendus est in ligatura.

Vfus Syrupi Epithimi.

Vruntur medici hoc Syrupo ad præparandam, & simul euacuandam bilem adustam in scabie, & pruritu, & in Elephantico affectu incipienti, & præterea in mania, & melancholia.

DE SYR VPO DE STOECHADE.

Huius descriptio desumpta est ex Mesue Antidotario, & est hæc;

Syrup. Stœchadis Mesues.

Rx	Florum Stœchadis,	_____	℥. xxxj
	Hæscæ, idest thymi,	_____	} ℥. xj
	Calaminthæ,	_____	
	Origani,	_____	} añ. ℥. vij.
	Anisi,	_____	
	Pyrethri,	_____	
	Piperis longi,	_____	℥. iij.
	Zingiberis,	_____	℥. ij.
	Passularum enucleatarum.	_____	℥. iij.

Fiat decoctio in sufficienti quantitate aquæ colaturæ adde

℥ 3

Mellis

De Syrupis.

Mellis, ----- lib. v.

Fiat Syrupus & condiatur cum

Cinnamomi,

Calami aromatici,

Spicæ,

Croci,

Zingiberis,

Piperis nigri,

Piperis longi.

añ. } 3. j. β.

Hæc contusa, & ligata in panno raro suspende in Syrupum fere in fine coctionis, & crebro exprime ligaturam cochleari quodã, vt sic extrahatur aromatum facultas.

Hic coque omisit Melues aquæ quantitatem ad parandam coctionem; sed octo lib. aquæ sunt accipiendæ, ex quibus duæ absumuntur, vna imbibitur in siccis medicamentis: supersunt quinque ad coquendum Mel ad Syrupi formam.

Vfus Syrupis
Sthechadis.

Medici vtuntur hoc Syrupo in apoplectricis, in cõuulsione ex repletionem, & similibus affectibus.

SYRVPVS DE ARTEMISIA.

Hic Syrupus desumitur ex Mattheõ de gradidi 9. ad Almanforem, cap. 24. de retentione menstruorum, seu eorũ prouocatione, & de facilitado partũ. Et recipit, quæ sequuntur;

Syrupus Artemisiam Matthæi de gradibus.

R Artemisiam, ----- M. ij.

Pulegij,

Calaminthæ,

Origani,

Melissæ,

Perfi-

De Syrupis.

79

Perficaria quæ imponenda est, Sabinæ,
Hydropiper alio nomine vocatur: nam maculata astringens est, & temperamento frigido prædita.

Abugiliffa dictionem, ex auctoris cõtextu restituum, pro qua perperã legatur buglossia. Est autẽ Abugiliffa species Anchusæ herbariis lactuca Asini vocata de qua agit Auicena lib. 2. cap. 19. & 442.

- Perficariæ non maculatæ,
- Sabinæ,
- Maioranæ,
- Chamædryos,
- Hypericonis,
- Camæpityos, id est, iuæ arthetica,
- Sumitatum Matricariæ florentis,
- Centaureæ minoris,
- Rutæ,
- Betonicæ,
- Abugiliffæ,
- Radicum Apii,
- Radicum Petroselinii,
- Radicum Asparagi,
- Radicum brusci,
- Radicum Saxifragiæ,
- Radicum Enulæ,
- Radicum Cyperi,
- Dictamni cretici,
- Radicum rubæ tinctorum,
- Radicum Iridis,
- Radicum Pæoniæ,
- Seminis Iuniperi,
- Seminis leuistici,
- Seminis Petroselinii,
- Seminis Apij,
- Seminis Anisi,
- Seminis Nigellæ,
- Carpobalsami,
- Costi,
- Asari,
- Pyrethri,
- Cassia lignea,
- Cardamomi,
- Calami aromatici,
- Phu, id est Valerianæ,

añ. } M. j.

añ. } 3. β.

De Syrupis.

Coquatur hæc omnia in lib. viij. aquæ ad consumptionem trium librarum; colaturæ adde Sacchari, ————— lib. iij.

Fiat Syrupus.

Vfus Syrupi
artemisia.

Vtuntur medici hõc Syrupo, dum reliqua nõ possunt, ad menses mouédos ex multitudine humorum crassorú retétos; habet enim insigné vim inscindendi, & attenuádi, simul etiá & tergédi; sed maior est vis inscindendi.

DE SYRVO OXISACCHARI COMPOSITO.

PARATUR hic Syrupus ex Arnaldi sententia hac ratione;

Oxifacchara
composita Ar-
naldi.

R Capillorú veneris,	}	M. j. ℥.
Scolopendriæ, idest, ceterach,		
Tricomanes, idest, Polytrichi,		
Hepaticæ,		
Violaræ,		
Endiuia,		
Radici Fœniculi,		
Radici Rusci,		
Radici Asparagi,		
Radici Graminis,		
Florum Violarum,	}	℥. iij.
Seminis Melonum,		
Seminis Cucurbitæ,	}	℥. j. ℥.
Seminis citrulli,		
Seminis cucumeris,		
Seminis Scariolæ,		
Seminis lactucæ,		
Seminis Portulacæ,		
Seminis Rusci,		
Seminis Asparagi,		

Infun-

Infundantur radices in succo malorum granatorum acetosorum per spatium trium dierum; & quarto die addatur tantundem aquæ; coquantur, & suis temporibus reliqua medicamenta gradatim addantur; colaturæ adde

Sacchari,

 lib. ij.

Fiat Syrupus.

Ad quem parandum omnia medicamenta recentia sunt accipienda, exceptis illis, quæ non possunt accipi.

Vfus Oxifacharæ compositæ.

Utuntur hoc Syrupo medici ad deobstruendum, & præsertim meatum vrinatorium; id demonstrant radices yreticæ, & semina frigida maiora.

DE SYRUPPO DE DVABUS radicibus.

Syrupus acetosus compositus.

PARatur in officinis hic Syrupus ex Mesues Antidotario, quem vocant nonnulli acetosum compositum, & accipit hæc;

R Radicum Apii,

 } $\bar{\text{z}}$. iij.
 Radicum Fœniculi,

 añ. }

Radicum Endiuia,

 } $\bar{\text{z}}$. β .
 Seminis Endiuia,

Seminis Apii,

 } $\bar{\text{z}}$. j.
 Seminis Fœniculi,

 añ. }

Seminis Anisi,

Coquantur lento igne in lib. x. aquæ, ad consumptionem quinque librarum; colaturæ adde

Sacchari,

 lib. iij.

Dein-

De Syrupis.

Deinde additur Acetum quantum libet pro variis scopis. Hæc Mesues.

De quantitate Aceti nihil dixit Mesues, quoniam in Syrupo acetoso simplici de eo verba fecit. Proinde ergo mediocri facultate præditus paratur in officinis hic Syrupus ratione Aceti. Vnde lib. viij. cum dimidia, ex Syluii sententia, commentario in hoc Syrupo, sunt accipiendæ; sed nobis, vt pace tanti viri dicamus, non placet hæc sententia, cum proportione non respondeat quantitati Sacchari acceptæ in Syrupo acetoso simplici. Ex illo ergo Syrupo desumitur quantitas Aceti, & cum pro quinque lib. Sacchari accipiat Mesues lib. iij. Aceti, nunc libris tribus Sacchari accipiendæ sunt Aceti lib. vna, vnciæ nouem, & semis, grana decem, & octo.

Vtuntur medici hoc Syrupo, ad aperiendas obstructions hepatis, lienis, & Renum.

SYRVPVS DE QVIN-
quē radicibus.

Quemadmodum Syrupus superior vocatur de duabus radicibus, quoniã ex quinque radicibus diureticis duas recipit, radicem Apij, & radicem Fœniculi; pari ratione hic Syrupus vocatur de quinque radicibus, quoniam omnes radices vreticæ veniunt in eius compositionem.

Huius Syrupi descriptio incerti est auctoris, & hoc modo paratur;

R Radicum Apii,
Radicum Fœniculi,
Radicum Petroselini,

añã. } ʒ. ij.
Radi-

De Syrupis,

83

Radicum Asparagi,

Radicum Rulci, _____

Coquantur in lib. vj. aquæ fontanæ ad tertiæ
partis consumptionem; colaturæ adde

Sacchari, _____ lib. iij.

& in fine coctionis

Aceti, _____ ℥, viij.

Et fiat Syrupus.

Alij addunt prædictis seminibus seminis
Apij, seminis Fœniculi, & Petroselini añ. ʒ. j.
sed in nostris officinis absque his seminibus
paratur; & licet, hic Syrupus recipiat acetū,
indiget tamen oui albumine ad clarificatio-
nem; quoniam pauca est aceti quantitas; idē
intelligēdum est in Syrupo de Endiuiā com-
posito. Nam præceptum superius traditum
locum habet in Syrupis, qui maximam aceti,
aut rei acidæ recipiunt quantitatem.

Vfus Syrupi
de quinque ra-
dicibus.

Medici vtuntur hoc Syrupo iisdem affe-
ctibus, ad quos exhibent Syrupum superius
propositum.

DE DIA CODIONE VTROQUE.

ANNIS proxime elapsis parabatur dia Co-
dion vtrumque ex Mesues sententia, de-
sumpta descriptione ex illius Antidotario,
quæ recipiebat decem capita papaueris albi
contusa, licet, Mesues tantum habeat decem
capita papaueris; Sed pharmacopolæ accipie-
bant capita papaueris albi: quod cum animad-
uerterent medici quidam Valentini, restituē-
dam veram dia Codionis ex papauere nigro
descriptionem diligenter curauerunt, cum
papa-

papauerum nigrorum magna copia in orto Iohannis Baptistæ Cabrerizo pharmacopolæ Valentini suppetat. Hinc factum est, ut iam sit vsitatissima, quod antea minime contigerat, vera dia Codionis descriptio, desumpta ex Galeno 7. de compo. medi. secundum locos, ubi varias adfert dia Codionis compositiones: Sed hæc est, quæ paratur in officinis;

Dia Codion
Galeni.

R Decem capita papaueris nigri, media inter magnitudinem, & paruitatem, & media inter humiditatem, & siccitatē; Et hæc capita contusa infunde in lib. j. & β . Aquæ pluuiialis; deinde coquantur ad dissolutionem; vel ad consumptionem duarum partium aquæ; exprimantur capita; & colaturæ adde Mellis ζ . iij. vel Sapa ζ . iij. vel Mellis, & Sapa añã. ζ . j. & β .

Dia Codionis
res differētiz.

Ex quibus colligimus tres esse differentias dia Codionis; alteram, quæ paratur ex solo Melle, alteram, quæ paratur ex sola Sapa; tertiam vero, quæ paratur ex Melle simul, & Sapa. Officinæ tamen duas tantum differentias seruant, dia Codionis, scilicet, cum sola Sapa, & dia Codionis cum solo Melle. Nam medicus habet **R**. dia Codion cum Melle, & Sapa, vel **R**. dia Codion absque addito, tunc pharmacopolæ exhibēt ipsi pares portiones vniuscusque compositionis.

Placuit recensere dia Codion inter Syrupos; est enim decoctum Sapatum, vel Mellitum.

Vtuntur medici dia Codione cum sola Sapa in distillationibus humoris acris, & mordacis, tum etiam in diarrheis biliosis, & aliquando ad inducendum somnū, cum Melle

vtunt-

vtuntur ad incindendam, & attenuandam materiam existentem in thorace; quod si vterque affectus coniungatur, tunc vtroque Diacodione vtuntur.

DE SYRVO DE IV- IV BIS.

Hic Syrupus parabatur quidē paucis ab hinc annis; sed illius vsus periit; quia tamē optimus est in quibusdā affectibus, vt in pleuritide, & in aliis, in quibus educendus est humor per sputum, proinde eius compositionem adducimus, quam tradit Mesues hac ratione;

R Iuiubarum ab ofsibus mūdatarum, — n. c.
Aquæ, ————— lib. iij.
Coquantur ad consumptionem duarum librarum; colaturæ adde
Sacchari, ————— lib. j.
Fiat Syrupus.

Quod si alicui placuerit hunc Syrupum magis compositum habere, inueniet eius compositionem in Mesue Antidotario.

DE SYRVO DE ASPLE- nio, id est, Ceterach.

Huius Syrupi duæ sunt descriptiones; altera est simplex, quæ hac ratione se habet;

R Foliorum Ceterach recentium, ————— lib. j.
Aquæ, ————— lib. iij.
Bulliant lento igne tribus, aut quatuor feruoribus; colaturæ adde

H Saccha-

De Syrupis.

Sacchari. ————— lib. j. & β.

Fiat Syrupus.

Vfus Syrupi S.
colopendriæ.

Vtuntur hoc Syrupo ad lienem deobstru-
endú; immo inter medicamenta securissima,
ac simul validissima nullú est præstantius ipso
Ceterach ad deobstruendum lienem.

Paratur, & alia compositio composita, quæ
sic se habet;

R Polipodii quercini, ————— }
Radicum vtriusque Buglossæ, ————— } añ. ʒ. ij.
Corticum radicis Capparis, ————— }
Corticis radicis Tamaricis. ————— }
Scolopendrii veri, idest, Ceterach. ————— M. vj.
Lupuli Salictarii, ————— }
Cuscutæ, ————— } añ. M. ij.
Capillorum veneris, ————— }
Myricophilli, ————— }

Fiat decoctio in lib. vij. aquæ ad consum-
ptionem trium librarum; colaturæ adde
Sacchari. ————— lib. ij. β.

Fiat Syrupus, & aromatizetur cum ʒ. iij.
Cinnamomi.

DE SYRUPO DE MUCI-
LAGINIBVS.Syrupus de Mu-
cilaginib' Mat-
thæi de Gradi.

H Vius Syrupi descriptione adferi Matthæ-
us de Gradi capi. de ardore vrinæ nu. xvj.
circa finem hoc modo;

R Seminis Maluæ, ————— }
Seminis Althææ, ————— } añ. } ʒ. j.
Seminis Cydoniorum. ————— }
Gummi Tragacanthi. ————— ʒ. iij.

Infundatur hæc quatuor in aqua tepida deco-
ctionis Maluarú, feminis Papaueris albi, gran.
Alchechégi, singulorú partes æquales; deinde
elapsis sex horis, fiat expressio supradictorum
femi-

De Syrupis.

87

feminum; & confice Syrupum hac ratione;

R Prædictorum mucilaginum, ————— ℥. vj.
Decoctionis supradictæ, ————— lib. j.
Sacchari, ————— ℥. viij.

Fiat Syrupus igni lento.

Vtuntur medici hoc Syrupo in ardore vrinæ, diluto cum decocto maluarum, aut feminum communium recentium.

DE SYRUPPO DE BETONICA.

Dvæ descriptiones Syrupi de Betonica in officinis seruantur, quarum vna magistralis vocatur, & est Iohannis de Maulis in opere, quod inscripsit Lumen maius, altera sub descriptione exhibita a doctissimo Medicinæ doctore Iohanne Plaça Valentino, illius schedula magistralis est, & habet in hunc modum;

R Betonicæ, ————— M. ij.
Rutæ, —————
Celidoniæ,
Fragariæ,
Eufragiæ,
Leuistici,
Pulegii,
Camedreos,
Roris marini, ————— añ. } M. β.
Origani,
Foliorum lauri,
Saluiæ,
Hyfopi,
Liquiritiæ,
Rubæ tinctorum,
Cariophyllata, —————

Cariophylla. di
sta fuit, quia ra

H 2

Semi

De Syrupis.

dices odoré cariophy. florum aspirant.

Seminis Anisi, ---
 Seminis Anethi,
 Seminis Ameos,
 Seminis Petroselini,
 Seminis Lactucæ. ---

añ. } ʒ. j. β.

Rosarum, ---
 Florum Borraginis. ---

} ʒ. j.

Coque omnia ex arte, & cum Saccharo q. s. fiat Syrupus.

Quãtitas aquæ, quæ imponeda est ad coctio-
 nẽ huius Syrupi, sunt li. vij. β. vt redigatur ad
 lib. v. & cú li. ij. β. Sacchari paratur Syrupus.

Vfus Syrupi de
 betonica magi-
 stralis.

Vtuntur medici hoc Syrupo ad dolorem
 capitis, & frigiditatem ventriculi.

SYRVPVS DE BETONI- ca alius a Doct. Plaça Valentino paratus.

Syrupus de Be-
 tonica doctoris
 Placæ, Valétini.

R Camedreos, ---
 Saluiæ montanæ,
 Pulegii montani,

} M. j.

Mayoranę, ---
 Rutę mótanę, neq. humidę, neq. admodú siccę
 Betonica, ---

M. β.

M. ij.

Seminis Anisi, ---
 Seminis Petroselini. ---

} ʒ. j. β.

Fiat decoctio in sufficienti quantitate a-
 quæ; colaturæ adde Sacchari, quantum suffi-
 cit, & fiat Syrupus.

Quãtitas aquæ destinata ad hunc Syrupú
 parandú erit lib. v. & simplicia medicamenta
 coquẽda sunt ad consumptionẽ lib. ij. cola-
 turæ adduntur Sacchari lib. ij. nam in hac
 quantitate erit Syrupus perfectus.

Vfus Syrupi de
 Betonica docto-
 ris Placæ.

Vtuntur hoc Syrupo ad eosdem effectus,
 ad quos superiore Syrupo de Betonica magi-
 strali, sed multo valentior hic Syrupus est.

De Syrupis. 89

SYRUPVS DE CICHOREA.

Syrupus de Cichorea. **T**raditur hic Syrupus a Nicolao Florentino lib. 5. de Oppilatione Epatis, ex causa calida, & vera Scheda est, quæ sequitur;

R	Endiuia domestica,			
	Endiuia syluestris,		añ.	} M. ij.
	Cichorea,			
	Taraxacon.			
	Cicerbita,			
	Epatica,			
	Lactuca,		aña.	} M. j.
	Fumaria,			
	Lupulorum.			
	Hordei non excorticati,			
	Alchechengi.		añ. 3.	} j.
	Liquiritia,			
	Capilli veneris,			
	Ceterach,		añ.	} 3. vj.
	Polytrichi,			
	Adianti,			
	Cuscuta.			
	Radicum Apii,			
	Radicum feniculi,		añ.	} 3. ij.
	Radicum asparagi,			

Ferueant in aqua sufficiente; colentur, & cū Saccharo albo fiat Syrupus.

Non parū agitata est quæstio inter auctores in his vocibus barbaris descriptis, inter quos Iacobus Syluius in sua Pharmacopea agens de Syrupo de Cichorea admonet, ne sit anxius in harum vocū cognitione, cum nūquam quisquā pernouit, nec certe definiuit veram, nec legitimam descriptionem harum

De Syrupis. D

plantarum. Sed nos, quantum potuimus, in lucem historiam earum tradere, ex variis auctoribus collectam, conati sumus, vt pro.

Endiuiā domestica intelligas plātam, quā Scariolam, vel Scarolam vocamus; quæ vera, & legitima Endiuiā domestica est.

Pro Endiuiā syluestri, herbam illam, quā nostri herbarii pro Endiuiā quotidie vèdūt, quæ Condrilla herba est, nascens in hortis, in locis aquosis.

Pro Cichorio verū Cichoriū, & legitimum a Dioscoride Seris vocatum.

Pro tarasacō rostrum porcinum, quod Sonchus Dioscoridis est.

Pro Cicerbita, herbam, quæ dens leonis vocatur, quæ species Endiuiæ est, luteum referens florem. Sed Syluius in præsentī Syrupō nō Cicerbitam, sed Cucurbitā descripsit. Reuera tamen Cicerbita est imponenda, vt ex variis auctoribus colligitur, & præcipue ex auctore, de quo Syrupus desumitur.

Sed cum hæ plantæ non semper ad manū sunt, & ne ansa errandi alicui tribuatur, pro his omnibus speciebus Endiuiæ, domestica Endiuiā, Scariola dicta & verum Cichoriū potest substitui; cū omnes aliæ species Endiuiæ fere semper lactescant, a quo maxime fugiendum est, vt superius diximus.

Quid pro Adianto in hoc Syrupō sit imponendum, cum proprie Adiantum capillus veneris sit, & cum in hunc Syrupum Adiantum, & Capillus veneris ingrediantur, dubitabit aliquis, licet, Adiantum album vocatum reperiat, herba capillaris nascens in vmbrosis, & cauernosis locis; sed quia illius vsum officinæ non tenent, non erit alienum a ratione

De Aqua mellis.

91

tionem pro Adianto, & Capillo veneris imponere Capillum veneris nostrum.

De quantitate Aquæ, cum auctor non assignet eam, quæ imponenda est, tu accipe lib. vij. ℞. aquæ; & coque ad partis tertiæ consumptionem; coletur; adde expresso, Sacchari lib. ij. ℞. percoque in Syrupum fricando in eius libris singulis Rhabarbari ℥. iij. in panno raro ligatas cum Spicæ nardi ℥. iij.

DE MELLICRATO, ET HYDROMELLE.

QUANVIS apud antiquos duo hæc nomina Mellicratum, & Hydromel, diuersa esse videantur, tamé si nominis vim expendamus, & compositionem, Hydromel à Mellicrato non distinguitur; cum mixtio sit Aquæ, & Mellis; quod & nomen ipsum indicat.

Hydromellis, & Mellicrati (quod a Latinis Aqua mulsa vocatur) frequens fuit usus apud antiquos, quemadmodum constat ex Homero antiquissimo vate, & potissimum ex Hippocrate 3. de victus ratione in acutis; de quo fusissime agit, illiusque utilitates, & damna tradit; nec mirum, quod in frequenti usu esset, cum sit alimentum medicamentosum, suaue, odoratum, & facile parabile.

Mellis, & Aquæ mixtio non fuit vnica, & simplex, sed multiplex, & varia pro variis Scopis, & indicationibus; hinc factum fuit, ut Hippocrates 3. de victus ratione in acutis, in dilutam, siue aquosam, & meraciorem diuiserit; & cum Hippocrati familiaris sit consuetudo, ut positis extremis, medium subintelligatur,

De Aqua mellis.

factum fuit, vt Galenus, diligentissimus eius
 interpres, Mulsam, siue Mellicratu, in tres par
 tes distribuere 8. methodi medendi cap. 4.
 Est enim Mulsam diluta, & aquosa, media, &
 meracissima.

Methodum autem, & rationem compo
 nendi veteres omiserunt; forsan, quia illud
 nimis vulgare erat suis temporibus, vel quod
 totum hoc negotium medico committeret,
 vt intellectis affectibus, quos curare aggre
 diebantur, exacte parent. Solus Galenus in
 ter Græcos antiquos 4. sanitatis tuendæ, Mul
 sam parat ex vna parte Mellis, & quatuor par
 tibus purissimæ Aquæ; ita mixtis coquit si
 mul, donec spuma detracta fuerit. Diosco
 rides 5. lib. agens de Mellicrato, ad duas par
 tes Aquæ, vnâ Mellis adiungit, eamq. coquit;
 vt despumetur Mel. Tradit & alteram compo
 sitionem Mellicrati, meraciorem tamen. Nâ
 cum duabus partibus Aquæ vnâ partem Mel
 lis miscet, illasq. decoquit ad tertias. Paulus
 inter recentiores Græcos ad octo Aquæ par
 tes vnâ partem Mellis apponit. Postero
 res iis quidam Galenū secuntur; alii vero Dios
 coridem, non pauci Paulum Æginetam; sed
 hanc controuersiam non ita facile dissolunt,
 cum ex rei natura ista non expendant; proin
 de non constat inter illos, qualis Mulsæ com
 positio tradi possit: quod si dicant, mediocrē
 se intelligere, in eo tamen arguendi sunt,
 quod dilutæ Mulsæ, & meracissimæ compo
 sitiones non tradiderint.

Mulsam meraci
 ssima,

Nos vero coniectura artificiosa ducti, bre
 uitate, qua possumus, rem hanc explicamus,
 sumentes initium a meracissima Mulsam, in qua
 multum

De Aqua mellis.

93

multum Mellis apponitur, & parum Aquæ, ad quam parandam multo Melli & copioso, addendum est tantum Aquæ, quantum sufficiens sit, vt fundi possit, & liquari Mel; quod intelligemus, si huiusmodi Mel, fufum, & liquatû ab Aqua se insinuet per poros, & meatus cutis. Hæc compositio fallax non est, sed perpetua, & quæ neminem decipere possit; quoniam non traditur idem Mellis genus, sed varium, & pro varietate loci, temporis, & alimenti, quo vescuntur Apes; atq; ita compositio ista Mulsæ meracissimæ maxime est artificiosa, & à Gal. 8. Methodi cap. 4. comē data. Hinc apponitur aquosa Mulla, & diluta, quæ multum habet Aquæ, & parû Mellis, qua vtebantur veteres ad sitim compescendam; & cum Mel solum habeat rationem vehiculi in ista mixtione, vt citissime permeet Aqua per totum corpus, fit, vt in exigua quantitate apponatur; & vt res magis innotescat, ad octo, vel nouem libras Aquæ vnciam vnâ Mellis adiungimus: quemadmodum hodie factitare solent medici in febribus ardentibus. Nam ad multam Aquæ quantitatem dimidiam vnciam Sacchari apponunt, quæ portio ex Saccharo, & Aqua confecta, præstatiôr iudicatur, cû ex Saccharo minus calido, magis suauis, quam Mellis, paratur. De huiusmodi aquosa Mulla ad sitim extinguendam locutus fuit Hipp. 4. de Vi&ct. ratione in acutis sententia 5. & Gal. 3. de Vi&ct. ratione in acutis, dum mixtionem Aquæ Mulsæ tradit. Est etiâ & diluta Mulla, que libram vnâ Mellis accipit, ad duodecim, vel quindecim libras Aquæ; ceteræ vero Mulsæ mediocres dicuntur, qualis illa Pauli est, quæ ad octo partes Aquæ vnâ

Mulla aquosa,
& diluta.

Mulla medio-
cris.

De Aqua mellis.

vnam Mellis recipit; & Galeni 4. sanita. tuē-
 dæ, quæ ad quatuor partes Aquæ vnâ Mellis
 admittit; nâ Dioscoridis Mulsæ, tam ea quæ
 ad duas partes Aquæ vnam Mellis accipit, &
 quæ coquitur ad despumationem Mellis; quâ
 ea, quæ ad tertias coquitur, inter meracissi-
 mas Mulsas sunt reponendæ, vt hic seruetur
 gradus & ordo; meracissima est Mulsæ Diof-
 coridis, quæ ad duas partes Aquæ, vnam Mel-
 lis addit, & ad despumationem coquitur: hæc
 meratior est altera Dioscoridis, quâdo serua-
 ta eadem quantitate simplicium, ad tertias co-
 quitur; sed omnium meracissima iudicatur,
 quando multo Melli hæc quantitas aquæ ad-
 iungitur, quæ fundere possit Mel; quod intel-
 ligemus, si Mulsæ se insinuet per meatus; idē
 iudicandum est de diluta, & aquosa Mulsæ; nâ
 ea, quæ recipit vnciam vnam Mellis ad multâ
 Aquam, hoc est, ad decem, vel duodecim li-
 bras Aquæ, omnibus ceteris est aquosior, ni-
 mis autē aquosa dicitur, quando ad lib. vnam
 Mellis duodecim, vel quindecim Aquæ mis-
 cemur: sed neque mediocris latitudine caret;
 nam ea quæ recipit vnam partem Mellis, &
 quatuor Aquæ, mediocris dicitur; quemad-
 modum & altera, quæ ad vnam partem Mellis,
 sex libras Aquæ recipit, & in eodem ordine
 Pauli Mulsæ reponitur, quæ ad vnam Mellis
 partem octo Aquæ miscet. Quæ omnes diffe-
 rentiæ vtilissimæ sunt in morbis profligan-
 dis, sumpta indicatione ex morbi natura, æta-
 te, sexu, corporis habitu, studio vitæ, anni tēpo-
 re, cœli statu, & regione. Calidis enim mor-
 bis ex vsu nō est Mulsæ, sed frigidis potius; na-
 turæ calidæ Mel respuunt, frigidæ admittunt;
 qui asueti sunt dulcibus, citra noxam Mel su-
 munt;

inuent; in fœtis vero Mulsæ vsus non probatur; in senili, & puerili ætate accommodatus est Mulsæ; vsus, in iuuenibus vero fugiendus: qui habitum habent obesum, Melle, & Mulsæ delectantur; qui gracilem horum vsum fugiunt; in ætate, cæli statu calido, regione calida, non probatur Mel; at in contrariis maxime probatur. Ex quibus constat administrandam esse hanc, vel illam ex methodo rationali per indicationes facta: atque hoc maximum fuit antiquorum artificium, multas tradentium compositiones, illasq. varias, vt omnibus satisfacerent.

Parabatur compositio hæc ab antiquis potissimum ex Aqua pluuiali, quoniam hæc in compositione seruat simplicia integra, ne facile corrumpantur, & putrescant; quemadmodum constat ex Galeno 7. de compositione secundum locos describente compositione Diacodionis, quam sententiam probauit etiam 4. sanit. tuendæ; in huius tamen defectu, fontana accipi potest, vt Galenus eodem loco 7. scilicet, de compositione secundum locos commendat.

Mellis electio.

Mel autem eligendum est, boni odoris, in crassitie, & tenuitate medium, aurei coloris, cõtinuum, & simile, quod cognoscemus, si manibus tractemus, & in altũ attollamus ita, vt sequax sit. Quod enim rumpitur, ac diuellitur, vel aqueum est, vel partes habet dissimiles; & proinde plus iusto excrementum est; acrimoniam habere debet, sed leuem: si acrimoniam ex thimo acceperit, medicatum est, & ad aliquos vsus maxime utile; quemadmodum explicabat Galenus 7. Methodi cap. 6.

Inter

De Vino Hippocratico.

Biar, olim Alu-
cariū, vt qui-
busdam placet.

Inter medicamenta simplicia, quæ in nostro Regno Valentino præstantissima inveniuntur, licet, in aliis regionibus inveniatur, sed multo præstatiore sunt nostra, vt est Saccharum, Oleum, Amygdalæ, Seta, cera dealbata, & alia innumerabilia; Mel, quod in agro Biarensi inuenitur, præstantissimum est, & tanti habetur, vt singulis annis, propter excellentiam, quam obtinet, ad Summos Pontifices vasa illius plena mittantur.

DE VINO CONDITO
HIPPOCRATICO,
QVOD A VALENTINIS VI-
pocras appellatur, & magistraliter pa-
ratur in hunc modum.

R Cinnamomi electi, _____	℥. v.
Sacchari optimi, _____	lib. viij.
Vini rubri veteris optimi, _____	lib. xxv.
Moschi. _____	g. vj.

Fit hac ratione; tusum Cinnamomū, & per fetaceum, ex fetis equinis confectum, transmittitur, & in lib. ij. vini supradicti in vase terreo per sex horas infunditur, bene obturato, ne exhaletur; tunc accipe Saccharum, & duodecim libras vini, & misce in vase terreo, & igni admoue, & cum efferuescere voluerit, ab igne extrahe; cui misce Cinnamomū, quod in vino erat infusum, & in sacculum lineum, cuius superior pars sit patula, excipiatq. vinum infusum, inferior occlusa, & quæ in mucronem desinat; estq. instar coli, refertq. manicam, immite, & totum reliquū vinū misce. Deinde accipe vinū, quod per fundū sacculi distil-

De Vino Hyppocratico. 97

distillatum est, & de vase in vas transfunde donec clarissimū appareat. Deinde permittit exolari donec totum guttatim effluerit in vas vitreū, & cum refrigerit, misce moschum cum pauco vino supradicto.

Vfus vini Hyppocratici.

Vtuntur Valentini hoc vino post prandiū cum iis, quas nebulas appellāt, ex Saccharo paratas; ab aliis, quia igni admotæ supplicantur, supplicationes dicūtur. Plurimū valet ad adiudū calorē vētriculi, estq. optimū alimentū.

DE VINO CONDITO

albo, quod à Valent. Clarea vocatur.

Rx Cinnamomi electi, _____ ℥. iij.
 Mellis, _____ lib. vj.
 Vini albi, _____ lib. xxv.

Blas de mato

Zingiberis, _____
 Caryophyllorum, _____ añ. } quartū vnū.
 Grani paradisi. _____

Infunde Cinnamomū, Zingiber, Caryophyllos, & Granū paradisi in duab⁹ lib. vini supradicti, & parctur, vt vinū Hyppocraticū.

Vfus ex vino albo condito.

Vtuntur Valentini hoc vino, vt Hyppocratico; sed multo valentius calefacit.

DE CONDITURA EX

Sinapi parata, quæ à Valent. Mostalla appellatur.

Sinapi conditura.

Rx Sinapi in puluerem redacti & per fetaceum equinum percolati. _____ ℥. vj.
 Mellis. _____ lib. vj.

Fit in hūc modū; imponitur Sinapi in lib. j. β. Aceti albi optimi, & boni saporis per diē; deinde Mel despumatur cū pauco vino albo, & cū

I Mel

De Conseruis.

Mel frigidū fuerit, Sinapis imponitur cū Melle sine vulla coctione. Nam si coquantur, vt a liqui faciunt, saporē Raphani Allii ve cōtrahit. Vtuntur Valentini in cibus. Iuuat vehemēter ad coctionem, & exiētat appetitum.

Vfus conditura
ex Sinapi.

DE CONDITURA EX

Eruca; à Valentinis Oruga vocatur.

Paratur eodem modo, vt cōditura ex Sinapi. Vtuntur in cibus ad eisdē effectus. Sed minus calfacit, quam conditura ex Sinapi.

Vfus conditura
Eruca.

DE CONSERVIS.

ST alia medicamenti forma in officinis, quæ sub nomine conseruæ, vel cōditi circumfertur, habet consistentiam mollem, nequaquam fluxilem, sed semper vasi adæret, etiam si vas agitur; refert enim cōsistentiam Mellis in crassati, aut congelati.

In parandis cōseruis eadem est materia, ac Syruporum, Mel, scilicet, & Saccharum, vel vtrumq. Sed conseruæ, quæ parantur ex Melle, semper ad ignē parantur, quæ vero ex Saccharo, extra ignem, nisi medicamentū, ex quo fit conserua, sit durum; vnde tunc téporis in minimas partes est diuidendū, & deinde coquendum cum ea tantum quantitate Aquæ, quæ sufficiat ipsum emollire; deinde est terendum, & per setaceum equinum transmittendum cochleari confricando, non aliter, atque extrahimus carnem cidoniorum, deinde cum

Melle

Melle despumato, aut cum Saccharo dissoluto decoquuntur similia medicamenta ad consistētiam prædictam; quod si ex fructibus parentur conseruæ, etiam sunt eadem ratione cribandi fructus, nisi velimus integros fructus condire; sed fructuum rarus est vsus in hac forma.

Frequentissime tamen parantur Conseruæ ex floribus prius ad umbrā repositis per quatuor, aut quinque horas, vel ex foliis demptuosa, & lignosa substantia, vel ex radicibus tenellis, ex quibus parantur Conseruæ extra ignem, tantum optime contusis floribus, vel foliis, vel radicibus, deinde additū Saccharū simul cum ipsis teritur, dum exacte permisceatur; in vase reponuntur, & per quindecim dies soli exponuntur, vt humiditas excrementitia absumatur, cuius causa poterant condituræ putrescere.

Omnes condituræ, quæ seruantur in officinis, præditæ sunt optimo sapore, vt ipsis delectentur ægotantes. Ingrediuntur enim condituræ vel Cardiacas compositiones, vel exhibentur in eo tempore, quod est medium inter medicamentū purgans, quod fuit exhibitum, & medicamentum exhibendum.

Quantitas Mellis, vel Sacchari ea tantum debet esse, quæ sufficiat suo lētore hæc medicamenta conseruare in prædicta forma: sufficiens vero est tripla, vel dupla: sed communiter in officinis ex dupla quātitate Sacchari vel Mellis parantur condituræ. Quod si illæ non exponantur soli, propter dictam rationem, possunt etiam igni exponi, ad leuem tantum feruorem, cuius ratione, non erunt obnoxia putrefactioni. Quando paratur ex foliis platarū, quæ statim exiccantur, vt ex Acetosa, ex Melilif-

De Conferuis.

sa, ex Capillis veneris, & similibus, semper sunt parandæ recentes, nisi contingat, vt quibusdam regionibus, non reperiri prædictas plâtas toto anno.

CONDITVRÆ QVÆ SER
VANTVR IN OFFICINIS,
sunt, quæ sequuntur.

CONDITVRÆ BORRAGINIS,
& Buglossæ.

Parantur hæ conditurae hac ratione;

Conferuæ Bor-
raginis & Bu-
glossæ.

R Florum Borriginis vel Buglossæ repo-
sitorum per aliquod spatiû ad vmbra. --- lib. j.
Contundantur optime.

Sacchari. --- lib. ij.

Eodé modo cõtúdatür Saccharú vsque dú
optime permisceatur; deinde per quindecim
dies soli conditura ipsa tota exponatur, vel
si maui, igni vnico feruore semper agitando.

Vfus conferua-
rú Borriginis
& Buglossæ.

Vtütur medici his cõdituris ad refrigeran-
dum, & humectandum transacta euacuatione
medicamenti purgantis; aliquando in paran-
dis Electuariis ad contemperandum reliqua
medicamenta.

CONDITVRÆ RO-
SARVM.

Conferua Rosa-
rum.

E Adem ratione paratur conditura Rosarum,
demptis à foliis Rosarum vngibus, hoc est,
partibus adhærentibus copullis, vt vocant,
Rosarum.

Vfus conferuæ
Rosarum.

Vtuntur medici hac conditura, ad roboran-
da viscera interna: habet enim vim refrigerã-
di, & modicã exiccandi. Quandoq. vtuntur ea
anti-

De Conferuis.

101

antiqua, id est; à cuius cōpositione transferint duo, vel tres anni, in fluxione aliqua sistenda.

CONDITURA NENUPHARIS.

Conserua Nimphæ & vsus.

Conserua Nenupharis eodé modo fit. Quæ utitur medici ad eosdem affectus, quos, in Syrupo Nenupharis proposuimus.

CONDITURA CAPIILLI VENERIS.

Conserua capillorum veneris & vsus.

Paratur eadem ratione, & ea utuntur medici post exhibitum medicamentum purgans, quâdo reliquantur reliquæ obstructionis, vel aliquis pectoris affectus non fuerit omnino emundatus; & præterea in aliquibus confectionibus parandis ad sistendam aliquam fluxionem per vterum.

CONDITURA FLORVM CICHORII.

Conserua florû cichorii.

FIT eodé modo ex floribus Cerulis Cichorii, summo mane collectis. Nam orto iam sole color horum deperditur.

Vsus conseruæ florû cichorii.

Utuntur medici hac Conditura, postquam fuit exhibitum medicamentum purgans, ut iecur præcipue roboretur, & a reliquiis obstructionis liberetur. Vnde in morbo gallico affectis frequentissimus est huius Cōdituræ vsus.

CONDITURA MELISSÆ.

Conserua Melissa & vsus.

Paratur ex foliis Melissa eadem ratione.

Ea utuntur Medici in Electuariis parandis, aut confectionibus ad flatum discutiendos, ut in Palpitatione, & similibus.

De Conferuis.

CONDITURA ACETOSÆ.

Conferua Acetosa.

PAratur hæc ex foliis Acetosæ veræ; est enim alia Acetosa spuria, quam Oxytriphillon vocant, hoc est trifolium Acetosum.

Vfus conferuæ Acetosæ.

Vtuntur medici hac conditura, in parâdis confectioibus pestis tempore, vt in exanthematis dictis Tauardillo, aliquando vtuntur in morbillis, & Variolis.

CONDITURA VIOLARVM.

Conferua Violarum, & vsus eius.

PAratur ex floribus illis, qui Violæ Boscanæ dicuntur, ab aliis marciales, & quadragesimales. Vim habet hæc conditura corrigendi intemperiem calidam, & siccam; & ex hac conditura, vt dictum antea est, paratur per annum Syrupus violarum, & hoc est, quod frequentissime fit.

CONDITURA FLORVM FVMITERRÆ.

Conferua Fumiterræ, & vsus illius.

EOdem modo fit ex Fumiterræ floribus; cuius vsus extat paucis ab hinc annis, & præcipuus est in morbo gallico: roborat enim officinam sanguinis; corruptelam humorum emendat.

CONDITURA RORIS MARINI.

Conferua Roris marini.

EX floribus Roris marini paratur conditurâ cum Saccharo eadem ratione, vt supradictum est.

De Conferuis.

103

est. Sed, vt calidior sit, paratur aliquando cum melle, hoc modo;

R Florum Roris marini recentium, & a fo-
liis mundatarum, ----- lib. j.
Mellis, ----- lib. ij.
Aquæ Roris marini. ----- ℥. vj.

Mel cū supradicta aqua despumetur, & per duos dies flores in ipsum mel despumatum in fundantur, vt tenerescant; deinde coquantur ad debitam crassitiem.

Vfus Conferuæ
Roris marini.

Vtuntur medici hac conditura, transactis iam euacuationibus, ad capitis affectus frigidus; vt in Epilepticis, Apoplecticis, Vertiginosis, Paralyfi, conuulsione, dum a frigidis humoribus fiunt; roborat enim optime ipsum cerebrum.

CONDITURA SALVIÆ, ET STOECHADIS.

Conferuæ Sal-
uiæ, & Stœcha-
dis, & vsus earū

PARATUR hæ duæ condituræ, vt conditura Ro-
ris marini; valent etiã ad eosdem affectus.

MEL ROSATVM EX ROSIS RVBEIS.

PARATUR ex Rosis rubris cum Melle, & voca-
tur Mel Rosatū; Magistraliter hac ratione;

Conferua Rosa-
rum rubearum
cum Melle.

R Foliorum Rosarū rubearū completarū, - lib. ij.
Mellis. ----- lib. iiij.

Despumetur Mel cum aqua fontana; de-
inde immisce Rosas, & per tres dies infunde
in supradictum Mel, vt tenerescant; deinde
coquantur ad Mellis crassitiem.

Vfus conferuæ
rosarum.

Vtuntur mulieres hac Cõditura ftiuo tem-
pore ad aquæ potiones.

MEL ROSATVM EX

Rofis Alexandrinis.

Conferua rofa-
rum Alexandri-
narum & vfus.

PARatur ex foliis Rosarum Damascenarum,
vulgo Alexandrinarum, eadem ratione, vt
Conditura Rosarum rubearũ, & valet ad exo-
nerandum ventrem sub quantitate vnciæ v-
nius cum pauca aqua calida.

Conferua Ne-
cerina.

Eodem modo Paratur etiã Conditura Ne-
cerina, vulgo, Moscheta dicta, & præstat eod-
dem effectus, quos Conditura rosarum Ale-
xandrinarum.

Ex variis aliis medicamentis, vt ex Radice
Yreos, radice Enulæ campanæ parantur Con-
dituræ, sed raro describuntur, ex quibuscunq-
etiam foliis, vt ex Métha, ex Calamintha & si-
milibus, tum prætera ex quibuscunq. floribus.
Nihil enim aliud desideratur ad formam hanc
parandam, nisi vt flores veniant recentes,
tum prætera, & folia colligantur die, quo pa-
randæ sunt Cõdituræ, vt cõtingit in hac nostra
regione. Per totum enim annum possunt re-
periri Acetosa, Melissa, & Capilli veneris, & ita
die, quo describuntur a medico Condituræ,
sunt parandæ; si vero non reperiantur, vfus
tempore humectetur aliquantulum humore
acommodato facultati, vt Conditura Capilli
veneris, pauco Syrupo Capilli veneris; de
Acetosa pauco Syrupo Acetossæ, & sic de
reliquis.

Varia sunt nomina huius medicamenti; nã
vocantur Conferuæ, Conditæ, Saccharum Ro-
satum, Saccharum Violatum, & Saccharum
Borraginatum, &c.

DE LOCH.

Æ C medicamenti forma vocatur Loch, Linctus, Alofa, & Eclegma, quia lambendo desumitur.

Habet consistētiam hæc medicamenti forma mellis mediocris consistentiæ, cum maximo tamen lentore; vnde constat materiam huius medicamenti esse quodcunque lentū, & glutinosum, vt Penidias, Mucilagines seminis Lini, Fœnugræci, Psyllii, radicū Altez, Ficuum, Vuarū, passarum, Gummi Tragacathi, &c. Vnde Eclegma, siue Loch, si ex alto defundatur, eo modo pendet, atque filum; & seruat semper continuitatem.

Variæ differentiæ Loch parabantur in officinis Valentinis, quarum vsus perijt, & modo tantum seruantur duæ differentiæ Loch; altera, vocatur Loch Lentium, altera Loch fanum, & expertum.

DE LOCH LENTIVM.

Loch Lentium
Auicenzæ.

PARATUR Loch Lentium ex Auicenzæ sententiâ, & est hæc descriptio; ℞. Lentium rubearum p. ij. coquantur modice, & eiiciatur illa decoctio; deinde addantur alterius Aquæ lib. ij. coquantur ad consumptionem quartæ partis; tunc adde Seminis papaueris albi ℥. ij. deinde transactis quibusdam feruoribus, addatur Passularum enucleatarum p. j. & coquantur, dum veniat decoctum ad libram vnâ; tunc adde Rosarum rubearum ℥. ij. quæ coquantur

tur vnico feruore; colentur, & exprimantur; colaturæ adde Sacchari candi ℥. vj. Electuarii dia Tragacathi frigidi ℥. ij. coquatur léto igne, baculo semper agitando, ad formam Loch.

Hæc descriptio desumpta fuit ex Auicena fen. p. tract. 4. capite 20. ex Iacobo de partibus in glossa huius canonis.

Vfus Lochlentium.

Vtuntur medici in morbillis, & variolis ad lambendum, aliquando permiscent compositionibus cardiacis ad roborandas partes internas.

DE LOCH SANO, ET EXPERTO.

Loch sanum & expertum Mesues.

Huius medicamenti compositio desumitur ex Mesue antidotario, & sic habet;

R	Cinnamomi, _____	} ℥. β.
	Hyslopi sicci, _____ añā.	
	Liquiritiæ, _____	} añā. n. xxx.
	Iuiubarum, _____	
	Sebesten, _____	} ℥. ij.
	Vuarum passarum enucleatarum, _____	
	Ficum pinguium, _____ añā.	} ℥. v.
	Dactylorum pinguium exoffatorum, _____	
	Fœnugræci, _____	} M. j.
	Capillorum Veneris, _____	
	Anisi, _____	} ℥. iiij.
	Fœniculi, _____	
	Yreos, _____ añā.	
	Calaminthæ, _____	
	Seminis Lini, _____	

Hæc omnia coquatur in lib. iiij. aquæ dum tēp aneant libræ duæ, colaturæ adde penidiarum

rum lib. ij. coquatur ad spissitudinem Mellis,
deinde extra ignem adde;

R Pinearum mundatarum, ————— ℥. v.
Amigdalarum mundatarum, ————— }
Tragacanthi, ————— } añ. ℥. iij.
Gummi Arabici, ————— }
Amyli, ————— }
Yreos, ————— ℥. iij.

Fiat horum pulvis subtilis, & misceantur
omnia, & agitentur, donec album fiat medica
mentum.

Vsus Loch sa
ni, & ex perti.

Vtuntur medici hoc medicamento in af
fectibus thoracis, cuius humores poteter inf
cindit, tergit, & lenit; & præcipue in pthificis;
quoniam est medicamentum alimentosum.

DE LOCH DE PVLMO NE VVLPIS.

Licet; officinæ Valentiniæ tantum seruenē
duas prædictas differentias Loch; quo
niam tamen in quam plurimis regionibus
sunt in vsu aliæ differentiæ, proinde harum
descriptions in medium proponemus. Et sit
primum Loch ex vulpis pulmone, cuius des
criptio sumitur ex Mesue tractatu de ægritudi
nibus pectoris, & Pulmonis, cap. de Phthisi &
est, quæ sequitur;

Loch de Pulmo
ne Vulpis.

R Pulmonis Vulpis siccati, ————— }
Succi Liquiritiæ, ————— } añ. } ℥. iij.
Capilli veneris, ————— }
Semini Fœniculi, ————— }
Semini anisi, ————— }
Sacchari, ————— ℥. s.
Fiat

Fiat Loch, in quo Bafis, est Pulmo Vulpis,
& eisdem affectibus prodest.

DE LOCH DE PINO.

Desumitur hæc descriptio ex Antidotario
Mesues;

Loch de Pino
Mesues.

R Nucleorum pinearum, -----	℥. xxx.
Amygdalarum dulcium, -----	} ℥. iiij.
Auellanarum affatarum,	
Tragacanthi,	
Gummi Arabici,	
Liquiritiæ, ----- añ.	
Succi Liquiritiæ,	
Amyli,	
Capillorum veneris,	} ℥. xxxv.
Radici Yreos. -----	
Carnium Dactylorum Cheyron, -----	℥. iiij.
Amygdalarum amararum, -----	} ℥. iiij.
Mellis passularum, siue carnis passularum, -----	
Sacchari Tabarzet, ----- añ.	
Butyri recentis, -----	

Mellis despumati q. s. fiat Loch.

In quo dactyli Cheyron idem significat, ac
si dixisset ex regione Chayri; nascuntur enim
ibi optimi.

Dactylorum
Cheyron nomi-
ne, quid intelli-
gendum sit.

Sunt vero aliqui, qui existimant, inter quos
est Iacobus Siluius, Cheyró idem significare,
ac fuluum colorem; vnde habet in Scholiis in
confectione Diaphanicon Mesues: Dactylos
inimatos esse sumendos: ij enim constant ful-
uo colore, quod significat verba Mesues cum
habet; **R.** Dactylorú Cheyron, &c. Quæ ver-
ba eadem sunt, atque proposita in hac differé-
tia Loch. Sed, pace tanti viri, non potest pla-
cere

cere hæc sententia; hoc enim medicamentum exhibetur ad inscindēdos, & attenuandos humores contētos in thorace ex pthisi, vel ex simili affectu, quos non valent educere astringentia medicamenta. Dactyli vero immaturi acerbi sunt; scimus cum Galeno aliqua posse cum lenientibus, & inscindentibus permisceri roborantia medicamenta ad roborandam facultatem, vt facilius expuatur humor: sed roborantia, quæ ad id permiscuntur, non debent esse acerba, vel austera; hæc enim cogunt partes; & coarctant vias: adde quod in maturis Dactylis remanet aliqua vis astringēdi. Præstantior ergo est explicatio, quæ habet, desumendos esse Dactylos ex Chayro, quos Mesues laudauit, quemadmodum & Prunas Damascenas. Nec mirum tantopere commendasse Mesuem Dactylos Chayri, cum constet omnium esse optimos. Id quod dudum nobis confirmauit Turca quidam, homo variæ, & reconditæ experientiæ, atque in arte medica diu, multumque versatus, & eiusdem Chayri indigena. Is enim constanter asseuerauit illius ciuitatis Dactylos non esse eius formæ, cuius alii vulgo esse solent; sed esse rotundos, & nucce maiores, per exiguo osse, tam suaues, & palato gratos, vt vix cum illis Saccharum conferri posse videatur. Eos vsque adeo pectoris vitio, ac morbis esse aptos, ac salutare, vt Damasco aliisque partibus cum vicinis, tū multo remotioribus, in quibus Dactylorum maxima suppetit copia studiosæ, ac diligēter querantur, & quouis prætio cōparentur, propter eorum bonitatem eximiam, & præstantiã singularem. Eoque nomine multo maiore prætio, quam alios, emi. Itaque Mesues, quamuis

De Loch.

Damascus, quæ illius patria erat, optimos ferret, vt in hac compositione, & huius similibus, vt est Diaphœnicon, Cheyri Dactylos, vt longè præstantissimos, & saluberrimos totius orbis terræ eligendos censuit.

Vfus Loch de Pino.

Vtuntur medici Loch de Pino, ad eisdem effectus, ad quos Loch de pulmone vulpis.

DE LOCH DE SCILLA.

Ex eodem Mesue paratur hoc modo;

Loch de Scilla Mesues.

R Succi Scillæ, Mellis despumati añ. partes æquales; coquantur ad consistentiã Loch.

In hoc medicamento Scillæ succus est basis, & præterea præbet materiam simul cum Melle; Constat enim maximo létore, sed pharmacopolæ pigri in quibusdam compositionibus dubitant de modo extrahendi Scillæ succum: ac proinde ex ipsa Scilla, loco succi contussa, & in aqua infusa parat mucilagines, maximo tamen egrotantium incommodo. Facillime enim extrahitur Scillæ succus separatis ex Scilla partibus internis & externis tanquã excrementosis, & damnandis, ex reliquis laminibus ligneo pistillo in mortario lapideo cõtusis, & statim sine vlla noxa prelo cõmissis, succus extrahitur, quod longissima experientia comprobatum est; Quæ res tanquam valde ardua multis proponitur.

Vfus Loch de Scilla.

Vtuntur medici hac compositione ad illos, qui absque motu, & sensu iacent Apoplectici, in quibus, cum alius nõ seruetur motus, præter respirationis, huic maxime prodest.

TRACTATUS DE ELECTVARIIS.

Electuarii nomine quid intelligendum sit.

QVAMVIS hoc nomen Electuariū idē significet, quod medicamentū ex rebus electis cōpositum, nostra tamen tempestate, dum à medicis describuntur Schedulæ. ℞. Electuarium, &c. Exhibent Pharmacopolæ medicamentū in forma tabularum paratum: & adeo hoc verū est, vt, si placuerit alicui describere Electuaria in forma liquida, opus ipsi sit addere. ℞. Electuarii liquidi, &c.

Tres sunt differentiæ huius formæ seruatae in officinis; alia enim sunt Electuaria leniētia, vt Electuariū de succo Liquiritiæ, Tragacathi frigidi, ex Iridis radice, & Diayreos Salomonis; licet, hæc duo posteriora simul cū leniendi facultate, aliquantulum inscindant.

Alia sunt Electuaria roborantia; alia purgātia, quorum nec plures, nec pauciores differentiæ seruātur in officinis, quam hæc, quæ modo proponuntur. Et primo agamus de Electuariis roborantibus.

DE ELECTVARIO

Diarhodonis Abbatis.

Electuarium Diarhodonis Nicolai.

PARATUR hoc Electuariū ex ℥. j. pulueris Diarhodonis Abbatis ex descriptione Nicolai Salernitani, & ex j. lib. Sacchari, aqua diluti ad punctum fli cocti; & deinde extra ignem aliquantulum refrigerato Saccharo, addito puluere in forma tabularum.

De Electuariis.

Vfus Electuarii Diarhodonis.

Hoc Electuarium aliquando medici describunt duplicato Rhabarbaro, & maximo consilio, ad liberandum hepar à reliquiis obstructionis.

Est temperatum hoc medicamentum, vel exiguum habet frigiditatis excessum. Proinde eo vtuntur ad roborandum.

DE ELECTUARIO ROSATÆ NOUELLÆ.

Electuarium Rosatæ nouellæ Nicolai.

EX eodem Nicolao paratur hoc Electuariū: quāuis Nicolaus ad omnia simplicia in puluerem redacta Mel admittat.

Nostra tamen repestare ex Saccharo cocto, & puluere Simplicium medicamentorum fit Electuarium.

Saccharum in puluere rosatæ nouellæ non est imponendum.

Sed animaduertendum est inter reliqua medicamēta Simplicia ingredi hanc compositionem Saccharum statim initio descriptionis, fortasse, vt reliquorum caliditas temperetur; quia, vt diximus, pulueres accipiebantur cum Melle ad confectionis formam; cum vero ex Melle non possint parari Electuaria in tabularū forma, nisi ex Saccharo: vt modo parantur; non est, cur Saccharum duplicetur, cū & sit præceptum, vt in Electuario Diacarthami proponemus, pro singulis Sacchari libris esse accipiendas singulas vncias medicamentorum simplicium; proinde in parando puluere rosatæ nouellæ non est iniiciendum Saccharum, vel si iniiciatur, est imminuenda quantitas Sacchari.

Vfus Electuarii rosatæ nouellæ.

Vtuntur medici hoc Electuario in frigida intemperie ventriculi, & in ventris subuersione. Transactis enim actionibus necessariis ipsum exacte roborat; discutit præterea flatus.

De Electuariis.

113

DE ELECTVARIO DIATRIUM Santalorum.

Electuarium
Diatrium Santalorum, & vsus
illius.

EX Nicolao Salernitano desumitur descriptio huius Electuarii seruatis quantitatibus propositis in præcedentibus Electuariis.

Santala, quæ sunt basis in hoc Electuario, non sunt vera, quæ habentur in officinis; sed respondent facultatibus veri Santali.

Vtuntur medici hoc Electuario ad roborandum ventriculum, & præcipue hepar: aliquando duplicato Rhabarbaro.

DE ELECTVARIO AROMATICI Rosati.

Electuarium
Aromatici rosati Gabrielis,
& vsus.

Licet, variæ sint descriptiones huius Electuarii, ea tantum vtuntur officinæ grauissimorum hominum consensu, quæ sub descriptione Gabrielis describitur à Mesue in Antidotario, cuius ratio parandi eadem est cum præcedentibus.

Vtuntur medici Aromatico rosato in interperie frigida ventriculi, & ad discutiendos flatus: est optimum medicamentum in palpitatione, & vterinis affectibus maxime prodest.

Aliquando in forma liquida vtuntur medici cum Syrupo rosarum, & de corticibus citri.

DE ELECTVARIO

Diacimini.

Electuarium
Diaciminum Nicolai.

PAratur hoc Electuarium ex Antidotario Nicolai Salernitani; quod si puluis, ex quo paratur, sit reductus in partes crassas, vehementer flatus discutit: si vero in pollinem præparetur, vrinatorium meatum petit.

K 3

Raro

Vfus Electuarii
Diacimini.

Raro vtuntur medici hoc Electuario ; vulgariter tamen omnes eo vtuntur ad intemperiem ventriculi frigidam, & flatus in ventriculo discutiendos, & aliquando nullo existente affectu: sunt enim, qui quotidie hoc Electuario vtantur.

DE ELECTUARIO DIATRAGACANTHI FRIGIDI.

Electuarium
Diatragacanthi, & vfus.

HOC etiam Electuarium ab eodem Nicolao paratur, & loco Penidiarum pharmacopolæ Saccharum imponunt. Semina frigida recentia sunt miscenda. Nā statim rancida funt, si recentia non sint.

Vtuntur medici hoc Electuario ad leniendam, & corrigendam ficcitatem asperæ arteriæ: & quia est medicamentum suauissimum, & securissimum, proinde in pectoris affectibus subministratur.

DE ELECTUARIO DE SUCCO LIQUIRITIÆ.

Electuariū succi
Liquiritiæ cū
Saccharo.

MAgistraliter paratur hoc Electuarium ex ꝑ. vna succi Liquiritiæ, & ex lib. j. Sacchari, propter duas causas. Prima, quia Liquiritiæ succus medicamentum gustui ingratum est, præcipue ex negligēcia aliquorū pharmacopolarum, qui est nimia, & vehementi coctione aliquantulum acre, & amarum reddunt. Si enim pafetur, otiose per longam quietem ex Liquiritia, rafa, & cōtusa, igne moderato vel Sole feruenti, neq. gustui erit ingratum, nec colorem nigrū, sed fuluum potius, referet, & retinebit gustum, & saporem ipsius Liquiritiæ.

Se-

De Electuariis.

115

Secunda causa, ob quam permiscetur Saccharum cum succo Liquiritiæ, & ex ambobus paratur Electuarium, est, vt reuocetur ad medium caliditatis Liquiritiæ.

Electuarii succi
Liquiritiæ parã
di ratio.

Modus vero parandi hic est; succus Liquiritiæ, in minutissimas partes forficibus diuisus, infunditur in aquam, quæ eum submergat, donec exacte sit dilutus. Diluitur vero, si optimus est, per sex horas; aliquando per quatuor; tunc accipiatur lib. j. Sacchari, & cû tribus vnciis aquæ (hæc enim quantitas aquæ sufficiens est ad dissoluendâ librâ Sacchari, & si non sufficiat, adde paululû aquæ) tunc coquatur ad punctum sili; deinde permisce ipsi Saccharo succum Liquiritiæ dilutum, & iterum igni exponantur; maxima diligentia spathula, quam vocant, agitentur, ne comburantur; & dum iam, quod fit transactis tribus feruoribus, per latera vasis videntur crustæ attolli, extrahatur ab igne; semper agitentur ad refrigerationem; iniiciantur supra tabulam ligneam; extendantur baculo optime perpolito leuigato, & rotundo, & deinde diuidantur in tabulas.

Vsus Electuarii succi L.quiritiæ.

Vtuntur medici hoc Electuario ad incidendum modice, & leniendum, dum non sufficit Electuarium Diatragacanthi. Est enim ipso potentius; huius vsus securissimus est, licet, eo permultos dies vtamur. Huius Electuarii beneficio excrementa notatu digna eiiciuntur ex thorace, quæ ante illius vsum nõ poterant expui.

DE ELECTUARIO DE

succo Rosarum.

Desumpta est huius Electuarii descriptio ex Nicolao Salernitano, & est, vt sequitur;

k 4

R. Suc-

Electuarii Suc-
ci rosarum Ni-
colai.

R Succo rosarum rubearum, _____	} añ. ℥. xvj.
Sacchari optimi, _____	
Santali albi, _____	} añ. ℥. vj.
Santali rubri, _____	
Santali citrini, _____	
Spodii, _____	℥. iij.
Diagridii, _____	℥. xij.
Camphoræ, _____	℥. j.
Fiat Electuarium.	

Frequentissime paratur hoc Electuarium in forma solida tabellarum; placet tamen quibusdam eo uti in forma liquida in modum confectiois: hoc tantum differunt hæ formæ, quod Saccharum materia huius Electuarii nõ adeo coquitur ad confectiois formam; ut, dũ paratur in modum tabellarum.

Electuarii Suc-
ci rosarum pa-
randi modus.

Illud tamen est obseruandum circa Sacchari coctionem punctum ad tabellas parandas nõ desumi ex filo, quemadmodum in reliquis Electuariis; sed iniicitur gutta supra lapidem, vel gladium, & dum cohæret, & separatur à lapide, vel gladio, si nullum, aut exiguum remanet vestigium, tunc extrahitur Saccharum ab igne, & dum accedit ad refrigerationem, antequam coaguletur, reliqua diligenter permiscetur. Ratio huius rei est, quoniam ex multa rosarum succi quantitate, Saccharum adeo viscosum, & lentum redditur, ut, antequam ex eo possint tabellæ formari, innumera emittat fila; ac proinde optimũ cõsiliũ est, dũ semel vasi fuerint hæ duo cõmissa Saccharũ, & rosarum succus, & igni exposita, ut nulla ratione agitentur spatula, ne acquirat lentorẽ. Sic enim nõquam venient illa duo in formã tabellarum.

Vfus Electua-
rii succi rosarũ
Nicolai.

Utuntur medici hoc Electuario in affectibus biliosis ad purgandam bilem.

De Electuariis.

117

DE ELECTUARIO

Diacarthami.

EST & aliud Electuarium in officinis de semine Cnici, vel de Carthamo vocatum, cuius descriptionem desumimus ex Guidone de Cauliaco ex lib. vj. de ægritudinibus iuncturarum cap. i. quod inscribitur de gutta.

Electuarii Diacarthami Guidonis.

R Pulveris Diatragacanthi frigidi, ——— ʒ. j.
 Carnis Cidoniorum Saccharo cõditæ, — ʒ. ij.
 Zingiberis, ——— }
 Hermodactylorum, ——— } añ. ʒ. iiij.
 Seminis Carthami medullæ, ——— ʒ. vj.
 Diagridii, ——— ʒ. iiij.
 Turbit, ——— ʒ. j.
 Mannæ, ——— }
 Mellis rosati collati, ——— } añ. 4. j.
 Sacchari, ——— lib. j. ʒ. iiij.
 Fiat Electuarium.

Vfus Electuarii Diacarthami.

In quo, vt in reliquis, Saccharú est materia, caro Cidoniorum iniicitur, vt purgantia ventriculus amplectatur. Sunt enim hæc ventriculo inimica. Zingiber actionem Turbit accelerat; puluis Diatragacanthi tertiam Turbit noxam emendat; qua potest corpus macie deformare, hinc tres noxæ, quæ in Turbit reperiuntur, manet correctæ, Turbit, Hermodactylus, & semen Carthami in vnam conspirant naturam. Purgant enim pituitá, & à partibus remotis; bafsis vero semé Carthami est. Horú vero trium actio acuitur, & acceleratur ex societate Diagridii. Licet, enim Diagridiú valeat humoré biliosum educere; in hoc tamen Electuario non est eius actionis, vt valeat bilem purgare.

De

Hermodactyli officinarum nō sunt veri Hermodactyli.

Sacchari quantitas ad paranda Electuaria in forma solida.

De Hermodactylis illud est obseruandum; quod veri Hermodactyli nō sunt in officinis; sed officinarum Hermodactyli sunt ex Ephemeris speciebus, vt quidam volunt; nihilominus experientia docet ipsos citra permixtionē aliorum pituitam euacuare.

His explicatis obseruandum est illud præceptū, quotiescunque ab auctoribus nō præscribitur Sacchari quātitas, ad paranda Electuaria in forma tabularū, esse accipiēdas singulas Sacchari libras pro singulis puluerū vncijs; idq. præcipue verū esse in Electuariis leniētib⁹, & roborātib⁹. In purgātib⁹, enim alia est ratio seruāda. Summitur enim ex vi, & actione medicamēti, quod est basis pro sūma quātitate exhibenda.

Ratio vero, propterquam in Electuariis roborantibus, & lenientibus sit accipienda hæc Sacchari quātitas, & puluerum, omiffa grauiffimorum doctorum auctoritate, hæc est; quoniam Saccharum præterquā quod materia est, propter duas præterea alias causas iniicitur. Prima est, vt suo lentore valeat pulueres recipere, dummodo tenellæ seruentur tabellæ: si vero accipiatur puluis in maiori quantitate, statim exiccantur tabellæ. Secunda causa est, quod hæc medicamenti forma debet esse grata gustui, non aliter, atque cōdita superius explicata. Ac proinde quantum fieri potest, parātur Electuaria ex medicamenti gratis sapore; sed medicamenta, qualiacūque sint, non possunt esse adeo grata, vt nō sit opus permixtione Sacchari. Constat vero experientia in præscripta quantitate Electuaria constare sapore satis grato.

Pinguia, & alimētosa nō sunt

Præceptum vero propositum hac moderatione est intelligendum, vt nomine pulueris non

ratione pulve-
rum adnume-
randa.

non veniat aliquid alimentosum, aut pingue,
quod aptum sit ad recipiendos in se pulveres,
ac suo possit lentore ipsos conseruare. Huius
generis sunt amigdalæ, nuclei pini, vuz passæ,
ficus, & his similia; immo, quod maius est, hæc
loco materiæ debuissent haberi.

Electuaria soli-
da non possunt
parari, ex Melle

Modo prædicto poterit medicus ex quibus-
cunque medicamentis, in puluerem redactis,
Electuaria, hoc est, tabellas parare, dummodo
non sint gustui teterrima medicaméta, ex qui-
bus parentur; & quamcunque conseruâ licet
permiscere, si adsit scopus ad tabellas parâdas.
Medicaméta vero, quæ ex Melle parantur, nõ
possunt venire in tabularú formam: licet enim
Mel eandem possit coctionem recipere, quam
recipit Saccharum, statim tamé mollescit Mel,
ac proinde disoluuntur tabellæ.

Sacchari quan-
titas quæ impo-
nenda est in E-
lectuariis ex
carne testudi-
nis, & aliis quã-
do ab auctore
non præscribi-
tur.

Vltimo seruetur tanquam recta cõsuetudo;
in Electuariis forma solida constantibus tam
magistralibus, quã doctoralibus, ac potissimú
in his, quæ sunt, qualia caro Testudinis, & Sac-
charum, simul cum aliis vt vnicuique libræ Sac-
chari apponantur iij. ℥. carnis. Id autem fieri
debet, quando à doctore quantitas Sacchari
præscripta non fuerit; quod si in prædicto tar-
tugato, vt vocant, alii pulveres simplices, aut
compositi misceâtur, ita res intelligatur, vt ℥.
j. puluerú lib. j. Sacchari addatur; quemadmo-
dum in Electuariis forma solida fieri oportet;
quod si adiungenda sint semina frigida, nuclei
Pini, Amigdalæ, & alia id genus, addatur eorú
℥. iij. lib. j. Sacchari. Itaque si constabút præ-
dicta Electuaria iij. ℥. carnis, j. ℥. puluerum, &
feminum frigidorum pineorum, Amigdalarú,
vel aliorum vnciis quatuor, tres libræ Saccha-
ri imponendæ sunt.

TRACTATUS

DE PVLVERIBVS.

Pulueris definitio.

LIA medicamenti forma ab his, quæ seruantur in officinis, puluis vocatur, quasi dicas; corpus in minimas partes comminutum.

Ex pulueribus alii sunt simplices, alii vero compositi; simplices, vt quando medicamentum simplex in pollinem reducitur; compositi vero, quando ex variis simplicibus componitur.

Pulueres lapidosam substantiam habentes quæ ratione triturantur.

Illud tamen modo est obseruandum, quicunque pulueres ex terris, lapidibus, fossilibus, & mineralibus fiunt, esse comminuendos supra porphyrum lapidem dictum effusis aquis rosarum, Borruginis, Buglosæ, vel aliis pro variis scopis, vt sæpe comminuitur Cadmia, qua vtuntur officinæ pro pompholige effusis aquis feniculi & rosarum simul permixtis. Est enim medicamentum paratum pro oculorum affectibus.

Ratio vero propterquam supra porphyrum sunt comminuenda hæc medicamenta, est, quia substantiam metalli deradunt, & accipiunt, si immortariis metallicis comminuantur.

Puluerum differentia.

His omisis, ad pulueres compositos explicandos accedamus, ex quibus alii sunt cardiaci dicti, vel roborantes; alii lenientes; alii purgantes; alii vero varios præstant vsus. Sed ex his primo loco cardiaci proponentur; deinceps de reliquis agemus.

DE

De Pulueribus.

121

DE PVLVERE DIA- MARGARITONIS frigidi.

HIC puluis magistraliter paratur in officinis, & licet, apud varias nationes variæ sint descriptiones huius pulueris, apud Valentinus tamē in usu est descriptio, quæ sequitur;

Puluis Diamargaritonis frig. magistralis.

R Margaritarum præparatarum, ———	℥. iij.
Hyacinthorum præparatorum, ———	℥. j. β.
Coralli rubri præparati,	} ℥. j.
Boli præparati,	
Electri, hoc est, Carabe,	
Spodii,	
Rasuræ Eboris,	
Cornu Cerui vsti,	
Osis cordis Cerui, ———	} añ. ℥. j. β.
Serici crudi, ———	
Corticis citri,	
Seminis papaueris albi,	
Seminis Acetosæ,	
Seminis Portulacæ,	
Doronici,	
Tormentillæ,	
Liquiritiæ,	
Amyli,	
Ligni aloes, ———	} añ. ℥. j. β.
Santali albi,	
Santali rubri,	
Santali citrini,	
Coriandri præparati,	
Gummi Arabici,	
Gummi Tragacanthi,	
Rosarum rubearum, ———	

L Semi-

De Pulueribus.

Seminis Melonis,	_____	} añ.a. { 5.j.
Seminis Cucumeris,	_____	
Seminis Cucurbitæ,	_____	
Seminis Citrulli,	_____	} añ.a. g.v.
Camphoræ,	_____	
Mofchi,	_____	} añ.a. g.x.
Ambreæ,	_____	
Panorum auri,	_____	
Panorum argenti,	_____	
Fiat puluis.		

Puluis Diamargaritonis frigi. qua ratione paratur.

In hoc puluere parando illud prius est obseruandum Margaritas, Hyacinthos, Coralliũ, Bolum, Spodium, & cornu Cerui supra Porphyrum, affussa aqua rosacea esse conterenda, vt dentibus confricata nequaquam aliquod terreum, vel lapidosum perferantur.

Secundo est obseruandum capillos Serici esse accipiendos recentes; & vermen esse extrahendum, antequam moriatur, & deinde forcibus esse minutatim inscindendos, & mortario contundendos cum carabe gummi permixtos. Per se enim adeo resistunt trituræ, vt nunquam redigantur in puluerem; sunt veluti corrigiæ, aut pili. Experientia comprobatum est, simul cum carabe effulsis guttis aquæ rosarum in puluerem venire.

Tertio est obseruandum Santala omnia cum pauca aqua rosarum esse comminuenda, donec nulla pars crassa appareat; sed omnia conspirarent in rubrum colorem, & vicissim res candidæ, quales sunt Margaritæ, Spodium, & cornu Cerui vstum, (si forsitan non fuerint simul cum bolo præparatæ vt superius dictum est,) sunt addendæ, ne rubor deperdatur, mox vero sigillatim reliqua simplicia sunt addenda, primo loco, quæ duriora

De Pulueribus.

duriora sunt, & postquam omnia fuerint com-
 minuta, per cetaceum coopertum, quod vo-
 cant officinæ tamis, sunt omnia agitanda,
 demptis Moscho, ambra, auro, & argento.
 Hæc enim, postquâ reliqua sunt cribo trãsmi-
 ssa, permiscetur, & hæc permixtioné Moschi,
 & ambra, vocant officinæ aromatizationem,
 cum prædicta pulueris forma; aurúvero & ar-
 gentú supra papirum ponuntur, & iniecto pul-
 uere supra ipsa, gladio scindútur: & postquam
 omnia sic permixta sunt, in vitreo vasse angu-
 sti orificii seruantur.

Vsus pulueris
 Diamargarito-
 nis frigidi.

Vtútur medici hoc puluere in febribus ar-
 dentibus, & ad intemperiem calidam cordis;
 aliquando in constitutione pestilenti. Ex hoc
 etiam puluere parantur confectioes cardia-
 cæ dictæ, cum aliis medicamentis, & ad potio-
 nes contra casum cum bolo armeno, & aqua
 plantaginis, aut fiunt etiam citra bolum, cum
 eadem aqua plantaginis.

DE PVLVERE DIARHO- donis Abbatis.

Huius pulueris descriptio ex Nicolao Saler-
 nitano desumitur, quæ sic habet;

Puluis Diarho-
 donis Abbatis
 Nicolai.

R Santali albi, _____	} añ. ʒ.ij. ʒ.
Santali rubri, _____	
Tragacanthi, _____	} añ. ʒ.ij.
Gummi arabici, _____	
Spodii, _____	} Car-
Afari, _____	
Spicæ, Mastiches,	

De Pulueribus,

Seminis Porru ^{lae} , Cardamomi,	
Croci,	
Xilo Aloes,	
Garyophylorum,	
Calliæ Moschatae,	
Anisi,	
Maratri r. Seminis Fœniculi,	āna. ʒ. j.
Cinnamomi,	
Succi Liquiritiæ,	
Rhabarbari,	
Seminis Basiliconis,	
Berberis,	
Scariolæ,	
Papaueris albi,	
Citrulli,	
Melonis,	
Cucumeris,	
Cucurbitæ,	
Osis de corde Cerui,	
Margaritarum,	āna. ʒ. ʒ.
Sacchari candi,	
Rosarum,	ān. ʒ. j. ʒ. iiij.
Caphuræ,	g. viij.
Moschi,	g. iiij. ʒ.
Misce, & fiat puluis.	

Puluis Dia rhodonis Abbatis
qua ratione paratur.

IN quo parando, vt dictum in puluere Diarmargatonis, fuit, primo loco iniiciuntur in mortariū Santala, & cum pauca aqua rosarum optime comminuuntur, & sensim, ac paulatim res candidæ, vt Margaritæ, & similes, iniiciuntur, ne pereat color rubeus; deinde reliqua adduntur primo loco duriora, deinceps quæ minus dura sunt; mox agitantur cribo, nimirū, instrumento iam prædicto; tandem extra cribum aromatizatur puluis cum Moscho.

Os de corde Cerui.

Os ex corde Cerui substantia cartilaginea est, quæ in corde huius animantis reperitur.

De facultatibus iam superius in Electuario huius pulueris dictum fuit.

DE PVLVERE ROSATÆ NOVELLÆ.

Puluis Rosatæ nouellæ Nicolai.

R Rosarum, ---	} añ.	3.j. 3.j. 3.ij.β.
Sacchari, ---		
Liquiritiæ, ---	} añ.	3.ij. 3.ij. g. ij.
Cinnamomi, ---		
Caryophylorum, ---	} añ.	3.j.g.viiij.
Zedoariæ, ---		
Spicænardii, ---		
Zingiberis, ---		
Galangæ, ---		
Nucis Moschatæ, ---		
Cardamomi, ---		
Sthyracis calamithæ, ---		
Seminis Apii, ---		
Fiat puluis.		

In hoc puluere parando nõ est Saccharum imponendum, propter causas, & rationes superius à nobis assignatas in Electuario Rosatæ nouellæ. Vnde & ad quos valeat affectus, proposuimus.

DE PVLVERE DIATRIVM Santalorum.

PARATUR ab eodem Nicolao huius pulueris descriptio, quæ sic habet;

Puluis Diatriu Santalorum Nicolai.

R Santali albi, ---	} añ.	Solid. duos
Santali rubri, ---		
Santali citrini, ---		
Rosarum, ---		
Sacchari, ---		

De Pulueribus.

Rhabarbari,-----	} añ. }	Soli. j. & ß.
Spodii,-----		
Succi Liquiritiæ,-----		
Seminis Portulacæ,-----		

Amili,-----	} añ. }	Soli. vnum.
Gummi Arabici,-----		
Tragacanthi,-----		
Seminis Melonum,-----		
Citrulli,-----		
Cucumeris,-----		
Cucurbitæ,-----		

Camphoræ,-----	∅.j.ß.
----------------	--------

Fiat puluis.

De facultatibus huius pulueris iam fuit superius dictum.

DE PVLVERE AROMATICI ROSATI.

VARIAE sunt descriptiones apud Mesuem in Antidotario huius pulueris; sed ea tanquam præstantissima est in vsu, qua describitur hic puluis, Aromaticum rosatum, ex descriptione Gabrielis, & sic habet;

Puluis Aromatici Rosati Gabrielis.

R Foliorum rosarum,-----	∅.xv.
Liquiritiæ rasæ,-----	∅.vij.
Ligni Aloes boni,-----	} añ. ∅.iiij.
Santali Machazari, hoc est, citrini,-----	
Cinnamomi electi,-----	∅.v.
Macis,-----	} añ. ∅.ij.ß.
Caryophyllorum,-----	
Gummi Arabici,-----	} añ. ∅.ij.∅.ij.
Gummi Tragacanthi,-----	

Nu-

Nucis Moscatae,	_____	} ʒ.ij.
Cardamomi,	_____	
Galangae,	_____	
Spicae,	_____	ʒ.ij.
Moschi,	_____	ʒ.ij.
Ambrae,	_____	ʒ.ij.

Fiat puluis.

Iniciendo prius in mortarium Santalum citrinum, quod Machazari idem significat: sed quia, ut dictum est, nostris temporibus Santalum citrinum desideratur, eius loco reliquarum specierum pares proportionem accipiemus.

Moschus, & Ambra reliquis medicamentis iam cribro excussis permiscetur.

Electuariū Aromatici rosati in forma liquida.

Obserua aliquādo Aromaticum rosatum a Doctoribus ordinari in forma liquida; & tūc debere confici cum Syrupō rosato, & de corticibus citri in æquali quantitate, ut paratur a Mesue.

DE PVLVERE LÆTIFICANTE Rhafis.

Huius pulueris descriptio desumitur a Rhafis 9. libro ad Almanforem, & est optimum medicamentum ad discutiendos flatūs melancholicos; proinde in syncope, & in affectibus frigidis ventriculi cōmodissime videntur medici hoc puluere.

Descriptio vero est, quæ sequitur;

Puluis Electuarii lætificantis Rhafis.

R Melissæ, _____
 Corticis citri, _____
 Caryophyllorum, _____
 Galie Moscatae, _____
 Croci, _____

L 4

Masti-

Mastiches,	} añā. 3.j.
Cinnamomi,	
Nucis Moschatæ,	
Cardamomi,	
Ben albi,	
Seminis Peoniæ,	
Ben rubri,	
Zedoariæ,	} añā. 3.j.
Doronici,-----	
Seminis Ocimi citrati,-----	} g. vj.
Seminis Ocimi Caryophylati,-----	
Moschi,-----	

Fiat omnium puluis.

Ocimum citratum.

De semine Ocimi citrati est obseruandum; quia citri odorem repræsentat, vocari Ocimū citratum, quæ quidem planta inter Ocimi species connumeratur, folia habet lata, quoniam non semper reperitur hæc Ocimi species, Melisophilus potest eius defectum supplere.

DE PVLVERE PLIRIS ARCOTICON.

DEFumitur descriptio huius pulueris a Nicolao, & aliquando paratur in officinis cū Moscho, aliquando sine Moscho. Vnde ad tollendam homonymiam consueuerunt medici describere hunc puluerem hac ratione;

Rx Pulueris Pliris Arcoticō cum Moschō, & sine Moscho, &c.

Descriptio est huiusmodi;

Puluis Pliris arcoticon Nicolai.

Rx Cinnamomi,-----
Caryophylorum,
Ligni Aloes,
Ga-

De Pulueribus.

129

Galangæ,	} ʒ. j. g. xv.
Spicæ,	
Nucis moschatæ,	
Zingiberis,	
Spodii,	
Schœnanthi,	
Ciperi,	
Rosarum,	} ʒ. ij. g. v.
Violarum,	
Folii,	
Liquiritiæ,	
Mastiches,	
Styracis,	
Sampſuchi,	
Balsamitæ,	} ʒ. ij. g. v.
Basiliconis,	
Cardamomi,	
Macropiperis. i. Piperis longi,	
Leuco piperis. i. Piperis albi,	
Myrtilli,	
Corticis Citri,	
Gemmarum,	} ʒ. j. g. ij.
Ben albi,	
Ben rubri,	
Corallii,	
Serici combusti,	} g. vij. β.
Moschi,	
Camphoræ,	g. v.
Fiat puluis.	

Quinq. lapides
pretiosi, qui Gem-
mæ vocantur.

In hunc puluerem ingrediuntur Gemmæ
quinque, videlicet, lapides qui ingrediuntur
in puluerem Electuarii de Gemmis Mesue, &
sunt; Saphirus, Hyacinthus, Sardonius, Gra-
natus, & Smaragdus; & semper sunt intelligé-
di in hoc puluere lapides isti.

Vfus pulueris
pluris Arcoticó

Vtuntur medici hoc puluere ad descutien-
dos

De Pulueribus.

dos melancholicos flatus, & ad imbecilitatem stomachi ex causa frigida, aliquando ad iuuandam memoriam suo calore, & siccitate, tum & in distillationibus a causa frigida, & humida natis prodest.

DE PVLVERE LÆTITIÆ
GALENI.

Huius etiam descriptio desumitur ex Nicolao, quæ sic habet;

Puluis lætitiæ
Galeni Nicolai.

R Succi Pomorū dulciū odoriferorū,	}	3.ij.ß.
Succi Cidoniorum Aromaticorū,		
Vini veteris,		
Succi Borruginis,		
Florum Basiliconis, aut seminis eius,		
Croci,		
Zedoariæ,		
Xilo Balsami,		
Caryophylorum,		
Corticis citri,		
Galangæ,	}	3.ß.
Macis,		
Nucis Moschatæ,	}	3.j.
Styracis calamithæ,		
Ambra,		
Moschi,		
Caphuræ,	}	3.ß.
Anisi,		
Rasuræ Eboris,	}	3.ß.
Thymi,		
Epithymi,		
Margaritarum,		
Osis de corde Cerui,	}	3.ß.
Limaturæ auri,		
Limaturæ argenti,		
Fiatur puluis.		3.ß.

In

De Pulueribus.

131

Error aliquorū
in parando pul-
uere Lætitie Ga-
leni.

In hoc puluere primo loco est obseruandū nomine limaturæ auri, & argenti panos quos bracteas alii vocāt esse intelligendos. Sunt huiusmodi simplicia accipienda in substantia tenuissima; nullo vero modo sunt tenuissima, nisi in folia, vel quos diximus panos redacta.

Deinde est aduertendum, quosdam dubitare qua ratione possit puluis parari ingredientibus tot succis, in quibus substantia humida, & fluida est. Nam si Electuarium sit parandum, aiunt dissoluendum esse Saccharum cum prædictis succis. Proinde nonnulli Pharmacopœ accipiūt omnia simplicia medicamenta, postquam sunt optime coniuncta, & succos prædictos addunt, & puluerem exponunt vmbre in vase lati oris, vt sic imbibatur hæc humida substantia, & absumatur.

Vera tamen ratio parandi puluerem cum succis prædictis, aliunde est desumenda; Nam si modo dicto fieret, facultas prædictorum medicamentorum deperderetur.

Cum Margaritis ergo addendi sunt succi, cum quibus Margaritæ supra Porphyritū sunt præparandæ: deinde post ex siccationem cum reliquis cribi agitatione permiscuntur.

Vsus pulueris
Lætitie Gale.

Vtuntur medici hoc puluere solo exhibitō, aut ad Electuaria paranda, dum in animo est calfacere, in scindere & attenuare præcipue humorem existentem in pericordio, aliquando ad vapores melancholicos.

DE PVLVERE DIACAMARONIS.

Ab eodem Nicolao desumitur huius pulueris descriptio, quæ ita se habet;

R. An-

Puluis Diaca-
maron Nico-
lai.

R Antophilli, _____	}	añ. ʒ. v. ʒ. j. g. xvj.
Zingiberis, _____		
Cinnamomi, _____	}	añ. ʒ. iij. ʒ. j. g. xvj.
Caryophyllorum, _____		
Carnis Daſtylorum, _____		
Galangæ, _____	}	añ. ʒ. j. ʒ. ij. g. vij.
Spicæ, _____		
Zedoariæ, _____		
Costi, _____		
Pyrethri, _____		
Corallii rubri, _____		
Tragacanthi, _____		
Rhapontici, _____		
Saliuncæ, id est ſpicæ celticæ,		
Anacardi, _____		
Oſium Daſtylorum, _____		
Carpoballami, _____		
Aniſi, _____		
Fructus Iuniperi, _____		
Leuco Piperis id est, Piperis albi, _____	}	añ. ʒ. j. ʒ. ij. g. vij.
Macro Piperis id est, Piperis longi, _____		
Limaturæ Auri puri, _____	}	añ. ʒ. ij. ʒ.
Argenti meri, _____		
Oſis de corde Cerui, _____	}	añ. ʒ. j. g. vij.
Raſuræ Eboris, _____		
Mofchi, _____		
Ambra, _____	}	ʒ. j.
Fiat puluis.		

His omnibus ſimplicibus addit Nicolaus mel, & parat confeſtionem: ſed noſtra tempeſtate non eſt in uſu cum melle. Sed vel in puluere ſeruatur, vel ex eo cum Saccharo paratur Electuarium.

Anacardi præ-
parandi ſunt ad

Anacardi in hoc puluere ſunt accipiendi præpa-

De Pulueribus.

133

pulvere Diacameronis.

præparati: quando enim in aliquam compositionem ingrediuntur medicamēta, quæ valēt emendare noxas reliquorum, tunc non est opus accipere medicamenta præparata ante compositionem; cum intra ipsam præparentur; & quia non reperitur aliquod medicamentum in hoc pulvere, & quia possit Anacardos præparare. Proinde prius sunt præparandi, quorum præparationem adfert Arnardus libro primo breuiarii cap. 28. de defectu memoriæ, & de iuantibus eam. Sed hanc præparationem, dum exponemus confectionem Anacardinam, in medio proponemus.

Vfus Pulueris Diacameronis.

Vtūtur medici hoc pulvere in omnibus frigidis affectibus, & præcipue cerebri; iuuat memoriam; deobstruit præcipue partes circa cor existentes, & denique aliquando permiscetur hoc medicamentum ad vnguenta paranda, ad excitandam venerem, dum in membri radice est frigida intemperies, vel aliquis humor absumendus.

DE PVLVERE ELECTUARIJ DE GEMMIS.

PARatur hic puluis à Mesue in suo Antidotario, & est, vt sequitur;

Puluis Electuarii de Gemmis.

R Albarum Margaritarum, ————— ʒ. iij.
Fragmentorum Zaphiri, —————
Iacynthorum, ————— }
Sardonii, ————— } añ. ʒ. j. β.
Granatorum, ————— }
Feruzègi, id est, Smaragdorum, ————— }
Zedoariæ, ————— }
Doronici, ————— }

M Cor-

Corticum citri,	añ.	} 5. ij.
Macis,		
Seminis Ocimi Caryophyllati,		
Corallii rubri,		} 5. ij.
Electri, id est, Carabæ,	añ.	
Limaturæ Eboris,		
Ben albi,		} 5. j.
Ben rubri,		
Caryophyllorum,		
Zingiberis,		
Macro Piperis, id est, longi Piperis,	añ.	
Spicæ,		
Folii,		
Croci,		} añ. 5. v.
Heil, id est, Cardamomi,		
Trochiscorum Diarhodon,		} añ. 5. v.
Ligni aloes,		
Cinnamomi,		} añ. 5. j. ß.
Galangæ,	añ.	
Zurumbet, id est, Zedoariæ,		} aureū ß.
Foliorum auri,		
Foliorum argenti,		} 5. ß.
Moschi boni,		
Ambra,		5. ij.

Conficitur hic puluis apud Mesuë cū melle Emblicorum, & melle rosato colato: Sed in nostris officinis in puluerem seruamus.

DE PVLVERE CONTRA casum, seu lapsum.

Desumitur huius pulueris descriptio à Iohāne Mesue capite de Rhabarbaro, quæ sic habet;

Puluis contra
casum Mesues.

Rhabarbari 5. j. Mumia grana duo, Rubra tinctorum granū vnū, & medium.
Fiat puluis.

Hunc

De Pulueribus.

135

Corrigitur error aliquorum in parando puluere contra casum.

HVNC puluerem male multi Pharmacopolæ parant; quoniam accipiunt pro Rhabarbaro substantiam expressam ipsius Rhabarbari, dum eo vtuntur medici ad potiones purgantes, vt enim probe nostis, aliquando medici in suis Schedulis habent. ℞. Rhabarbari infusi in aquam Endiuæ, & valide expressi ℥.j. &c. Quibus verbis intelligunt esse infundendam dragmam vnã Rhabarbari in aquã Endiuæ; & transactis aliquot horis, exprimĩ prædictum Rhabarbarum, & colaturam, siue liquorem debere accipi ad potiones; substantiã vero terrenam remanẽtem in pãno lineo esse abiiciendã. Pharmacopolæ ergo quæstus auidi, hanc substantiã expressam accipiunt ad puluerem prædictum parandũ, & ipsis fauet ratio ficticia, qua affirmãt prædictã substantiã Rhabarbari insignẽ habere vim roborandi; ac propterea cũ ad roborandũ paratur prædictus puluis, posse accipi prædictũ Rhabarbarũ expressũ. Sed, vt diximus, citra rationẽ id faciunt. Medicamẽta enim, quæ debẽt partes internas roborare, vt partes has possint petere, oportet ea sint calida facultate permixta cũ vi roborãdi; in Rhabarbaro vero optimo partes insunt calidæ, quæ ducunt partes crassas, & terrenas ad partes corporis altas, vt illas possint partes crassæ, & terrenæ roborare; ac proinde vtũtur medici in potionibus cõtra casum Boloarneno, præparato tamẽ cum aceto, propter quam præparationem partibus terrenis vehiculum, & tenuitas additur. Si ergo in Rhabarbaro per illam infusionem, & expressionem partes crassæ separantur à tenuibus, & tãtum ad puluerem prædictum accipiuntur partes terrenæ, quĩ fieri potest, vt valeat puluis prædictus

M 2 partes

De Pulueribus.

partes internas roborare? atque id in causa fuit, vt rubea tinctorum, & mumia iniiciantur in tam pauca quantitate, quoniam simul cum partibus calidis Rhabarbari sufficiunt ducere ad partes longiquas terrenam substantiam ipsius Rhabarbari. Colligamus ergo ex his Rhabarbarum integris viribus esse accipiendum.

Vfus pulueris
contra casum.

Vtuntur medici hoc puluere cum quatuor, aut quinque vnciis aquæ Plantaginis, & vncia vna Syrupi rosarum siccarum, vel Myrtillorū ad casum.

DE PVLVERE DIAMARGARITONIS
calidi.

AB eodem Nicolao Salernitano paratur hic Puluis, cuius Schedules est, quæ sequitur;

Puluis Diamargaritonis calidi Nicolai.

R Caryophyllorum, ---
Cinnamomi, ---
Spicænardī,
Galangæ,
Ligni aloes, } añ. ʒ. j. ʒ.
Liquiritiæ,
Trochiscornum Diarhodon,
Trochiscornum Diani, ---
Nucis moschatæ, ---
Macis, ---
Aliptæ moscathæ,
Zedoariæ, --- } añ. ʒ. j.
Rhabarbari,
Stiracis Calamitæ, ---
Margaritarum per foratarum, ---
Margaritarum integrarum, ---
Zingi-

Zingiberis,	} añ.	} ʒ.β.
Osis de corde Cerui,		
Rasuræ Eboris,		
Blattæ bizantiæ,		
Moschi,	} añ.	} g. xviiij.
Ambræ,		
Cardamomi,		
Seminis Basiliconis,		
Leuistici,		
Camphoræ,		g. vj.
Fiat Puluis.		

Vsus pulueris
Diamargarito
nis calidi.

Vtuntur medici hoc puluere in phitificis iam consumptis cum pauco iure pullorum, aliquando cum vino, si tempus hyemis fit.

PVLVIS DIAAMBRÆ.

PARatur hic Puluis à Mesue in suo Antidotario in hunc modum;

Puluis Diaambræ
Mesue.

R Cinnamomi,	} añ.	} ʒ. iij.
Doronici,		
Caryophyllorum,		
Macis,		
Nucis moscathæ,		
Folii,	} añ.	} ʒ. j.
Galangæ,		
Spicænardii,	} añ.	} ʒ. j.
Cardamomi vtriusque,		
Zingiberis,		ʒ. j. β.
Santalii citrini,	} añ.	} ʒ. ij.
Ligni aloes,		
Piperis longi,		
Ambræ,		aureū vnū.
Moschi,		ʒ. β.
Fiat Puluis.		

Vsus pulueris
Diaambræ.

Vtuntur medici hoc puluere ad roborandum cor, cerebrum, stomachum, & omnia membra.

De Pulueribus.

DE PVLVERE DIACYMINVM.

Paratur à Nicolao hic puluis hac ratione;

Puluis Diacimini
rum.

R Cymini die, ac nocte aceto macerati;		
deinde exiccati, -----		ʒ. viij. ʒ. j.
Cinnamomi, -----	}	añ. ʒ. ij. ʒ.
Caryophyllorum, -----		
Zingiberis, -----	}	añ. ʒ. ij. g. v.
Melano Piperis, id est, Piperis nigri, -----		
Timbræ, -----	}	ʒ. j. ʒ. ij.
Galangæ, ----- añ.		
Calaminthæ, -----		
Ameos, -----	}	añ. ʒ. j. g. xvij.
Leuistici, -----		
Macro Piperis, -----		ʒ. j.
Spicænardî, -----	}	ʒ. ij. ʒ.
Cardamomi, ----- añ.		
Nucis moschatæ, -----		

Fiat Puluis.

De effectibus huius pulueris in Electuario Diacyminum egimus; solum de præparatione Cyminum agemus.

Cyminum cur
aceto infunditur.

Sunt, qui, vt magis inscindant, & attenuet, Cymini grana, Aceto præparari affirmant; reuera tamen aliam ob rationem à Galeno in Aceto infunduntur, vt facile est videre 4. sanit. tuendę, vbi agit de Diaspoliticon, cuius verba sunt, quæ sequitur; macerabitur cum Aceto, vt minus acre sit.

PVLVIS ELECTVARI rii Ducis.

EX Nicolao desumitur hæc Scheda, & est, quæ sequitur;

ʒ. An-

Puluis Electua-
rii Ducis Nico-
lai.

R Anisi, -----	℥. ij. g. xvj.
Mastiche, -----	} añ. ℥. ij. g. v.
Liquiritiæ, -----	
Chamædryos, -----	} añ. ℥. j. g. xv
Cinnamomi,	
Zingiberis,	
Galangæ,	
Marathri, id est, Fœniculi,	
Carui, -----	
Xylo Cassiæ, -----	} añ. ℥. j.
Calaminthæ,	
Dauci,	
Pyrethri,	
Piperis albi,	
Piperis longi,	
Cyperi,	
Schœnanthi cum flore,	
Iridis,	
Amomi,	
Folii,	
Asari, -----	
Spicænardii, -----	
Croci,	
Gummi Arabici,	
Tragacanthi,	
Seminis Anethi,	
Calami aromatici,	
Cubebæ,	
Caryophyllorum,	
Carpobalsami,	
Leuistici,	
Seminis Iuniperi,	
Seminis Alexandrini,	
Seminis Sizeleos,	
Pentaphyllonis,	

De Pulueribus.

Seminis Asparagi,
 Seminis Citri,
 Acori radicis,
 Ammeos,
 Rhabarbari,
 Nucis moschatae,
 Ligni aloes,
 Basiliconis,
 Seminis vrticæ,
 Milii Solis,
 Rhapontici,
 Saxi fragiæ,
 Seminis melonis,
 Seminis Citruli,
 Seminis Cucumeris,
 Seminis Cucurbitæ,
 Seminis Scariolæ,
 Seminis Petroselinij,
 Been albi,
 Been rubri,
 Styracis Calamitæ,
 Cardamomi,
 Penidiorum,

añ.g.xv̄

Ex his omnibus, fiat Puluis subtilissimus.

Vfus pulueris
 Eleſtuarii du-
 cis.

Vtuntur medici hoc puluere contra vitium
 lapidis cū decocto erucæ marinæ, aut cum aliis
 prouocantibus vrinam.

℥.β.ʒ.ij.ʒ.

• PVLVIS CONTRA SPAS-
 mum ex Auricula Cerui vsta.

HIC puluis, authorem non habet. Officinæ
 noſtræ magiſtraliter parant in hunc mo-
 dum;

Puluis contra
 ſpaſmum magi-
 ſtralis.

℞ Seminis Citri mundi, ————— ℥.ij.ʒ.
 Cornu Cerui vsti, ————— ℥.ij.
 Seminis

Seminis Peoniæ, -----	ʒ.ij.ʒ.
Margaritarum præparatarum, -----	} añ.ʒ.ʒ.
Corallii rubri præparati,	
Corallii albi præparati,	
Florum Carthami,	
Auriculæ Cerui vstæ,	
Indi Bagadell,	
Spolii serpentis,	
Corticis Bugiæ, -----	•
Ligni aloes, -----	ʒ.ʒ.
Smaragd. præparatarum, -----	g.ij.
Ossis de corde Cerui, -----	nu. j.
Panorum auri, -----	nu. ij.
Fiat puluis.	

Vsus pulueris
contra spasmū.

Vtuntur mulieres hoc puluere in affectibus
puerorū, quando ex morbo spasmī ægrotant.

DE PVLVERIBVS LE- NIENTIBVS.

DE PVLVERE DIATRA- gacanthi.

IN hoc puluere basis est Tragacanthi gummi,
cuius facultates iam fuerunt expositæ.

Descriptio vero, quæ ex sententia Nicolai
traditur, est, quæ sequitur;

Puluis Diatra-
gacanthi Nico-
lai.

R Tragacanthi albi, -----	ʒ. ij.
Gummi Arabici albi, -----	ʒ. j. ʒ. ij.
Amyli, -----	ʒ. ʒ.
Liquiritiæ, -----	ʒ. ij.
Seminis Melonum, -----	} añ. } ʒ. ij.
Seminis Citruli, -----	
Seminis Cucurbitæ, -----	
Penidiarum, -----	ʒ. iij.
Camphoræ, -----	ʒ. ʒ.
Fiat Puluis.	

Acci-

De Pulueribus.

Accipit Nicolaus prædicta gummi alba: alterius enim coloris degenerant à frigiditate nativa, & tēporis diuturnitate calidiora redduntur: medicamentum vero frigidum est.

In modo conficiendi Electuarium ex hoc puluere habet Nicolaus, cōtundenda esse illa semina frigida maiora, ex quibus emulsio cum aqua communis est parāda, cum qua deinceps Saccharum dissoluitur, post cuius coctionem reliquis additis paratur Electuarium.

Vt verum tamen fateamur, consueuerunt nostri Semina prædicta in tota substantia cum reliquis permiscere; & certe dum in animo est puluere tantum vti, maximo consilio permiscetur semina. Augent enim reliquorū frigiditatem, & aliquam tenuitatem tribuunt medicamento. Quædam tamen exemplaria recipiunt etiam semen cucumeris. Illud tamen non est prætermittendum, hunc puluerem esse parandum ad breues, & paucos dies. Nam horum seminum permixtione rancidum fit medicamentum, & caliditatem acquirit: hinc putauit Iacobus Siluius, vir doctissimus, vix per mensem, integram seruari horum medicamentorū facultatem: hinc factum est, vt placeat multis, tempore vsus, permiscere semina prædicta, ne vitient compositum. Sed, licet, in medicamentis frigidis id fieri possit, in calidis vero compositionibus videtur id non posse fieri; Ex tempore siquidem nequunt calidorum medicamentorum facultatem retundere. Ergo præstantius multo est, medicamenta, quæ recipiunt huiusmodi semina, & similia, parare in exigua quantitate; quod intelliget Pharmacopola ex multis, aut paucis Schedulis in sua officina scriptis. Quod si rancidum fiat medicamentum, quod
reci-

recipit huiusmodi semina, foras eiciatur, tanquam pessimum.

DE PVLVERE DIAPA- PAVERIS.

AB eodem Nicolao paratur hoc medicamentum, ex quo fit Electuarium frequentissime: & est Schemula, quæ sequitur;

Puluis Electuarii Diapapaveris Nicolai

R Succum Liquiritiæ,	_____	} añ.	} ʒ. x.
Tragacanthi,	_____		
Gummi Arabici,	_____	} añ. ʒ. xx.	
Seminis Papaueris albi,	_____		
Penidiarum,	_____	} ʒ. x.	
Amigdalorum dulcium mundatarum,	_____		
Amyli,	_____	} añ.	} ʒ. v.
Seminis Cidoniorum,	_____		
Seminis Portulacæ,	_____	} añ.	} ʒ. viij.
Seminis Melonum,	_____		
Seminis Citruli,	_____		
Seminis Cucumeris,	_____		
Seminis Cucurbitæ,	_____		
Seminis Maluarum,	_____	} ʒ. viij.	
Seminis Lactucæ,	_____		

Ex hoc puluere Nicolaus cum Syrupo violarum, aut sapa parat confectionem.

Illud tamen obseruandum est non debere nos vti hoc medicamento, nisi recenter parato; citissime enim corrumpitur, præsertim vigente canicula; constat enim ex multis simplicibus oleagineam substantiam habentibus.

Cum fere semper vtamur hoc puluere in Electuarii forma, non est quantitas perscribenda; sed per integrum diem, & per plures licet vti Electuario parato ex hoc puluere.

Vtun-

Vfus Electuarii Diapapaueris.

Vtuntur medici hoc Electuario ad humiditatem natiuam deperditam, & in pectoris affectibus; & prodest heceticis, pthificis nimium vigilantibus.

DE PVLVERE ELECTUARIJ Resumptiui.

PARATVR hic puluis à Nicolao Florentino hoc modo;

Puluis Electuarii Resumptiui Nicolai Florentini.

R Rosarum, —————	} añ.	3. ij. 8. v.
Liquiritiæ, —————		
Sacchari, —————	} añ. 3. ij. 3. ij.	
Gummi Tragacanthi, —————		
Gummi Arabici, —————	} añ. 3. iij.	
Santali albi, —————		
Santali rubri, —————	} añ. 3. iij.	
Seminis Papaueris albi, —————		
Succi Liquiritiæ,	} añ. 3. iij.	
Amyli,		
Seminis Portulacæ,	} añ. 3. iij.	
Seminis Lactuæ,		
Seminis Scariolæ, —————	} añ.	3. j.
Caryophyllorum, —————		
Spicænardii,	} añ.	3. ij.
Cinnamomi, —————		
Zedoariæ, —————	} añ.	3. ij.
Zingiberis,		
Styracis Calamites, —————	} añ. v.	3. 8.
Croci, —————		
Penidiarum, —————	} añ.	3. 8.
Seminis Melonum, —————		
Seminis Cucurbitæ,	} añ.	3. 8.
Seminis Cucumeris,		
Seminis Cidoniorum,	} añ.	3. 8.
Amig-		

De pulueribus.

153

Amygdalarum dulcium mundatarum, } 3. ij.
Nucleorum pineorum mundatorum,
Seminis berberis,
Seminis maluarum,
Seminis bombacis,
Violarum,
Sebesten,

Fiat puluis.

Licet in hoc puluere sint non nulla medica-
menta mollia, pro mixtione tamē medicamē-
torum siccorum in puluerem abeunt;

Vfus pulueris
Elec. resuntiu.

Vtuntur medici ad hecticos, pthificos, & si-
milibus affectibus laborantes.

Omnes puluerēs antecedentes semper in
subtilem substantiam sunt reducendi: ex qui-
bus solus puluis diaciminum extrahitur; qui
aliquanto crassius teritur.

DE PVLVERIBVS PUR- GANTIBVS.

QVonia variū sunt pulueres purgantes, ex
quibus fiunt suppositoria, proinde de sup-
positoriis, & de vario describendi modo pau-
ca proponemus.

In primis illud est obseruandum non re-
cte facere medicos, qui ad parāda suppositoria
confectiones describunt; cum enim ad adqui-
rendam formam suppositorii sint confectiones
igni admouendæ adeo, vt fere vrantur,
omnis vis, & facultas medicamentorum sim-
plicium ingredientium prædictas confectiones
deperditur, ac euanescit. Proinde ergo v-
nus tātum modus est præcipuus, & utilis des-
cribendi suppositoria ita, vt medicus loco cō-
fectionis describat puluerem, ex quo paratur
confectio. Confectio namque ex medicamen-
tis simplicibus, in puluerem redactis, & ex fo-

lo Melle despumato fit; unde describet medicus suppositoria hac ratione;

R Pulueris Hieræ Logodionis, vel pulueris Hieræ Nicolai cōpositæ, vel alterius
 ℥.j.β. Mellis cocti q. s. fiat suppositoriū.

Tunc enim Mel tantum igni exponitur, cui ab igne extracto simplicia medicamenta, ex quibus parabatur confectio, permiscetur absque vlla facultatum dissipatione.

Ex iis colligimus materiam suppositorum esse, Mel, formam vero suppositorii esse veluti digitum oblongum desinentem in cuspidē duram.

Si aliquando in quibusdam regionibus nō seruantur pulueres variarum confectio-
 num, poterit medicus monere pharmacopolam, vt habeat pulueres seruatos ex variis confectio-
 nibus ad parāda suppositoria, & ad varios alios vsus. Hoc enim certū est ex illis cōpositio-
 nibus, quæ tantum recipiunt medicamenta in pulueres redacta, & Mel, posse seruari pulue-
 res, unde in officinis Valentinis pulueres pur-
 gantes sunt hi, qui sequuntur.

DE PVLVERE HIERÆ

simplicis Galeni.

EX variis locis desumitur descriptio pulue-
 ris huius, sed quæ apud Valentinus est in
 vsu, ita se habet;

Puluis Hieræ 5.
 Galeni.

R Spicæ nardi,	} 5.vj.
Asari,	
Cinnamomi,	
Xilobalsami,	
Mastiches,	} 5.v.
Croci,	
Aloes,	
	} 5.lxxxx.

Ali-

De Pulueribus.

147

Aliquando tamē paratur ex eadem quātitate Croci cum aliis medicamentis, & cum dragmis centum Aloes, aliquando cum Aloe lota, quandoque illota. Vnde in animo cum est magis roborare, & minus euacuare, lauatur Aloes, & præterea imminuitur quantitas Aloes. Vnde ex ea tantū injiciūtur ℥.lxxx. quandoque vero, quia magis in animo est purgare, quam roborare, non lauatur Aloes, & additur quantitas Aloes ita, vt recipiat ipsius pulueris prædicti ℥.cxx. sed Galenus, vt ipse testatur, sub quātitate a nobis proposita, vñus fuit hoc medicamento cum felici successu.

Vñus pulueris
Hieræ 5. Gal.

Vñuntur medici hoc puluere ad bilem purgandam, & ex primis tantum venis; quoniam ob terrenam substantiam non transit eius facultas Hepar. Reliqua vero medicamēta inuāt actionem ipsius Aloes suo calore; roborant vētriculum; inscindunt, atque attenuant crassos humores. Vnde non est mirum hoc medicamento purgante bilem, etiam expurgari pituitosos humores, immo & ad id optime illo vtūtur medici duplici de causa; prima quia medicamenta simplicia, Aloe excepta, suo calore & tenuitate inscindunt, atque attenuant humorem impactum in tunicis ventriculi; secunda, quia Aloe sua amaritudine valet prædictos humores impactos tergere. Ex quibus cōstat prædictum puluerem per se bilem euacuare, quod fit similitudine substantiæ, quæ est inter Aloem, & bilem, ex accidenti vero humores crassos educere, & à manifesta qualitate tergere: oportet tamen, vt simplicia medicamenta hanc efficiant actionem in ventriculo, comminuantur in partes crassas. Nam si in tenues redigantur, altas partes petunt, & non inuuant Aloem ad actionem.

Quandoque ex puluere prædicto, & Melle paratur confectio, quam vocant hieram picrã.

In hoc puluere parando, quoniam Xilobal-
famo caremus, eius loco lignum Aloes est ac-
cipiendum.

Hiera quibus
in locis a Gal.
traditur.

De hac compositione egit Galenus variis
in locis; quam alio nomine vocat Dialoes, vt
lib. 6. de sanit. tuen. lib. 7. Meth. lib. 2. & 8. de
compositione secundum locos.

DE PVLVERE HIERÆ

compositæ, & Benedictæ.

Horum puluerum descriptiones a Nicolao
traduntur, quas nõ describimus, ne eandẽ
rem bis repetamus. Cum enim proponemus
confectiones Hieræ compositæ, & Benedictæ,
& ab ipsis Mel auferemus, reliqua quæ super-
sunt, in puluerem redacta constituunt pulueres
prædictos.

Vfus pulueris
Hieræ compositæ,
& benedictæ.

Vtuntur medici puluere Hieræ compositæ
ad paranda suppositoria in leui Apoplexia, & E-
pilepsia.

Vtuntur verò puluere Benedictæ ad prædi-
ctos affectus; ex ipso puluere parantur pilulæ
in renum affectibus, dũ adfunt humores cras-
si, aut tophi.

DE PVLVERE HIERÆ

Logodionis, & Hieræ Diacolocintidos.

Propter rationem expositam non proponi-
mus horum puluerum descriptiones.

Vfus pulueris
Hieræ Logo-
dionis.

Vfus vero horum puluerum præcipuus
est ad paranda suppositoria in quacunque apo-
plexiã, epilepsia, & paralytis differentia, vel si-
milium affectuum; Sed præcipue, dum ve-
hementer vrgent huiusmodi affectus.

De Pulueribus.

DE PVLVERIBVS AD

varios vsus.

DE PVLVERE RESTRICTIVO

sine auctore.

Puluis Restricti-
uius magis-
tralis.

R Rosarum rubearum,	}	℥. ij.
Balauftiarum,		
Nucum cupressi,		
Myrthillorum,	}	℥. j.
Foliorum Myrthi,		
Ofsium Myrobalanorum,	}	℥. β.
Nucis Moscathæ,		
Caryophyllorum,		
Thuris,	}	℥. β.
Mastiches,		
Sanguinis Draconis,	}	℥. vj.
Boli,		

Fiat Puluis.

Vsus Pulueris
Restrictiui.

Vtuntur medici, & Chirurgi hoc puluere, per externa, partibus contulsis, ad roboradū, & repellendum, & quandoque, si adfit vulnus, ad sistendam fluxionem, dum vulnus optime deligatum est; inspergitur caro hoc puluere; aut paratur Cataplasma cum albumine oui, aut aqua, & aceto, aut decocto Plantaginis, vel altero simili medicamento.

In nimia etiam sanguinis effusione per nares, applicatur hic puluis fronti in Cataplasmatidis forma.

DE PVLVERE CONTRA VERMES.

Huius pulueris descriptio magistraliter paratur hoc modo;

De Pulueribus.

Puluis contra
Vermes magi-
stralis.

R Foliorum Sene,	_____	} añ. 3. β.
Polipodii,	_____	
Dictamni,	_____	} añ. 5. iij.
Seminis Alexandrini,	_____	
Agarici,	_____	} añ. 3. iij.
Lupinorum,	_____	
Baccarum lauri,	_____	
Seminis Brasicæ,	_____	} añ. 3. β.
Cornu Cerui vsti,	_____	
Abfinthii,	_____	
Seminis Portulacæ,	_____	} añ. 3. ij.
Seminis Vrticæ,	_____	
Seminis Sinapis,	_____	
Centaurii minoris,	_____	

Fiat Puluis.

Vfus Pulueris
côtra Vermes.

Vtuntur medici hoc puluere ad vermes necandos, & ad cibos corruptos ex ventriculo eiiciendos.

DE PVLVERE CONTRA infutum, vt vocant.

Huius descriptio pulueris est magistralis, & paratur hac ratione;

Puluis contra
infutum magi-
stralis.

R Radicis Dictamni,	_____	} añ. 3. j.
Origani,	_____	
Sene,	_____	
Phylipendulæ,	_____	} añ. 3. β.
Corallii rubri præparati,	_____	
Cornu Cerui vsti præparati,	_____	
Seminis Eruçæ,	_____	} 3. iij.
Scoriæ ferri præparatæ,	_____	

Fiat Puluis.

Ad hunc puluerem parandum illud in pri-
mis

Scoriæ ferri præparatio.

mis est obseruandum, vt nomine Scoriæ ferri; siue stercoreis intelligamus illud excrementum spongiosum, densum, ac molle magnū, quod infornacibus fabri ferrarii reperitur; quodq. vulgus Valētinum vocat cagaferro. Hoc ergo medicamentum diligenter est in polline comminuendum, deinceps in mortario aqua fontana, vel fluuiali effusa toties debet abluī, quousq. nullū inquinamentū in aqua reperiatur. Id deprehendetur, tū visu tum sapore. Ex hac vero lotionē illud vtilitatis reportatur, quod, præterquam quod ab excrementis defecatur, Empyreuma etiam ex igne contractum deperditur. Transacta iam huiusmodi lotionē, infundatur in aceto acerrimo, & soli exponatur: & cum siccatum fuerit, iterum addatur tantundē aceti; quod terties repetatur. His enim vicibus experientia comprobatur est euasise optime præparatum, denuo supra porphyrum cum aceto debet præparari, ac tandem exiccari, ac cribro transmitti.

Vfus Pulueris contra infitum, vt locuntur valentini.

Vtūtur medici hoc puluere ad humores in ventriculo puerorum corruptos euacuādos, quibus vtuntur frequenter simul cum Rhodomelle.

DE PVLVERE DVCIS.

Magistraliter paratur hic puluis hac ratione;

Puluis Ducis magistralis.

R	Cinnamomi, _____	℥. β.
	Zingiberis, _____	} añ. ʒ. j.
	Galangæ, _____	
	Nucis moscathæ, _____	} ℥. vj.
	Cardamomi maioris, _____	
	Sacchari, _____	
	Fiat puluis.	

De Pulueribus.

Vfus Pulueris
Ducis.

Hoc puluere passim vtitur mulierculæ in intēperie ventriculi frigida. Sed modus exhibendi talis est; accipiuntur frusta panis intestellarum forma, & torrefiunt; deinceps in vino infunduntur; ac tandem insperguntur prædicto puluere, & vespere exhibentur tales panis tessellæ loco alimenti, seu scenæ.

DE PVLVERE TERRE
CAMELLORVM.

Puluis terræ
Camellorum.

PARATUR magistraliter hic puluis hac ratione;

R Terræ Cimoliæ, ————— lib. j.
Sulfuris viui, ————— ℥. vj.
Fiat puluis.

Vfus Pulueris
terræ Camello-
rum.

Hic puluis habet facultatem extergendi; ac proinde huius vsus est in pauperibus scabie affectis, ex quo paratur vnguentum ex ℥. ij. huius pulueris effulsis vicissim intra mortarium oleo, & aceto, dum accedant ad lenimenti formam.

Sed primo loco ad parandum hoc vnguentum est oleum iniiciendum, mox aliqua portio aceti, post alia portio olei, & sic vicissim ad finem. Nam si primo loco acetum iniiciatur, aceto dissoluitur, & disgregatur puluis, vt nequeat deinceps oleo, & aceto vniri.

DE PVLVERE AD DE-
albandos, & confirmandos dentes.

Hic puluis magistraliter paratur hac ratione;

Puluis ad den-
tes magistralis.

R Sanguinis Draconis veri, —————
Mastiches, —————
Thuris, —————
Grani-

De pulueribus.

153

Grani tinctorum,	_____	} añā } ʒ.ʒ.
Balauſtiorum,	_____	
Corallii rubri præparati,	_____	} añā. ʒ.ʒ.
Cinnamomi,	_____	
Santali rubri,	_____	
Aluminis uſti,	_____	} ʒ.iiij.
Spumæ maris,	_____	
Fiat puluis.		

Medicamenta
ad dealbandos
& confirman-
dos dentes.

Quodcunque medicamentum, quod fit auſtero, vel acerbo ſapore, optimum eſt ad confirmandos dentes, dummodo curetur diſtillatio. Nam quandoque contingit dentes dimoueri propter confluxum alicuius humoris a cerebro; quandoque uero a cauſa externa; & optimus eſt puluis medicamentorum habentium vim comprimēdi: aſpera uero omnia optima ſunt ad dealbandos dentes, dummodo terream, aut oſſeam habuerint naturam, ut corallium, & ſimilia.

Quandoque etiam utimur Margaritis cum ſœlici ſucceſſu, aliquando cornu ceruī uſto, & denique, ut quidam pro ſecreto utuntur puluere umbilici marini, cum ſucco limonum: inſigniter enim hæc duo excrementa dentium abſtergūt; oportet autem cauere, ne huiusmodi medicamenta attingant gingiuas, ne illas exulcerent.

Umbilicus marinus eſt conchiliorum genus contractum in forma umbilici humani.

DE PVLVERE REGINÆ.

HÆC deſcriptio tanquam præſtantior magiſtraliter paratur in officiis; licet, etiam aliæ deſcriptiones huius pulueris reperiātur. Sed hæc in gratiam Reginæ Aragoniæ fuit cōpoſita hoc modo.

℞ Maſti-

De Pulueribus.

	Mastiches,	3.ij.3.ij.	
Puluis Reginae Aragonie.	R Sigilli beatæ Mariæ, Foliorum oliuarum, Balauſtiorum, Boliarmenici, Nucum cupreſſi, Corticis citri, Foliorum myrti, Radiciſ ſimphiti, Tormentillæ, Biſtortæ,	} 3.ij.	
	Foliorum arboris pini, Galarum, Corticis ſeminis ſumach,		} 3.β.
	Viſci quercini, Carabæ, Ben albi, Ben rubri, Seminiſ plantaginii, Myrtilloꝝ, Berberis, Stepæ maris, Stepæ feminæ,		
	Fiat puluis.		

Vſus pulueris
Reginæ.

Huius pulueris vſus frequentiffimus eſt ab obſtrictibus in abortu. Exhibent enim prædictum puluerem per ſe, aut permixtum cū puluere corallii rubri præparati; & cum puluere radiciſ biſtortæ, & horum trium accipiunt quæritatem dragmarum duarum pro vna doſi.

DE PVLVERE PAPÆ
BENEDICTI

Huius pulueris deſcriptio magiſtraliter fuit parata in gratiam Pontificis Benedicti de Luna, & ſic habet;

Puluis Papæ Be
nedicti.

R Coriandri præparati, ————— ʒ. vj.
 Seminis anisi, ————— }
 Fœniculi, ————— }
 Carui, ————— }
 Sezeleos, ————— } añã } ʒ. j.
 Radicis Dictamni, ————— }
 Liquiritiæ, ————— }
 Cinnamomi, ————— }
 Sacchari albi, ————— lib. j.
 Fiat puluis.

Vfus pulueris
Papæ Benedic.

HIC puluis optimus est adiuuandam ven-
 triculi coctionem, & præterea ad flatus dif-
 cutiendos; cuius vſus eſt poſt ientaculum, &
 cœnam, ſub quãtitate duorum cocleariorum;
 & præcipue exhibetur iis, qui agunt quadra-
 geſimum annum ad ſequentes. Nam præter
 affectus propoſitos, alios etiam producit.
 Prodeſt enim calculoſis, & iis, quibus renes
 humoribus craſſis abundant, doloribus capi-
 tis a flatibus eleuatis à ventriculo contractis:
 eſt ſiquidem medicamentum familiariffimũ,
 maxime vſitatum præcipue in frigidis regio-
 nibus; & ſecuriſſimum eſt: quoniam facultas
 coriandri, ex qua damnum poterat timeri, e-
 mendatur præparãdo illud præparatione, que
 à nobis inferius tradetur, in confectione re-
 quiei puerorum; calor etiã reliquorũ medica-
 mentorum corrigitur permixtionẽ Sacchari; li-
 quiritia vero valet meatum vrinatorium, &
 eius instrumenta ab excrementis defecare.

DE PVLVERE IOHAN- nis de Vigo.

HVius pulueris deſcriptio paratur a Iohãne
 de Vigo medico Chirurgo libro 8. cap. de
 medi-

De Pulueribus.

medicinis corrosiuis, & putrefactiuis hoc modo;

Puluis Iohannis
de Vigo.

R Argenti viui, _____ lib. j.
Aquæ fortis, _____ lib. ij.

Fiat puluis.

Aqua fortis.

In primis nomine aquæ fortis; aquam intelligimus, qua aurifici, vel fabri argenti aurū ab argento separant; & est medicamentum compositum per distillationem ex calcātho, nitro, & aliis.

Puluis Iohannis
de Vigo qua ratione
paratur.

Circa præparationem huius pulueris modus quo fit primo loco est proponendus, quoniam varii varie hunc puluerem parant. Sed facillimus ordo componendi hunc puluerem est, vt simul aqua fortis, & argentum viuum iniiciatur in amphorā, quæ possit recipere libras quatuor aquæ cōmunis; deinde prædicta amphora reponitur in vasse terreo lati oris, & duo vassa simul vnum intra aliud, igni exponuntur parato ex carbonibus accensis, & tandiu coquantur, quousque nulla fumosa substantia exeat; & præterea aqua, & argentum concreuerint modo panis salis, tunc extrahuntur ab igne, & rupto vasse vitreo illa materia sic concreta in minimas comminuitur partes, & præterea per cetaceum sericum cribatur; tunc reponitur in vasse terreo ad eam rem apto, & igni lento exponitur; & ea, quæ vocatur spatula mouetur; & transacto aliquo temporis spatio, iniicitur portio prædicti pulueris supra papium, quæ si referat Minii colorem, erit optime confectus, ac præparatus; quod si nondum acquisuerit colorem prædictum, ad huc maneat supra ignem, quousque accipiat terminum propositū. Vltimo vero irroretur supra ignem guttis aliquot aquæ rosaceæ, ac demū
post

post refrigerationem iterum cribetur, & in vase vitreo reponatur ad vsus.

Indiguit sane tot præparationibus hoc medicamentum; est enim maxime causticum, & sua acrimonia intolerabiles solet, ac potest excitare dolores, ac proinde vt empyreuma cōtractū ex illa prima coctione deperdatur, amplius decoquitur in puluerem redactum; quā coctionem a sationem vocamus, cuius cum varii sint gradus, hic modus adurendi calcinatio vocatur.

Vsus pulueris
Iohannis de Vi
go.

Tandem, vt reddatur mite medicamētum, quantum eius natura patitur, irroratur aqua rosacea. Solent nonnulli vti hoc medicamento in morbo gallico affectis sub quātitate triū, aut quattuor granorum; quod medicamētum præcipitatum vocāt, licet præcipitati aliæ sint differentiæ; vt cunque tamē sit, huius medicamenti vsus nō est tutus, & securus; immo maximos cruciatus semper, aliquando vitæ periculum affert.

Ad alios ergo vsus paratur prædictus puluis, & præcipue ad inducendam scaram in carne fere de mortua, & putrefacta, quo tempore permiscetur cum puluere aluminis vsti, quandoque citra alumen venit in vsus; sed tamē in vlceribus pudendi est præstantissimus huius pulueris vsus, & quoniam dum solus applicatur, in gentem infert dolorem, proinde hunc puluerem permiscemus cum vnguento albo.

Placuit quibusdam puluerem prædictum parare in vitreo instrumento, bistorta vocato, & exposito receptorio extrahunt aquam per sublimationem ad vlcera, & alios vsus.

DE CONFECTIO- NIBVS.

METHODO proposita primo loco formam confectio-
num explicabimus; deinde mate-
riam proponemus. Forma con-
fectio-
num nec est fluxilis, nec
multum crassa: habent enim
confectiones eandem substantiam, quam Mel
mediocris consistentia.

Fermentatio
cur in confectio-
nibus foelicus
fiat, quam in a-
liis medicame-
tis.

Materia confectio-
num nihil aliud est, quam
Mel, vel Saccharum; & vtrumq.
horum cum li-
quore idoneo pro variis scopis percoquitur
in Syrupum, praeterquam in confectio-
ne Dia-
moschi dulcis, Mel ingreditur crudum, id est,
non despumatum. Et licet haec duo sint mate-
ries confectio-
num, idem potest efficere quod-
cumque medicamentum lentum, praecipue si
sit grato sapore. Nam paratur medicamenta in
forma confectio-
num, vt pulueres multorum
simplicium medicamentorum, vel, vt verius lo-
quamur, ipsorum facultates conspirent in vna
naturam; & praeter ea, si aliqua sit noxa in quo-
cunque medicamento, possit per fermentatio-
nem corrigi: in nulla vero medicamentorum
forma foelicus fit fermentatio, (vt dicitur) qua
in forma confectio-
num. Nam medicamenta,
quae parantur in forma solida, non sunt apta,
vt in ipsis fiat optima fermentatio; sunt enim
valde quieta. Quae vero parantur in forma li-
quida, non possunt iuvari ab ambiente frigi-
do,

do, vel calido, ac propterea neque in his fit optima fermentatio; at in medicamentis, quæ constant mediocri substantia, & consistencia, optima fit fermentatio. In primis enim medicamenta simplicia non quiescunt in vno loco, sed ad motum materiæ, (Mellis, scilicet, Sacchari, vel alterius rei lentæ) mouentur, adiuta a calido ambiente, vel a frigido per antiperistalticum ad moto instrumento, dicto Spatha. Nam præcipue, in medicamentis opiatis, tum etiam & in polichrestis, singulis septenariis agitantur prædicta medicamenta, prædicto instrumento, donec transierint sex menses; felicius tamen multo fit fermentatio tempore æstatis; tunc enim materia liquefit, & melius confunduntur inter sese medicamenta; quam confusionem fermentatio, fermentationem optima & perfecta mixtio sequitur. Agit enim quælibet facultas medicamenti in hac mixtione, vbi instrumentum substantiæ vero permiscetur.

De quantitate materiæ, non est, quod controuersiam proponamus, sed certa methodo est veritas indaganda. Et cum duo sint instrumenta, ex Galeno, de alimentorum facultatibus primo, ad consequendam veritatē, ratio, scilicet, & experiētia; his duobus possumus venire in cognitionem quantitatis materiæ. In primis, Mel, vel Saccharum, omisis causis propositis, propter duas alias ingrediuntur ipsas confectiones. Prima, vt suo grato sapore valeant corrigere, & emendare in gratum saporem medicamentorum; Secunda vt possit facultas medicamentorum simplicium per longum tēpus conseruari. Experiētia vero cōstat

Quantitas Mellis, vel Sacchari imponenda, ad confectiones parandas.

Mellis quantitas quando in confectionibus sit minuenda.

Confectionum differentia.

Mel, vel Saccharum, in quadrupla proportione in formam Syrupi, posse recipere, simplam portionem medicamentorum in puluerem redactorum, & sub his quantitatibus datur consistentia mediocris. Præstat igitur ex his, Mel, vel Saccharum esse accipiendum, quantitate libræ vnius, pro tribus vnciis medicamentorum in puluerem redactorum. Sed huic præcepto vniuersali hæ conditiones sunt addendæ.

Prima est, si in confectione sint aliqua medicamenta liquida, vt Opobalsamum, Rafina abietina, Dactyli, aliquod gummi lentum, tunc temporis imminuenda est Mellis quantitas: hinc Andromachus in descriptione theriacæ magnæ, tradita a Galeno libris de Antidotis, accipit Mellis quantitatem, quæ non superat in quadrupla proportione quantitatem medicamentorum simplicium. Et præterea in confectione Cyphoides, quoniam pulpa vuarum passarum accipitur sub quantitate viginti, & quinque drachmarum, Mellis tantum accipit drachmas decem & sex, (quæ quantitas ab aliis male accipitur sub quantitate decem & sex vnciarum) cum pulueres medicamentorum simplicium non distent multum ab hac Mellis quantitate.

Secunda, si placuerit medico validius medicamentum parare, vel crassioris consistentiæ, opus est ipsi, quantitatem materiæ imminuere.

His explicatis, differentia confectionum, sunt proponendæ. Ex confectionibus aliæ vocantur cardiacæ, aliæ purgantes, aliæ opiata, aliæ antidota, & Polichresta medicamenta, aliæ denique sortitæ sunt nomen partis, circa quam

quam præcipue elucescit illarum actio; & hæc quoniam sapore, & odore referunt naturam opiatarum cōfectionum, pro inde sub opiatas possunt comprehendi, ne cogamur tot differentias constituere. Aliquando vero, etiam cōfectiones, quæ vocantur Antidota, vel Polichrestæ, vel opiata, in vnam, & eandem rem coincidunt, vt Theriaca magna, & Mithridatis cōfectio. Vocantur hæc medicamenta opiata, quoniam recipiunt opium; appellantur etiã Polichresta, quia varios præstant vsus; & deniq. habent Antidoti nomen, quoniam exhibentur contra venena.

Confectiones parum, vel multum coqui debent ratione temporis.

Non silentio prætermittendum est, cōfectiones, quæ ex Saccharo componuntur, hyemis tempore esse magis coquendas, quã æstatis tempore; quæ Mellitæ sunt è contrario: Nam quæ ex Saccharo parantur, si æstatis tempore multum coquantur, sicciores euadunt, Mellitæ autem præstantiores seruantur; nam hyemis tempore multum incrassantur.

His absolutis primo loco descriptiones cardiacarum proponemus.

DE CONFECTIOIBVS CARDIACIS.

DE CONFECTIOE ALCHERMES.

PARATUR hæc cōfectio à Ioannē Mesue, in suo Antidotario, cuius descriptio est, quæ sequitur;

Confectio Alchermes Mesue.

R Serici crudi tincti recentèr cum decocto grane tinctorum, _____ lib. j.
 Succipomorum dulcium, _____ }
 Aquæ rosarum, _____ } añ. lib. j. s.

De Confectionibus.

Infundatur sericum tinctū per spatiū viginti quatuor horarum, in prædictis succo, scilicet, Pomorum, & Aqua rosarum, deinde paulisper decoquantur, quo vsq. prædicti liquores rubeant, tunc extrahatur sericum, exprimatur, & reiciatur; & colaturæ adde;

Sacchari optimi, ————— lib. j. ℥. iij. ʒ. vj.

Coquantur ad Mellis crassitiem; extrahantur ab igne, & adhuc his calentibus adde,

Ambrae crudæ minutatim incisæ, ————— ʒ. iij.

Liquata Ambra, adde puluerem sequentem

Ligni aloes crudi, ————— } añā. ʒ. vj.

Cinnamomi, ————— }

Lapidis Lazuli, loti & præparati, ————— } añā. ʒ. ij.

Margaritarum albarum, ————— }

Auri boni, ————— ʒ. j.

Moschi, ————— ʒ. j.

Misceantur, & fiat confectio.

Sericū tingen-
di, & confectio
nis parandi ra-
tio.

De modo tingendi sericum, ac de quantitate granorum tinctorum pro singulis libris serici, omiſſa controuersia, hoc est certum, vt accipiantur vnciæ octo ex granis tinctorum simul cum puluere, quæ duo vocantur vulgo, cõfolla, y poluo de grana, pari portione; cui quãtitati granorum, & pulueris granæ iniiciuntur lib. iij. Aquæ fontanæ, ibi decoquantur, dum aqua exacte rubeat, quod fit transactis tribus, aut quatuor ebullitionibus. Postea infunduntur in supradicto decocto serici minutatim incisi, & cochleari mouentur; deinde fiunt reliqua, quæ traduntur à Mesue. Sed aduerte, vt Ambram, & Moschum per se cū ʒ. ʒ. Sacchari teras, & in reliquis pulueribus, mixtos, in Syrupõ iam refrigerato permisceas, addendo vltimum, bractæas auri, quas panes vocamus.

His explicatis, obseruanda aliqua sunt in hac

Quid intelligat
Mesue per Am
bram crudam,
& lignum Aloes
crudum.

Lignū Rhodi-
nam.

Lapidis lazuli
drach. ij. & non
drach. xij. acci-
pienda sunt in
confectione Al-
chermes.

hac confectione circa medicamenta simplicia,
& imprimis circa Ambram, & lignum aloes.
Præcipit enim auctor, accipiendam esse Ambram
crudam, & lignum aloes crudum. Ideo id di-
xit, quia per coctionem adulterantur hæc duo
medicamenta, extracta, scilicet, tenuiori substā-
tia, & multum aromatica. Accipienda igitur est
Ambra Grysea nigra enim, & alba sunt malæ,
& fit multum odorata. Pari etiam ratione Li-
gnum aloes eligendum est multum odoratū,
cauendo, ne pro ipso vtaris Ligno Rhodino,
quod ex insula Rhodos apportatur, quod ama-
rissimum est, nimis pōderosum, & compactū.

Deinde de lapide Lazuli est obseruandum,
quædam exemplaria recipere prædicti lapidis
ḡ. xij. quæ quantitas non est optima ad confe-
ctionem cardiacam parandam, qualis ista est,
sed est quantitas ad parandum purgans medi-
camentum; & hinc fit, vt medici recentiores
abhorreant ab vsu huius confectionis, existi-
mantes, tantum in lapide Lazuli vim, & facul-
tatem purgandi reperiri; reuera tamen præter
hæc facultatem, est & alia, qua valet cor roborare,
dum exhibetur in minima quantitate, quæ
admodum in hac cōfectione; nam vnicique
drachmæ illius fere respondet granum dimi-
dium lapidis Lazuli, & in hac nostra senten-
tia est doctissimus Iacobus Syluius agens de
hac confectione. Sed de præparatione huius
lapidis, oportet intelligere esse præparandum
hunc lapidem præparatione adducta à Mesue
tractatu de Simplicibus cap. proprio de hoc la-
pide, quam præparationem adfert ex senten-
tia Alexandri, & eam, vt optimam, laudat. Cū
igitur confectio hæc ex Mesues sententia pa-
retur, eiusdem votis standum est, in præpara-
tione prædicti lapidis. Græci namque, inter

De Confectionibus.

Lapidis Lazuli
præparatio.

quos est Dioscorides, aliter præparant lapidē Lazuli: habet enim de eo Dioscorides; vritur, vt chalcitis; lauatur, vt cadmia. Ex quibus verbis constat lapidem esse adurendum. Mesues vero monet esse abluendum citra adustionē trigies & decies in aqua Rosarū, vel buglossæ, redactum tamen prius in pollinem. Vfus huius præparationis, in quem etiam conspirat Græcorum præparatio, est, vt partes acres, & causticæ, quæ in hoc lapide reperiuntur, separentur; quod idē accidit in lapide Armeno.

Vfus confectionis
Alchermes.

Vtuntur medici hac confectione ad roborandum cor in syncope, in palpitatione, & aliis cordis affectibus; præcipue, quando vires cordis per essentiam languent: valet enim optimos spiritus gignere.

DE CONFECTIONE CARDIACA
Gentilis contra Melancholiam.

VOCATA fuit hæc cōfectio hoc nomine, quoniam a Gentili Fulgino medico fuit composita, & vocatur cordialis ad differentiam alterius compositionis eiusdem nominis, quæ composita fuit ad purgandum succum melancholicum, ac proinde gétilis laxatiua appellatur. Descriptio Gentilis cordialis traditur a Gentili Fulgino in consiliis suis, secundum antiquam impressionem consilio secundo, quod sic incipit; consilium pro Episcopo Oliuensi ad hydropisim, & recipit quæ sequuntur;

Confectio Gétilis cordialis
contra melancholiam.

R Seminis Melonis,
Cucumeris,
Cucurbitæ,
Citri,
Amygdalarum dulcium mundatarum,

añ.

5.ij

Siro-

De Confectionibus.

165

Strobilorum, id est, Pineorum, aqua tepida in fusorum, & exiccatorum, _____	3. j.
Sacchari candi violacei, _____	} añā. 3. β.
Sacchari candi rosacei, _____	
Florum borraginis, _____	} añā. 3. ij.
Florum buglossæ, _____	
Spodii, _____	} añā. 3. j.
Santali citrini,	
Ligni Aloes,	
Tragacanthi,	
Cinnamomi,	
Gummi Arabici,	
Seminis Ocimi caryophilati,	
Corticis citri,	
Croci,	
Limaturæ auri,	
Limaturæ argenti,	
Margaritarum preparatarum, _____	
Santali albi, _____	
Santali rubri,	
Rosarum,	
Macis,	
Cardamomi,	
Fracmentorum lapidis Zaphiri,	} añā. 3. j.
Fracmentorum lapidis Rubini, _____	
Caryophyllorum, _____	} añā. 3. j.
Spicæ nardi,	
Mastiches, _____	} añā. 3. ij.
Seminis Endiviæ,	
Seminis Portulacæ,	
Liquiritiæ, _____	} añā. 3. ij.
Penidiarum, _____	
Sacchari dissoluti in aquis Rosarum, & Bu- glossæ, _____	lib. ij.

Fiat confectio.

Modus confi-
ficiendi.

Ad hanc confectioem parandam dissolui-
tur Saccharum cum prædictis aquis singulo-
rum

De Confectionibus.

rum q. s. & coquuntur ad punctum Syrupi liquidi-
dioris consistentiæ, his ab igne extractis in va-
se terreo vitreato, & in ipso Syrupo misceatur
pini prius recte exiccati, & cum amygdalis &
seminibus quatuor frigidis per setaceum equi-
num transmissi omnia reliqua simplicia me-
dicamenta in polinem redacta; Ultimo vero
additur aurum & argentum, ac reponitur di-
cta confectio in vitreo vase angusti orificii.

Observandum est de limatura auri, & argē-
ti cum hæc duo simplicia metallica sint, & val-
de ponderosa, limaturam eorum semper fun-
dum petere, nec æqualiter commisceri confe-
ctionibus; quare in hac confectioe, & in reli-
quis omnibus pro limatura auri, & argenti, su-
menda sunt folia auri, & argenti, quæ panes a
nobis dicuntur, ita vt pro vno grano argenti
vnam bracteam, vel vnum panem sumamus,
pro auro vero duas bracteas, vel duos panes.

Vfus confectio-
nis Gentilis.

Vtuntur medici hac confectioe ad flatus
melancholicos discutiendos, & cum sit modice
calida, eius vsus tutissimus est etiam febre
præsente, præsertim addita borraginis, vel bu-
glossæ conserua.

DE CONFECTIOE DE
HYACINTHIS.

Huius confectioe descriptio tradita fuit
magistrali ratione à Petro Pintore medico
Valentino tempore pestis, & habet descriptio
hæc ratione;

Confectio Hya-
cinthorum ma-
gistralis.

R Hyacinthorum præparatorum,
Coralli rubri præparati, } añs. } 3. s.
Terræ sigillatæ, }
Gra-

Granæ tinctorum,	} añã.	} ̄.ij.
Tormentillæ,		
Seminis Citri,		
Dictamni,		
Croci,		
Myrrhæ,		
Rosarum,		
Cornu cerui vsti, & in aqua rosarum extincti & præparati,		
Santali albi, & Citrini,		
Santali rubri,		
Osis de corde cerui,		
Seminis acetosæ,		
Seminis Portulacæ,		
Rasuræ Eboris,	} añã	} ̄.ij.
Lapidis Zaphiri,		
Margaritarum,		
Lapidis Smaragdi,		
Lapidis Topasii,		
Serici crudi,		
Auri,	} añã. g. vj.	} ̄.ij.
Argenti,		
Camphoræ,	} añã. g. vj.	} ̄.ij.
Ambre,		
Moschi,	} añã. g. vj.	} ̄.ij.
Syrupi de succo acetositis Limonum,		
Fiat confectio.	q. f.	

In hac confectioe illud est obseruandum, multum laborandum esse circa præparatione lapidum propositorum supra porphirum, resistunt enim maxime, si qui alii, ipsi tritura.

Modus conficiendi.

Modus confectiois idem est, ac propositus in confectioe Gentilis, dummodo Syrupus in hac non sit ita coctus, quoniam ob maximam siccitatem lapidum statim fit dura confectio, tum etiam idem efficit succus limonum, comprimis

primit enim, ac constringit omnia medicamēta. Hinc passim videmus in officinis Syrupos paratos ex succis acidis, statim candesceri, etiā si non recipiant tantam coctionem, quantam reliqui, qui ex aliis succis parantur.

Offis de corde cerui loco quid fumendum.

In defectu ofsis de corde cerui, in hac confectione, & in aliis, Margaritas ponendas esse decreuimus.

Camphora in medicinis minime imponenda.

De cāphora etiā illud obseruandū est, non esse verā, quæ ad nos asportatur, sed fictitiā, & adulterinam, non qualem camphoram, eburneam, legitimam, quā antiqui solebant asportare, & magno pretio vendebatur, ut auctor est Garcia ab Orta Lusitanus, medicus, maximus inuestigator simplicium indicorum. Et cum hæc nostra suo odore vehementi medicamenta odorata suffocet, & exhalet, ut nullo modo, si cum illis permisceatur, odor aromaticum per sentiri videatur, & quia tam ingrata medicamenta composita reddat, ut ægrotares accipere non possint; ideo decretum facimus ex sententia medicorum nostrorum, ut nullo modo in medicamentis immisceatur. Quod si fortasse aliquis Medicus in aliqua Scheda trochiscos de camphora velit inscribere pro suis scopis, tunc pharmacopola consulat ipsum, ut, quid pro ea sumendū sit, dicat.

DE CONFECTIONE DIA

Moschi dulcis.

DVæ confectiones sub nomine dia Moschi in officinis seruantur, quarum altera dia Moschus vsualis appellatur, de qua inferius; altera vero habet nomen dia Moschi dulcis, cuius descriptio desumpta est à Mesue, & est quæ sequitur;

Dia Moschi
dulcis Mefue.

R Croci,		
Doronici,		
Zedoariæ,	añā.	3.ij.
Ligni Aloës,		
Macis,		
Margaritarum albarum,		
Serici crudi vsti,		
Charabæ,	añā.	3.ij.ß.
Coralli rubri,		
Galliæ moschatæ,		
Ocimi citrati,		
Ben albi,		
Ben rubri,		
Folii,	añā.	3.j.
Spicæ nardi,		
Caryophyllorum,		
Zingiberis,		
Cubebæ,	añā.	3.j.ß.
Piperis longi,		
Moschi,		3.ij.

Modus confi-
ciendi.

Mellis crudi quadruplum omnium.

Fiat confectio, terendo omnia medicamēta simplicia subtiliter, & cum Melle crudo, vt dictum est, quod sit quadruplum, & aduerte, vt semper accipias Mel ad hanc confectioē parandam, quale ex fauis sua sponte fluit, a nobis Mel virginale dictum.

Doronici loco
quid ponendū.

Quia nostris temporibus vero, & legitimo Doronico caremus, & cū Doronicus officinarum prauam qualitatem habeat cū ex speciebus aconiti sit, ideo decretū facimus, vt in omnibus medicamentis pro vero Doronico nostra Melissa imponatur, cum aliud nullum medicamentum ad facultates veri Doronici magis accedat.

Sericum crudū
vstum quid.

Sericum vero crudum deinde vstum, nihil aliud est, quam vellus sericū Bombycum, aut

P capilli

De Confectionibus.

capilli setæ, in quibus clauduntur vermes; Sed cum variæ sint horum capillorum differentiæ, albisimi sunt eligendi; quia magis cardiaci sunt, ut aliquibus placet, à quibus statim, atq; confecti sunt ab ipsis vermibus, ipsimet vermes sunt extrahendi. Non solum enim, si tanto tempore detineantur, ut in Papiliones cōuertantur, sed etiam aliquantulum immorentur, corrumpuntur ipsi capilli setæ & prauum contrahunt odorem. Hinc hi capilli vocantur crudi, id est, qui non fuerunt iniecti in aquam calidam: deinde prædicti capilli in clibano torrefiunt, vel aduruntur ita, ut possint in puluerem abire. Nam citra vstionem multum resistit trituræ, ut iam in puluere dia Margaritonis frigidi obseruatum fuit. In prædicto tamen puluere citra vstionem accipiuntur; in hac vero confectione, ut valeant humiditatem absumere, ingrediuntur adusti, vel rosti.

Gallia absoluta.
re.

Galliam moschatam in hac cōfectione ponimus, cum quotiescunque Gallia absolute inueniatur, moschatam intelligendam esse decreuimus. Sed accipienda est Galliæ descriptio tradita ab eodem Mesue in suo Antidotario; nam est & alia Gallia moschata à Nicolao descripta, quæ in compositionibus illius imponenda est.

Vsus dia Moschi dulcis.

Utuntur medici hac confectione ad flatum melancholicos discutendos, aliquando in vterinis affectibus cum felici successu.

DE CONFECTIONE DIA Moschi vsualis.

HVius dia Moschi descriptio est magistralis & sic habet.

¶ Ga-

De Confectionibus.

171

R Galangæ,	
Zedoariæ,	
Doronici,	
Ben albi,	
Ben rubri,	
Calami aromati,	
Caryophyllorum,	
Ocimi,	
Serici combusti,	
Cardamomi,	
Mastiches,	añã. } 3.ij.
Macis,	
Melissæ,	
Menthæ,	
Zingiberis,	
Spodii,	
Ligni Aloës,	
Coriandri preparati,	
Seminis fœniculi,	
Anisi,	
Cinnamomi,	
Rosarum,	
Spicæ nardi,	añã. } 3.ij.
Abfinthii,	
Moschi,	gra. iij.

Melis despumati q. s. fiat confectio tritis
omnibus medicamentis in subtilissimum pul-
uerem.

Ben albi, & ru-
bri loco, quid
sumendum sit.

R Adicēs ben albi, & rubri, quæ ab Arabibus
auctoribus scribuntur, hac nostra ætate desi-
derantur. Quare illarum inopia Pastinacam
albam pro ben albo, & Pastinacam rubram
pro ben rubro imponendas esse censemus,
cum magis ad illarum accedant naturam, ut
auctor est Iohannes Plaça primarius in hac

De Confectionibus

ciuitate Doctor medicus, & rei herbariæ hac nostra ætate facile Princeps: Aut cum Haliabas Syluestris Pastinacæ radices sumemus.

Vfus dia Moschi vfualis.

Vtuntur medici hac confectione in affectibus melancholicis: discutit enim flatus: roborat cerebrum, & ventriculum; & est apud Arabes in frequentissimo vfu.

DE CONFECTIONE LIMONATÆ SMARAGDORUM.

Quamuis hæc confectio magistraliter ab omnibus paretur, desumpta nihilominus fuit illius descriptio à Petro Pintore Medico Valentino, libro, quem composuit de peste, capite 50. Et est, quæ sequitur;

Limonata Smaragdorum Magistralis.

R Smaragdorum præparatarum, —————	℥.ij.
Hyacintorum præparatorum, —————	℥.ij.
Seminis Pæoniæ, —————	} ℥.xvj.
Radici Pæoniæ, —————	
Cinnamomi, —————	
Coralli rubri præparati, —————	} ℥.xij.
Granorum tinctorum, —————	
Seminis Acetosæ, —————	
Radici dictamni, —————	} añã ℥.xxiiij.
Seminis citri, —————	
Croci, —————	℥.iiij.
Visci quercini, —————	} ℥.viiij.
Rasuræ Eboris, —————	
Galangæ, —————	
Limonatæ Mellis, —————	q. l.
Fiat confectio.	

Modus componendi.

Ad quam parandã in primis sume semẽ citri, & tritum per ceraceum equinum medullã illius

illius transmittite, & cum reliquis medicamentis simplicibus in mortario positis, & aliquantulum tritis, permisce, vt omnia simul per setaceum sericum subtiliter transmittantur. Averte tamen, quod semen Pæoniæ, priusquam in mortario apponatur, denudetur à cortice nigro, quo tegitur, qui inutilis est. Radices quoque ingredientis hanc compositionem debent à cuticula, qua teguntur, denudari. Et cum omnia in subtilissimum pulverem sint redacta, cum Syrupo facto ex Melle, & succo limonum, vt tractatu de Sytupis dictum est, post infrigidationem illius confectionem para: & antequam recondas, per tres, aut quatuor dies agita; nam ratione lapidum, & aciditatis succi solet efferuescere.

Smaragdarum
electio.

De Smaragdis, non est illud prætermittendum, scilicet, deploranda illa calamitas nonnullorum, qui decepti a falsis lapidariis, Blasmis pro Smaragdis vtuntur, cum nullam affinitatem obtineant cum veris Smaragdis. Eligendæ enim sunt veræ, & legitimæ Smaragdi, quæ colorem viridissimum, & splendissimum habeant; quæ quamuis lima ferrea tangantur, minime comminuantur: quæ quidem notæ in Blasmis minime reperiuntur.

Vsus limonatae
Smaragdorū.

Vsitatissimum, & familiarissimum existit hoc medicamentum in pueris Epilepsia laborantibus; nec mirum; cum medicamenta calida ingredientia hanc compositionem facultatē habeant incidendi, & extenuandi crassos, viscidos, & lentos humores Epilepsiam efficiētes, vt sunt galanga & viscus quercinus; verū inter cætera præcipue morbo comitiali aduersantur, Pæoniæ radix, & semen: nam de Pæonia agens Galenus 6. lib. de simplicium me-

De Confectionibus.

dica. facultate cap. proprio de Pæonia, illam summopere laudat in puerorum morbo comitali; Crocus vero, ut vaporosus, ducit ad cerebrum sua facultate facultates omnium aliorum. Corallus, lapides Smaragdus, & hyacinthus reluctantur putredini sua siccitate, vel ut aliis placet, tota sua substantia conducunt aduersus multa mala cordis; & hinc fit, ut medici non tantum utantur hac confectione in morbo comitali, sed quotidie parent confectiones in cordis affectibus.

DE CONFECTIONE THERIACÆ DE CITRO.

HÆc confectio magistraliter paratur, & fuit inuenta à medicis Valentinis, qui ex libro de venenis Arnaldi de Villanoua in descriptione confectionis Mitridatis paruæ desumpserunt nuces, & ex quibusdam trochiscis de citro vocatis eiusdem auctoris semen citri, semen cydoniorum, semē bombacis, Dictamū, & Scobem cornu cerui, quibus addiderunt semen Acetosæ, Crocum, & Syrupum de acetositate citri. Descriptio vero talis est;

Theriaca de citro Magistralis.

R Seminis Citri, -----	lib. j.
Seminis Acetosæ, -----	ʒ. viij.
Radicis Dictamni, -----	} ʒ. iij.
Seminis Cydoniorum, -----	
Seminis bombacis, -----	
Rasuræ cornu cerui, -----	} ʒ. viij.
Croci, -----	
Medullæ Nucum ad pondus omnium prædictorum.	
Syrupi acetositatis citri, -----	q. l.
	Fiat

Fiat confectio.

Modus conficiendi.

Paratur hæc confectio hac ratione; Semen citri per se trituretur, & per fetaceum equinū medulla eius extrahatur. Semen bombacis prius, etiam per fetaceum equinum transmissum cū reliquis simplicibus in mortario misceatur, & subtiliter cribentur. Noces vero per se trita per fetaceum quoque equinum transmittatur, addendo Crocum cum Syrupō calido dilutum.

Vsus theriacæ de citro.

Vtuntur medici theriacā de citro in morbilis, & variolis; præterea in febribus punctularibus, & est in frequentissimo vsu in hac nostra ciuitate apud mulierēs in omnibus affectibus cordis, ita vt tanquam alimentum illa vtatur.

DE CONFECTIIONIBVS

opiatīs dictis, tum etiam de aperientibus, & de aliis.

DE CONFECTIIONE RE

quiei puerorum.

Magistraliter paratur hæc confectio hoc modo;

Requies puerorum Magistralis.

R Corticum papaueris albi torrefactorū,	℥.ij.
Coriandri præparati, & torrefacti,	℥.j.
Pulueris Diatragacanthi frigidi,	℥.β.
Seminis Anisi,	} ʒ.iiij.
Seminis Anethi,	
Seminis Portulacæ,	
Cinnamomi,	} aña. ʒ.iiij.
Coralli rubri præparati,	
Mellis despumati,	lib.ij.
Fiat confectio.	

Modus conficiendi.

Omnia medicamenta simplicia in hac confectione subtiliter sunt redigenda; sic enim facultas frigida papaueris corrigitur, & vias sternunt, ut ducant ad cor papaueris facultatem; & vim, quod perpetuo est in omnibus opiatibus; & cum melle despumato paratur confectio.

Coriandri preparatio.

Coriandrum, antequam in compositione veniat, debet preparari, ut omnem eius noxam abigamus. Coriandrum enim tentat caput, non caliditate sua, partiumve tenuitate, sed vaporum copia, vel ut Gorreus scribit in alexipharmaco Nicandri a naturali, quæ illi inest, proprietate. Eius autem preparatio desumitur a Chirico de augustis in suo thesauro aromatariorum super trochiscos de Spodio cum semina Acetosæ, & preparatur hac ratione. Coriandri grana bene lauentur aqua communi, ut ab eis puluis amoveatur; postea infundantur in forte acetum per quatuor dies agitando manu, postea colentur, & superponantur succi cydoniorum, & aquæ rosacæ aña pariter æquales, & per duos dies intus permittantur, mouendo quotidie, & saepe quidem manu. Postea colentur, & soli ad exiccandum exponantur. Sic enim preparatum, tantum abest, ut mentem tentet, ac lædat, ut vix aliud præstantius medicamentum sit ad repercutiendos vapores, qui in cerebrum feruntur.

Vsus Requiæ puerorum.

Utuntur medici hac confectione in affectibus ventriculi, & cerebri frigidis, non in quibus sit humor extenuandus; sed dum modice flatus est discutiendus, & aliquantulum somnus conciliandus. Sed familiarissimum est medicamentum pueris: obstetrices enim, & reliquæ mulieres passim utuntur hac confectione in pueris multum plorantibus sola, aut cum theriaca de citro, & cum felici successu.

CON-

De Confectionibus.

177

CONFECTIO DIACIDONITIS

Galeni a peritissimo Doctore

Plaça parata.

Diacidonites
Plaça.

R Succi Cydoniorum, _____ } añã. ʒ. vj.

Mellis oprimi, _____ } ʒ. j. ʒ.

Aceti albi, _____ } ʒ. iij.

Syrupi de Agresta, _____ }
Coquantur ad Mellis despumationem; tunc
adde, quæ sequuntur in puluerem subtilem re
ducta;

Ligni Aloes, _____ }
Cinnamomi, _____ } añã. ʒ. j. ʒ.

Coralli rubri præparati, _____ }
Zingiberis, _____ } añã. ʒ. j.

Cariophyllorum, _____ } ʒ. ij. ʒ.

Mirobalanorum chebulorum, _____ }
Mirobalani crassiuscule terantur, vt possint
ex ventriculo purgare, & fiat confectio.

Solebat antiquitas confectioem diacido
nitis ex sententia Galeni parare, quæ optima
est affectibus propositis a Galeno lib. de tuen
da valetudine. Quoniam tamen non est tutus
vſus illius confectiois, vt traditur ab ipſo,
proinde hæc noua diacidonitis confectio a pe
ritissimo Doctore Plaça parata fuit; quo
niam illa, vt ipſe habet, nimis calida est præ
sertim Hispanis: hæc autem gratior, & magis
benigna, & vna leuiter ex ventriculo purgat,
& summe roborat. Hæc Plaça. Hæc itaque com
positio est, quæ a nostris pharmacopolis Va
lentinis seruat, & seruari debet; nihilomi
nus tamen, quoniam si alicui pharmacopolæ
placuerit ex sententia alicuius medici pro suis
scopis confectioem Galeni parare, visum no
bis est eius descriptionem adducere, & est, quæ
sequitur;

Vſus diacido
nitis Plaça.

CON-

De Confectionibus.

CONFECTIO DIACIDO-

nitis ex 6. lib. de sanitate tuenda
Gal. extracta.

R Succi cidoniorum, _____ }
Mellis optimi, _____ } añā, lib. j.
Aceti albi, _____ } ʒ. vj.

Coquantur lento igne, donec spumá detra-
xeris; tunc adde, quæ sequuntur in polinem
redacta;

Zingiberis, _____ ʒ. iij.
Piperis albi, _____ ʒ. j.

Iterum coquatur lento igne ad Mellis cras-
sitiem.

Modus confi-
ciendi.

Circa modum conficiendi, illud in primis
est obseruandum, esse parandam hanc confe-
ctionem in vase terreo vitreato propter acetum,
& succum cidoniorum. Secundo Zingiber, & Pi-
per album sunt decoquenda cum reliquis, vt
habet Galenus: sic enim calor inflammabilis,
& multum tenuis expirat; sed hoc visum fuit
quibusdam Pharmacopolis difficile. Habent
enim tanquam inuiolabile præceptum nullum
medicamentum in polinem redactum esse de-
coquendum. Nam, vt aiunt, deperditur medi-
camenti facultas; falluntur tamen; nam etiam
si id exacte nouit Galenus, voluit tamen ali-
quam facultatem a scopo alienam, exhalari, ac
deperdi.

Vfus diacidoni-
tis Galepi.

De effectibus huius confectionis diffuse a-
git Galenus lib. de tuenda valetudine.

DE CONFECTIONE DIA

Satyriionalia.

DVas adfert descriptiones Mesues in Anti-
dotario confectionis dia Satyriionis, altera
inue-

inuenitur simpliciter sub nomine confectionis dia Satyrionis, altera vero, quæ in usu est tanquam præstantior, vocatur dia Satyrion alterum. Et fit hoc modo;

Dia Satyrion alterum Mesue.

R Secacul albi mundi, & elixati in aqua cicerum secunda, _____ lib. j.
 Testiculorum vulpis, _____ ℥. viij.
 Radicum Raphani domestici, _____ ℥. iij.
 Luf plani, id est, radicis Dracontii, _____ ℥. ij.

Terantur, & infundantur in sufficiente quantitate, Lactis ouini, aut Vaccini, adiiendo.

Olei Sesamini, _____ }
 Butyri vaccini, _____ } añā. ℥. iij.

Et coquantur lento igne ad iustam crassitiam; & dum radices molles fiant, tunc conterantur in lapideo mortario, & transmittantur per cetaceum equinum; his adde

Mellis despumati, _____ lib. vj.
 Succu cepæ recentis, _____ lib. j. β.

Coquantur iterum ad Mellis crassitiam; extrahatur ab igne; & tunc adde hunc puluerē.

Scinci caudarum, & lumborum, _____ ℥. viij.

Seminis Erucæ, _____
 Zingiberis, _____
 Been albi, _____
 Been rubri, _____
 Lingux auis, _____
 Seminis Nasturcii, _____ añā. } ℥. iij.

Cinnamomi, _____
 Piperis longi, _____
 Seminis Dauci, _____
 Seminis Napi, _____
 Seminis Asparagi, _____

Postremo adde

Pinea-

De Confectionibus.

Pinearum mundatarum, —————	lib. j. β .
Fisticorum mundatorum, —————	℥. x.
Cerebrorum passerum, —————	℥. ij.
Misce omnia, & aromatiza cum	
Moschi boni, —————	℥. j.

Modus confi-
ciendi.

Circa modum conficiendi hanc confectio-
nem hæc sunt obseruanda; vt Mel cum succo
cepæ, oleo, butyro, & radicibus optime coqua-
tur: nam experti sumus, si parum coquatur,
totam confectioem disgregari, ita, vt oleum,
& butyrum fursum tendant, cum contrariam
habeant naturam cum Melle, reliqua vero
deorsum; quod vitium ne fiat, facile præcaue-
bitur, si Mel cum reliquis perfecte coquatur,
& antequam ab igne extrahatur cerebella pas-
serum, prius per setaceum equinum transmis-
sa sunt imponenda, vt aliquantulum coquan-
tur. Aliter enim vitiant compositionem ratio-
ne humiditatis excrementitiæ, quam habent.
Pinei, & Fistici per setaceum equinum trans-
mittantur. Pulueres ingredientiæ hanc com-
positionem per subtilissimum cribum criben-
tur, & confectio hac ratione parata aromatize-
tur cum Moscho, aqua rosacea dissoluto.

Secacul supplē-
tia.

Controversum est in hac compositione,
quid sit illud primum medicamentum voca-
tum Secacul, omisis tamen variis opinionibus,
consensu doctissimorum virorum radices
Eryngii sumimus. Et pro testiculis vulpis,
quandam cynosorchis speciem accipimus, ra-
dices, scilicet illas, quas Satyriones vocamus,
& ex his nomen desumpsit confectio.

Cicerum secū-
da decoctio
etur magis com-
moda, quā pri-
ma ad hanc cō-
fectionem.

Sciendum est illud etiam, cur Mesues ad
decoquendas radices Secacul primam coctio-
nem reiiciat, & secundam accipiat, quod sane
apertum est omnibus. In prima enim coctio-

ne

ne facultas, diuretica deperditur, & in secunda flatuosam accipimus, quæ magis cōfectio- ni cōuenit. Sed animaduerte, Cicera alba esse accipienda; quia magis flatuosa sunt, quã nigra, & rubra; hæc enim magis diuretica; & idcirco compositioni minus accommodata.

Scinci quales debent esse.

De Scincis est obseruandum, vt marini Scinci accipiantur, hi, scilicet, qui ex Venetia ad nos defferuntur, qui constant ex squamis argenteis, & reliquis notis, quæ ab omnibus scribuntur, qui paucis ab hinc annis ad nos conuehuntur. Pharmacopolæ enim, qui nos præceferunt, in vsu habuerunt quosdam Scincos nigricâtes inefficacis facultatis; qui potius Salamandriæ aquaticæ sunt, quam Scinci, & ideo in confectionibus minime immiscendi.

Cerebella ad hanc confec- ex quibus passeribus accipiêda.

Cerebella auicularum accipienda sunt ex calidioribus, vt sunt passares, vulgo dicti, pardals de teulada, & à Beticis gorriones.

Vsus Dia Satyrionis Mesue.

Multum celebrata est hæc confectio ad venerem excitandam; constat enim ex flatulentis medicamentis, quæ ructum, aut erectionem valent efficere, tum etiam ex pinguibus, quæ optima sunt ad semen generandum. Præter id tamen optima est hæc confectio heceticis nutriendis, demptis medicamentis calidis. Reuera tamen tantum extat vsus huius confectionis in venereo affectu, exhibitæ, vt auctor inquit, sub quantitate ℥. ℞. dum eunt dormitû cum vino albo generoso quantitate quatuor vnciarû. Caveant tamen vsus huius confectionis, hi qui facile incidere possunt in febrem.

CONFECTIO CYPHOIDES Andromachi.

Desumpta fideliter est hæc confectio ex Galieno

Q

De Confectionibus.

leno octavo de compositione medicamentorum secundum locos cap. 7. Eius descriptio habet in hunc modum;

Cyphoides An
dromachi.

R Carnis vuæ passæ, —————	℥. xxv.
Crocī, —————	℥. j.
Calami aromatici, —————	} ana. ℥. ij. ℞.
Bdellii, —————	
Cassia, —————	℥. ℞.
Cinnamomi, —————	℥. ij. g. v.
Spicæ nardi, —————	℥. ij.
Schœnanthi, —————	℥. ij. ℞.
Mirrhæ, —————	} ana. ℥. iij.
Terebinthinæ, —————	
Aspalathi, & eius loco Lignialoes, —————	℥. ij.
Mellis, —————	℥. xvj.
Vini, —————	q. s.

Fiat confectio.

Modus confi-
ciendi.

Ad hanc confectioem parandam ab errât Pharmacopolæ, qui existimant esse iniiciendas ℥. xvj. Mellis, nâ, ut ipsi putant, non sufficiunt pro materia ℥. xvj. Sed hi sane immemores sunt Carnem vuarum passarum, & terebinthinam simul cum Melle vices materiæ gerere; ac proinde hi ineptissime, & inefficacem parant hanc confectioem. Conficitur auté sic; Mel vino despumetur, & cum frigesieri inceperit, misceatur terebinthina, & spatula agitetur, ut optime permisceantur. Tunc Caro vuæ passæ per setaceum equinum transmissa: & reliqua omnia, in subtilissimum puluerem redacta, addantur; & in vase vitreo reponatur confectio.

Vfus cōfectio-
nis Cyphoides.

Vtuntur medici hac confectioe in hydrope affectis, præsertim in Anasarca. Inscindit

dit enim humorem pituitosum; roborat iecur; medetur intemperiei frigida ipsius, tandem habet vehiculum ad iecur carnem, scilicet, vug passæ. Aliquando autem exhibetur per se sola sub quâtitate drachmarum trium ad 3. vj. aliquando vero permiscetur cum Electuario liquido aromatici rosati, præsertim in tympanitæ; quia adest copia flatuum discutendorum; & tunc quantitas eius permixtæ augetur a 3. vj. vsque ad nouem. Aliquando etiam his duobus, vel alteri tantum additur succus ex radice Ireos extractus; vt in Ascite.

DE CONFECTIIONE DE

Baccis lauri.

Rhasis lib. 9. ad Almanforem cap. de cholica adfert descriptionem huius confectiõis, ad quam parandam,

Confectio de
Baccis lauri
Rhasis.

R Foliorum Rutæ, ————— 3. v.

Ammeos, —————

Cimini,

Nigellæ,

Ligustici,

Origani,

Carui,

Amygdalarum amararum,

añã. } 3. ij.

Piperis nigri,

Piperis longi,

Menthastrum,

Dauci,

Acori,

Baccarum lauri,

Castorei,

Sagapeni,

Opopanacis,

3. ß.

3. ij.

Q 2

Mellis

De Confectionibus.

Mellis despumati triplum ponderis omnium.
Fiat confectio;

Modus parandi.

Ad hanc confectionem parandam minuit auctor quantitatem materiae. Nam, ut dictum est, in omnibus confectionibus quadruplum Mellis accipimus; in hac vero triplum, ut efficacior sit. In qua omnia medicamenta paulo crassius teri debent, & cum Melle, vino despumato, confici. Sed aduerte, nimis ne induretur confectio, paulo magis fluidam substantiam tribuendam esse, quam reliquis, ob diminutionem Mellis.

Ruta in confectionibus Satiua imponenda.

De Ruta illud est obseruandum, in hac confectione, & in aliis omnibus, quae per os sumuntur, Satiuam / Rutam imponi securius: Securior enim est usus illius: nam Syuestris, ut auctor est Aetius, calida 4. ordine est; & vesicam ulcerat, quae nec multum sicca, nec multum humida immiscenda est. Nam si multum sicca sit, est nimis calida, si multum humida, excrementitiam humiditatem habet. Quod superius in simplicibus a nobis obseruatum est iam ex sententia Galeni 4. de sanitate tuenda.

Opopanacis electio.

De Opopanace non est illud silentio praetermittendum, deceptos fuisse Pharmacopolas a mercatoribus, paucis ab hinc annis; cum per totam Hispaniam asportauerint quoddam gummi genus permixtum cum assa fetida, vendentes illud pro vero, & legitimo Opopanace. Eligatur itaque Opopanax, in se habens proprium, & incundum odorem, non extraneum adquisitum ex permixtione alterius gummi, & quod ad nos in granorum forma asportatur. Habeat etiam reliquas notas a Mesue ipso descriptas.

Vfus confectionis ex baccis lauri.

Vtuntur medici nostri hac confectione, ad cholicae affectionem sub quantitate drachmarum duarum. Aliquando etiam in Emeticis.

matibus sub maiori quantitate cum decocto
Camomillæ Vrgelenis, Anethi, Fœniculi, &
oleo Camomillæ, & Rutæ. Cuius vsum postu-
lat cholicus dolor ex vitrea pituita excitatus.

DE CONFECTIONE ANA CARDINÆ.

HÆC confectio traditur à Mesue in suo
Antidotario, & hæc est descriptio, quæ se-
quitur;

Confectio Ana
cardina Mesue.

R Piperis nigri, —————
Piperis longi, —————
Myrobalanorum chebulorum, —————
Myrobalanorum emblicorum, —————
Myrobalanorum belliricorum, —————
Myrobalanorum Indorum, —————
lum debeduster, idest, Castorci, —————
Costi, —————
Anacardi, —————
Sacchari optimi, —————
Burungi, —————
Baccarum lauri, —————
Cyperi, —————
Butyri vaccini, —————
Mellis, —————
Fiat confectio.

aña. } ʒ. iij.
aña. } ʒ. vj.
ʒ. iiij.
aña. Portiones
æquales,

Modus compo
nendi.

Ad hanc confectiorem parandam post quã
Mel despumatatum fuerit, & refrigerari cœpe-
rit, imponitur butyrum, & cocleari permisce-
tur optime: deinde omnes pulueres subtilissi-
me triti. Myrobalani enim in subtilissimum
puluerem redacti in hac cõfectione exsiccant
cerebrum; ventriculum corroborant; & ni-
mium calorem Anacardorú obtundunt; quod
minime præstant crassius triti.

Anacardi qua-
ratione prepara-
rentur.

In hac confectione illud diligenter est ob-
servandum, decipi quotidie Pharmacopolas
circa preparationem fructus Anacardi; Nam
in hac confectione sunt iniciendi Anacardi
optime preparati: eorum vero preparatio de-
sumitur ex Arnaldo de Villanova primo libro
breuiarii cap. 28. de memoria defectu, & de iu-
uantibus memoriam, cuius verba hæc sunt; Ac-
cipiantur Anacardi; optime terantur in mor-
tario, & infundantur in Acetum acerrimum per
septem dies; postea lento igne coquantur, ad
consumptionem duarum partium Aceti; & sex
illa, quæ in fundo vasis reperitur, sunt Anacar-
di preparati. Si vero Mel Anacardinum facere
vuleris, pone cum ipsis Anacardis cum præ-
dicto Aceto coctis, tantumdem Mellis despu-
mati, & bulliant ambo simul ad Mellis spissi-
tudinem, & habebis Mel Anacardinum. Ex
his verbis Arnaldi male intellectis, contingit
apud quosdam Pharmacopolas citra rationem præ-
parari Anacardos. Dum enim semel ponunt
Anacardos contusos in Aceto, & ipsos deco-
quunt, colant, & exprimunt; sic accipiunt Ana-
cardos preparatos, ut horum Pharmacopola-
rum duæ sint opiniones. Alii namque existi-
mant, substantiam remanentem in panno vo-
cari Anacardos preparatos, qui omnino deci-
piuntur. Omnis enim facultas Anacardorum
per tam longam coctionem, præcedente infu-
sione, fuit transmissa in Acetum, & præterea
substantia, quæ remanet in panno, sunt corti-
ces, & excrementa; optimum vero, quod repe-
ritur in Anacardis est illa substantia resinosa,
nigricans, Mellis crassitie constans. Alii vero
existimant ex Aceto illo percolato parari cum
Melle; Mel Anacardinum, & ex substantia illa
cras-

po manano vi. c.
I. Huma Del
E. Anacardi

nonno. P. Anacardi
reparati

Confectio Ana-
cardis Mellis

Mel Anacardinum
reparati

crassiori, quæ simul in fundo vasis reperitur
semel extracto Aceto parari confectionem Anacardinam, & hanc substantiam crassam vo-
cant hi Anacardos præparatos. Non est adeo
magnus error horum posteriorum, ac priorum,
reuera tamē decipiuntur. Nam Acetum simul
debet absumi, & imbibi in substantia illa crassa,
vt per societatem Aceti præcedente coctione
corrigantur, & emendentur Anacardi à nimia
caliditate, quæ in illis reperitur. Hinc Auicena
Lacte acido præparabat Anacardos. Per co-
ctionem vero partim calor inflammabilis euo-
lat, & præterea permiscetur cum Aceto substā-
tia illa resinosa, quæ optima est ad medicamē-
ta paranda; & ex verbis ipsius Arnaldi facile
potest colligi, qui sint Anacardi præparati.
Dum enim post coctionem est colo, transfusa
substantia illa resinosa in Aceto diluta, possu-
mus nos ignis calore, aut solis absumere Ace-
tum. Quod si volueris Mel Anacardinum pa-
rare, addito Mel, & coquito ad spissitudinem.

Burungi supplē-
ma.

Vox Burungi difficilima omnibus visa fuit.
Iacobus Syluius Melanthii semen vertit, alii
Melissophylum addunt, alii aliter sentiūt: nos
vero pro Burungi cubebas imponendas cense-
mus ex communi medicorum sententia.

Vtas confectionis
Anacardi-
na.

Vtuntur medici hac confectione ad memō-
riam recuperandam permixta cum conserua
Melissæ, vel Stœcædis, aliquādo in affectibus
cerebri frigidis, & præcipue dum lingua in pa-
ralisi est affecta, quo tempore inungunt linguā
ad recuperandum sermonē. Sed sciendum est,
nō debere nos vti hac confectione, nisi trāsa-
tis iam sex mensibus post præparationem il-
lius, vt possint refringi vires, & facultates a-
crium medicamentorum.

De Confectionibus.

DE CONFECTIOE DIA

Curcumæ maiori.

EX Mesue sumitur descriptio huius confectio-
tionis hoc modo;Dia Curcuma
magna Mesue.

R Croci,	} añā. 3.iiij.
Asari,	
Seminis Petroselini,	
Dauci,	
Anisi,	} añā. 3.vj.
Seminis Apii,	
Rhabarbari,	
Mei,	
Spicæ Nardi,	} añā. 3.ij.
Coffi,	
Myrrhæ,	
Cassia,	
Scœhnanthi,	
Carpobalsami,	
Rubiæ tinctorum,	
Succi Absinthii,	} añā. 3.j.ß.
Succi Eupatorii,	
Balsami,	} añā. 3.j.ß.
Calami Aromatici,	
Cinnamomi,	} añā. 3.ij.ß.
Scordii,	
Scolopendriæ, idest, Ceterach,	} añā. 3.ij.ß.
Succi Liquiritiæ,	
Tragacanthi,	3.j.
Mellis,	q. 6.

Fiat confectio.

Conficiendi ratio.

Omnia medicamenta simplicia in subtilissimum pulverem redacta, cum Melle, vino, despumato conficiuntur.

Balsamum Indu eligendum.

In hac compositione ingreditur oleum Balsami

fami, quod iniiciendum est indum, quale ex America insula deffertur; non quod antiqui arte paratum, accipere solebāt, quod nec Balsamum, nec vices Balsami obtinebat. Eligatur odoratissimum, coloris citrini, declinans ad rubedinem, densum. Nam quod liquidum affertur, ex lignis post adustionem parāt, quod minus efficax est, quam densum.

Usus dia Curcumæ Mesue.

Utuntur medici hac confectione in frigida iecoris intemperie, ventris, renum, & aliarum partium; mouet enim vrinam; lapides renū, & vesicæ comminuit. Præcipue tamen commendatur ad hepatis obstructions; & hinc fit, vt ea passim vtantur in quacunque hydrophis specie, cum in omnibus frigida intemperie iecur afficiatur; præcipue tamen in Ascite, & Anasarca. Optima denique est hæc confectione ad menses prouocandos per se sola exhibitā, aut permixta cum dia Lacca, vel cum variis trochiscis, de quibus inferius agemus.

DE CONFECTIONE DIA

Lacæ Magnæ.

DVÆ parātur confectiones dia Lacæ, quarum altera ex Mesue sumitur sub nomine dia Lacæ magnæ; altera vero dia Lacca Isaac appellatur, cuius auctor est Isaac lib. 5. Viarici cap. 6. de Antidotis hepaticis. Vtriusque descriptiones sunt, quæ secuntur; Magnæ vero talis est;

Dia Lacca magna Mesue.

℞ Lacæ ablutæ, _____

Rhabarbari, _____

Spicæ Nardi, _____

Mastichæ, _____

añā. ʒ.ij.

Schoe

De Confectionibus,

Schoenanti,
 Costi,
 Myrrhae,
 Croci,
 Cinnamomi,
 Bdellii,
 Seminis Apii,
 Anisi,
 Ameos,
 Sabinæ,
 Afari,
 Aristolochiæ,
 Gentianæ,
 Hyssopi,
 Amygdalarum amararum,
 Rubiæ,
 Seminis Fœniculi,
 Succi Absinthii,
 Succi Eupatorii,
 Piperis nigri,
 Zingiberis,
 Mellis,

ana. } ʒ. j. β.
 } ʒ. j.
 } q. l.

Fiat confectio.

Compendi
ratio.

Ad hanc confectioem parandam Myrrhâ,
 & Bdellium cum vino dissoluit Messues, reli-
 qua in puluerem redigit, & omnia cum Melle
 permiscet. Sed si Myrrham, & Bdellium cum
 aliis subtiliter teras, in nullum incides erroré;
 cum nostra Myrrha, & Bdellium difficilime
 in humore aqueo liquecant.

DE CONFECTIOE DIA

Lacæ Isaac.

Dia Lacca
Isaac.

Rx Lacæ præparatæ, ————— ʒ. xv.
 Costi, —————
 Spi-

Spicæ nardi,	} 3.viij.
Carpobalsami,	
Xilobalsami,	
Calsiæ,	
Afari,	
Cinnamomi,	
Croci,	
Schœnanthi,	
Rhabarbari,	
Mastiches,	
Aristolochiæ rotundæ,	} 3.iiij.
Aristolochiæ longæ,	
Myrrhæ,	
Gentianæ,	
Fœniculi,	
Anisi,	
Apii,	
Polii,	
Caryophyllorum,	
Cimini,	
Eupatorii,	} q. f.
Absinthii,	
Nucis moschatæ,	
Cardamomi,	
Mellis,	

Fiat confectio.

Ratio componendi.

Postquam Mel despumatum fuerit, reliqua omnia subtiliter trita cum ipso misceantur.

Duas alias descriptiones dia Laccæ adfert idem Isaac, sub nomine dia Laccæ maioris, & minoris, lib. 10. de Praxi; sed præsens est præstantissima, & hæc est, quæ in hac nostra ciuitate vulgo a Pharmacopolis paratur, & in vsu habetur.

Lacca qua ratione lauanda sit

Hæ duæ propositæ descriptiones dia Laccæ, ex Lacca abluta, & præparata conficiuntur, quæ

De Confectionibus.

quæ præparatio desumitur ex Serapione cap. de Lacca, quæ, gummi Cancamum est Dioscoridis. Fit autem præparatio, siue ablutio decocto Aristolochiæ, & Schœnanthi. Sed variant multi doctissimi viri circa modum administrandi lotionem. Nos vero, omisis variis opinionibus, sequentes doctissimum Iacobum Sylvium in sua Pharmacopea cap. de lotionibus, hac ratione abluendam censemus. Accipe Laccam, & subtiliter eam tere, & cum decocto supra dicto Aristolochiæ, & Schœnanthi ad huc calido lava, pistillo agitando, & residere permitte; postea iterum, atque iterum lava, donec aqua clara euadat, & quod residet, cola, & exicca, & forma trochiscos. Ex hac ablutione, siue præparatione duo beneficia sequuntur, primum sordes, qualia sunt ligna, & alia inquinamenta, separantur; secundum acquiritur tenuitas Laccæ ad deobstruendum; deperditur enim per lotionem pars tenuis ipsius, in qua posita est virtus purgatrix, & remanet virtus aperiens, adiuta decocto Aristolochiæ & Schœnanthi. Sed licet Serapio hanc adferat præparationem, nihil dixit de quantitate accipiendæ Aristolochiæ, & Schœnanthi, pro singulis libris gummi Laccæ; nos vero cum Valerio Cordo existimamus accipiendas esse Schœnanthi, & Aristolochiæ an. \mathfrak{z} . ij. quæ decoquantur in lib. iij. Aquæ ad consumptionem quartæ partis, & cum illis tribus lib. remanentibus decocti calidi, abluantur \mathfrak{z} . xvj. gummi Laccæ.

Vfus dia Laccæ.

Valent hæ duæ dia Laccæ confectiones ad eisdem affectus, ad quos dia Curcumæ; & ita crebro illis utitur medici in supra dictis affectibus permixtis cum ipsa dia Curcumæ, & aliis: Sed animadvertant Pharmacopolæ, medicos

dicos frequentius vti dia Lacca ex descriptione Ifac, quam dia Lacca Mesue: & ita in suis officinis, nisi duas dia Laccæ confectiones cōfectas habuerint, parent dia Lacca Ifac; cū hæc præstantior sit, & medicis vsitator.

DE CONFECTIONE DIANISI.

HÆC confectio a Mesue desumpta est, & habet hac ratione;

Dianisum Mesue.	R Seminis Anisi, —————	ʒ. xx.
	Liquiritiæ, —————	} añ. ʒ. viij.
Masticis, —————		
	Seminis carui, —————	} añ. ʒ. v.
	Fœniculi, —————	
	Macis, —————	
	Galangæ, —————	
	Zingiberis, —————	
	Cinnamomi, —————	} añ. ʒ. j. β.
	Heil, idest, Cardamomi, —————	
	Caryophyllorum, —————	
	Cubeborum, —————	
	Croci, —————	} añ. ʒ. ij.
	Spicæ nardi, —————	
	Trium piperum, —————	
	Calaminthæ, —————	} añ. ʒ. ij.
	Pyrethri, —————	
	Casiæ, —————	} ʒ. ij.
	Sacchari, —————	
	Mellis, —————	q. s.

Fiat confectio.

Modus conficiendi.

Postquam Mel despumatū fuerit Saccharum aliquantulo vino dilutū misceatur; deinde pulueres, non ita subtiliter triti, vt in

R aliis

De Confectionibus.

Vfus Dianysi.

aliis confectionibus; quia hæc valet ad flatus
 ventriculi discutiendos; & ita medici ea vtun-
 tur in frigida ventriculi intemperie, præsertim
 cum affluxu humoris pituitosi; præterea pro-
 dest tussi à causa frigida excitata.

DE CONFECTIONE LI-
 thon tripon.

DESumitur confectio hæc ex Antidotario
 Nicolai Salernitani, & est talis;

Confectio Li-
 thon tripon Ni-
 colai.

R Spice nardi,
 Zingiberis,
 Xylobalsami,
 Acori,
 Cinnamomi,
 Peucedani,
 Mei,
 Melano piperis, idest, piperis nigri,
 Macro piperis, idest, longi,
 Leuco piperis, idest, albi,
 Saxifragiæ,
 Opobalsami,
 Caryophyllorum,
 Costi,
 Raupontici,
 Liquiritiæ,
 Cyperi,
 Tragacanthi,
 Seminis Alexandrini, seu hipposelini,
 Chamædryos,
 Seminis apii,
 Seminis Asparagi,
 Seminis basiliconis,
 Seminis vrticæ,
 Seminis citri,

añā. } ʒ.ij.ʒ.

añā. } ʒ.j.g.xv.

Folii,

Folii,
 Croci,
 Schœnanthi,
 Cassiæ lignæ,
 Bdellii,
 Mastiches,
 Millii solis,
 Petroselini,
 Sileris,
 Sinoni,
 Cardamomi,
 Seminis Anethi,
 Euphorbii,
 Lapidis Lyncis,
 Olei nardini,
 Olei Moschellini,
 Mellis,

añã. } ʒ. j. ʒ. iiii.

q. ʒ.

Fiat confectio.

Modus compo-
 nendi.

Omnia medicamenta simplicia, ingredien-
 tia hanc compositionem, in subtilissimum pul-
 uerem sunt redigenda, & cum Melle vino des-
 pupmato permiscēda; deinde olea imponātur.

In hac confectioe pro Sinono accipimus
 Petroselinum Macedonicum.

Pro semine Sileris, semen Carui adhibetur;

Pro semine Alexandrino, semen Petroseli-
 ni est sumendum.

Vfus confectio-
 nis Lithon tri-
 pon-

Vtuntur medici hac confectioe in Renum,
 & Vesicæ obstructionibus, ab humoribus
 crassis, viscidis, & lentis, & hinc aliis per actis,
 vtuntur ea ad vrinam prouocandam.

DE CONFECTIOE PHI- lanthropos.

AB eodem Nicolao desumitur huius com-
 positionis descriptio, & sic habet;

R 2 R. Fo-

Confectio Philanthropos Nicolai.

R Folii,	} añā. ʒ. ij. ʒ.
Schœnanthi,	
Cyperi,	
Asari,	
Euphorbii,	
Thymi,	
Petroselini Macedonici,	
Anethi,	} añā. ʒ. ij.
Millii solis,	
Lapidis Lyncis,	
Cinnamomi,	
Calami aromatici,	
Polipodii,	
Phisalidos,	
Melano piperis,	} añā. ʒ. ʒ.
Seminis ligustici,	
Seminis Petroselinii,	
Seminis Vrticæ,	
Seminis Citri,	
Lithospermatis,	
Seminis Bardanæ,	
Baccarum hederæ,	} añā. ʒ. ʒ.
Galangæ,	
Spicæ nardi,	
Zedoariæ,	
Betonicæ,	
Phu,	
Meu,	
Asparagi,	} añā. ʒ. ʒ.
Cardamomi,	
Seminis Apii,	
Fœniculi,	
Erucæ,	
Sinapis,	
Orobi albi,	
Orobi rubri,	

De Confectionibus.

197

Sileris,	
Caryophyllorum,	
Zingiberis,	
Cassia lignea,	
Pyrethri,	
Coffi,	
Spicae celticae,	
Myrobalanorum citrinorum,	añā.
Olibani,	
Leuco piperis,	
Carpobalsami,	
Carui,	
Cumini,	
Baccatum lauri,	
Olei Nardini,	
Olei Sambucini & Pulegii,	añā.
Olei Moschellini,	
Mellis despumati,	q. f.
Fiat confectio.	

Modus conficiendi.

Cum iam omnia subtiliter trita sunt, cum Melle, vino despumato conficimus, ultimo addendo olea.

Ingreditur hanc confectionem Lithospermon, quod idem est, ac Millium solis; & cum recipiat bis eandem rem, altera quantitas eius est auferenda.

Nomine phisalidos idem intelligimus, ac Semen Alkakengi ab Arabibus dictum; est vero Dioscoridis Solani species vocata Alicabum.

Vfus confectionis Philanthropos.

Vtuntur medici hac confectione ad eosdem affectus, ad quos confectio Lithontripon valet, quod ex serie medicamentorum simplicium videre est; constat enim ex medicamentis calidis, & siccis; & fere omnibus tenuium partium, sunt & etiã non nulla amara simul, & acria, quae valent crassos humores, toporum

De Confectionibus.

materiam, in scindere, ac attenuare; & partes ab his excrementis tergere.

DE CONFECTIONE PHILONII MAIORIS.

Licet Galenus Philonii compositionē adferat, nostræ tamen officinæ desumunt ex Nicolao descriptionem Philonii maioris, & est hæc;

Philoniū maius
Nicolai.

Rx Piperis albi, —————	} añā. ʒ. v̄.
Seminis Hyoscyami, —————	
Opīi, —————	ʒ. ij. β.
Cassia lignea, —————	ʒ. j. β.
Seminis Apīi, —————	ʒ. j.
Seminis Petroselinī,	} añā. ʒ. ij. g. v̄.
Seminis Fœniculi,	
Dauci cretici, —————	
Croci, —————	ʒ. β.
Nardi, —————	} añā. g. xv.
Pyrethri,	
Zedoaria, —————	
Habet deinde; alii addunt; & ita fieri debet ex sententia Nicolai propositi.	ʒ. j. β.
Cinnamomi, —————	} añā. ʒ. j.
Euphorbii, —————	
Costi, —————	} q. i.
Mellis despumati, —————	
Fiat confectio.	

Conficiendi ratio.

Omnia simplicia medicamenta subtiliter, quantum fieri potest, terantur, & Melle permisceantur.

Licet in hac confectiōe habeat Nicolaus Salernitanus cassiam fistulam, vbi nos cassiā ligneam legimus, nihilominus nomine cassiæ fistulæ, debemus intelligere cassiam ligneam, id est,

ideft, canellam. Hinc Nicolaus propofitus in eadem descriptione cafsiam ligneam recipit, & errorem animaduertit. Nam apud Latinos, & Arabes cafsia fifula, medicamentum purgans eft, ineptum ad hanc compositione. Hæc eadem compositio eft, quæ circumfertur sub nomine Philonii Romani, vt inuenta à Philone medico Romano.

Philonium Romanum.

Vfus Philonii maioris.

Vantur ea medici in ventriculi inflammatione præfente ingenti dolore; vires conflitante, dum præcefferint vſus aliorum medicamentorum, quæ medetur prædicto dolori. Præterea ea vſantur in cholico dolore, dum reliqua nõ proffunt ad illum ſedandum, & ſomnum conciliandum.

DE CONFECTIONE PHILONII PERFICI.

Hanc confectionem adfert Meſues tractatu de ægri tudinibus pectoris, & pulmonis cap. de fluxu ſanguinis ab ore, & ſic habet;

Philonium Perficum Meſue.

R Papaueris albi,	_____	} añã. 3. xx.
Seminis Hyoſcyami,	_____	
Opii,	_____	} añã. 3. x.
Terræ ſigillatæ,	_____	
Sedenegi, ideſt, lapidis hæmatitis, loti, & præparati,	_____	} añã. 3. v.
Croci,	_____	
Caſtorii,	_____	} 3. j.
Spicæ nardi,	_____	
Euphorbii,	_____	
Pyrethri,	_____	
Margaritarum præparatarum,	_____	
Carabæ,	_____	
Doronici,	_____	

R 4 Ze

De Confectionibus.

Zedoariæ,
 Trochiscorum Ramich, —————
 Mellis rosati colati, ————— q. l.
 Fiat confectio.

Ratio parandi.

Redigantur omnia in subtilissimum pulverem, & conficiantur Melle rosato colato: & vttere post sex menses.

Quamuis Nicolaus Præpositus in hac confectioe, statim in principio descriptionis habeat. ꝛ. Piperis albi id, quod pace tanti viri dicam, male intellixit, & omnes alii, qui id ipsum cõtendunt. Nam in codice Arabico Caix Caix legitur, id est, Papauer, ac ita Mundinus, & Christophorus de honestis, antiqui interpretes Iohannis Mesue, vertunt Papauer album. Sed Præpositum, & alios fefellit descriptio superius exposita Philonii maioris, quæ primo loco recipit Leucopiper, id est, Piper album. Reuera tamen confectio Philonii Persici multum narcotica est; immo tanquam omnium narcoticarum præstantissima commendatur cû felicissimo successu in hermorrhogia sanguinis, ac proinde oportuit hanc confectioem recipere Papauer album, sine quo, licet, in aliis differat, non esset tamen magis narcotica, quam Philonii maioris confectio.

Vfus Philonii
 Persici.

Vtuntur medici hac confectioe in spuito sanguinis: miros enim præstat effectus diluta cum aqua plantaginis; Narcotica enim somnum conciliant, terra sigillata, Margaritæ, carabæ, & Trochisci Ramich modo substatiæ valent partem dissolutam vnire; calida, quæ ingrediuntur, omnia corrigunt, & emédant vim narcoticorum; crocus vero, quia vaporosus ad supernas partes ducit vim narcoticorum. Vtuntur etiam hac confectioe in disenteriiis, & diar-

De Confectionibus.

& diarrhœis cõtumacibus, permixta cum Myrobalanis, dũ ipsi per se torrefacti nõ profunt.

DE CONFECTIONE REQUIEI Magnæ.

Desumitur descriptio huius confectiois ex Antidotario Nicolai quæ sic habet;

Requies Magna Nicolai.

R	Rosarum, -----	} añã. 3. iij.
	Violarum, -----	

	Opii, -----	} añã. 3. j. ß.
	Hyoscyami,	
	Papaueris albi,	
	Corticum radicis mandragoræ,	
	Scariolæ,	
	Seminis lactucæ,	
	Seminis Portulacæ,	
	Pßilli,	
	Nucis moschatæ,	
	Cinnamomi,	
	Sacchari, -----	

	Santali albi, -----	} añã. 3. ij. g. v.
	Santali rubri,	
	Santali citrini,	
	Spodii,	
	Tragacanthi, -----	

	Mellis despumati, -----	q. f.
--	-------------------------	-------

Fiat confectio.

Modus conficiendi.

Subtiliter cribentur omnia medicamenta simplicia, & Melle despumato conficiantur.

Vfus Requiei magnæ.

Vtuntur medici hac confectioe in quacũque febris specie ad somnum conciliandum.

DE CONFECTIONE MICLETÆ.

Ab eodem Nicolao paratur hæc confectio, hoc modo;

R. Myr

De Confectionibus.

Micleta Nico-
lai.

R Myrobalanorum citrinorum, -- }
 Myrobalanorum chebulorum, añā. } ʒ.ij.ʒ.
 Myrobalanorum Indorum omnium
 affatorum, -- }

Myrobalanorum belliricorum, -- }
 Myrobalanorum Emblicorum affatorum, -- } añā. ʒ.ij.

Nasturcii, -- }
 Cymini, -- }
 Anisi, -- } añā. } ʒ.ij.ʒ.
 Fœniculi, -- }
 Ameos, -- }
 Carui, -- }

Infundantur hæc omnia in Acetum per diē,
 & noctem; deinde assentur, & puluericentur,
 quibus adde

Spodii, -- }
 Balauſtiarum, -- }
 Mastiches, -- } añā. } ʒ.ij.g.ʒ.
 Corticis Seminis Sumach,
 Gummi Arabici, -- }

Fricentur omnia in puluerem redacta cum
 oleo Rosaceo, deinde adde

Syrupi Myrtillorum, -- q. l.

Fiat confectio.

Modus confi-
 ciendi.

Fricare dicta medicamēta, in puluerē redacta,
 cum oleo rosaceo; nihil aliud est, quā miscere
 aliquot guttas olei rosarū, mox vero cochlea-
 ri in vasse terreo ducitur puluis, vt nimia
 siccitas horū medicamētorum, & caliditas, per
 affationē medicamentorū contracta, emende-
 tur. Pulueres vero huius confectionis subtiles
 debent esse, & cum Syrupō Myrtillorū parato,
 vt superius tractatu de Syrupis proposuimus,
 conficiuntur.

Vsus Micleta.

Vtuntur medici hac confectione in diar-
 rhæis contumacibus. Prius tamen vtuntur
 aliis

De Confectionibus.

aliis medicamentis : nam hæc sua nimia astringione potest opilationes inducere.

DE CONFECTIONE TRIVM

Piperum simplici Galeni.

Confectio hæc desumitur ex Galeno 4. de tuenda Valetudine, & sic paratur;

Diatrion Piperis Simplex Galeni.

R Piperis albi,	} añã.	} ʒ. i.
Piperis nigri,		
Piperis longi,	} añã.	} ʒ. viij.
Thymi,		
Anisi,		
Zingiberis,		
Mellis despumati,		q. f.
Fiat confectio.		

Modus conficiendi.

Tritis omnibus, & crassiuscule cribatis cum melle vino despumato, fiat confectio.

Vsus Diatrion Piperis.

Vtuntur medici hac confectiõne ad flatus ventriculi discutiendos, quando multa copia pituitæ ventriculus est refertus: aliquando per mixta cum Electuario liquido Aromatici rosati, ex qua mixtione multo gratior redditur hæc confectio.

DE CONFECTIONE THER

riacæ Magnæ.

Desumpta est huius confectiõnis descriptio ex primo libro de Antidotis Galeni sub nomine Andromachi Senioris, & sic habet

Theriaca magna Andromachi.

R Trochiscorum Scilliticorum,	} añã.	} ʒ. xlviij.
Trochiscorum de Viperis,		
Piperis longi,	} añã.	} ʒ. xxiiij.
Succi Papaueris, idest, Opii,		
Hedycroi Magmatis,		
Rosa-		

De Confectionibus.

Rosarum siccarum,	} añā. 3. xij.
Iridis Illiricæ,	
Succi liquiritiæ,	
Seminis Buniadis dulcis,	
Scordii cretici,	
Opobalsami Assyrii,	
Cinnamomi,	
Agarici,	} añā. 3. vj.
Myrrhæ,	
Costi,	
Croci,	
Cassia,	
Nardi indicæ,	
Schœnanthi,	
Thuris electi,	
Piperis nigri,	
Dictamni cretici,	
Prasii,	
Rheupontici,	
Stœchadis,	
Petroselini,	
Calaminthæ,	
Terebinthinæ,	
Zingiberis,	
Radici Pentaphilii,	
Pollii,	} Radi-
Iuæ Arteticæ,	
Styracis,	
Meu,	
Amomi,	
Nardi Gallicæ,	
Rubricæ lemnicæ,	
Phu pontici,	
Seminis Chamedryos cretensis,	
Folii Malabathri,	
Chalcitidistoftæ,	

De Confectionibus.

205

Radiciſ gentianæ,	añã.	} 3. iij.
Aniſi,		
Succi hypociſtidis,		
Carpobalfami,		
Gummi,		
Seminis fœniculi,		
Cardamomi,		
Sefelei,		
Acaſiæ,		
Thlaſpi,		
Hyperici,		
Ammi,		
Sagapeni,		
Caſtorei,		
Ariſtolochiæ tenuis,		} 3. ij.
Seminis Dauci,		
Aſphalti,	añã.	
Opopanacis,		
Centaurii minoris,		
Galbani,		
Vini falerni,		q. ſ.
Mellis attici,		q. ſ.
Fiat confectio.		

Conficiendi ratio.

Ad hanc confectionem parandam est obseruandum, liquores ingredientis hanc compositionem, ut sunt Opium, Galbanum, Opopanax, & reliqui succi eiusdem naturæ, duobus modis posse permisceri, vel dilutos cum aliqua substantia humida, ut cum vino ingrediendi hanc compositionem, vel in puluerem redactos, cum sint concreti, tum etiam permixti tot radicibus, tot seminibus, & reliquis medicamentis siccis. Reuera tamen primus modus est amplectendus, ut optimus, & Galeno consonus; Secundus vero maxime dandus. Ratio est, quoniam hi liquores concreti, semel in puluerem

S reda-

redacti, dum permiscantur cum Syrupo parato ex Melle, & Vino, semper permanent fere; vt permiscetur, id est, non vltcrius comminuntur: ac proinde non potest fieri perfecta fermentatio, vt dicunt, & permixtio. Quod si dissoluantur vino, vt dictum est; constant enim aquea substantia, per totam molam, & substantiam reliquorum medicamentorum poterunt permeare, quod dignissimum obseruatione est præcipue in Opio, vt valeat deinceps confectione existere optime fermentata, ac omnium medicamentorum alexipharmacorum noxa, & vis venenata corrigi, & emendari possit. Reliqua vero medicamenta in puluerem redigantur, & per spissum maxime cribrum transmittantur, & Melle vino despumato permisceantur, addendo vltimo liquores dilutos, vt dictum est.

Quod deinde obseruandum est in hac confectione, versatur circa collectionem viperarum, & earundem carnis præparationem. Maxima enim diligentia sunt trochisci ex viperis fœminis parandi tempore statuto a Galeno loco citato. Fœminæ autem distinguuntur a maribus; nam fœminæ quatuor caninos dentes habent, mares autem duos, reiiicere autem oportet prægnantes, & caput, & caudam abscindere; quæ partes venenatæ etiam plus esse videntur, & multo duriores. Sufficiet enim ex iis partibus quatuor digitorum quantitatem amputare, si magnæ sint viperæ. Reliquum corpus internis exemptis, & pelle separata, aqua abluuntur; tunc in olla supra prunas ad coquendum imponimus cum aqua pura, & Anetho viridi, & tantillo salis: cum coctæ fuerint carnem ab spinis accurate separare oportet, ita, vt nullum

Trochisci de
Viperis quæ
ratione parentur.

vesti-

vestigium spinarum appareat. Tunc exprimimus, vt fere non remaneat humiditas, & in mortario conterimus, cum quarta parte panis biscocti, & in puluerem redactū imponimus cum carne, tunc trochiscos conficimus, & oleo Balsami inungimus. Circa hanc preparationem trochiscorum non immorentur Pharmacopolæ, dum semel fuerit abscisum caput a viperis, aliter longe alienam contrahūt facultatem huiusmodi trochisci, ac proinde oportet, vt ipsi Pharmacopolæ accedant ad loca, in quibus viperarum copia inuenitur, & ibi singulis momētis parent trochiscos simul, ac captæ fuerint viperæ. Si enim per aliquot spatium detineantur, etiam si viuant, multum venenatæ redduntur, & vt mortuæ fuerint, vel leui occasione illarum caro ab ambiente alteratur, ac proinde pessimus, & detestandus est vsus eorum, qui ad parandos trochiscos deferunt ex vna in aliam regionem vipersas viuētes, & transactis aliquot diebus ab illarum collectione, parant trochiscos. Non contingit sic Pharmacopolis Valentinis; quia magna cura, & sollicitudine, quo tempore conficiunt theriacam magnam, solent enim sæpe conficere, mittit Collegiū Examinatores huius artis, regia auctoritate creatos, Villafrancam Morellæ, vbi magna copia huiusmodi viperarū suppetit, & ibi iidē Examinatores accurate, & diligenter eas interficiunt, foeminas scilicet, & quæ pregnantes non sint. Solent autem, quod mirum videri debet, mulieres incolæ Villafrancæ capere Viperas tāta diligētia, vt spatio duorum, aut trium dierum Viperæ captæ excedant numerum mille Viperarū, si opus fuerit, & hoc modo facillimum est Collegio trochiscos hos

Pharmacopolarum Valentinarum laudanda consuetudo in trochiscis de Viperis construendis.

conficere, quos instrumento publico notarii, Examinatores asportat ad Collegium vinctos illo oleo supradicto, & capsula sigillata signo Collegii.

Ordo præstantissimus Collegii Valentini, in dispensatione Theriacæ Magnæ.

Hanc rem, miram illam quidē, sequitur maxime laudabilis vsus Collegii Valentini. Nam eadem cura, & diligētia publico spectaculo parant omnia simplicia, quæ ingrediuntur hanc confectionem; ita, vt omnes ciues, & multi aduenæ eo concurrant, vt videant varietatē vasorum, tum auri, tum argenti, quibus tanta cōfectio non humanis manibus parata, sed è cælo pœne delapsa videatur. Quid quod accedūt homines docti omniū facultatū, præsertim doctores medici, quorum est hæc arcana naturæ cognoscere, vt videant, quanta diligētia pharmacopolæ, tātæ rei studeāt, & quod maius est, sunt trutinæ, vt liceat vnicuiq. iuxta pondus, & mensuram simplicium eadem conquassare, & permiscere ad tantæ rei confectionem.

Illud vltimum, quod obseruandum est, verlatur circa delectum medicamentorum simplicium geminorū, ac priorum; desunt enim nostra tempestate multa simplicia medicamenta, quæ vel non inueniuntur, vel vera, & vt decet, ad nos non conuehuntur; ac proinde præstātius multo est eorū defectu, iis uti, quorum sunt eadē facultates, quā falsa, vitiata, & damnāda iniicere in compositionem. Sed res hæc tanta nō potest cuiuis committi, sed viris grauissimis; ac proinde quæ quibus natura, vsuq. respondeant, in medium proponemus, collecta partim à Collegio, partim etiam exhibita, eiusdē Collegii petitione, à doctissimo Iohāne Plaça. Eorum vero series est, vt sequitur:

Pro

- Pro Aspalatho, q̄ ingreditur Hedychroi trochiscos, est accipiendum lignū aloes Indicū;
- Pro Maro ad eosdem trochiscos accipe Pulegium montanum in canum augusti follii, quam plantam vocamus, Poliol blanc.
- Pro Cinnamomo Calsiam, quā nos Canellam vocamus;
- Pro Balsamo fume Balsamum ex America asportatum;
- Pro Costo, radicem Enulæ campanæ;
- Pro Calamo aromatico substitute radicem seruata in officinis nomine Calami aromatici;
- Pro Semine buniadis dulcis, Semen Napi Satiui accipies;
- Pro folio Nardum gaugeticam recipe;
- Pro Acacia, rhu colinarium, vel coriariū iniicies;
- Pro Dictamno folia tomentosa Dictamni cretensis;
- Pro Amaraco Maioranam augusti follii;
- Pro Terebinthina Mastichem chiam;
- Pro Scordio, Scordium montanum folia trisaginis habens, vel quod in prehumidis locis nascitur foliis menthastri;
- Pro Amomo galangam maiorem recentem;
- Pro Cardamomo minus officinarum;
- Pro Xilobalsamo lignum Iuniperi; in hac confectione;
- Pro Carpobalsamo, cubebas officinarum;
- Pro Phu, Phu magnum herbariorum. Quæ planta in montibus Perineis inuenitur;
- Pro Petroselino, semen Apii montani, vel hortensis;
- Pro Chalcite vsta, Calcantium optime vstum;
- Pro Rhapontico, nostrum Rhabarbarum ex Sina Prouintia asportatum;

De Confectionibus.

Pro Rubrica Lemnia substitues baccas Iuniperi permixtas, cum pastillis ex terra Lemnia caracteribus turcicis delineatis, exemplo Galeni.

Hæc sunt substituta theriacæ magnæ. Superest modo, descriptionem cōfectionis, vel trochiscorum Hedychroi in medium proponamus.

HEDYCHROI COMPOSITIO.

Desumpta est huius medicamenti descriptio ex eodem Galeno libro primo de Antidotis, & est, quæ sequitur;

Trochisci Hedychroi Magmaticis.

R Asphalathi, —————	}	añã. ʒ. ij.
Mari,		
Afari,	}	añã. ʒ. ij.
Amaraci, —————		
Iunci odorati, —————	}	añã. ʒ. iij.
Calami aromatici,		
Phu pontici,		
Xilobalsami,		
Opobalsami,		
Cinnamomi,	}	añã. ʒ. vj.
Costii, —————		
Myrrhæ, —————	}	añã. ʒ. xij.
Folii Malabathri,		
Nardi indicæ,		
Croci,		
Casix, —————	}	ʒ. j.
Amomi, —————		
Mastiches, —————	}	q. s.
Vini falerni, —————		

Formentur trochisci, & exiccantur ad Umbram.

Valet

Vfus Theriacæ
Magna.

Valet Theriaca Magna, & a nostris Medicis
quotidie describitur in ictu cuiuscumq. vene
nati animalis: Inungunt enim hac confectio-
ne partem, quæ læsa fuerit, & præterea exhi-
bent portiunculam eiusdem cōfectionis dilu-
tæ cum Vino, vel alio liquore simili. Quim etiã
in affectibus matricis passim mulierculæ vtun-
tur hoc medicamento, quod exhibet. dilutum
cum aqua Scordii, vel Basiliconis, aut ocimi, &
partem etiam externam regionē, scilicet, Vm-
bilici vngunt hoc medicamento. Denique in
quibuscumq. morbis frigidis prodest hæc cōn-
fectio, si antiqua sit, vt in paralysi, conuulsione,
& similibus: est enim Polichrestū medicamē-
tum, aut varios præstans vsus.

DE CONFECTIO NE MI- THRIDATI.

Licet plures sint huius confectio-
nis descri-
ptiones; in medium tamē proponemus de-
scriptionem Democratis, ex secundo libro de
Antidotis Galeni desumptam, tanquam opti-
mam, & comprobata a viris doctissimis; &
est, quæ sequitur;

Mithridatum
Democratis.

Rx Myrrhæ Arabicæ Trogloditicæ,
Agarici,
Crocii,
Zingiberis,
Cinnamomi,
Spicæ nardi,
Thuris,
Seminis Thlaspis,
Seminis Sefeli,
Opobalsami,

añã. 5. x3

De Confectionibus.

Iunci odorati,	} añā. 3. viij.	
Stæcadis,		
Costi,		
Galbani,		
Terebentinæ,		
Piperis longi,		
Castorii pontici,		
Succi Hypocistidis,		
Styracis,	} añā. 3. viij.	
Opoponacis,		
Folii Malabathri recentis,		
Cassia nigre,		
Polii,		
Piperis albi,		
Scordii,		
Seminis dauci cretici,		
Carpobalsami,	} añā. 3. vj.	
Cyphi,		
Bdellii,		
Nardi celtica,		
Gummi,		
Petroselinii,		
Opii,		
Cardamomi,		
Seminis fœniculi,	} añā. 3. v. ponderis boni.	
Gentianæ,		
Rosarum,		
Dictamni cretici,		
Anisi,		} añā. 3. iij.
Afari,		
Succi liquiritiæ,		
Acori,		
Phu,		
Sagapeni,		
Mei atamantici,		
Acaciæ,		
	Ven-	

De Confectionibus.

213

Ventris Scinci, aⁿa. } 3.ij.ß.
 Seminis Hyperici, } 3.ij.ß.
 Vini, q. f.
 Mellis, q. f.

Ratio conficiendi.

Fiat confectio, quæ eadem ratione est parâda, qua Theriaca Magna. Terebinthina vero per se debet teri post vstionem illius; vritur vero hac ratione; ponitur in vase terreo, & tandem coquitur, vsque dum in puluerem reduci possit.

DE CYPHI COMPOSITIONE.

CVM hæc compositio ingrediatur compositionem Mithridatis, visum nobis est eius descriptionem proponere, quam ex Rufo retulit Democrates ex lib. secundo de Antidotis Galeni transcripta, & sic habet;

R Pulpæ Passularum, } aⁿa. 3.xxiiij.
 Terebinthinae vstæ, } aⁿa. 3.xxiiij.
 Myrrhæ, } aⁿa. 3.xij.
 Iunci odorati, } aⁿa. 3.xij.
 Calami aromatici, 3.viiij.
 Cinnamomi, 3.iiij.
 Bdellii, } aⁿa. } 3.iiij.
 Spicæ nardi, } aⁿa. } 3.iiij.
 Casiæ, } aⁿa. } 3.iiij.
 Cyperi, } aⁿa. } 3.iiij.
 Baccarum Iuniperi magnarum, } aⁿa. } 3.iiij.
 Aspalathi, & eius loco ligni Aloes, 3.ij.ß.
 Croci, 3.j.
 Mellis despumati cum vino, q. f.
 Formentur trochisci.

Vsus confectionis Mithridatis.

Vtuntur medici confectione Mithridatis in eisdem affectibus, ad quos valet Theriaca magna

De Confectionibus.

magna: verum multum prodest ad menses purgandos, dum reliqua leuia medicamenta non profunt, exhibita cum aqua Arthemisiæ, aut Ocimi.

DE CONFECTIONE

Tryphera Magnæ.

Huius medicamenti descriptionem desumimus ex Nicolao Salernitano, quæ sic habet;

Tryphera magna Nicolai.

R Opii,	ʒ.ij.
Cinnamomi,	
Caryophyllorum,	
Galangæ,	
Spicæ,	
Zedoariæ,	
Zingiberis,	
Costi,	
Styracis calamitæ,	
Calami aromatici,	
Cyperi,	
Iridis,	
Peucedani,	
Acori,	
Corticis radice Mandragoræ,	ʒ.ij.
Spicæ celticæ,	
Rosarum,	
Piperis,	
Anisi,	
Apii,	
Petroselinæ Macedonici,	
Fœniculi,	
Dauci,	
Hyoscyami,	
Cimini,	
Seminis Ocimi,	

Mellis

Mellis despumati, _____ q. s.
Fiat confectio.

Ratio compo-
nendi.

Omnia simplicia medicamenta optime tri-
ta, in subtilissimum pulverem redacta cum Sy-
rupo ex Melle facto veniunt in cōfectionem.

Vsus Trypheræ
Magnæ.

Hæc cōfectio duobus modis describitur in
Schedulis. Nam habent Medici ℞. Trypheræ
magnæ sine Opio, vel Trypheræ magnæ cum
Opio, sed rarissimus est vsus apud Medicos;
frequentissimus tamen apud obstetrices, quæ
ad menstrua purganda exhibent prædictæ cō-
fectionis drachmam vnam ad duas, dilutæ cū
Aqua ocimi, vel Arthemisiæ; ad quos vsus fre-
quentissime parant nostræ Officinæ hanc con-
fectionem sine Opio: sed præter id, prodest ad
flatus, in longinquis partibus existētes, discu-
tiendos, & præterea aduersus intemperiem fri-
gidam sub prædicta quantitate, cū liquore ido-
neo pro partis natura, & distantia.

DE CONFECTIONE AN- tidoti Hæmagogi.

Significat hæc vox Hæmagogon, ducens san-
guinem; & paratur hæc confectio ab eodem
Nicolao in hunc modum;

Antidotū Hæ-
magogon.

℞ Asari, _____
Acori, _____
Amomi, _____
Seminis Atriplicis, _____
Fœniculi, _____
Aristolochiæ longæ, _____
Arthemisiæ, _____
Casiæ lignæ, _____
Myrrhæ, _____
Pyre-

añs.

3. j. g. vj.

De Confectionibus.

Pyrethri,	añā.	} ʒ. ij. g. xiiij.
Pulegii,		
Petrofelini Macedonici,		
Seminis Rutæ,		
Spicæ Nardi,		} ʒ. ij.
Centaurii maioris,		
Dauci cretici,		
Anisi,		
Nigellæ,		} ʒ. j.
Stypteris, idest, Aluminis,		
Caryophyllorum,		
Ellebori nigri,		
Orobi,	añā.	} ʒ. j.
Cyperii,		
Foliorum lauri,		ʒ. j. g. xiiij.
Liquiritiæ,		ʒ. j. ʒ. j.
Lupinorum,		ʒ. ij.
Piperis nigri,		ʒ. j. ʒ. ij. g. 7.
Pæoniæ,		ʒ. j. g. viij.
Floris iunci odorati,		ʒ. j. g. xiiij.
Sabinæ,		} añ. ʒ. ij. g. 13.
Seminis Apii,		
Centaurii minoris,		ʒ. j. g. vj.
Radicis Capparis,		} añā. ʒ. j.
Cimini,		
Xilobalsami,		ʒ. j. g. xiiij.
Mellis,		q. l.
Fiat confectio.		

Modus componendi.

Subtiliter tritis omnibus medicamentis simplicibus cum Syrupo ex Melle facto fiat confectio.

Vfus Antidoti Hæmagogi.

Vtuntur Medici hac confectione ad menses purgandos, sed multiplex est modus describenda huius confectionis: nam aliquando per se sola exhibetur sub quantitate drachmę vna ad duas diluta cum aqua Sabinæ, vel Arthemisiæ, & si-

& simili, aliquando vero ex limatura chalybis, fabina, conyza, & similibus medicamentis, parantur pilulæ ad piperis magnitudinem: & denique aliquando cum aliis confectionibus hisdem pollentibus paratur cōfectio, vt cum dia Curcuma, dia Lacca, Tryphera magna, & cum aliis.

DE CONFECTIOE SCORDII.

Galenus lib. 2. de Antidotis adfert quãdam cōfectionem sub nomine Antidoti de sanguinibus: & Phracastoreus aliam descripsit eiusdem nominis cōfectionem. Sed noster doctissimus Ludouicus Collado medicus Valentinus quandam parauit cōpositionem sub nomine confectionis Scordii, quæ etiam de sanguinibus potest inscribi, & fuit ab ipso parata tempore pestis, quæ talis est;

Cōfectio Scordii Ludouici Collado.

R Scordii veri, -----	lib. j.
Sanguinis hirci, -----	
Sanguinis anatis vtriusque sexus,	
Sanguinis hædi, -----	
Seminis rutæ syluestris, idest, harmel,	} aña. 3. v.
Seminis fœniculi,	
Cimini, -----	
Anethi,	
Buniadis, idest, seminis napi syluestris,	
Radicis gentianæ, -----	
Zedoariæ, -----	
Calami aromatici,	
Dictamni cretici,	
Trifolii odorati,	} aña. 3. viij.
Schoenanthi,	

T Thu-

De Confectionibus.

Thuris,	}	
Rosarum,		
Tormentillæ,	}	
Piperis albi,		
Piperis longi,	}	
Costi,		
Phu,	}	añā. ʒ. vj.
Cinnamōmi,		
Spicæ nardi,	}	
Styracis calamitæ,		
Carpobalsami,	}	añā. g. xlvi.
Seminis citrimundi,		
Ireos,	}	
Rhabarbari,		
Croci,	}	añā. ʒ. ij.
Zingiberis,		
Mastiches,	}	ʒ. iiij.
Sthœcadis,		
Seminis Iuniperi,	}	añā. ʒ. iiij.
Carlinæ,		
Verbenæ,	}	
Hyacinthorum præparatorum,		
Smaragdorū præparatorum,	}	añā. ʒ. iiij.
Margaritarum præparatorum,		
Corallii rubri præparati,	}	
Theriacæ magnæ,		
Mithridati,	}	añā. ʒ. ij.
Syrupi de succo acetositis citri,		
Fiat confectio.		q. s.

Modus conficiendi.

Præparati omnes Lapides, & reliqua simplicia in subtilissimum puluerem redacta, cū Syrupo conficimus; sed Syrupus nõ sit nimis coctus, cum omnia simplicia sint multū siccā.

Vfus confectio nis Scordii.

Vtuntur Medici hac confectio in constitutione pestilenti cum decocto, vel aqua distillatitia Scordii, vel alterius ad eundem affectū.

De Confectionibus.

DE CONFECTIONE DIASPOLITICI.

HAEC Confectio adfertur a Gale. lib. 4. de
Sanitate tuenda, cuius descriptio talis est;

Diaspoliticum
Galen.

R Cymini in Aceto præparati,	} añā.	} ʒ. j.
Piperis nigri,		
Rutæ,	} ʒ. ʒ.	} q. l.
Nitri,		
Mellis,		
Fiat confectio.		

Diaspoliticum
cōficiēdi ratio,
& vsus illius.

Quia simplicia medicamenta, ingredientia
hanc confectiōem, valent ad flatus ventricu-
li discutiendos, & ad purgandum ipsum ratio-
ne nitri, crassa triturentur, & Melle despuma-
to conficiantur. Aliquando in puluerem vtū-
tur medici hac confectiōe.

DE CONFECTIONE TRI pheræ Sarracenicæ.

SVNT qui Trypheræ Sarracenicæ compo-
sitionem traditam a Nicolao parant: sed hi
omnino errant; cum paranda sit, quæ a Me-
sue in suo Antidotario traditur, cuius descri-
ptio est, quæ sequitur;

Tryphera Sar-
racenica Me-
sue.

R Myrobalanorum chebulorum,	} añā.	} ʒ. v.
Myrobalanorum indorum,		
Myrobalanorum belliricorum,		
Myrobalanorum emblicorum,		
Myrobalanorum citrinorum,		
Cinnamomi,	} ʒ. ʒ.	} q. l.
Trium piperum,		
Eringii,		
Folii,		
	T 2	Spicæ,

De Confectionibus.

Spicæ,	} añā. ʒ.ij.	
Cardamomi maioris,		
Cardamomi minoris,		
Cassia,		
Lepidii,		
Cyperii,		
Apii,		
Linguae auis,		
Caryophyllorum,		
Been albi,		
Been rubri,	} añā. ʒ.iiij.	
Zingiberis,		
Nucis moschatae,		
Spicæ celticæ,		
Macis,		
Sesami excorticati,		
Amygdalarum dulcium,		} añā. ʒ. v.
Amygdalarum amararum,		
Ligni aloes,		} añā. ʒ.ij.
Rhabbari,		
Seminis Fœniculi,		
Ocimi,	} añā. ʒ. j. ʒ.	
Menthæ siccae,		
Origaniperfici,		

Myrobalani fricentur cum butyro vaccino recenti, cæteræ species oleo amygdalino, & Melle excipiantur omnes; & fiat confectio.

Modus conficiendi, & vsus.

Cum vrantur medici hac confectio ad ventositatem stomachi dissipandam, & ad dolorem in ipso contentum se dandum, aliquantulum crassa debent tritulari medicaméta simplicia, & Melle vino despumato confici.

De Lepidio non possumus tot, & tam varias opiniones describere, idem autem sonat cum Setaragi, vt ex Arabica lectione colligere potuimus. Vtendū est pro Lepidio Nasturtio ex

Gale-

Galenii sententia lib. 7. simplicium sic scribē-
tis: Lepidium simile est Nasturtio tum sapo-
re, tum odore, & viribus.

DE CONFECTIOE

dia Tesseron.

EX Melle Antidotario desumitur confe-
ctio hæc;

Theriaca dia
Tesseron Mef.

R Gentianæ, —————
Baccarum lauri, —————
Myrrhæ, —————
Aristolochiæ rotundæ, —————
Mellis, —————

ana. } ʒ. j.

q. f.

Fiat confectio.

Parandiratio

Tritis simplicibus omnibus, & in subtilissia-
mum pulverem reductis cum Melle despuma-
to; paratur confectio.

Vfus dia Tesse-
ron.

Veniuntur medici hac confectioe ad affe-
ctus frigidus tum cerebri; vt epilepsiam, para-
lysim; & alios tū ventriculi, vt inflammationem,
& tardam coctionem, tum denique hepatis, vt
hydropem cachexiam obstructionem; aliquā-
do etiam ad morsus scorpionum.

DE CONFECTIOIBVS

purgantibus.

DE CONFECTIOE

HAMECH.

Licet variæ sint descriptiones huius medica-
menti compositi purgantis sub nomine ha-
mech, illa tamen est in vfu tanquam præstan-
tior, quæ sic habet;

I 3

R. My-

De Confectionibus.

Confectio Me-
dicaminis ha-
mech Mesue.

R Myrobalanorum citrinorum,	—	℥.iiij.
Myrobalanorum chebulorum,	} añā.	℥.ij.
Myrobalanorum Indorum,		
Rhabarbari,	—	—
Agarici,	} añā.	℥.xvj.
Colocynthidis,		
Polypodii,		
Absinthii,	} añā.	℥.j.
Thymi,		
Senæ,	—	—
Violarum,	—	℥.xv.
Epithymi,	—	℥.ij.
Seminis Anisi,	} añā.	℥.vj.
Seminis Fœniculi,		
Rosarum,	—	—
Succi fumariz,	—	lib. j.
Prunorum,	—	n. lx.
Passularum enucleatarum,	—	℥.vj.
Infundantur per dies quinque in sufficien-		
ti quantitate feri Lactis in vas vitreum angusti		
orificii obturati; deinde bulliat vnica ebullitio		
ne; exprimantur; & colentur; cui adde		
Casæ fistulæ mundæ,	—	℥.iiij.
Tamarindorum,	—	℥.v.
Mannæ,	—	℥.ij.
Fricentur manibus, & colentur, & prolicia-		
tur super illud		
Sacchari,	—	lib. j. β.
Scamonii,	—	℥.j. β.
Coquantur ad Mellis spissitudinem. Postre-		
mo adde in puluerem redacta, quæ sequuntur;		
Myrobalanorum citrinorum,	} añā.	℥. β.
Myrobalanorum chebulorum,		
Myrobalanorum Indorum,		
Myrobalanorum emblicorum,	—	—
	Myro-	

Myrobalanorum belliricorum, aña. } 5.ij.
 Rhabarbari, }
 Seminis fumarie, _____ }
 Seminis Anisi, _____ }
 Spicæ, _____ } aña. 3.ij.

Misceantur omnia, & fiat confectio.

Lac ex caprisni
gris præstatius.

Ad hanc cōfectionem parandā multa sunt obseruanda; Primum recipiendum esse Lac ad serum Lactis extrahendum ex Capris nigris: si quidem ex his magis est accommodatum ad effectus huius confectionis. Animalia enim albicantia magis humida sunt; & ex consequenti magis ex cōmentitia.

Lac triplici cō-
stat substantia.

Secundum obseruandum est, per duplicem cōctionem esse separandam triplicem substantiam Lactis; est enim in eo substantia butyrosa, caseosa, & serosa; & hæc vltima ingreditur hanc confectionem.

Serum lactis ex
trahendi ratio.

Modus extrahendi talis est; ad quāritatem duodecim librarum Lactis Sumimus 3. ij. floribus Cardui, quem florem cōtūsum infundimus in aquam fontanam per duas horas; deinde igni exponimus Lac, & dum teporem accipit, iniicimus expressionem ex illo flore extractā; agitatur statim Lac paulisper in ipso vase; deinde quiescunt ad refrigerationem: & ita apparet Lac optime coagulatum; tunc panno transfunditur, & substantia butyrosa manet in panno; caseosa vero, & serosa recipitur in vase subiecto. Hic liquor compositus ex duplici substantia serosa, & caseosa igni exponitur ad duos, vel tres feruores; deinde percolatur, & manet in panno caseosa substantia, in vase vero subiecto serosa, in quam infundimus medicamenta superius proposita; & licet possit Lac coagulari, vel aceto, vel aliis, nihil hominus

De Confectionibus.

acetum tribuit ipsi lacti eius qualitatem, quia actiuus est medicamentum flore proposito; flore vero prædicto nulla accidit noxa, nec noua qualitas ipsi lacti tum ratione qualitatis, tum quantitatis. Nam minor illius quantitas accipitur ad magnam Lactis copiam, & sic præstantissima est coagulatio Lactis cum flore. Desumpta fuit hæc coagulatio ex antiquissimo Varone, agente de re rustica, & de modo formandi caseum. Sed diligenter est obseruandum, ut Lactantum quidem tepeat; Nam si plus in caluerit, non coagulabitur.

Seri lactis sufficiens quantitas ad infundenda simplicia medicamenta.

De quantitate seri lactis illud est obseruandum, tantam esse iniiciendam, ut omnia medicamenta simplicia optime submergantur in ipso sero, quod fit, dum superat serum ipsa medicamenta duobus digitis. Et quoniam sunt plura medicamenta in hac confectione, quæ propter leuitatem statim petunt partem supernam, ut flores Violarum, Agaricus & similia; proinde prius hæc sunt imbuenda aliqua seri lactis portione, deinde reliqua addenda sunt & reliquum serum lactis.

Existimant multi Colocynthidem esse iniiciendam in ligaturam, deinde aliqua pars sensilis relinquatur in confectione, ex qua sequitur incommoda Serapione tradita. Idem existimant faciendum de Agarico propter aliam rationem: nam putant, quia leuis est Agaricus ascendere ad supernas partes, & non optime permisceri cum reliquis. Sed ex hac ligatura maximum sequitur incommodum; non enim optime corriguntur medicamenta inter se benigna cum malignis; & præterea colocynthis ex modo substantiæ ritu spongiæ potius attrahit humiditatem, & tumescit, quam facultatem

tatem

tatem feri exhibeat, atque inde eius noxa non emendatur. Quod dicunt de Agarico, corrigitur, si prius imbuatur portione liquoris. Dubitatur, quorsum, cum lignum Indum, & reliqua medicamenta crassæ substantiæ tantum infundantur per spatium vnius diei, medicamenta hæc tenuis, mediocrisque substantiæ infundantur per dies quinque? Respondetur maximo artificio factum fuisse, vt, scilicet, maligna medicamenta benignis emendentur, & corrigantur per tot dies.

Præterea putant multi serú lactis posse corrumpi per tot dies: verum, vindicatur a putrefactione, permixtione tot medicamentorum amarorum, vt sunt Absinthium, Colocynthis, Agaricus, & tot siccorum, vt Myrobalani.

Graduatio seruari potest in infusionibus.

Vltimo est obseruandum cōtra multos, qui hoc non assequuntur, in hac infusione seruari graduationem, vt dicunt; graduatio vero hæc est, medicamenta constantia crassa substantia multum contunduntur, vt Polipodium, Myrobalani, & similia, quæ vero mediocri substantia constant, mediocriter cōtunduntur, vt Rhabarbarum & Agaricus. Nam hic instrumento dicto Rallo Hispanice, illud vero cultello inscinditur in minimas partes, velleuiter in mortario contunditur. Quæ vero constant tenui substantia, vt flores, non contunduntur, nec opus est ipsos diuidere semina tamen Anisi; & Fœniculi aliquantulum contundimus. Ex hac graduatione sequitur, vt eodem tempore beneficio maioris, mediocris, & minoris contusionis exhibeant omnia medicamenta infusam suam facultatem, & corrigantur inter sese per infusionem per spatium quinque dierum, & vltimo per vnicum feruorem suam tribuunt

vim

Modus confi-
ciendi.

vim, & facultatem ipsi liquori. Hic liquor separatus a medicamentis infusus, & fortiter expressus est accipiendus, & simul cum Saccharo igni exponendus & coquenda sunt: hæc duo ad consistentiã Mellis mediocris substantiã; tunc aliqua portione Lactis feri debet extrahi Casiã, & Tamarindorum medulla, quæ tum cum Manna, cum particula feri Lactis diluta, & colata addenda sunt prædictæ, compositioni, & igni exponenda per leuem feruorem semper mouendo cochleari ligneo, dum tantum humor, quo fuerunt dissoluta, absumatur: tunc ab igne extractis, reliqua addenda sunt, dum fere acceferit confectio ad refrigerationem; nam Scamonium, si calorem sentit, in grumos coagulatur, vnde in vna dosi medicamenti multa quãtitas Scamonii reperitur, in alia vero, aut exigua, aut nulla; quod optime animaduertit Sylius in sua pharmacopea.

De Tamarindis, & de Casiã medulla breuiter est obseruandum, vt iustum pòdus horum habeatur, esse pendenda, & mensuranda, simul cum humore, quo dissoluntur, & deinde post extractionem pondus liquoris est auferendũ, & quod reliquum erit, computabitur vere de Casiã, & Tamarindis. Et si ad nos recentia deferantur hæc duo medicamenta, quod non semper contingit, indigent liquore, vt dissoluantur: sed prius ad id pendendum pistillũ, mortarium, & setaceum sunt imbuenda liquore, ne nos fallat eius pondus. Et vt possimus intelligere, an sit perfecte confectio parata, obseruãdũ est, remanere ex hac cõfectione ex Scheda vna proposita, dũ absoluta est, libras quinq. Si enim remanet maior quantitas, non erit ad

pun-

De Confectionibus.

227

punctum exacte redacta, vt longa experientia comprobatum est.

Vsus confectionis Hamec.

— Vtuntur medici hac confectione ad purgandam melancholiam, & bilem flauā; valet enim istos humores euacuare, vt constat ex serie medicamentorum simplicium.

De confectione Hamec simplicis.

— Vltimo loco est obseruādū, in nostris Officinis duas differentias confectionis Hamec seruari, quarum altera simpliciter confectio Hamec vocatur, altera vero, quæ describitur confectio Hamec simplex, vel confectio Hamec sine Scamoneo, & colocyntide. Sed hæc nō differt a prima, nisi quod detrahimus ad illam partem Scamonium & Colocyntidem, & hæc confectione sic parata vtūtur nostri medici in affectibus, in quibus oportet fugere caloris actionem, vt in his, qui infestātur vrinæ acrimonia a pituita orta salsa, & in similibus affectib⁹. Reuera tamen demptis ab hac confectione Hamec, Scamonio, & Colocyntide veluti inanis remanet, præsertim ratione Scamonii: nam præterquam quod suam exercet actionem in bile purgāda, id præterea calcar & stimulus est reliquis medicamentis, quæ citra Scamonium in hac confectione tarde & imbecilliter purgāt, præsertim cum tanta copia astringentium medicamentorum reperiat in prædicta confectione.

DE CONFECTIOE

dia Phœnicon.

Huius confectionis descriptio desumpta est ex Antidotario eiusdē Mesue, & talis est;

℞. Da-

Dia Phœnicon
Mesue.

R Dactylorum Cheyron per triduum ace-	3. c.
ro albo maceratorum, _____	3. l.
Penidiarum Saphiri, _____	3. xxx.
Amygdalarum mundatarum, _____	3. xxxv.
Turbit, _____	3. xij.
Scamonii, _____	
Zingiberis, _____	
Piperis longi, _____	
Foliorum rutæ, _____	
Cinnamomi, _____	
Macis, _____	
Ligni aloes, _____	
Anisi, _____	
Fœniculi, _____	
Dauci, _____	
Galangæ, _____	
Mellis, _____	q. 4.

a. 3. ij. ʒ.

Fiat confectio.

Ratio conficiē-
di.

+

Ad hanc confectioem paradam multa ob-
seruanda sunt imprimis de modo permiscēdi
Amygdalas, nonnullos pharmacopolas simul
cū dactylis contundere ipsas amygdalas, quas
deinde per dorsum setacei equini cochleari
transmittunt: Sed inepta est ratio permiscen-
di Amygdalas, quia dactyli sunt deinde simul
cum Melle igni exponēdi, vt Acetum, vel eius
pars absumatur, ex quo sequitur Amygdalas
incrassari, ac indurari actione caloris, & certe
id experientia comprobatum est. Alii ipsas A-
mygdalas per se manibus cōtrictas transmit-
tūt per dorsum setacei. Qui modus trituræ nō
est omnino vituperandus: Sed operæ pretium
est alium trituræ modum præstantiorem elige-
re ad cōminuendas ipsas Amygdalas. Si enim
Turbit indiget aliqua oleaginea substantia, vt
impul-

in pulueré reducatúr propter substantiam gú-
mosam, cum qua re fœlicius potest fieri, quam
cum Amygdalis: præsertim cum ipse ingrediá-
tur hanc compositionem ad Turbit noxas e-
mendandas & corrigendas.

Amygdalæ dul-
ces in dia Phœ-
nicon sunt im-
ponendæ.

Sed hinc orta fuit dubitatio de quibus A-
mygdalis sit intelligendum, cum absolute pro-
ferat; recipe Amygdalas. Nos breui suma veri-
tatem proponemus nimirú, in hac cõfectione
Amygdalas dulces esse imponédas. Id intelli-
gitur, si perpédamus noxas, quæ reperiútur in
Turbit. Noxæ vero, quæ in Turbit reperiu-
tur, tres sunt.

Turbit noxæ
quot, & quibus
corriganur.

Prima Turbit est medicamentum exagitas,
& euertens ventriculum, ad quam noxam cor-
rigendam permiscentur illa medicamenta o-
dorata, Zingiber, Piper longum, Galanga, Cin-
namomum, Macis, lignum Aloes, semina Ani-
si & Fœniculi.

Secunda noxá, quæ in Turbit reperitur est,
quod est medicamentum tardæ solutionis. Ad
quam noxam corrigendam permiscetur Ruta,
daucus & reliqua alia acria, quæ facultatē Tur-
bit imbecillam valent excitare.

Tertia noxa, quæ in Turbit reperitur est,
quod potest corpus macrum, & macilentum
reddere. Ad quam noxam corrigendam per-
miscetur aliquod pingue ipsi Turbit, & pro-
pter hanc causam ingrediuntur Amygdalæ
hanc compositionem, & cum Amygdalæ dul-
ces sint magis pingues, & magis accedant ad
naturam temperatam, proindæ hæ sunt acci-
piendæ, nequaquam amaræ, quæ calidiores, ac
minus pingues sunt.

Tandem ad hanc confectionem parandam
consuetum est apud Pharmacopolas pro quã-

De Confectionibus:

titate in præfenti fchedula propofita accipere lib. ij. ℥. viij. Mellis deſpumati, ſunt enim medicamentorú ſimpliciú ℥. viij. demptis daſtylis, penidiis & Amygdalis, diuidendo ℥. j. in noué ℥. vnde quadruplum Mellis accipiunt pro ſimpla quantitate medicamentorum ſimplicium, & in iſta quantitate Mellis deſpumati adduntur daſtyli per ſetaceum equinum tráſmiſi & aliquantulum igni exponuntur, vt acetum, vel eius pars, vt dictú eſt, abſumatur, dein de hac ab igne extracta, additur Turbit cum Amygdalis, & Zingibere tritum, & per ſetaceum equinum tráſmiſſum. Poſtea adduntur reliqua medicamenta aromatica, quæ nõnulli ſubtiliter teréda putát; alii in crasſas partes diuidéda eſſe cenſent; reuera tamé omnes falluntur: mediocriter enim ſunt teréda, vt in ventriculo aliquo tempore detineantur cum Scamonio & Turbit, vltimo poſt refrigerationem addatur Scamonium aliquantulum craſſius reliquis tritum.

DE CONFECTIONE

dia Catholicon.

Huius medicamenti deſcriptio à Nicolao Salernitano deſumitur, quæ ſic habet;

Dia Catholicõ
Nicolai.

R Caſſiæ fiſtulæ mundæ, ————— }
Tamarindorum, ————— } añã. ℥. viij.
Foliorum Senæ, ————— }
Rhabarbari, ————— }
Violarum, ————— } añã. ℥. iij.
Aniſi, ————— }
Polypodii, ————— }

Qua-

De Confectionibus.

231

Quatuor seminum frigidorum maiorum mū-		
datorum, -----		āna. 3. j.
Sacchari candi, -----		} 3. iij.
Liquiritiæ, -----	āna.	
Penidiarum, -----		
Sacchari optimi, -----		lib. viij.

Modus confi-
ciendi.

Fiat confectio hoc modo. R. Alterius Poli-
podii à prædicto lib. j. contunde, & diutissime
coque in sufficienti quantitate aquæ, cola &
in præsentì colatura disolve Saccharum, & pa-
ra Syrupum. In reliqua vero portione ligatu-
rè disolve cassiam, & Tamarindos, quæ duo cū
prædicto Syrupò permisce, & paulisper bul-
liant ad consumptionem humoris, quo fue-
runt dissoluta; tunc extrahe ab igne; & reliqua
omnia permisce in pulverem redacta medio-
crem.

Vfus dia Ca-
tholicon.

Vtuntur medici hac confectione ad humo-
rum redundantiã euacuandã, tum etiam &
bilem, aliquando in clysteribus cum decocto,
& aliis permiscet.

DE CONFECTIONE

dia Senæ.

PARATUR etiam hæc confectio ab eodem Ni-
colao, cuius descriptio sic habet;

Dia Senæ Nico-
lai.

R Senæ optime purgati a lignis, & aliis ex-		
crementis, -----		3. iij.
Auellanarum affatarum, -----		n. l.
Serici combusti, -----		3. ij.
Lapis Armeni loti, & præparati, -----		3. j.
Lapis Lazuli loti, & præparati, -----		3. iij.
Sacchari, -----		3. vj.
Cinnamomi, -----		3. j.

V 2

Caryo-

De Confectionibus.

Caryophyllorum,
 Galangæ,
 Piperis nigri,
 Spicæ,
 Ocy mi,
 Foliorum Caryophili,
 Zingiberis, ʒ.ij.
 Cardamomi,
 Croci,
 Zedoariæ,
 Floris roris marini,
 Piperis longi,
 Mellis despumati, q.ʒ.

Modus conficiendi.

Auellana cum affata sint cum foliis fenæ, terantur, & per setaceum equinum transmittantur; reliqua autem non ita crassa sunt reducenda, sed per aliud setaceum equinum magis subtile sunt transferenda, & cum Melle, vino despumato, miscenda. Lapidés vero prius per se præparentur præparationibus à nobis superius in confectione Alchermes adductis, Saccharum etiam, paucò vino dilutum, misceatur.

Quia nostris temporibus folia Caryophyllorum desiderantur, loco eius caryophillos esse ponendos censemus cum magis ad naturam foliorum accedant.

Vfus dia Sethæ.

Utuntur nostri medici hac confectione ad melancholia laborantes cum confectione Hamæ in potionibus, aliquando in confectione permixta cum dia Moscho vsuali, limonata Smaragdorum, & aliis, cum felicissimo successu.

De Confectionibus.

233

DE CONFECTIONE

Indi Minoris.

PARatur hæc confectio ex Antidotario Me-
sue, & recipit;

Turbit, -----	}	añã. ʒ. c.
Sacchari, -----		
Macis, -----	}	añã. ʒ. vij.
Piperis, -----		
Zingiberis, -----		
Caryophyllorum, -----		
Cinnamomi, -----		
Cardamomi, -----	}	ʒ. xij.
Nucis Moschatae, -----		
Scamonii, -----		ʒ. f.
Mellis, -----		

Fiat confectio,

— Est & alia descriptio confectiois Indi sub nomine Indi Maioris; sed Valentini pharmacopola communitè parant confectioe Indi Minoris superius propositam. Ad quam parandam Turbit, & Scamonium in crassas partes sunt reducenda; reliqua simplicia mediocri tritura indigent; Mel vino despumetur, & Saccharum liquetur, & cum frigida fuerint, pulueres misceri debent.

— Utuntur Medici hac confectioe ad pituitam euacuandam.

DE CONFECTIONE

Dia Prunis.

DVplex confectio sub nomine dia Prunis seruat in officinis, altera vocatur simpliciter dia Prunis confectio, altera vero cum additione hac; confectio dia Prunis solutiui, que pro singulis libris confectiois recipit ʒvij. Sca-

V 3 monii.

De Confectionibus.

monii. Alterius vero descriptio ex sententia Nicolai paratur dempto Scamonio; & vocatur confectio dia Prunis simplex, aut sine additione; confectio dia Prunis, quæ recipit, quæ sequuntur.

Dia Prunis Nicolai.

℞ Prunorum recentium, ----- n. c.

Coquantur in sufficienti quantitate aquæ, donec carnes Prunorum madescant, ita ut pellicula à carnibus separetur; tunc ab igne deponantur, & cum aliquantulum refrigerata fuerint, ab aqua extrahantur, & per dorsum cetacei, equina tela confecti, fricentur, donec nihil, præter ossa, & cortices, in eo remaneat. In aqua autem, in qua decocta fuerint, Pruna ponantur

Violarum, ----- ʒ. j. β.

Bulliant unico fervore; mox expressis Violis appone

Sacchari, ----- lib. ij.

Carnis Prunorum, ----- lib. j.

Coquantur ad formam carnis citoniorum conditæ mollioris consistentiæ: tunc adde

Pulpæ tamarindorum, & -----
Pulpæ cassiæ fistulæ, in supradicti decocti portione dissolutorum, ----- } añā. ʒ. j.

Iterum modice coquantur ad formam, scilicet, Syrupi crassioris consistentiæ: dum coquantur vero, semper sunt hæc cocleari agitanda. Tunc extrahe vas ab igne, & dum accesserit ad refrigerationem, permisce medicamenta, quæ sequuntur, in pulverem subtilissimum redacta;

Santali albi, -----
Santali rubri, -----
Spodii, ----- añā. } ʒ. iij.
Rhabarbari, -----
Cinnamomi, -----

Rosa-

Rosarum,	} añā. 3.ij.
Violarum,	
Seminis portulacæ,	
Seminis Scariolæ	
Seminis berberis,	
Succi liquiritiæ,	} añā. 3.ij.
Gummi Tragacanthi,	
Seminis cucurbitæ,	
Seminis cucumeris,	
Seminis citrulli,	
Seminis Melonis,	} añā. 3.ij.
Paretur confectio.	

Pruna cui^m magnitudinis debeant esse, ad dia Prunis confectioem parãdam.

In qua illud diligenter est obseruãdũ, quod ab omnibus prætermisum est, Pruna, scilicet, prædicto numero desumpta, esse eligẽda eius magnitudinis, vt post coctionẽ tantũ supersit lib. j. pulpæ earum. Id deprehenditur, licet obscure, ex ipso Nicolao; Si enim ipse censuit in decocto prunorũ esse iniiciẽdos flores violarum quantitate vnciæ vnius cum dimidia, ex necessitate voluit esse accipiẽda Pruna, cui experientia comprobatum fuerat post coctionem habere lib. j. pulpæ; si enim res aliter se haberet, in artificiosa sane, & inefficax, ac varia esset compositio. Ad id tamen intelligendum oportet tanquam certum statuere, quod longissima experiẽtia comprobatum est, aquam, in qua decoquuntur Pruna, maius pondus habere post coctionem, quam antequam decoquerentur Pruna, habuerat; quod recte comprobauimus, cũ inuenimus ex libris quinque aque in quam iniicimus Pruna ad coctionem, post coctionem Prunorum pendere plus libra vna cum dimidia, demptis libris quinque; ex quibus colligimus aliquam substantiam Prunorum dissolui in prædicto decocto; imo &

maior quantitas erat. Nam præterquam quòd superabat ipsam aquam a principio iniectam pondere, nõ est negandum aliquã aquæ quantitatem fuisse absumptam per illam coctionem. Vnde & hæc quantitas, quæ fuit absumpta, & quantitas superans libras quinque aquæ, fuit recepta ab ipsamet substantia Prunorũ. Si igitur Pruna ad prædictam confectionem accipiantur exiguæ molis, & magnitudinis, corripitur quantitas carnis necessaria in prædicta coctione. Quod si ingentis molis, & magnitudinis accipiatur Pruna prædicta, recipietur plusquam par erit, in prædicto decocto de carne Prunorum: loquimur de ipsa, quam diximus per coctionem dissolui in aqua; concludamus vero habuisse Nicolaum Pruna eius molis, & magnitudinis, quæ post coctionem cribo transmissa, abiectis ossibus & pelliculis, haberent lib. j. Pulpæ, quæ Pruna ante coctionem certum esset pendere plus libris tribus; cortices vero, & ossa ad summum pendebant vnciis sex. Vnde ex vna parte habuit lib. j. pulpæ Prunorum, ex altera vero parum plus, aut minus lib. vnam & semissem, quæ quantitas per coctionem in aquam migravit. Alioquin vero ex Rhabarbaro, Violis, Santalis & aliis medicamentis, quandoque habebimus maiorem quantitatem, quandoque minorem. Supponamus vero habere confectionem perfectæ lib. iij. Si Pruna sint magna, & ex ipsis amplius recipiatur lib. j. minor quantitas veniet Rhabarbari, & reliquorum simplicium pro singulis vnciis confectionis, quæ res maximum incommodum afferret.

Confectio dia
Prunis solutini

Observandum quoque est, quod tanquam præceptum habere debent Pharmacopolæ, vt dia

per aliquot tē-
pus ante vsum
paranda est.

dia Prunis solutiui confectioni, per aliquod
tempus Scamonium sit permixtum, antequā
ea vtantur. Vt corrigatur cum carne Prunorū
facultas ferrans siue corrodēs & inflamabilis.

Pruna qualia in
dia Prunis sint
imponenda.

Quæ Pruna sint imponenda in hac confe-
ctione, an Damascena, an Iberina, inter aucto-
res agitata est quæstio; cum Damascena astri-
ctoriam facultatem obtineant, ea esse impo-
nenda censent, vt corrigāt sua astrictione mā-
leficam qualitatem Scamonii. Reuera tamen
magis acommodata sunt Pruna, quę in nostro
Regno Valentino sunt, quæ Prunas descaldar
vocatur & Pruna passa. Nā hæc sua humidita-
te temperat, & corrigunt ipsum Scamonium,
& eorum lubricitate compositio dia Prunis
magis purgans fit.

Vsus dia Pru-
nis.

Vtuntur medici nostri hac confectione ad
bilem purgadam, ad intemperiem Iecoris ca-
lidam emendandam, & ipsum Hepar roborā-
dum. Describitur tum in potionibus, tum in
confectionibus ad vsum homini bilioso, tum
eorum, quorum facies ab humore eleuato mā-
xime rubet.

DE CONFECTIOE

Gentilis laxatiua.

Desumitur huius confectionis descriptio à
Gentili Fulgino, ad Episcopum Oliuen-
sem tractatu de consiliis, consilio secundo, &
recipit.

Confectio Gē-
tilis laxatiua.

Rx Myrobalanorum chebulorum,	} añ. 5.ij.
Agarici,	
Turbit,	}
Buglossæ,	
Liquiritiæ,	
	Came-

De Confectionibus.

Camædryos,	añã.	} 3. ß.
Epithimi,		
Polipodii,		
Vuarum passarum enucleatarum,		3. ij.
Prunorum,		} añã. 3. x.
Iuiubarum,		
Fumiterræ,		
		M. j.

Fiat decoctio in lib. iij. aquæ ad consumptionem medietatis; coletur, & exprimantur simplicia medicamenta; colaturæ adde

Sacchari, ————— lib. j.

Coquantur ad crassitudinem Mellis medicis consistentiæ; tunc extrahe ab igne, & adde

Lapidis Lazuli loti, & præparati, ————— añã. } 3. ij.

Rhabarbari, —————

Et fiat confectio; Utuntur medici hac confectio ad humorem melancholicum euacuandum.

Vfus confectio-
nis Gentilis la-
xatiuæ.

DE CONFECTIO

Benedictæ.

Nicolaus Alexádrinus Benedictæ confectio-
nem adfert, quæ eo differt à descriptione
Nicolai Salernitani, quod huius descriptio in-
ter reliqua simplicia medicamenta Esulam, id
est, Arabum Alscebram recipit: illius vero cõ-
positio hoc medicamentum non habet. No-
stræ tamen officinæ desumunt ad hanc con-
fectionem parandam descriptionem traditam
à Salernitano, quæ sic habet;

Benedicta Ni-
colai.

R Turbit,		} añã. } 3. x.
Esulæ,		
Sacchari,		
		Diagri-

Diagridii, ---	} añā. } 3. v.
Hermodaçtyllorum,	
Rosarum, ---	
Caryophyllorum, ---	} añā. } 3. j.
Spicæ,	
Zingiberis,	
Croci,	
Saxifragiæ,	
Piperis longi,	
Amomi,	
Cardamomi,	
Seminis petroselini,	
Seminis Apii,	
Salis gemmæ,	
Galangæ,	
Macis,	
Carui,	
Fœniculi,	
Seminis Asparagi,	
Seminis Rusci,	
Milii solis, ---	
Mellis, ---	q. s.
Fiat confectio.	+

Ratio conficiē
di.

Constat hæc confectio ex medicamentis purgantibus per aluum, & ex medicamentis purgantibus per vrinam. Fortasse memor fuit Nicolaus præcepti Galeni, in renum, & vesicæ affectibus, prius esse per aluum humorem euacuum, quam vreticis vtamur; ne humor ad renes, & vesicam deferatur, & maior fiat obstructio. Hinc permiscet in hac confectio-
ne Esulam, Turbit, & Scamonium, & hermo-
daçtyllos ad crassos humores, tophorum ma-
teriam, per aluum euacuandos; & deinde acria
reliqua medicaméta permiscet, vt valeant hu-
morem in renibus, & partibus ipsis subiectis
per

per vrinam inscindendo, & attenuando euacuare. Ex quibus colligimus duplicem esse adhibendam trituram huic confectioni; nam illa quatuor medicamenta purgantia per fetaceum fetis equinis confectum, cribamus; reliqua vero medicamenta simplicia per fetaceum sericum tenue transmittimus. Si enim hæc medicamenta acria per fetaceum fetis equinis confectum cribarentur, potius iuuarent actionem medicamentorum purgantium, quam illorum facultas ad renes, & partes longinquas perveniret. Esula itaque Turbit, & hermodactyli simul cum guttis aliquot olei rosarum effusis terantur, & per fetaceum equinum transmittantur, Scamonium per se paulo crassius, reliqua vero subtiliter, & Melle despumato vino conficiantur addendo ultimo loco Scamonium, cum iam confectio refrixerit.

Semina Asparagi & Rusci integra sunt immiscenda.

Observandum quoque est illud, quod multi contendunt, ex seminibus asparagi, & Rusci esse accipiendos cortices; alii vero existimant substantiam internam referentem ossæ naturam, esse accipiendam; alii denique media incedunt via. Vtrumque enim accipiunt ad compositionem. Tota tamen quæstio dirimitur, si perpendamus, ad quos usus pareatur hæc confectio, & simul inspiciamus, in qua harum partium vigeat facultas ad usus confectionis magis accommodata; & cum hoc medicamentum inter reliqua pareatur ad renum humores inscindendos, & attenuandos, & per vrinam ipsos defecandos, ea pars horum medicamentorum erit accipienda, quæ acrior est: maior vero acrimonia perferitur in corticibus; Præstat vero advertere nucleos Mespillorum Dioscoridis primi speciei Tricocon ab aliis vocatur,

tur,

tur, optimos esse renum affectibus ad arenulas, scilicet, euacuandas, in quibus nulla acrimonia, aut qualitas excedens per gustum, aut odoratum perentitur. Ac proinde fortasse idem accidit substantiæ offeæ seminis Asparagi, & Rusci. Vnde qui illorum vtramque partem accipiunt, magis a calumnia vindicantur.

Vfus Benedi-
ctæ.

Vtuntur passim nostri Medici hac confectione ad Enemata paranda, quam permiscunt cum hiera composita Nicolai in quibuscunque frigidis affectibus ad iritandum; quandoque hanc eandem confectionem permiscunt cum Casia præparata, quandoque cum dia Catholicon in febribus nothis, & spuris, ad iritandum, & emolliendum, & ad redundantiam humorum exinanendam. Nam hoc fit propter permixtionem dia Catholiconis; illud vero propter Casiam mixtionem. Aliquando etiam vtuntur hac confectione permixta cum hiera Logodionis, aut hiera dia Colocynthidis in Apoplecticis, Epilepticis, Paralyticis, & aliis cerebri affectibus.

DE CONFECTIO NE

Hieræ simplicis.

Hieræ simplex
Galeni.

VT fiat hac confectio, oportet pro singulis vnciis pulueris Hieræ simplicis Galeni superior tractatu de pulueribus traditi, permiscere vncias quatuor Mellis despumati. Sic habebimus confectionem Hieræ simplicis Galeni, quæ optima est eiusdem affectibus, quibus exhibetur puluis Hieræ simplicis Galeni.

DE CONFECTIO NE

Hieræ compositæ.

IN omnibus fere officinis paratur confectio Hieræ picre, cuius descriptionem adfert Nicolaus,

X

B. Cin-

De Confectionibus.

Hiera compo-
ta Nicolai.

R Cinnamomi,
Spicæ nardi,
Alari, Croci,
Schoenanthi,
Casiæ lignæ,
Xylobalsami,
Carpobalsami,
Violarum,
Absinthii,
Epithymi,
Agarici,
Rosarum,
Turbit,
Colocynthidis,
Massiches, —————

āna. ʒ. ʒ.

Aloes ad pondus omnium, & sunt, —————
Mellis despumati, —————

ʒ. viij.

q. f.

Modus confi-
ciendi.

Fiat confectio, tritis omnibus medicamē-
tis, & per setaceum equinum transmissis præ-
ter Colocynthidem, quæ per se subtiliter de-
bet teri, Melle vino despumato, & iam refri-
gerato.

Vfus Hiera cõ-
posita.

Hæc confectio à Nicolao, tanquam e Gale-
no trascripta sic afertur; in nullo tamé Galeni
opere similis descriptio inuenitur, sed mutua-
tis simplicibus ab hiera simplici Galeni, addi-
tis quibusdam sic vocauit hanc confectio-
nem. Quæ frequētissima est in Enematibus paran-
dis; immo nulla alia frequentior, & præcipue
annis præteritis, antequam essent in vsu Ene-
mata ex multa confecta, vt cumque tamen sit
in omnibus fere affectibus, in quibus vtuntur
benedicta per clysteres iniectos possumus vti
hac confectioe, demptis tamé dolore nephri-
tico laborantibus, in quo præstantior est vsus
folius Benedictæ, & in colico, licet hiera com-
posita

posita valeat vitreum humorem euacuare; feliciter tamen fit confectione Benedictæ, cum componatur ex pluribus, & vehementioribus medicamentis purgantibus, & euacuantibus puitam in clysteribus, tum acribus.

DE CONFECTIONE

Hieræ Logadionis.

Desumitur descriptio huius confectionis ex Nicolao, quæ sic habet;

Hiera Logadiō
Nicolai.

Rx Colocynthidis, -----	} añā. ʒ. ij.
Polypodii, -----	
Euphorbii, -----	} añā. ʒ. j. β. g. vj.
Polii, -----	
Coccognidii, -----	
Absinthii, -----	} añ. ʒ. j. g. xij.
Myrrhæ, -----	
Centaurii, -----	
Agarici, -----	
Ammoniaci thymiamatis,	} añā. ʒ. j.
Folii, -----	
Spicæ nardi,	
Scillæ,	
Diagridii, -----	
Comarum thymi, -----	} añā. ʒ. j. g. xiiii.
Camædryos, -----	
Cassia, -----	
Bdellii, & Aloes,	
Prassii, -----	
Cinnamomi, -----	
Opopanacis, -----	} añā. ʒ. β.
Castorii,	
Aristolochiæ longæ,	
Piperis albi,	
Piperis nigri,	
Piperis longi,	

De Confectionibus.

Croci, _____
 Sagapeni, _____
 Petroselini, _____
 Hellebori albi, _____
 Hellebori nigri, _____ } añã.g.vj.
 Mellis despumati, _____ } q. s.
 Fiat confectio.

Ad hanc confectionem parandam sub illis verbis, quibus habet Nicolaus Ammoniaci thymiamatis, intelligunt multi, & male, duo simplicia medicamenta gummi, scilicet, Ammoniacum, & præterea Styracem rubeam, quæ ab aliis vocatur Thymiamata eo, quod hoc ultimum medicamentum suffitibus parandis inseruit. Est enim lignosa substantia, quæ remanet ab Styraceliquida per coctionem expressa; male tamen intelligunt duo medicamenta illis verbis; nam ultimum, quod vocant Thymiamata, ineptum est viribus huic compositioni; ut quisque ex Methodo componendi colliget: sed revera nomine Ammoniaci Thymiamatis intelligimus Ammoniacum guttam, & purissimum, ex quo antiqui suffimina parabant; & ideo cum addito vocarunt Ammoniacum Thymiamatis.

Thymiamata
quid.

Ammoniaci Thymiamatis nomine quid intelligendum sit.

Quibus intellectis ad conficiendam confectionem accipe Colocynthidem prius per se subtiliter tritam. Agaricum etiam per setaceum equinum trans mitte: Diagridium etiam per se paulo magis tritum, Scilla in pane cocta, ut præcipit Mesues. Hellebora etiam effusa aliquot guttis olei rosarum permixta cum Scilla, & aliis omnibus secundum artem servata graduatone, tere, & per setaceum equinum trans mitte; deinde Melle despumato omnia permisce.

Ratio conficiendi.

Vsus Hieroglyphionis.

Utuntur medici hac confectione præsertim in Enematibus ad paraliticos, & apoplecticos.

De Confectionibus.

DE CONFECTIONE

Hieræ dia Colocynthidis.

HÆC confectio desumpta est ex Gal. lib. de remediis paratu facillimis capite de Alo chepia, cuius pondera ex medicamentis simplicibus ad nostrum modum loquendi sunt redacta ad pondera reliquarum compositionum. Hæc confectio paratur hoc modo;

Hiera dia Colocynthidis Galeni.

- R** Medullæ colocynthidis, ℥. iij.
 - Chamæpiteos, ℥. iij. ʒ. j. g. xj. β.
 - Floris juncci odorati, aṅa. ℥. j.
 - Casia, ʒ. ij. β. g. vij. β.
 - Spice nardi, ʒ. vj. ʒ. ij. g. vj.
 - Myrrha, ʒ. j. ʒ. vj. ʒ. ij. g. v.
 - Croci, aṅa. ℥. j. ʒ. ij. g. xv.
 - Opopanacis, ʒ. ij. g. xv.
 - Piperis longi, q. l.
 - Piperis nigri, q. l.
 - Marrubii, q. l.
 - Stoechadis, q. l.
 - Gentianæ, q. l.
 - Agarici, q. l.
 - Sagapeni, q. l.
 - Mellis, q. l.
- Fiat confectio.**

Modus conficiendi.

Tritis omnibus medicamentis simplicibus in crassas partes, præter colocynthidem, quæ subtiliter semper est terenda ad cōpositiones, cum Melle despumato paratur confectio.

Vsus Hieræ dia Colocynthidis.

Utuntur medici nostri hæc confectio in dolore capitis inueterato; valet enim hoc medicamentum crassos humores ex partibus longinquis euacuare.

CVM hoc Electuarium paratur in forma confectionum, placuit inter confectiones adduci; cuius descriptio ex Mesue Antidotario desumitur in hunc modum;

Electuarium rosatum Mesue.

R Succi rosarum rubearum completarū,-- lib.iiiij.
 Sacchari,-- lib.j.β.
 Mannæ puræ recentis,-- ℥.vj.
 Scamonii Antiocheni,-- ℥.j.β.
 Coque lenta flamma ad Mellis crassitiem, cui adde
 Trochiscorum spodii,-- ℥.j.
 Galliæ,-- ℥.j.
 Croci,-- ℥.j. } añ.℥.ij.
 Trochiscorum de berberis,-- ℥.iiiij.
 Fiat confectio.

Modus conficiendi.

Quamuis Mesues Scamonium decoquendum esse præcipiat, nos aliter faciendum esse censemus. Accipe Saccharum; & cum succo decoque ad Syrupi consistentiam; tunc pone Mannam cum paucis succo dilutam, & colatam, & buliat unico seruore ad consumptionem succi; postea ab igne tractis adde pulueres subtiliter tritos, & cum iam frigida omnino fuerit confectio, addatur Scamonium in crassas partes tritum; & serua in vase vitreo bene obturato.

Cum experientia constet Scamonium in hac confectione tendere sursum, ob id Pharmacopœ per aliquot dies agitent spatula; & sic præcauebitur confectio a damno.

Vsus Electuarii rosati.

Vtuntur medici hoc Electuario, in portionibus purgantibus ad bilem purgandam; est enim

enim medicamentum satis gratum gustui, & olfactui. Nostra tamen tempestate raro eo videntur in dictis potionibus, sed tantum extat usus huius Electuarii ad formandas pillulas aggregatiuas, & pillulas hermodactylorum minores.

DE CASIA PRÆPARATA.

RATA.

CVM varie à variis paretur Casia fistularis purgans dicta ab Arabibus, proinde, quid alii faciant, primo loco proponamus; deinde Valentinorum usum circa huius præparationem explicemus: Et denique quoniam communiter in potionibus purgantibus describitur pulpa, siue medulla casiaë recenter extracta, de hac etiam verba faciamus: ac simul descriptionem decocti communis, quo quotidie dissoluntur confectiones purgantes, & aliorum, tradamus. In primis vero solent multi in aliis regionibus duas differentias Casiaë præparatæ proponere, quarum alteram ex Saccharo præparant, & ad desumendam per os, seruant; alteram ex Melle componunt; & male; quam affirmât esse ad clysteres, siue Enemata. Ad utramque tamen parandâ dissolunt, Casiaë medullam, & ipsam extrahunt decocto communi, sed variant in parando, huiusmodi decocto: nonnulli enim ipsum parant ex ordeo, liquiritia, Iuiubis, Vuis passis, Prunis, seminibus Anisi, & Fœniculi, & floribus Cardiacis dictis. Alii ex multis simplicibus componunt. Ex quibus tamen a nobis paretur, deinceps explicabitur. Nunc enim breui summa modumpurgandi casiam sic explicabimus;

De Confectionibus.

Casia preparata
qua ratione
fiet.

Accipimus Casiam fistularem; & gladio magno dimidiam corticis partem auferimus, & spatula medullam extrahimus, vel inscindimus prædictam Casiam arundinem per lineam secundum longitudinem extensam ferreo pistilo paruo. Postquam diuisione in duas partes æquales secatur Casia fistularis, & ab vtraque spatula ex ferro, argento, vel ligno confecta, pulpam, siue medullam extrahimus, quã tunc statere mandamus simul cum granis, & pelliculis, & pro singulis eius libris, duas libras Sacchari addimus. Sed antequam Saccharum permisceamus, infundimus prædictam medullam in aliqua portione decocti calidi communis, per quatuor, vel sex horas, in vase terreo, deinde per dorsum feracei setis equinis confecti extrahitur medulla, & seruetur. Tunc iniicitur Saccharum in aliud vas, & cum decocto communi abluuntur Laminæ, & Casiam ossicula, quæ aliquantulum imbuta sunt pulpa Casiam, deinde igni exponuntur, Saccharum & decoctum illud siue lauacrum, & coquantur ad consistentiam Mellis mediocris. Tunc extrahitur vas ab igne, & permiscetur Casiam medulla, quæ prius fuerat extracta, & iterum igni exponuntur & vnico vel duobus feruoribus accedunt ad consistentiam confectionis.

Vsus Casiam præparata.

Qua vtiuntur medici ad potiones purgantes, & ad Enemata paranda, & hoc medicamentum describunt sub nomine Casiam præparata, neque alia differentia Casiam præparata in Officinis Valentinis seruetur.

Casiam recenter sine vapore vel humore extracta.

His explicatis, ratio postulat, vt de Casiam medulla citra permutationem Sacchari, verba faciamus, cum quotidie à medicis in suis Schedulis præscribatur. Hæc triplici, aut quadruplici

plici ratione extrahi potest; Primo modo extrahitur Medulla Casia nullo addito liquore, aut vapore, quod fit dum ipsa omnium optima est recens ac pinguis: modus vero extrahendi est, vt fricentur laminæ Casia fistularis cochleari, aut manibus supradorsum fetacei equini; deinde abradatur cū Spathula, vel cochleari, quod in alteram partem fetacei erumpet. Et hic modus extrahendi reliquorum optimus est.

Casia per vaporem extracta.

Secundus modus est; quando prædictæ laminæ expositæ in prædicto fetacei dorso, exponuntur supra aquam feruētē, dummodo vapor citra aquam laminas Casia attingat ad humectationem, deinde cochleari, modo explicato, extrahitur medulla. Qui modus reliquis, qui proponuntur, longe multumque præstat. Et hanc medullæ Casiam describunt medici ita; R. Pulpam Casia recentem extractam absque vapore, vel humore, vt superiorem. Vel R. Pulpam Casia recentem extractam per vaporem, vt secundam explicatam, vel absolute R. Pulpam Casia recentem extractam, ita vt arbitrio Pharmacopolæ maneat, cum humore, vel citra ipsum extrahere. Optimi tamē Pharmacopolæ, si ipsis factu facile est, citra humorem, vel saltim cum solo vapore Casia medullam, extrahant.

Casia recentem extracta absolute.

Tertius modus extrahendi Casia medullam est ille idem, quo diximus extrahi ad parandam Casiam præparatam, vel, humectantur laminæ Casia fistularis, & fricantur supra fetaceum, vt extrahatur medulla: hic modus præstantior est vltimo sequenti; maxima quantitas liquoris iniicitur supra ipsas laminas, qui deinde vel linteo, vel colatorio ferreo, vel si maius fetaceo perco-

De Decoctis.

percoletur. Maxime tamen interest, ut Pharmacopole inspiciat, quot uncias decocti iniicerint, ut deinde ponderata Casia, & dempta quantitate decocti, intelligant, an iustum pondus Casia medullæ descriptum à medico habeant.

DE DECOCTIS.

DE DECOCTO COMMUNI.

Decoctum commune, quò communiter extrahimus prædictam medullam Casia fistularis, & parantur potiones purgantes, à nobis magistraliter sic fit;

Decoctio communis Magistralis.

R Hordei, ————— pug. j. β .
 Liquiritiæ rasæ, & contusæ, ————— ʒ. j.
 Prunorum exossatorum, ————— n. xij.
 Florum Cordialium, ————— pug. β .

Vsus Decocti communis.

Fiat decoctio in lib. iij. aquæ, ad consumptionem lib. ij. cum dimidia; coletur, & seruetur.

Utuntur medici quotidie hoc decocto ad diluendas, ut dictum est, potiones purgantes; optimum enim est, si quod aliud eiusdem nominis ad vsus prædictos; iuuat enim medicamentorum actionem, vel saltem eam non retundit; & cum fere omnes confectiones purgantes, calidæ sint per excessum, illarum caliditas aliquatenus corrigitur decocto prædicto, & præterea sapor prædictorum medicamentorum, vel confectionum emédatur. Et denique optimum est hoc decoctum ad extrahendam Casia medullam eademque præparandá: nullum enim potest excogitari præstantius hoc;

nec

De Decoctis.

251

nec enim calidiorem reddit casiam facultate,
nec leniendi facultatem illius obtundit; sed
ipsam his duobus iuvat.

DE DECOCTO PE- CTORALI.

Magistraliter paratur hoc Decoctum, modo
sequenti;

Decoctio Pecto-
ralis magistra-
lis.

R Decoctionis communis prædictæ, ———	lib. j.
Dactylorum, ———	n. x.
Hyssopi sicci, ———	M. j.
Capillorum veneris, ———	M. j. ℞.

Coquantur hæc tria in lib. j. ℞. Aquæ ad
consumptionem tertię partis, colentur, & co-
laturæ permisce Decoctum commune.

Vtuntur medici hoc Decocto ad diluendas
poriones in pectoris affectibus.

DE DECOCTO COMMUNI pro Clysteribus.

FIT etiam magistrali ratione hoc Decoctum
hac ratione;

Decoctio com-
munis pro Cly-
steribus magi-
stralis.

R Maluarum, ———	} M. ℞.
Mercurialis, ———	
Brançæ vrcinæ, ———	
Foliorum violarum, ———	
Foliorum Betæ, ———	
Florum Camomillæ Vrgelensis, ———	
Seminis Anethi, ———	
Seminis Fœniculi, ———	} añã.
Furfuris, ———	

Coquantur in lib. iij. Aquæ ad consumptio-
nem medietatis, & cola.

Vtuntur

Handwritten notes and signatures in the right margin, including 'Lamens' and other illegible scribbles.

Viuntur hoc decocto medici ad Enemata communia, vt dicunt, paranda.

Colatoria decoctionū quātum oporteat nitida esse.

Quantum expediat, vt instrumenta, quæ colatoria dicuntur, munda sint, tersa, & nitida ad decoctiones transmittendas, seu percoladas, facile colligitur ex Arnaldo de Villanoua in suo Antidotario cap. de coctione. Ibi enim docet suo tempore, factum fuisse decoctum ex medicamentis Cardiacis, cumque de more fuisset percolatum eodem instrumento colatorio, quo Elleborū, nec Ellebori sordes fuisset abluta, & absterla, maxima symptomata secuta fuisse, & ægrotum in summū vitæ venisse discrimen. Vnde oportet, vt in emundandis eiusmodi instrumentis non exigua cura adhibeatur.

TRACTATVS; IN QVO OMNES PILLVLÆ TRA- DVNTVR.

Methodo superius proposita primo loco notionem Pillularum proponemus; secundo vero de materia illarum agemus.

Quid sit Pillula & vnde dicatur.

PILLVLA nomen duxit à similitudine, quam habet cum parua Pila. Rotūda enim figura est, reliquis præstantior, & acōmodatior ad deglutendū; & licet, Pillulæ, vt describuntur à Medicis, in præscripta figura formentur,

à no-

à nobis tamen vocantur Pillulæ massæ, quæ seruatur in officinis ad Pillulas parandas, quarum forma, & figura rotunda est, & ob longa, siue teres, atque rotunda, longitudinis digiti medi, quæ forma, & figura in officinis vocatur Magdaleo. Si enim prædictæ massæ Pillularû statim, ab illarû confectioe, formarentur in Pillulas, nulla ratione medicamentorum simpliciu facultas posset cõseruari, vel saltem per exiguum tẽpus seruaretur. Possunt etiam prædictæ massæ in varias alias formas, & figuras formari, vt in offas, quarû forma in parte superfici ei rotunda est, in alia vero fere plana.

Pillularum materia.

Materia Pillularum varia est; aliquando enim succus est materia Pillularum, quandoque mucagõ, sæpe syrupus, aut sapa, aliquando confectio, vt in Pillulis aggregatiuis Hermodactilis minoribus, cum Electuario, scilicet, rōfato Mesues formantur. Sed, vt breuiter concludamus, liquor mollis, siue multum, siue parum, fluidus materia est Pillularum licore. Nanque omnia simplicia medicamenta in puluerem redacta, vel licore soluta, vt sunt gumi, excipiuntur.

Pillularum differentia.

Variæ extant in vsu differentia Pillularum; nam à Medicis quotidie in suis schedulis variæ Pillulæ pro variis affectibus formantur, vt ad distillationes præscribuntur Pillulæ ex corticibus papaueris, Mastiche, Thure, Croco, Opio, & aliis, quæ cum glutine Tragacanthi, aut aqua rosata, aut plantaginis, accipiuntur. Loquendo tamẽ de Pillulis, quæ in officinis quotidie seruantur, ex illis tantum sunt tres differentia; aut enim sunt lenientes, aut astringentes, aut denique purgantes.

Lenientes vero in vnica tantû differentia;

Y quem.

Caron

De Pillulis.

quemadmodum, & astringentes sub vnicâ specie, vel indiuiduo continentur.

DE PILLVLIS LENIENTIBVS.

PILLVLÆ BECHICÆ.

Massa, quæ ex Lenientibus Pillulis seruatur in Officinis, est illa, quæ vulgo circumscribitur sub nomine Pillularum Bechicarum; & quamuis variæ extent huius massæ descriptiones, est tamen, quæ sequitur, longo vsu comprobata, tanquam præstantior, cum habeat leuem facultatem incindendi humorem in thorace existentem, & satis in signem Leniendi; & parantur hac ratione;

Pillulæ Bechicæ magistrales.

R Succi Liquiritiæ, —————
Sacchari candi violacei, ————— añã. } ʒ. j.
Puluis dia Tragacanthi frigidi, —————

Infundatur succus Liquiritiæ in sufficientem quantitatem decocti Liquiritiæ, post eius dissolutionem reliqua misceantur, & fiat massa.

Vsus Pillularum Bechicarum.

Vtuntur medici prædictis Pillulis in emendanda, & corrigenda ficitate, & asperitate trachiarteriæ, vt in catharro ab humore acri, & mordaci, & tussi sicca.

DE PILLVLIS ASTRINGENTIBVS.

Licet, possint medici quotidie, ex variis simplicibus medicamentis acerbis, aut austeris Pillulas astringentes formare; in vsu tamen raram extant Pillulæ, quæ vocantur Nicolai contra

tra

De Pillulis.

255

tra fluxu ventris, quaru descriptio desumitur
ex Nicolao Salernitano, & hac est schedula;

iiii. c. s. s. c.
Pillula contra
fluxum ventris
ex Nicolao

- Myrrillorum,
- R Balaustiorum,
- Pfidia, idest; corticis malotum grana-
- Radicis sulphuri,
- Sanguinis draconis,
- Boli Armenici,
- Acacia,
- Hypocistidis,
- Rosarum,
- Tartari,
- Seminis sumachi,
- Croci,
- Galia moschata,
- Galla,
- Cinnamomi,
- Spodii,
- Mastiches,
- Gummi Arabici,
- Opii,

iv. c.
ii. c.
iv. c. s. s. s.
i. c. s. s. s.

Pillula aggreg
tina Meius.

assa. 3. j.

3. β.

Vfus Pillularu
contra fluxum.

Succi cimarum lentici, succi cimarum mirtha
ana q. s. Fiat massa.

Vtutur medici his Pillulis ad prohibenda
fluxione in Diarrhoeis, y disenteris, & ad som
num conciliandum.

DE PILLVLIS PVR- GANTIBVS.

PILLVLÆ AGGREGATIVÆ.

Desumitur haru Pillularu descriptio ex Ioã
nis Mesue Antidotario, in quo varia des-
criptiones prædictaru Pillularu reperiuntur; ea
tamé, tanquã præstantissima, est in vsu, quæ ha-
bet apud Mesuem ex inuentione nostra, & est,
quæ sequitur;

Pillulæ aggrega-
tiua Mesues.

R Myrobalanorum citrinorum, —————	} añã. 3. iiij.
Rhabarbari, —————	
Succi Eupatorii, —————	} añã. 3. ij.
Succi Absinthii, —————	
Scamoni Antiocheni, cocti in pomò, ————	} 3. vj.
Myrobalanorum chebulorum, —————	} añã. 3. ij.
Myrobalanorum Indorum, —————	
Agarici, —————	
Colocynthidis, —————	
Polipodii, —————	
Turbit, —————	} añã. 3. vj.
Aloes, —————	
Mastiches, —————	} añã. 3. j.
Rosarum, —————	
Salis Gemmæ, —————	
Epithymi, —————	
Anisi, —————	
Zingiberis, —————	

Fiat ex omnibus puluis, & cum sufficienti quã-
titate Electuarii Rosati Mesue formetur Pillu-
larum massa.

Duæ differentiæ Electuarii rosati seruan-
tur in officinis, quarum altera vocatur Electua-
rii de succo rosarum Nicolai, quod velli liquidum,
vel solidum, vt superius diximus paratur, alte-
ra vero sub nomine Electuarii rosati circumfer-
tur; vtraque vero habet pro basi succum rosa-
rum, & meretur nomen de succo rosarum Ele-
ctuarii. Sed quando Electuarium rosatum ingre-
ditur alias compositiones, si compositio sit à Ni-
colao tradita, Electuarium ab ipso conscriptum
de succo Rosarum est accipiendum: si vero cõ-
positio sit Mesues, ab eodem Mesue desu-
menda est descriptio Electuarii rosati, vel de
succo rosarum, & cum Pillulæ aggregatiuæ ex
Mesue

Mesue parentur, & debeant excipi, & formari
Electuario rosato, merito erit accipiendum
Electuarium rosatum, ab ipso traditum, quod
a nobis fuit iam propositum tractatu de com-
positionibus purgantibus.

Pillularum tri-
tura.

Cum institutum nostrum sit in omnibus me-
dicamentis tradere rationem componendi,
& ut ne in vnaquaque massa Pillularum repe-
tamus trituram, sufficere in his Pillulis demon-
strare modum paradi, qui aliis Pillulis seruiat.
Omnia itaque simplicia ingrediētia Pillulas
sunt in crassam substantiam reducenda, si purgā-
tia sint, ut Esula, hermodactylus, Turbit, Elle-
borum, & alia huiusmodi; sed si medicamenta
aromata sint, quę ingrediuntur ipsas Pillulas,
non tam crassam, sed mediocrē triturā obtine-
re debent. Ex quibus extrahimus Colocynthi-
dem, lapidē Lazuli, & Armenum; cū hæc sem-
per in subtilem substantiam sint reducenda, ut
superius diximus. Sed Scamonium, licet, in cō-
fectionibus, in crassam trituram imponatur,
in Pillulis magis crassum reducendum est, ut
doctissimus Iacobus Syluius annotauit in sua
Pharmacopea, his verbis; Scamonium quo-
que exacte terendum, nisi cum in catapotia ve-
nit: tunc enim crassius. Hæc ille.

Vfus Pillularū
aggregatiuarū
Mesues.

Utuntur his Pillulis medici ad purgandam
bilem vtramque, tum etiam ad pituitam: proin-
de enim aggregatiuæ vocantur, quasi videan-
tur omnes humores euacuare; præcipue tamē
purgant bilem, ut ex serie medicamentorum
simplicium constat.

DE PILLVLIS RHAB- BARBARI.

DVÆ differentiæ, & descriptiones reperiū-
tur apud Mesuem harum Pillularū in An-
tido-

De Pillulis.

tidotario; quarum prima habet simpliciter; Pillulæ de Rhabarbaro, alia vero, seu secunda dicitur; Pillulæ de Rhabarbaro aliæ; Sed quæ est in usu, ut optima, est hæc prior, & sic describitur;

Pillulæ de Rhabarbaro Mesues.

Rhabarbari, —————	℥. iij.
℞ Succi liquiritiæ, —————	} añā. ℥. j.
Succi absinthii, —————	
Mastiches, —————	
Myrobalanorum citrinorum, —————	℥. iij. β.
Seminis apii, —————	} añā. ℥. β.
Seminis fœniculi, —————	
Trochiscorum dia Rhodon, —————	℥. iij. β.
Pulueris hieræ picræ, —————	℥. x.

Excipiantur succo Fœniculi, & fiat massa.

Observabitur ad hanc massam formandam accipere à Mesue aquam Fœniculi; reuera tamen non intelligit Mesues aquam per distillationem extractam, sed succum ipsius Fœniculi; Praxis enim loquendi Mesues est, succos vocare aquas: ut deprehenditur, cum verba facit de infusione Rhabarbari. Habet enim; infundatur in aquas Buglossæ, plantaginis prius, bullitas & colatas: quod si nomine aquarum intellexisset aquas per distillationem extractas, non esset, quod adderet decoquendas, & colandas esse prædictas aquas.

Pillularum Massam rectam componendi methodum.

Ad formandas has Pillulas præceptum proponemus; non esse sumendum succum Fœniculi per se tantum, sed cum ℥. v. Mellis debemus coquere in modum Syrupi liquidi, quod fit, ut lentore Mellis massa Pillularum conseruetur; nam si absque Melle formentur, obnimitate simpliciū solet massa nimis exiccari ita ut quando veniunt in usu ad formandas Pillulas, quæ quotidie a Medicis præscribuntur,

Sca-

De Pillulis.

259

Scamonium plus iusto teratur. Ideo decre-
tum facimus ex cōsensu totius Collegii, & iux-
ta sententiam Medicorum nostrorum, vt om-
nes Pillulæ, quæ solo succo, aut alio liquore
formantur, pro vnaquaque vncia puluerum,
drachmæ duæ Mellis imponatur in succo, vel
liquore, & coquatur vna ebullitione in modū
Syrupi liquidi: nā hac ratione non exsiccat̃ur,
& per totū annum molles seruantur. Iuuat
nostram sententiam doct̃issimus Iacobus Syl-
uius in sua pharmacopea tractatu de Pillulis,
& Nicolaus propositus lib. 2. ca. 4. de Pillulis.

Vfus Pillularū
de Rhabarba-
ro Mesues.

Vtūtur Medici nostri his Pillulis ad humo-
rem biliosum euacuandum.

PILLVLÆ DE AGARICO.

AB eodem Mesue parantur hæ Pillulæ hoc
modo;

Pillulæ de Aga-
rico Mesues.

R Agarici, ---	℥. iij.
Radici hircos, ---	} ana. ℥. j.
Præsi, ---	
Turbit, ---	℥. v.
Hieræ picræ, ---	℥. iiij.
Colocynthidis, ---	} ana. ℥. ij.
Sarcocolæ, ---	
Myrrhæ, ---	℥. j.
Sapæ, ---	q. s.
Fiat Massa.	

Obserua, non esse accipiendam ad has Pil-
lulas parandas hieram simplicem Galeni, sed
puluerem hieræ picræ a Mesue traditum, cu-
ius descriptio sic habet; **R.** Cinnamomi, Ma-
stiches, Afari, Spicæ nardi, Carpobalsami, Cro-

ci, Xilo aloës, Casie, añ a partes æquales, Aloës ad pondus omnium; fiat puluis; hoc pulvere tantum vtinur in Mesue compositionibus.

Vfus Pillularum de Agarico Mesues.

Vtuntur medici his Pillulis ad euacuandú humorem ex thorace, qui fit ex pituita crassa, aut in Asmate.

PILLVLÆ FOETIDÆ.

DVas adfert Mesues descriptiones Pillularú foetidarum; sed quæ a nobis conficiuntur, sunt, quæ ab ipso Pillulæ foetidæ maiores dicuntur; & parantur hac ratione;

Pillulæ foetide maiores Mesues.

R Sagapini,	}	añ. 3. v.
Ammoniacy		
Opopanacy,		
Bdellii,		
Colocynthidis,		
Harmel,		
Aloes,		
Epithymi,		
Hermodactylorum,		
Efulæ,		
Scamonii,		
Cinnamomi,	}	añ. 3. j.
Spicæ,		
Croci,		
Castorci,		
Turbit,		
Zingiberis,	}	3. iij.
Euphorbii,		
		3. j. β.
		3. ij.

Dissoluatur lacrimæ in aqua porri, & fiat massa.

Vfus Pillularum foetidarum.

Vtuntur medici his Pillulis ad quoscunque crassos humores ex partibus longinquis eliciendos.

DE PILLVLIS RASIS.

Parantur hæ Pillulæ, vt demonstrat Schedu
la;

Pillula Rasis.

R Myrrha, ————— } añã. ʒ. j.
Croci, ————— }
Aloes, ————— } ʒ. ij.

Hanc descriptionem adfert Rasis 9. ad Almã
forem tractatu 4. capite 25. de pestilentia, &
eius cautione.

Vfus Pillularũ
Rasis.

Vuntur medici ad euacuandum ventricu-
lum, & ad roborandum ipsum. Iuuant enim
concoctionem.

DE PILLVLIS COCHIS
R A S I S.

Hanc Pillularum descriptionem adfert Ra-
sis lib. 9. ad Almanforem capite primo de
cephalica, & emicranca, & sic describuntur.

Pillula cochis
Rasis.

R Pulueris hieræ picræ, ————— } ʒ. x.
Colocynthidis, ————— } ʒ. iij. ʒ. j.
Scamoni, ————— } ʒ. ij. ʒ.
Turbit, ————— }
Stœchados, ————— } añã. ʒ. vj.

Cum Syrupo Stœchados formetur massa.

Quoniam inter reliqua simplicia, quæ in-
grediuntur ad parandam harum Pillularum
massam ingreditur hiera picra, proinde non
erit alienum a ratione hieram picram ipsius
Rasis proponere, & est, quæ sequitur;

Puluis hieræ pi-
cræ Rasis.

R Rosarum, —————
Spicæ nardi,
Mastiches,
Xilo-

De Pillulis.

Xilobakkami, } añā. } ̄.j. g. vj.
 Cinnamomi, }
 Xilo Cafia, }
 Aloes, } ̄.vj. ̄.ij.

Vfus Pillularū
 cochiarū Ratis.

Vtuntur medici his Pillulis ad purgandos
 humores pituitosos, & crassos.

PILLVLÆ AZAIERET.

HARUM Pillularum descriptio desumitur ex
 Auicena libro quinto fen. prima, & sic de-
 sumitur;

Pillule Azaieret
 Auicena.

R Hieræ picræ, } ̄.j.
 Mastiches, }
 Myrobalanorum citrinorum, } añā ̄.β.
 Aloes, } ̄.ij.

Cum Syrupo de Stœchade; fiat massa.

Vfus Pillularū
 Azaieret.

Vtuntur medici his Pillulis ad euacuandū
 humorem biliosum, tum & pituitosum. Nam
 hos duos humores euacuant biliosum, scili-
 cet, ob similitudinem substantiæ, pituitosum
 tergendo.

PILLVLÆ AVREÆ.

HARUM descriptio desumitur ex Nicolao Sa-
 lernitano, & sic preparantur;

Pillule Aureæ
 Nicolai.

R Aloes, } añā ̄. v.
 Diagridii, }
 Rosarum, } añā ̄. ij. β.
 Seminis Apii, }
 Seminis Anisi, } añā ̄. j. β.
 Seminis Fœniculi, }
 Croci, }
 Medullæ colocynthidis, } añā. } ̄. j.
 Mastiches, }
 Cum

De Pillulis.

263

Vfus Pillularū
Aurcarum.

Cum glutine Tragacanthi formetur massa.
Utuntur medici his Pillulis in emicranea
calida, ophthalmia, & similibus affectibus.

PILLVLÆ ARTHRI- TICÆ.

DEsumitur hæc descriptio ex Nicolao Saler-
nitano, & est, quæ sequitur;

Pillulæ Arthri-
ticæ Nicolai.

Rx Hermodactylorum, ————— } añã. ʒ. iiij.

Turbit,

Agarici, —————

Calsiæ, —————

Spicæ nardi,

Caryophyllorum,

Xilo balsami,

Carpobalsami,

Macis,

Galangæ,

Zingiberis,

Mastiches,

Affæ foetidæ,

Fœniculi,

Anisi,

Saxifragiæ,

Seminis Asparagi,

Seminis Rusci,

Rosarum,

Millii Solis,

Salis Gemmæ, —————

Scamonii, —————

Aloes ad pondus omnium;

Formetur massa cum succo Fœniculi.

Vfus Pillularum
Arthriticarum.

Utuntur his Pillulis medici ad podagrâ, chi-
ragrâ, & ad reliquos articularû affectus, & ad
euacuandos crassos humores harû partium.

PIL-

De Pillulis.

PILLVLÆ, SINE QVI-

B V S.

EX eodem Nicolao desumitur descriptio hæ-
rum Pillularum;

Pillulæ sine qui-
bus.

R Aloes epaticæ ablutæ, ————— ʒ. xiiij.
 Myrobalanorum citrinorum, —————
 Myrobalanorum chebulatorum,
 Myrobalanorum emblicorum,
 Myrobalanorum indorum, & Bellericorum,
 Rhabarbari,
 Mastiches, } añ. ʒ. j.
 Absinthii,
 Rosarum,
 Violarum,
 Senæ,
 Agarici,
 Cuscutæ,
 Scamonii, ————— ʒ. vj. ʒ.

Cum succo Fœniculi liquefaciendū esse Sca-
monium præcipit Nicolaus ad formādas has
Pillulas. Quæ sententia nobis non placet, sed
ipsum terendum esse censemus crassius; vt
iam superius obseruauimus, & cum succo Fœ-
niculi excipiatur omnia manibus vnctis oleo
violarum.

Vsus Pillularum
sine quibus.

Vtuntur medici his Pillulis ad quoscunque
humores capitis euacuādos, præcipue tamen,
& validius humores biliosos euacuant.

PILLVLÆ DE FVMO-
TERRÆ.

HÆC descriptio Pillularum desumitur ex
Auicena fen. 7. lib. 4. tract. 3. de cura pru-
ritus, & scabiei, & sic habet;

Pillulæ de Fu-
moterræ Auice-
nz.

R Myrobalanorum citrinorum, —————
 Myrobalanorum chebulatorum, añ. } ʒ. v.
 Myrobalanorum indorum, —————

Aloes

Aloes, ----- ʒ. viij.

Scammonii, ----- ʒ. v.

Terimbuantur cū succo Fumiterræ; toties
exsiccentur, & cum absumptus fuerit succus,
fiat massa.

Oportet, vt ad confectionem harum Pillu-
larum succum Fumiterræ fere ad medietatem
decoquatur, vt aquosa, & excrementitia sub-
stantia per coctionem absumatur.

Vfus Pillularū
de Fumoterræ.

Vtuntur Medici his Pillulis in pruritu Sca-
biei, & similibus cutis affectibus: habet enim
succus Fumiterræ facultatem purgadi humo-
rem biliosum, & humores adutos a venis per
vrinam, quæ veritas partim constat ex Gal. 7.
Simpliciū capite de camrio, partim ex ipso me-
Mefue capite de hac eadem planta.

PILLVLÆ COCHIAE
GALENI.

ET si variæ sunt descriptiones harum Pillu-
larū a Gal. in variis locis traditæ vt 14. me-
thodi, & alibi, tamen quæ in officinis seruan-
tur, sunt, quæ ab ipso Galeno traduntur libro
de remediis paratu facilib⁹ capite de Alopecia,
& Ophiasis;

Pillula Cochia
Galeni.

℞ Colochyntidis, ----- } añ. ʒ. ij.

Succi absinthii, ----- }

Aloes, ----- } añ. ʒ. ij.

Scammonii, ----- }

Cum succo Pomorum formentur.

Ad hanc massam formandam adducit Gal.
succum Pomorum: reuera tamen sufficiens est
succus Absinthii, etiamsi non debeamus illum

Z sumere

sumere ita, ut a planta extrahitur: sed aliquantulum incrassatum. Verum si fortasse ita incrassatus fuerit, ut illo massa exacte formari non possit, tunc temporis addatur succus ex Pomis redolentibus extractus.

Vfus Pillularum
Cochiarum Ga
leni.

Utuntur medici his Pillulis ad purgandos crassos humores de partibus, longe distantibus, & ita in capitis dolore, si quæ alia, optime sunt.

PILLULÆ LUCIS MAIORIS.

Das adfert Mesue Pillularum de lucis differentias; prima vocatur massa Pillularum de Lucis maioris, quæ sic describitur;

Pillulæ de Lucis
maioris.

R Rosarum,

Violarum,

Abinthii,

Colochyntidis,

Turbit,

Cubebæ,

Calami aromatici,

Nucis muscathæ,

Spicæ,

Epithymi,

Carpobalsami,

Xilobalsami,

Seseleos,

Seminis Rutæ,

Schœnanthi,

Asari,

Mastiches,

Caryophyllorum,

Cinnamomi,

Anisi.

ana. ℥. iiii.

Fœni-

Fœniculi,	
Apii,	
Cassia,	
Croci,	
Macis,	
Myrobalanorum citrinorum,	
Indorum,	
Chebulorum,	
Belliricorum,	
Emblicorum,	
Rhabarbari,	
Agarici,	} añã. 3. vj.
Senæ,	
Euphragiæ,	3. vj.
Aloes optimi ad pondus omnium, formetur massa cum succo fœniculi.	

Vfus Pillularũ
de Lucis maio-
ris.

Vtuntur medici his Pillulis ad pituitam è ce-
rebro euacuandam; & ita profunt cum felici
successu in oculorum affectibus.

PILLULÆ LVCIS
MINORIS.

A B eodem Mesue parantur hæ Pillulæ;

Pillulæ Lucis
minoris.

R Xilobalsami,	} añã. 3. j.
Carpobalsami,	
Chelidonix,	3. v.
Rosarum,	
Violarum,	} añã. 3. iij.
Abinthii,	
Euphragiæ,	
Senæ,	
Epithymi,	
Myrobalanorum citrinorum,	
Chebulorum,	
Emblicorum,	

Bellitorum,
Indorum,
Agarici,
Colocynthidis,
Schoenanthi,
Lycii,
Lapidis Lazuli,

añā. } 3. ij. ſā

Aloes ad pondus omnium fiat massa, cum succo Chelidoniae, aut Fœniculi.

Vsus Pillularum
Lucis minoris.

Hæ Pillulæ eisdem profunt, quibus superiores; aliquantulum tamē potentiores sunt duplici de causa; Prima, propter lapidem Lazuli, vehemens medicamentum ad purgandum succum melancholicum; secunda, quod proportione seruata, maior portio medicamentorum purgantium, eiusdem fere generis respondet quantitati aromatum, quā in Pillulis lucis maioris.

Lycii loco quid
sumendum.

Ad hanc massam parandā vero Lycio caremus; sed loco eius Amurcam ex oliuis maturis, & recenter extractam, & in vase æreo coctam, cum Dioscoride substituendam, decreuimus.

DE PILLVLIS INDIS.

Harum descriptionem adfert idem Mesues sub auctore Hali, vt sequitur;

Pillulæ Indæ
Mesue.

R Myrobalanorum Indorum, ————— } añā. } 3. v.

Ellebori nigri,

Polypodii,

Epithymi,

Stœchadis,

Agarici,

Lapidis Lazuli loti,

Colocynthidis:

Salis Indi, vel loco eius salis Gemmæ,

Suuci

añā. } 3. vj.

añā. } 3. iij.

Succi Eupatorii, _____ }
 Spicæ, _____ } añã. 3.ij.
 Caryophyllorum, _____ } 3.j.
 Puluis hieræ picræ, _____ } 3.xij.
 Fiat massa cum succo Apii.

Vfus Pillularũ
 Indarum.

Vtuntur medici his Pillulis ad purgandos
 humores crassos, præsertim melancholicos.

PILLVLÆ DE HIERA.

EX puluere Hieræ simplicis Galeni, additã a-
 qua Fœniculi, magistraliter formatur mas-
 sa, dicta Pillulæ de Hiera simplici Galeni.

Ex istis Pillulis quotidie in officinis formã
 tur Pillulæ ad formam piperis, ex quibus sin-
 gulis noctibus duo decim assumuntur.

DE PILLVLIS LAPIDIS LAZULI.

HARUM Pillularum descriptio desumitur ex
 Mesue sententia.

Pillulæ lapidis
 Lazuli.

R Lapidis Lazuli Loti, & præparati, _____ } 3.vj.
 Epithymi, _____ } añã. 3.viij.
 Polypodii, _____ }
 Carvophyllorum, _____ } añã. 3.iiij.
 Anisi, _____ }
 Scamonii, _____ }
 Ellebori nigri, _____ } añã. 3.ij. ß.
 Salis Indi, _____ }
 Agarici, _____ } 3. viij.
 Puluis Hieræ picræ, _____ } 3.xv.
 Cum succo Endiuivæ fiat massa.

Z 3

Vtun-

De Pillulis.

Vfus Pillularū
de Lapide lazuli.

Vtuntur medici his Pillulis ad purgandum
humorem melancholicum, & maniam.

PILLVLÆ DE HERMO-
daetilis minoribus.

DVæ sunt descriptiones Pillularum de Her-
modaetilis; aliæ vocantur Pillulæ de Her-
modaetilis maioribus, aliæ Pillulæ de Hermo-
daetilis minoribus. Sed posteriores in vsu
sunt, quarum descriptio ex Mesue desumitur,
quæ sic ab ipso traditur;

Pillulæ de Her-
modaetilis mi-
noribus.

R Hermodaetilorum, —————	ʒ. v.
Scamonii, —————	ʒ. ij. ʒ.
Myrobalanorum citrinorum, —————	ʒ. ij.
Rosarum, —————	ʒ. ij.
Aloes, —————	ʒ. x.

Cū Electuario rosato Mesue formetur massa.

Vfus Pillularū
de Hermoda-
etilis minori-
bus.

Vtuntur medici his Pillulis ad purgandos
humores pituitosos.

PILLVLÆ STOMATICÆ.

QVamuis variæ sint descriptiones harū Pil-
lularum a Mesue traditæ; solum tamen
officinæ in vsu habent, quæ a Mesue Pillulæ
Stomaticæ. Aliæ a nobis inuentæ vocantur,
quarum descriptio est hæc;

Pillulæ Stoma-
ticæ.

R Turbit, —————	ʒ. x.
Mastiches, —————	ʒ. iiij.
Rosarum, —————	ʒ. ii.

Aloes ad pondus omnium,

Excipe omnia succo Absinthii.

Vfus Pillularū
Stomaticarum.

Vtuntur medici adiuuandam coctionem,
& retentionem alimentorum; qui ante cibū

vtun-

De Pillulis.

271

vtuntur illis, præsertim in his, qui statim a cibo assumpto eiusdem alimenti, cruciantur.

PILLVLÆ DE ELLEBORO.

HAC massa Pillularum in officinis nostris vtimur;

Pillulæ de Elleboro.

R Ellebori nigri, -----	℥. iij.
Dauci, -----	} ℥. j.
Anisi, -----	
Piperis, -----	
Florum Buglossæ, -----	℥. β.
Epithymi, -----	℥. ij.
Moschi, -----	gra. vj.

Contundantur omnia, & vino albo electissimo, quod satis sit, infundantur per noctem; deinde semel ferue fiant; exprime; cola; tunc accipe;

Massæ Pillularum de Fumoterræ, -----	} ℥. ij. β.
Massæ Pillularum Cochiarum, -----	
Massæ Pillularum Aurearum, -----	

Ipsis affunde decocti prædicti, & deinde in sole exiccentur.

Vsus Pillularū de Elleboro.

Vtuntur medici Pillulis istis in dolore capitis, in humoribus contumacibus, & præcipue ad purgandum morbum gallicum.

PILLVLÆ ALEPHANGINÆ.

TRraditur a Mesue hæc massa Pillularum in suo Antidotario, & est, quæ sequitur;

Pillulæ Alephanginæ.

R Cinnamomi, -----	}
Cubebæ, -----	

Z 4 Ligni

De Pillulis.

Ligni Aloës,	}	añã. 3. j.
Calami aromatici,		
Macis,		
Nucis muschæ,		
Cardamomi,		
Caryophyllorum,		
Afari,	}	añã. 3. v.
Mastichēs,		
Schœnanthi,		
Spicæ nardi,		
Carpobalsami,		
Absinthii ficci,	}	añã. 3. v.
Rosarum,		

Terantur, & coquantur in xij. libris aquæ, quousque consumptæ, sint duæ partes; exprimantur; & colentur; tunc accipe

Aloës optimæ, ————— lib. j.

Laua sæpe in vase terreo vitreato cum aqua pluuiali sicca, ipsi affunde ex decocto prædicto circiter libras duas, soli expone; deinde adde;

Myrrhæ,	}	añã. 3. v.
Mastichēs,		
Croci,		
		3. iij.

Tere, curiose prædicti decocti reliquum ipsis affunde, & sole siccetur massa. Aestate sunt parandæ Pillulæ Alephanginæ in diebus canicularibus, vt promptius siccetur Aloe.

De modo parandi has Pillulas egimus superius in Syrupo de Fumo terræ composito. Sed nõ erit alienum a ratione addere modum componendi ipsas; & erit; vt omnia simplicia in libras quatuor aquæ infundantur per nocte, & vnico feruore quoquãtur; & cum colata fuerint, in reliquis libris octo aquæ coquãtur, sic que ex decoctione posteriori, & priori infusio-

ni

ni perfecta materies ad istas Pillulas seruabitur, ita, vt vtraque facultas tam tenuior, quã etiam terrestior in ipsis Pillulis conseruetur.

Vfus Pillularũ
Alephanginarũ

Vtuntur medici his Pillulis ad mundificandũ ventriculum, cerebrum, & instrumenta sensuum, ab humoribus crassis, & putridis. Valent etiam ad corroborandum stomachum; iuuant enim coctionem, & digestionem procurant.

PILLVLÆ AD PURGAN- dos Menses.

Variæ sunt descriptiones harum Pillularũ, & varius modus componendi; sed, præstantior est ex omnibus, quem in vsu tenemus, vt sequitur;

Pillulæ de limatura
Calybis.

R Limaturæ calybis lib. j. infundatur in acetum acerrimum, & tandiu acetum immutetur vsque ad vltimam attenuationem limaturæ; & cum exiccata fuerit, supraporphyrum lapidem aceto præparetur, & sic tenuissima limatura redditur.

Ex hac limatura sic optimè præparata accipe ʒ. j. vel duas, aut quantitatem, quam volueris, & cum Antidoto Emagogo, & Antidoto Mitridatis fiant Pillulæ ad formam piperis.

Quoniam nullam substantiam lentam recipiunt Pillulæ ad purgandos menses, proinde paululum Gummi Tragacathi est addendum, vt commodius etiam possint formari.

Vfus Pillularũ
de limatura Calybis.

Vtuntur medici his Pillulis, & eas mulieribus frequentissimo vsu singulis diebus decem, aut duodecim ad quantitatem vnciæ vnus mane exhibent. Et cum acceptæ sunt dictæ Pillulæ, quamdiu, & quoties oportet, accidit mulieribus roseus color in facie, qui antea in ipsis squalidus, & terreus, aparebat.

DE TROCHISCIS.

LTIMA medicamentorum forma ex his, quæ per os sumuntur, vocatur Trochisci, quod nomē impositum fuit propter similitudinem, quæ cum rota currus reperitur.

Trochiscus unde dicatur, & quæ sit eius materia.

Trochiscorum differentia.

Materia Trochiscorum fere eadem est cum ea, quam proposuimus fuisse Pillularum, frequentissime tamen succus, aut liquor fluidus materia est Trochiscorum cum quo liquore, aut succo varia medicamenta in pulverem redacta excipiuntur, & formantur. Et quemadmodum variæ sunt differentia Pillularum sic & variæ species Trochiscorum reperiuntur; alii enim sunt Trochisci purgantes, alii aromatici dicti odoriferi, & roborantes, alii contemperates, alii phlegmones cohibetes, de quibus omnibus sigillatim agemus, & primo loco de Trochiscis purgantibus. Sed quamuis varii Trochisci purgantes parari possunt, nostræ tamen officinæ unicam illorum differentiam, siue speciem tantum seruant. Cuius forma est, quæ sequitur.

DE TROCHISCIS DE ALHANDAL.

HI Trochisci parantur ex Mesue sententiâ hac ratione;

Trochisci de Alhandal Mesue.

R Pulpæ Colocynthidis albæ, & a seminibus purgatæ, —————

℥. x.

Incindatur minutissime forficibus, & cum ynciayna olei rosari fricatur; quo factò accipe,
Gum-

De Trochiscis.

275

Gummi Tragacanthi, -----
Gummi Arabici, -----
Gummi Bdellii, ----- } aña. ʒ. vj.

Modus confi-
ciendi.

Mixtis his tribus infundantur in aquam rosaceam per quatuor dies, & cum vna parte glutinis eorum permiscebis Colocynthidem, & fiant Trochisci, & siccantur in umbra, & cum exiccari fuerint, iterum terantur, & cum reliqua parte glutinis formentur.

Colocynthidis in Trochiscis de Alhandal decē vncias, & non drachmas imponēdas esse rationibus confirmatur.

Magna fuit, atque nunc est in ratione conficiendorum Trochiscorum inter doctos homines controuersia de quantitate pulpæ Colocynthidis. Sunt enim, qui defendant esse conficiendos cum decem Drachmis pulpæ Colocynthidis; sunt qui decem vncias admittant. Vt hanc controuersiam è medio tollamus, & quid in tanta opinionum varietate tenendum sit, aliquando tandem innotescat, tria potissimum erunt obseruanda. Primum pertinet ad olei rosacei quantitatem, secundum ad Trochiscorum formationē cū his, quas nos mucilagines, aut glutina appellamus, gummi Tragacanthi, Arabici, & Bdellii, tertium ad quantitatem medicamentorum corrigentium, quæ inferuire debēt pulpæ Colocynthidis. Atque vt singula suo ordine persequamur, dicimus lōge à veritate abesse, qui affirmant rationibus quidem friuolis, posse decem drachmis Colocynthidis imbibi vnciam vnā olei rosacei. Id quod experientia ipsa declarat, seque inani labore conficiet, qui id se assecuturum vlla ratione confidat. Quod si dicant per exiguā esse olei rosacei quantitatem, nec sufficere posse decem Colocynthidis vncias, respondemus Mesuem non ea sola olei rosacei quantitate preparare illam, sed humidā efficere voluisse,

bs

ad

Muccilagines
qua Aquæ quã-
titate commu-
niter extrahan-
tur.

ad efformandos vna cū mucilage Trochif-
cos. Deinde dicimus ad exprimendam mucci-
laginē, siue glutina ex triplici illo gummi Tra-
gacanthi, Arabici, & Bdellii, (etiã si certa quæ-
dam sit regula destinata aquæ quantitati, quæ
infundenda est, ad extrahendam mucilageinē,
vt Syluius ait, horum, inquit vncias tres aquæ
calidæ libra vna macerabis) certam seruari re-
gulam non posse, & præcipue in gummi Traga-
canti. Est siquidē vsque adeo spissum, & glu-
tinosum, vt multo maiorem, quam reliqua sim-
plicia, requirat quantitatem, vt acute, & pru-
denter idem Syluius in sua Pharmacopea ob-
seruauit, scribēs; ex drachma vna gummi Tra-
gacanthi posse vncias tres, quatuor, & plures
mucilageinis extrahi. Itaque prædicta gummi
quantitas, ad efficiendam egregiam mucci-
laginem erit ad minimum aquæ rosaceæ integra
libra necessaria. Vnde summa quædã difficul-
tas, & incommodum consequetur, nimirum,
fieri non posse, quod Mesue præcipit. Vult e-
nim, vt media parte mucilageinum primum
Trochisci conficiantur; & ad vmbra exiccē-
tur; mox vero terantur exiccati, & denique cū
altera glutinis parte iterum formentur. Vnde
omnino fieret, vt si decem drachmis confice-
rentur, multum temporis consumeretur ante
exiccationem, ita, vt altera mucilageinis pars
vim suam, & proprietatem amitteret exiccata,
aut certe corrumpetur.

Tertio dicimus, si formari possent, quod su-
perius docuimus fieri nulla ratione posse, vna
cum dicta iam glutinis quantitate tales exti-
tuos Trochiscos, vt Trochisci potius gummi,
quam Colocynthidis, appellari possent, futu-
rosque parū aut nihil efficaces ad eos effectus
ad

ad quos fiunt, cū tanta sit corrigentiū medicamentorum quantitas, & copia, si ad decem drachmas decem & octo drachmę gummi adderentur. Dicimus ergo imponendas esse decem vncias pulpę Colocynthis & non decē drachmas. Hęc nostra sententia mirifice confirmatur accurate diligenterque consulto vetustissimo codice Arabico, vt decē vncias habet Mesue. Id quod innuit Syluius in Commentariis in eundem Mesuem, vbi allata Schedula horum trochiscorū, in ipsa quidem Schedula decem drachmas, in margine vero libri decem vncias exprelsit, addito asterisco, siue cruce, quasi vellet significare corruptam esse Schedulam, & inepte traductam, latinam ue factam, cū vetustissimus codex Arabicus nō decē drachmas, sed vncias contineat.

Trochisci Alhandal vtrum in compositionibus ponendi sint loco Colocynthis.

Sublata, aut certe declarata superiore difficultate, alia sese maior offert quæstio olim inter Medicos, & Pharmacopolas, & nūc etiam Cæsaraugustæ agitata clamoribus; vtrum Trochisci constituendi sint in cōpositionibus, vbi scriptores nominant pulpam Colocynthis, pro ipsa Colocynthide, an per se solam Colocynthide. Nec tamen cōiicere possumus, quid sequantur, qui velint ponendos esse Trochiscos in omnibus compositionibus, cum videamus, cum Mesue vult Trochiscos de Alhandal nominatim illos appellare, vt facit in compositione Hierę Hermetis, & Pillulis de Alhandal, quin etiam in tractatu de ægritudinibus cholæræ, & phlegmatis. Vbi adfert Pillulas Rufi, & eodem in tractatu alias Pillulas de Alchindus, & multis aliis in locis. Vnde inferitur non esse collocandos Trochiscos, quotiescunque illos non nominat; quando cum illis indiget, ducit que necessarios, vsurpat illos; cum vero illis

opus non est, nequaquam exprimat, sed ita habeat; pulpæ Colocynthidis, &c. ut liquido apparet in alia compositione Hieræ Hermetis, quam commemorat in simplicibus capite de Loph, ubi nominat pulpam Colocynthidis & nō Trochiscos, ut habet in alia. In Antidotario, ubi agit de Pillulis aggregatiuis, nominatim appellat Scamoneā coctā in pomo, seu malo citoneo. Profecto si intellexisset Colocynthidē in Trochiscis, eam nominasset; idem que fecisset in Pillulis de Colocynthide in fecidis, & aliis. Quin etiam in tractatu de ægritudinibus capitis, cerebri, & neruorum, multis in compositionibus, quas adfert sic segerit, ut in quibusdam Trochiscos nominet, in aliis non itē.

Colocynthidis
vius.

Ad hæc obseruandum est, Colocynthidē vulgo exhiberi ad euacuandum phlegma, & humores viscidos, illos ex remotis, profundisq. partibus extrahendo: cui vsui si adhiberetur præparata, primum tritu ipso vna cū oleo rosaceo, & formata in Trochiscos de Alhandal, denique mixtione simpliciu, quæ in compositionem ingrediuntur; quod quidem esset ter illam præparare, nulla ratione efficax esset ad suos effectus, quod nimis eius vis esset debilitata, & compressa, ut requiritur in Alopecia, & ophiasis. Id docuit Galenus in libro de remedijs paratu facilibus cap. de Alopecia, & ophiasis, ubi commemorat Pillulas cochias, quæ constant medullæ Colocynthidis vnica tantū parte, Aloes & Scamonii duplici parte, & succo Absinthii vnica parte: excipiantur hæc omnia succo pomorum. Non quod ignoraret Colocynthidis præparationem cum commixtione multiplicis gummi, ut aperte refert primo lib. de compositione Pharmacorum secundū locos cap. 2. de Alopecia, caluitie & ophiasis, ubi adfert

Pillula Cochiae
Galenii.

adfert eandem Schedulam Pillularum, quas superius nominavimus, iis verbis; habent enim catapotia hæc Colocynthidis partē unā Aloes, Scamonii utriusque partes duas. His ergo unā partē succi Absinthii misceo, antea vero & Mastichē, & Bdelliū adieci, hoc enim modo Quintus utebatur; verū propter quid ea reiecerim, postea alio sermone explicabitur, quē in cōpositionibus purgantium Pharmacorum libris recenseo. Itaque de sententia Galeni aperte constat nō esse admittendā in omnibus affectibus preparatā, cū dicat se reicere prædicta gummi ob causas, quas aliis in locis recenset. Quod si, qui aliter sentiūt, nitūtur illis verbis Mesue, nimirū; sunt qui ponūtur in Hiera Hermetis, & in aliis cōfectionibus loco Colocynthidis, egregie fallūtur. Nā si hæc verba accurate perpédāt, agnoscēt Mesuē dicere in aliis, & nō in omnibus, id est, in aliis cōpositionibus, in quibus adfert Trochiscos de Alhandal, ponātur prædicti Trochisci, nō autē illi, quos nominat in tractatu simplicium in cap. proprio Colocynthidū; ubi commemorat alia genera Trochiscorum ex Colocynthide, mistorum cū Mastiche, gallia, aliisque rebus. Stet ergo hoc in primis, & nunquā excidat, ubicūque reperientur hæc verba; Pulpæ Colocynthidis, aut Colocynthidis, aut medulla, solā Colocynthidā adhibendā esse ultimo ritā cū oleo rosaceo, nō autē Trochiscos: Nisi Medicus id disertis verbis expresserit.

Vfus Trochiscorum de Alhandal.

Utuntur Medici his Trochiscis ad euacuandos crassos, & viscidos humores, ex his namque permixtis cū hiera lagadii, & aliis parāt Emenata acria, ut in paralysi, cōuultione, apoplexia, & similibus affectibus, tum etiā cū pulvere Hieræ dia Colocynthidis, aut Hieræ lagadii, vel Hieræ compositæ & Benedictæ parant suppositoria ad eosdem affectus.

De Trochiscis.

DE TROCHISCIS
FLUXIONEM SE-
DANTIBVS.DE TROCHISCIS DE
BERBERIS.

L Desumitur descriptio horū Trochiscorū ex
Mesue Antidotario, in quo duę illorū de-
scriptiones reperiuntur. Sed in vsu est, quę se-
quitur;

Trochisci de Berberis Mes.	Rx Granorū Berberis, vel succi eorū,	} añā. ʒ. iij.
	Succi Liquiritiæ, Semini Portulacæ,	
	Spodii, —————	
	Rosarum, —————	ʒ. vj.
	Spicæ, —————	} añā. ʒ. ʒ.
	Croci, —————	
	Anisi, —————	
	Tragacanthi, —————	
	Semini Citrulli, —————	ʒ. iij. ʒ.
	Camphoræ, —————	ʒ. ʒ.

Formentur Trochisci cum Manna.

Modus confi-
ciendi.

Mesues hos Trochiscos cū Manna format
sine aliquo humore; reuera tamē cū Manna so-
la nō poterūt formari; & ita nos cū aqua rosatā
diluedā esse censemus; cū Trochiscos de Ber-
beris, sub alia descriptione traditos ā Mes. idē
cū aqua rosarū formet. Et cū ipse Mesues non
assignet quātitatē Mannæ ad hos Trochiscos
formādos, sufficiēs quātitas erit, si drachmē sex
Mannæ cū vncia vna aquæ rosatæ imponatur.

Trochiscorum
tritura.

Omnes Trochisci in subtilissimā substantiā
sunt reducendi; & ita non erit opus in vna
quaque Scheda, tradere modū triture illorū.

Vtun-

meta

De Trochiscis.

281

Vfus Trochif-
corum de Ber-
beris.

Vtuntur Medici his Trochiscis ad contéperá
dum calorem, & modice fluxioné cohibendá.

DE TROCHISCIS DE Spodio cum semine Acetosæ.

DVÆ descriptiones sunt apud Mesuem hō
rú Trochiscorum : sub vna vocantur Tro-
chisci de Spodio simpliciter, & sub alia de Spo-
dio cú semine Acetosæ. Sed cú tantú sit in vsu
hæc, quæ á nobis adfertur, ideo illius Schedula
est, vt sequitur;

Trochisci de
Spodio cum se-
mine Acetosæ
Mesue.

R Rosarum, -----	℥.xiij.
Spodii, -----	℥.x.
Seminis Acetosæ, -----	℥.vj.

Seminis Portulacæ, -----	} añā. ℥.ij. ℥.
Seminis Coriandri præparati, & torrefacti, Pulpæ Sumach, -----	

Amyli afsi, -----	} añā. ℥.ij.
Balauftiorum, -----	

Seminis Berberis, -----	} ℥.j. ℥.
Gummi Arabici afsi, -----	

Cum succo Agrestæ; formentur Trochisci.

Pulpa Sumach
quid.

Pro pulpa Sumach intellige partem exter-
nam feminis; interna enim potius ossæ est,
quam pulposa.

Vfus Trochif-
corum de Spo-
dio.

Vtuntur Medici his Trochiscis ad eosdem
affectus, ad quos docuimus valere Trochiscos
de Berberis explicatos; Et præterea ad sitim
extinguendam, & ad ventriculi, & hepatis in-
flammationem.

DE TROCHICIS DE CARABE.

AB eodem Mesue parantur hi Trochisci hac
ratione;

Aa 3

B. Succo-

Trochisci de carabe Mesue.

R Succini, id est, Carabæ, ————— aureos. vj.
 Cornu cerui vsti, —————
 Gummi Arabici vsti, —————
 Acaciæ, —————
 Coralli vsti, —————
 Gummi Tragacanthi, ————— añã. } aureos. ij.
 Hypocistidis, —————
 Balaustiorum, —————
 Mastiches, —————
 Cancami, id est, gummi Laccæ, —————
 Seminis papaueris nigri affati, —————
 Croci, —————
 Thuris, ————— añã. } aureum. j. ß.
 Opii, —————

Fac Trochiscos drachmæ vnus, cum mucilagine Psyllii.

Vfus Trochiscorum de Carabe.

Vtuntur Medici his Trochiscis ad quasçunque fluxiones sistendas siue vteri, siue hepatis, siue pulmonis; sunt enim valde efficaces hi Trochisci ad prædictos affectus; tum etiam vtuntur Medici in dysenteriis, & diarrhæis contumacibus.

TROCHISCI DE TÈR- ra Sigillata.

PARATUR ab eodem Mesue isti Trochisci, hoc modo;

Trochiscide terra sigillata Mesue.

R Sanguinis draconis, —————
 Gummi Arabici afsi, —————
 Trochiscorum Ramich, —————
 Foliorum rosarum, —————
 Seminis rosarum, —————
 Amyli afsi, —————

Spo-

De Trochiscis.

283

Spodii,	} añā.	3.ij.
Acacia,		
Hypocistidis,		
Lapidis hæmatitis,		
Euphistidos,		
Balaustiorum,		
Boli armeni,		
Terræ sigillatæ,		
Sedenegi,		
Coralli rubri,		
Carabe,	} añā.	3.ij.
Margaritarum,		
Tragacanthi,		
Seminis papaueris nigri,	} añā.	3.ij.
Seminis portulacæ alsi,		
Cornu cerui vsti,	} añā.	3.ij.
Thuris,		
Gallarum,		
Groci,		

Cum aqua Plantaginis formentur Trochisci.

Sedenegiquid.

Ad hos Trochisco parandos obseruabis dictionem illam Arabicam Sedenegi in his Trochiscis significare semen Canabis, quamquam aliis placuit semen Fumiterræ; in aliis namq. compositionibus prædicta vox lapidem hæmatitem significat. Quia tamen recipiunt hi Trochisci lapidem hæmatitem, proinde non possumus modo ipsum hac voce intelligere. Hæc enim vox Sedenegi omonima est; & hinc varia significat.

Euphistidos quid & locò eius quid substitui possit.

De Euphistidos non est illud prætermittendum, credidisse multos non esse legendum hoc medicamentum; sed erroris Typographi additum fuisse; & sic Iacobus Syluius adfert Schedulam horum Trochiscorum absque hoc medicamento; quod maximæ admirationis est;

De Trochiscis.

cum ipse Mesues in suo de ægritudinibus pectoris, & pulmonis, & de fluxu sanguinis ab ore, adferat varias compositiones, in quibus imponit Euphistidos, & in aliis Hipocistidos; tum etiã simul Euphistidos, & Hipocistidos. Est autẽ Euphistidos succus herbæ Barbæ hirci, de qua herba Dioscorides agit. Quæ si ad manum non sit, potest loco illius imponi succus aliquantulum incrassatus citoniorum dulcium, qualia mala ex oppido, vulgo de las Enouas dicto, ad nos asportari solent.

DE TROCHISCIS
RAMICH.

Horum Trochiscorum descriptio desumitur ab eodem Mesue, & sic habet;

Trochisci Ramich Mesue.

R Succi Acetosæ, —————	℥. xvj.
Rosarum, —————	℥. j.
Baccarum Myrti, —————	℥. ij.
Semel feruefiant Rosæ, & granorum Myrti cum succo Acetosæ; cola, his immisce, Gallarum recentium, & humidarum, curiose tritarum, —————	℥. iij.
Coquantur iterum modice; deinde pulueriza super illud	
Foliorum rosarum, —————	℥. j.
Santali citrini, —————	℥. j. ℥. ij.
Gummi Arabici, —————	℥. j. β.
Carnis Sumach, —————	} ana. ℥. viij.
Spodii, —————	
Succi Agrestæ, —————	℥. vij.
Succi granorũ Myrti tritorũ tritu ultimo, —	℥. iij.
Ligni Aloes, —————	} Macis
Caryophyllorum, —————	

De Trochiscis.

285

Macis, _____ } añã. ʒ. iij.

Nucis Moschatæ, _____ }

Misceantur omnia simul, & extendantur in scutella vitreata quousque siccentur; tunc minutissime terantur: & adde

Camphoræ, _____ ʒ. j. ʒ.

Aquæ Rosarum q. s. fiant Trochisci.

Vfus Trochif-
corū Rantich.

Vtuntur Medici his Trochiscis ad roborandum cor, ventriculum, hepar; habent enim insignem vim roborandi, & astringendi; & ita acrimoniam fluxionum sistunt.

DE TROCHISCIS ODO- riferis, & Aromaticis.

TROCHISCI GALLIÆ MOSCHATÆ.

VARIÆ descriptiones Galliæ scribuntur ab auctoribus, sed eas, quæ in nostris officinis seruatur, tantum proponemus. Et primo loco se offert hæc, quæ cognomine Gallia Moschata vocatur. Cuius auctorem Mesuem habemus in Antidotario; cuius descriptio est;

Trochisci Gal-
liæ Moschatæ
Mesues.

R Ligni Aloescrudi, _____ ʒ. v.
Ambra, _____ ʒ. iij.
Moschi, _____ ʒ. j.

Cum glutine Tragacanthi, parato cum aqua Rosarum; formentur Trochisci.

Vfus Trochif-
corum Galliæ
Moschatæ.

Vtuntur Medici his Trochiscis ad roborandum cor, cerebrum, & reliquas partes corporis; parantur etiam ex his Trochiscis emplastra pro matrice, & cum fœlici successu. Fiunt enim emplastra cum emplastro Stomaticonis confortatiui, & aliis, cum eminentia in medio parata

parata ex hac gallia Mesues. Frequentissime etiam ingrediuntur hi Trochisci plurimas Mesue compositiones, quæ paratur ad prædictos affectus, quales sūt Diamoschus dulcis, & similes. Vnde hæc Gallia moschata est accipienda, cum compositio habeat auctorem Mesuem. Paratur enim alia Gallia moschata à Nicolao, de qua inferius.

DE TROCHISCIS

Galliæ Alephanginæ.

EX Antidotario Mesues parantur hi Trochisci; quorum hæc est descriptio;

Trochisci Galliæ Alephanginæ Mesue.

R Myrobalanorum Emblicorum, ————— ʒ. iij.

Conquasentur maxime, & in vase vitreo probe cooperto, per triduum macerentur cū libra dimidia aquæ rosatæ, in quam prius rosæ siccæ, & cortices Citri sint immerfi, infusique; deinde aquæ rosatæ prædictæ infusionis vncias quatuor præter eam immitte; & post triduum tantundem, donec Emblicorum virtus in aquis sit impressa, tunc accipe

Ligni Aloes, ————— ʒ. viij.

Ramich, ————— ʒ. j. β.

Rosarum, ————— } añ. ʒ. x.

Caryophyllorum, ————— } añ. ʒ. x.

Spicæ Indæ, ————— ʒ. iij.

Santali Citrini, ————— ʒ. iij.

Gummi Arabici, ————— ʒ. vj.

Tere tenuissime, & cum prædicta infusione Emblicorum paulatim adiecta misce; & finge Trochiscos; sigilla; & aromatiza cum

Camphoræ, ————— } añ. ʒ. j.

Moschi, ————— } añ. ʒ. j.

Am.

De Trochiscis.

287

Ambra, ————— ʒ.ij.
Fiant Trochisci.

Vfus Trochif-
corum Gallia
Alephangina:

Raro vtuntur Medici his Trochiscis. Sunt tamen facultate multum efficaces, ad roborandum ventriculum, cor, cerebrum, hepar, & reliquas partes nutrientes.

DE TROCHISCIS GAL- lia moschata Nicolai.

A Nicolao Salernitano ex suo Antidotoario desumimus hos Trochiscos; & Scheda est, quæ sequitur;

Trochisci Gal-
lia moschata
Nicolai.

R Mastiches, ————— ʒ.ij.
Gummi Arabici, ————— ʒ.j.
Camphora, ————— ʒ.j.

Terantur subtilissime hæc omnia, & cribro transmitantur, & Trochisci inde fiat cum aqua rosarum, & exiccetur ad umbram: & cum deficcati fuerint, terantur subtilissime, & misceantur cum iij. vncia olei Sambacini bulliti, & colati ad dimidium; deinde misce cum speciebus istis bene tritis

Cinnamomi, ————— }
Caryophyllorum, ————— } añā. } ʒ.β.
Nucis moschata, ————— }

Ex quibus omnibus mixtis, & bene manibus atrectatis, siue malaxatis fiant Trochisci sigillo sigillati, qui inungantur cum Moscho diluto in aqua rosarum, & reponantur in vase.

Ratio conficiendi.

Licet, Nicolaus paret hos Trochiscos, sed id sine discrimine facit. Nos autem præstantiorem modum formandi assignamus, & erit, vt Mastiches sit nitida ab omni forde, & alba, quæ cum dimidia drachma olei Sambacini,

quæ

De Trochiscis.

quæ sufficiens erit, diluatur Mastiche, & post dissolutionem, reliqua simplicia in subtilissimum pulverem redacta immisceantur, & fiant Trochisci sigillo sigillati; deinde imponatur Moschus cum vncia vna aquæ rosatæ dilutus; & vngantur Trochisci, vsque dum tota aqua imponatur; & post exiccationem seruentur.

Olei Sambucini quartam partem vnciæ scripsisse Nicolaum & non vncias quatuor probamus.

Ad hos Trochiscos parados sunt multa obseruatione digna; Et primo loco illud in obseruatione venit, perperam multos existimasse Nicolaum accipere ζ . iij. olei prædicti; hos fessellit numerus, quo describuntur vnciæ. Nam per lineas, nõ per litteras depingunt Impressores huius olei quantitatem. Hinc cum quatuor reperiantur lineæ, quæ omnes complent numerum quaternarium; proinde legunt hi, cum quatuor vnciis olei Sambucini. Falluntur tamen; cum potius legendum sit, cū quarta vnciæ: nam in præsentî descriptione præponit Nicolaus numerum ipsi figuræ vnciæ, quod nequaquam consuevit in reliquis omnibus Schedulis, ab ipso traditis. Nã semper habet. β . Verbi gratia Cinnamomi, Caryophyllorum &c. añ. ζ . β . immo in hac eadem Scheda, dum connumerat reliqua simplicia medicamenta, proponit ζ . ζ . vel alterius ponderis figura, numero, qui deinde sequetur. Dum verba facit de hoc oleo, præponit, vt dictum est, numerum ipsius ζ .

Olei Sambucini bulliti & colati hæc verba, qua ratione intelligenda sint.

Est & aliud dubium circa illa verba, quibus agit de oleo prædicto; habet enim; bulliti, & colati ad medium. Ad quæ explicanda multa dixerunt maiores nostri; & multa nunc satis inepta dicuntur à recetioribus. Dubitatur enim, qua ratione possit oleum decoqui ad consumptionem medii, cum oleum ex sua natura, vt ex 4. Metho: constat

constat, sit excremabilibus, hinc existimât decoquetum esse hoc oleum ad consumptionem dimidiæ partis humiditatis in floribus existentis; sed hi tradant rationem, qua possimus intelligere dimidiam quantitatem prædictæ humiditatis esse absumptâ. Reuera enim tantum abest, vt hoc sit certum, vt etiâ impossibile existimetur. Sed breui summa, vera interpretatio est hæc; Consueuisse Nicolaum olea parare per ignis coctionem, & vas continens oleum ponere intra aliud appellatum caldarium, aqua fontana plenum, & deinde coque- re oleum ex floribus paratum; sic expositum ad consumptionem certæ quantitatis aquæ existentis in caldario. Et ita dicimus illam medietatis consumptionem intelligendam esse de aqua, in qua oleum decoquitur, & non de humiditate florum, nec de iplo oleo. Hac ratione parat ipse Nicolaus oleum rosatum in suo Antidotario, cum inquit; in duabus libris olei communis, & ad nostram doctrinam abluti, libra vna, & media viridium rosarum aliquantum contusarum ponatur in olla plena, in caldario pleno aqua suspenso, & tam diu bulliat, quousque ad tertiam partem redigatur, quod demum in album pannum lini immisum, torculari exprimatur, & liquor referuetur. Eodem modo fit Sambucinum, Violaceum, & Myrtinum oleum, hæc ille. Quæ verba non parum obscura nobis videntur, cum oleum, & rosas in olla plena imponat; deinde præcipiat, vt in caldario pleno aquæ oleum coquatur; ex qua coctione duo incommoda sequuntur, primû si vas continens oleum, & rosas, sit plenum, vt ipse præcipit, in primis feruoribus caldarii totum oleum effunderetur, secundum in quan-

Oleum rosatû
Nicolai.

De Trochiscis.

titate aquæ ad caldarium, non assignat quantitatem aquæ ad coctionem. Nam alius decem, alius viginti libras aquæ, poterit imponere, cum non assignet certam quantitatem aquæ, & ex consequenti certa quantitas aquæ ad consumptionem assignari non potest. Nos autem, ut oleum recta cum ratione paratur, sic faciendum censemus, ut oleum, & rosæ in olla noua imponantur, ita ut non sit plenum vas, & in vase æreo, siue caldario aquæ tam diu coquantur, donec fere humiditas florum absorpta sit, & hæc erit optima præparatio oleorum à Nicolao tradita; & sic oleum Sambucinum est parandum ad hos Trochiscos.

Sambucinum, vel Sambacinum oleum legi possumus.

Deinde vrget alia dubitatio; num sit legendum oleum Sambacinum, an Sambucinum. Sunt enim hæc tres voces admodum affines, Sambucus, Sampuchus, & Sambacus, quarum prima significat arborem illam omnibus notam à nobis vocatam Saüco, media plantam illam vocatam Maioranam, & à nobis Moradux, tertia vero illum omnibus notum, floré odoriferum, quem vulgus vocat Iazmin. Sed siue accipias oleum Sambucinum, vel Sambacinum, vtrumque accommodatum est viribus horum Trochiscorum.

Moschi quantitas sufficiens ad hos galliæ Trochis. parandos.

Vltima dubitatio nascitur ex quantitate Moschi; dubitant enim multi, quæ nam quantitas Moschi sit accipienda ad hos Trochiscos formandos. Sunt, qui grana quatuor, sunt, qui duo, sunt, qui sex pro arbitrio sumenda contendunt. Reuera tamen certa quantitas desumenda est ex Trochiscis præcedentibus, qui de Alipta moschata vocantur. Vnde computando quantitatem Trochiscorum de Alipta, & facta proportione, cum quantitate Trochiscorum

De Trochiscis.

291

corum Gallia moschata, breui labore intelliget quiuis non imperitus, quæ moschi quantitas sit accipienda; quæ legitima erit, si in vnaquaque Schedula misceantur grana sex.

Vfus Trochiscorum gallia moschata Nicolai.

Varii sunt horum Trochiscorum vsus. Imprimis ingrediuntur varias alias compositiones, vt Electuarium illud celebre dia Rhodon abbatis Nicolai; ac proinde quotiescunque in Schedulis Nicolai inuenitur Gallia moschata, hæc præsens est accipienda. Vtuntur etiam his Trochiscis Medici in parandis emplastris pro matrice, interdum ipsis solis, vt R. Trochiscorum Gallia moschata Nicolai ʒ. duas. Fiat Emplastrum ad formam volæ manus cum eminentia in medio, quæ aromatizetur cum tribus, aut quatuor granis Moschi; tum etiam pro affectibus matricis ad ipsam corroborandam, & flatus discutandos. Parant suffimenta iniectis his Trochiscis super carbones ignitos, vel parant vapores, vt iniectis his Trochiscis intra aquam feruentem supra ignem existetem, quorum vapor deinde recipiendus per vterum est. Sed Aquæ, in quas iniiciuntur hi Trochisci, oportet, vt parentur, ex rebus odoriferis, & calidis. Hinc aqua, quæ paratur ex floribus lillii albi, Rosæ moschetæ dictæ, ex floribus citranguli, ex flore Sambacino, ex floribus Betonica coronariæ, vulgo clauelles, Ambra, Moschio, Zibetto, vulgo Algalia, quam aquam, sic compositam vulgo vocat Aqua de Angeles, optima erit ad hos Trochiscos diluendos pro affectibus explicatis.

Aqua ex rebus odoriferis parata.

DE TROCHISCIS ALI-
ptæ moschata.

Bb 2 Idem

De Trochiscis.

Idem Nicolaus adfert horum Trochiscorū descriptionem, quæ sic exponitur

Trochisci Ali-
ptæ moschatae
Nicolai.

R Ladani depurati, —————	℥.iij.
Styracis Calamitæ, —————	℥.j.β.
Styracis rubræ, —————	℥.j.
Ligni Aloes, —————	℥.ij.
Ambra, —————	℥.j.
Camphoræ, —————	℥.β.
Moschi, —————	℥.β.

Modus confi-
ciendi.

Quæ redigenda sunt in puluerē, redigantur; & cum Ladano depurato in massam excipiantur; quæ deinde madefiat cum aqua rosarū, in qua dissolutus fuerit Moschus; ac tandem fermentur Trochisci; ad umbram exsiccantur, & reponantur in vase vitreo.

Ladani depura-
tio.

Ad hos Trochiscos parandos obseruandū est Ladanum esse diluendum cum vino. Modus vero dissolutionis hic est; Infunditur Ladanum cōtusum in vinum rubrum per sex horas; deinde igni exponitur vtrumque ad feruefactionem; tunc effunditur paulatim vinum in aliud vas, & deinde super Ladanū, quod remanet, additur alia vini portio, & eodem modo post feruefactionē effunditur in vas, quod continet priorem quantitatem vini, & hoc toties repetitur, donec substantia pinguis ipsius Ladani transeat in vinum, substantia vero arenosa remaneat in eo vase, in quo factæ fuerint tot propositæ coctiones: ad id enim dissoluitur Ladanum, ut scilicet, à substantia utili, & pingui pars arenosa separaretur: constat enim Ladanum maxima arenæ quantitate, aut iniectæ de industria, quod magis credendū est, aut quia adhæret ipsi plantæ, quæ nascitur in locis maritimis, & arenosis, vel in aliis non dissimilibus

De Trochiscis.

293

libus. Dissoluitur, & depuratur Ladanú vino, & non alio liquore, quia vinum magis a comodatam est, naturæ, & facultati Ladani.

Vsus Trochiscorum Alistæ moschatæ.

Vsus horum Trochiscorum non est multú frequens; quandoque tamen ex ipsis parátur Emplastra, modo explicato, pro matrice. Possunt etiam parari suffiméta, & vapores ex his Trochiscis in vteri affectibus, & in cerebri malis, ad ipsum roborandum, & exsiccandum; vt factis necessariis euacuationibus in Apoplexia, & similibus affectibus.

DE TROCHISCIS

aperientibus.

EX his Trochiscis alii seruantur in officinis; quia ipsis per se, vel cum aliis permixtis, Medici vtuntur; alii vero parantur, quia ingrediuntur alias medicamentorum compositiones. Trochisci ex iis, qui primo loco veniunt explicandi, vocantur dia Rhodon.

DE TROCHISCIS

dia Rhodon.

HI Trochisci parantur ex Mesues sententia hac ratione;

Trochisci dia Rhodon Mesue.

R Rosarum, _____	aureos. vj.
Spicæ aromaticæ, _____	} añ. aur. ij.
Ligni aloes, _____	
Liquiritiæ, _____	aureos. iij.
Spodii, _____	aureum. j.
Croci, _____	aureum. ß.
Mastiches, _____	3. ij.

Trochisci formentur cum vino albo.

Bb 3

Vtua

De Trochiscis.

Vfus Trochif-
corum diaRho-
don.

Vtuntur Medici his Trochiscis in febris
pituitosis, antiquis; habent enim facultatem
contemperandi, roborandi ventriculum, &
modice incidendi, & coquendi; maiori ta-
men ex parte ingrediuntur alias cōpositiones.

DE TROCHISCIS DE
RHABBARO.

Ab eodem Mesue parantur hi Trochisci hoc
modo;

Trochisci de
Rhabbaro
Mesue.

R Rhabbari, —————	℥.x.
Succi Eupatorii, —————	} añā. ℥.iiij.
Amygdalarum amararum, —————	
Rosarum, —————	℥.iiij.
Spicæ, —————	} añā. ℥.j.
Anisi,	
Rubæ tinctorum,	
Seminis Apii,	
Abinthii,	
Afari, —————	

Formentur Trochisci pondere vnus aurei.

Trochisci de
Rhabbaro vi-
no albo excipi
debent.

Ad hos Trochiscos formados amisit liquo-
rem Mesues; possunt tamen citra incommo-
dum aliquod formari cum vino albo; pendet
id ex cognitione facultatis, propter quam pa-
rantur. Sunt enim optimi ad deobstruendum
hepar, & frigidam eius intemperiem emendá-
dam. Et ita fálici cum successu vtuntur eis me-
dici in hydrope affectis, ictericis, & in aliis in
quibus actio hepatis est deprauata. Nam præ-
terquã quod humores incidunt, ac attenuat,
per vrinam etiam valent biliosos euacuare: ac
demum ipsam sanguinis officinam mirifice
roborare.

Vfus Trochif-
corum de Rha-
barbaro.

De Trochiscis.

DE TROCHISCIS

de Eupatorio.

295

Schedula horum Trochiscorum ex Antidota-
rio Iohannis Mesue defumitur hac ratione;

Trochisci de
Eupatorio Me-
sue.

R	Mannæ, -----	}	añ. ʒ. j.
	Succi Eupatorii, -----		
	Rosarum, -----		ʒ. β.
	Spicæ, -----		ʒ. ii. j.
	Rhabarbari, -----		
	Afari, -----	} añ.	ʒ. ij.
	Anisi, -----		
	Spodii, -----		ʒ. ii. j. β.

Formentur Trochisci cum succo herbarum.

Succus, ex qui-
bus herbis sit
extrahendus ad
formandos hos
Trochiscos.

Herbarum nomine iure intelligimus qua-
tuor illas plantas, ex quarum succo paratur Sy-
rupus bisanthinus, scilicet, Lupulú salictariú,
Apium, Endiuia, & Borraginem: succi nam-
que ex his plantis extracti, maxime respondēt
viribus, & facultatibus horum Trochiscorú.

Vfus Trochif-
corum de Eu-
patorio.

Vtuntur Medici his Trochiscis in Hydro-
pe affectis, & ictericis; profunt enim mirifice
lienis, & hepatis tumoribus.

DE TROCHISCIS DE ABSINTHIO.

Idem Mesues adfert descriptionem horum
Trochiscorum, & parantur sic;

Trochisci de
Absinthio Me-
sue.

R	Rosarum, -----	} añ.	ʒ. ij.
	Absinthii, -----		
	Anisi, -----		
	Rhabarbari, -----		
	Succi Eupatorii, -----		

Bb 4

Afari,

De Trochiscis.

Alari,
 Apii,
 Amygdalarum amararum,
 Spicæ,
 Mastiches,
 Folii, _____

aña. } ʒ. j.

Formentur Trochisci cum succo Endiuæ.

Visus Trochiscorum de Absinthio.

Vtuntur Medici his Trochiscis ad roborandum ventriculum, & hepar; habent etiam facultatem deobstruendi vias earundem partiũ.

DE TROCHISCIS DE Capparibus.

AB eodem Mesue paratur hi Trochisci; quorum est hæc Schedula;

Trochisci de Capparibus Mesue.

R Corticis radice Capparibus, _____ } aña. ʒ. vj.

Seminis Agni casti, _____ }

Melanthii, _____ }
 Calaminthæ, _____ }
 Succu Eupatorii, _____ }
 Acori, _____ }
 Amygdalarum amararum, _____ } aña. } ʒ. ij.

Seminis Nasturcii, _____ }
 Ammoniaci, _____ }
 Foliorum Ruræ, _____ }
 Aristolochiæ rotundæ, _____ }
 Cyperi, _____ }
 Scolopendriæ, _____ } aña. ʒ. j.

Dissoluatur Ammoniacum cum aceto acerrimo, & reliqua cum eo excipiantur in puluerem redacta, in Trochiscorum formam.

Acori substitutum.

Ad hos Trochiscos parandos pro Acoro accipienda est radix illa acris, & multum Aromatica, quæ sub nomine Calami Aromatici in officii-

officinæ circumfertur: perperam enim, & máximo ægrotantium in commodo accipiunt nonnulli radicem illam maritimam, Typhe, scilicet, speciem, quam nostri Bouá appellant. & non solum in iis Trochiscis, verumetiam in aliis omnibus compositionibus, pro Acoro substituendus est Calamus Aromaticus.

Vfus Trochiscorum de Caparibus.

Vtuntur Medici his Trochiscis ad deobstruendum Lienem; ad id enim validissimum medicamentum est, si quod aliud, & ideo in illius schyrro appositissime vtuntur. Valet præterea eiusdem partis status discutere.

DE TROCHISCIS

ALKEK ENGI.

Licet á variis auctoribus variæ sint horum Trochiscorum descriptiones, illa tamen, vt præstantior, est in vsu, quæ desumitur ex Mesue Antidotario. Eius est Schedules hæc;

Trochisci Alkekengi Mes.

R Granorum Alkekengi, —————	℥.iij.
Seminis Citrulli, —————	} ℥.iij. ℞.
Seminis Albatechæ, —————	
Seminis Cucurbitæ, —————	} ℥.iij. ℞.
Boli Armeni, —————	
Thuris, —————	} ℥.v.℞.
Sanguinis draconis, —————	
Seminis Papaueris albi, —————	} ℥.v.℞.
Amygdalarum amararum, —————	
Succi Liquiritiæ, —————	} ℥.v.℞.
Tragacanthi, & Arabici, —————	
Amyli, —————	} ℥.v.℞.
Pincarum mundatarum, —————	
Seminis Apii, —————	} ℥.v.℞.
Carabæ, —————	
	Terræ

Terræ sigillatæ,
Boli,
Hyosciami,
Opii, ————— } añ. } ʒ.ij.

Formentur Trochisci cum aqua Mellis.

Bolus Arme-
nius.

Non erit ab instituto nostro alienum, cum in hos Trochiscos ingredientur Bolus Armenius, & Bolus simpliciter, de illis hoc loco agere vna cum terra sigillata, quæ est eiusdem ferre generis. Sic enim fiet, vt Pharmacopolæ deinceps cautius incedant, nec turpiter cæcutiāt in his tribus simplicibus, in quorum vsu incredibilis quædam fuit varietas, & perniciofa à veritate aberratio. Atq. vt de Bolo Armenio prius agamus, mirū est profecto, & vix quisquā credat, quam varias Boli Armenii species, quæ dissimiles Pharmacopolæ admiserint, & in vsum suum vsurparint. Alii enim vsi sunt Bolo Orientali, maxime rubro, pro vero, atque legitimo; alii certa quadā specie Boli rubri abluui, cuius est in Hispania non exigua copia, præcipue Xabæ, nomen oppidi est, in regno Valentino. Neutrum vero esse verum Bolum Armenium, facile colligitur ex omnibus fere scriptoribus. Verus siquidem Bolus Armenius debet esse pallidus, aut luteus, & promptissimè in summum læuorem, calcis modo, soluitur pistillo. Itaque illo vti qui volet, eligat, necesse est, pallidum: hunc præsto esse, facileq. parabilem, certissimum est, cum ipsa natura nobis produxerit Auanillæ, quæ est oppidum satis notum in regno Murcia; in quo licet omnes qualitates veri Boli Armenii deprehendere. Est enim leuissimus, maxime pallidus; linguam si illi admoucas, aut illum si conminuas dentibus, percipies saporem plane iucundum,

sed

sed mire astringentem, sine vlllo vestigio terre-
næ substantiæ. Quare non est iam, quod Arme-
niam petamus, vt inde Bolum Armenium ve-
rum ad nos comportemus, cum apud vicinos
eius magna copia suppetat, paruoque parari
labore, ac sumptu possit.

Bolus simpli-
citer.

Superest nunc, vt agamus de Bolo simplici-
ter, qui grauisimum negotium per multis at-
tulit, dum statuere, atque decernere volunt,
quinam sit verus, & legitimus. Ex omnibus
vero, qui hac de re scripserunt, Auerroes, &
Patauinus iudicandi sunt plus vidisse, veriusq;
sensisse. Affirmant enim verum Bolum esse
Synopiam, siue Macram, qua fabri lignarii sua
ligna, trabesq; solent distinguere, atque signa-
re. Et ita in omnes compositiones, in quibus
locus erit Bolo, Macra erit admittenda.

Terra sigillata.

Denique Terra sigillata vera, & germana
quæ sit, non dum satis constat, aut certe est ex-
plicatu difficile. Alii enim candidam, alii ru-
bram ablutam volunt. Est vero credibilius, Bo-
lum Orientalem, quo pro vero Bolo Armenio
plerique vsi sunt, Terram esse sigillatam; quæ
vsurpare poterunt de hinc Pharmacopolæ, &
quidem tuto, pro Terra sigillata. Sed qui pro
Bolo, aut Terra sigillata vteur Bolo Armenio
vero, quem superius descripsimus, cautius, se-
curisque segeret; quod hæc tria sint eiusdem
generis, atque eiusdem fere facultatis. His iam
explicatis, non erit alienum ab instituto, reque
proposita, tradere hoc in loco illorû lotionem,
siue præparationem. Qua ratione abluenda sint,
colligitur ex Galeno 9. Simpl. lauat enim illa,
quæ terreæ substantiæ sunt, in hunc modum:
omnis, inquit, Terra primû maceretur aqua,
nullam qualitatem medicamentosam habere;

Boli Armenii
præparatio.

vbi

De Trochiscis.

vbi lutum resedit, effunditur, quæ innatâ,
 aqua; quod lutosum est, separatur a lapidosis,
 & arenosis, quæ in imo resederunt. Gustatus
 autem tibi index est accuratus, quâ oporteat
 terram lauare, & quam non. Sed noster verus
 Bolus Armenius potest sine lotionè vsurpari,
 cum in sapore nullam qualitatem terream ma-
 nifeste præferat. Et cû iam lota fuerint, quæ
 lotionè indigêt, Acetum acerrimum album in
 vase, vbi lota sunt, est imponendum, ibique re-
 liquendum, donec exsiccata fuerint. Hæc præ-
 paratio in aceto fit, vt tenuia magis, penetrabi-
 lia, & frigida reddantur; præsertim cum hæc
 medicaméta maiori ex parte ad fluxum sangui-
 nis ab ore propinentur. Itaque prudenti fa-
 ctum consilio fuit, vt aceto præparentur, cum
 illum optimum sit ad cohibendam ipsam flu-
 xionem, permixtum cum ipsis.

Non est obliuioni tradendum, recentes præ-
 randos esse hos Trochiscos; per breue namq[ue]
 tempus exoluitur, atque deperditur facultas
 eorum; quoniam propter oleagineam substan-
 tiam ex tot seminibus, quæ vt vehiculum reli-
 quis inseruiunt, rãcidi fiunt. Neque timendû
 est de opii facultate, nec expectandâ illius fer-
 mentationem, vt dicunt; longe enim, diuersa
 ratione se habet facultas horum Trochisco-
 rum, ac medicamentorum opiatorum.

Vnus Throchif-
 corum Alkekê-
 gi.

Vtuntur medici his Trochiscis in ardore
 vrinæ. Valde enim sunt efficaces in prædicto
 affectu. Prorsum namque renibus vlceratis,
 vteribus, vesicæ, & meatui orinatorio exul-
 cerato: hinc fit, vt medici suo debito tempore,
 vtantur iis Trochiscis in Dysuriæ affectibus:
 habent enim, propter medicamenta glutinan-
 tia, facultatem glutinandi vlcus, propter ter-
 gentia

gentia valent idem vlcus tergere. Et denique quia componuntur ex multis medicamentis contemperantibus, valent dolorem sedare, quo multum cruciantur, qui prædictis affectibus infestantur.

DE TROCHISCIS

de Myrrha.

Horum Trochiscorum descriptionem desumimus ex Rhafi capite 83. de prouocatione menstruorum tractatu 9. & sic habet;

R	Myrrhæ,	℥. iij.
	Lupinorum,	℥. v.
	Foliorum Rutæ,	
	Mentastri,	
	Pulegii,	
	Cymini,	
	Rubæ tinctorum,	} añ. ℥. iij.
	Affæ fetidæ,	
	Sagapeni,	
	Opopanacis,	
	Formetur Trochisci cum succo Rutæ.	

Vfus Trochiscorū de Myrrha.

Vtuntur medici his Trochiscis in mēstruis educendis; sunt enim valde effeaces, cum reliqua medicamenta leuia, & mediocria id præstare non possunt. Tum etiam in expellēdis secundinis peractis prius externis medicamentis, si tempus concedatur. Nam aliquando adeo imminet vitæ periculum, vt statim accedendum sit ad vsum horum medicamentorum vehementissimorum. Vfus vero horū Trochiscorum est, aliquando in forma potionis cum decocto dictamni cretici, Artemisæ, Sabinæ, vel similis medicamenti tum etiam parantur

confectiones, licet, non ad expellendas secundinas ob temporis angustias, sed ad menses purgandos. Parantur denique ex his Trochiscis pessaria subacta cū aliquo liquore, vel succo, vt Cyclamini, Rutæ, Cucumeris asinini, vel similis medicamenti.

Trochisci quo pacto diutius seruentur.

Trochisci breui admodum tempore solent vitari, vt quotidiana monstrat experientia, præcipue Trochisci Alkekengi dicti, quos vel ad quintum, sextum ve mensem caries solet inuadere. Quorum tamen omnium duratione longiorem, & tutiorem efficiemus, si hos Trochiscos non quidem intra ligneas capsulas, vt mos est, aseruemus, sed in vasis vitreis reponamus; capsæ enim & ipsæ facillime putredine, ac carie corrumpuntur, & externum aerem, pororum raritate, quæ lignis natura inest, facile admodum admittunt, quorum omnium incommodorum expers, & immune vitrum compacta sua densa, & pœne metallica natura deprehenditur.

DE MEDICAMENTIS QVÆ EXTERNIS COR- PORIS PARTIBVS applicantur.

DE COLLYRIIS.

HÆC forma medicamenti vocatur Sief, siue Collyrium; & habet pro materia liquorem, quo formantur simplicia in polinem redacta, aut quo in forma liquida parantur. Nā duæ differentiæ Collyriorum, quæ seruantur in officinis

De Collyriis.

303

ficinis, ita se habent, vt aliud illorum, quod vocatur Collyrium album Rhafis, seruetur in officina in forma solida, ad modum lentis, vel Lupinorum formatur. Aliud, quod Collyriū Lancfranci vocatur, in forma liquida paratur, cuius descriptio est, quæ sequitur;

Collyrium Lancfranci vsuale.

R *Æruginis,* _____ } añ. ʒ. j.
Auripigmenti, _____ }
Aquæ plantaginis, _____ } añ. ʒ. vj.
Aquæ rosarum, _____ }
Vini albi, _____ } ʒ. iiij.

Terantur subtilissime *Ærugo*, & aurumpigmentum, & misceantur omnia, & sæpius agitentur ad vsum.

Vsus Collyrii Lancfranci.

Vtuntur Medici hoc Collyrio in vlceribus pudendorū: habet enim facultatē exiccandi, & modicam tergendī excrementa existentia in illa parte, vel in prædictis vlceribus. Quoniam tamen vlcera pudendorū rebellia sæpe sunt, & curatu difficilia, proinde vtuntur aliis efficacioribus Collyriis, quæ cū in officinis non seruentur, id circo eorum schedulas nō adducimus.

DE COLLYRIO ALBO RHAFIS.

IN forma solida seruantur duæ differentię Collyrii albi in nostris officinis; alterum vocatur Collyriū album vsuale, de quo inferius; alterum Collyrium album descriptione Rhafis. Cuius Schedulam proponimus desumptā ex Rhafi 9. ad Almanforem, hac ratione;

R *Ceruffæ Lotæ,* _____ } ʒ. x.
Sarcocollæ, _____ } ʒ. iiij.

Cc 2 Tra-

De Collyriis.

Tragacanthi, _____ ʒ. j.
 Opii, _____ ʒ. ʒ.
 Cum aqua rosata formentur orbiculi in modum lentium.

Vsus Collyrii
 albi Rhafis.

Vtuntur Medici hoc Collyrio in ophthalmia, vrgente præsertim ingenti dolore; aliter enim, citra opium vtuntur.

DE COLLYRIO ALBO
 VSVALE.

Quamuis supradictum Collyrium tradatur a Rhafi, vt dictum est, nihilominus in officinis Valentinis communiter paratur sub alia descriptione, quæ sic habet;

Collyrium album Vsuale.

℞ Cerussæ, Lotæ, _____ ʒ. x.
 Amyli, _____ ʒ. iiij.
 Gummi Arabici, _____
 Tragacanthi, _____ } ana. ʒ. ij.
 Camphoræ, _____ ʒ. ʒ.

Cum aqua rosarum formentur Orbiculi.

Vsus Collyrii albi Vsualis.

Vtuntur etiam Medici hoc Collyrio in oculorum ægritudinibus: habet enim facultatem repellendi, exiccandi, & refrigerandi, & leuem mitigandi dolorem.

Collyria oculorum qua ratione sint diluenda.

Seruetur hic mos laudabilis ad omnes pulueres oculares, quibus omnia Collyria constabunt, vbi fuerint recte puluerisata, includantur panno lineo nitido in nodum colligato, & cum liquoribus, quibus dicta Collyria liquantur, fiat magna fricatio, vt virtus, & substantia exprimatur ex dicta ligatura per pannum prædictum. Nam cum sit medicina ocularis, debet ita diligenter percolari, ne oculi lædantur.

PONGE diuersam habebant consistentiam quam plurima olea à veteribus tradita, quamuis comunicent cū multis, nostra tempestate paratis, in consistentia; cum aliis vero discrepant. Ita vt multa, quæ à nobis Olea vocantur, à veteribus vnguenta sint appellata.

Oleum quid.

Sed explicemus id, quod nostra tempestate vocatur Oleum, cuius materia est quid pingue à fructibus expressum. Præcipue tamen Oleū ex Oliuis expressum, materia est complurium Oleorum: Nam varias vires, & facultates tum herbarum, tum florum in se recipit.

Oleum differentia.

Illud tamen primo loco est animaduertendum, Oleam triplici esse differentia. Sub prima differentia continentur Olea, quæ parantur per expressionem; sub secunda Olea, quæ parantur per impressionem; quoniam imprimitur in Oleum vis, & facultas rei, quæ coquitur per calorem, siue sit solis, siue ignis, siue alterius rei, vt in sequentibus intelligetur; sub tertia differentia continentur Olea, quæ parantur per resolutionem, sub qua etiam completimur Oleum de Lateribus, vel Philosophorum vocatum. Nam Lateres contenti intra alambicū veluti exoluuntur ad exhibendā oleagineam substantiam in se receptam.

Olea per expressionem extracta.

Ex his tamen differentiis primo loco explicabimus illam, quam docuimus parari per expressionem, sub qua seruantur in officinis Olea, quæ sequuntur, Oleum Amygdalarum dulcium, Oleum Amygdalarum amararum, Oleū Sesaminum, Oleum de Cherua, seu de Catapu

tia maiori; Et licet, non parentur plura Olea in officinis per expressionem, ex quacumque tamen medulla feminis, & ex quocumque nucleo fructus, putamine dempto, possunt parari Olea per expressionem, vt ex nucleis Chrysomelorum, & ex nucleis Perficorum, ad maculas è facie delendas.

Oleaper expres-
sionem triplici
modo paratur.

Modus vero parandi prædicta Olea triplex est. Primus est, si accipiamus fructus prædictos, vt Amygdalas vtrasq. Nuces, vel Auellanas, vel semina, vt semè Sesami, vel Papaueris albi, vel alterius rei; & hæc in mortario lapideo optime contundamus; deinceps sic contrita igni in vase terreo patuli oris casolam appellant Valétini, exponamus semper cochleari, aut spathula mouendo, ne adurantur; & dū optime calefacta sint, ita vt fere non possimus digitis ardorem sustinere, duabus, aut tribus cochlearibus aquæ, illam massam irroramus; quam deinde intra pannum lineum prælo, vel torculari commendamus, & Oleum exprimendo extrahimus.

Secundus modus extrahendi Olea per expressionem est, si accipiamus fructus, vel ipsa semina trita, vt superius dictum est, & hæc exponamus intra pannum super os vasis continentis aquam feruentem; & dum optime ab illo vapore appareat calefacta, illam massam modo prædicto, prælo commendamus, & Oleum exprimimus.

Tertius, & vltimus modus parandi Oleum per expressionem fit, quādo tritis seminibus, aut fructibus modo iam exposito, iniicimus per interualla aliquot aquæ cochlearia, videlicet, pro singulis seminum, aut fructuum libris, tria, aut quatuor, aut quinq. cochlearia.

Post.

Postquam autē iniecerimus prædictam aquā, huc, vel illuc agitamus fructus, vel semina in-
tra idem mortarium cum pistillo ligneo; post
horum agitationem transacto aliquo tempo-
ris spatio, ut dimidia hora ad summum, pars
pinguis, & oleosa, quæ in partibus infernis de-
litescebat, apparet per partes externas. Ac in-
de Oleum colligimus, & massam illam expri-
mimus manibus, vel torculari, ne aliqua sub-
stantia oleosa deperdatur.

Ex his tribus modis parandi prædicta Olea
per expressionē, hic ultimus reliquis antecel-
lit. Hinc Olea, hoc tertio modo extracta, iucū-
diora, & perspicaciora apparēt. Secundus modus
præstator etiam est primo; sed maior quāritas
Olei extrahitur per primum parandi modum.

DE OLEO AMYGDALA- rum dulcium.

PARatur hoc Oleum in nostris officinis secū-
dum tertium modum explicatum extrahen-
di Olea per expressionem hac ratione;

R Amygdalarum dulcium mundatarum
quantitatem, quam volueris. Frica ipsas
aspero panno; deinde tere in mortario lapi-
deo, & dum tritæ bene sint, infunde paulatim
cum cochleari aquā supra Amygdalas, & mo-
ue huc, & illuc, donec Oletim eueniat; tunc co-
chleari extrahe Oleum, & massam prælo ex-
prime. Sic extractum, præstantissimum est, ut
superius diximus; nec est a veteribus obser-
uarum.

Oleum Amyg-
dalarum dulciū
vfuale.

Vfus Olei Amy-
gdalarū dulciū.

Utuntur medici hoc Oleo in variis affecti-
bus: in quibus mirifice prodest, & in primis

De Trochiscis.

Optimum est ad emendandas siccitates asperę arteria, ex siccitate contractas, vel ex aliqua re externa acri, & mordaci. Tum etiam optimum est permixtū cū Saccharo, quod vocant candū, cādi Valérini, Bethici açucar piedra, in pollinē redactō in dolore nephritico, in Ilco, & in chōlico ad emolliendam aluum, & ad partes dilataandas, præcipue tamē multum prodest in nephritico. Præterea his, qui Dysuria infestantur maximo dolore, in meatu vrinatorio, si iniiciatur oleum prædictum per fistulam, valet demulcere, ac sedare prædictum dolorē. Prodest etiam, in emendanda, ac corrigenda siccitate neruorum, siue sit contracta illa siccitas ex conuultione propter inanitionē, siue contractatur ex maximo calore febrili: tum etiam vtile est in Marasmo affectis, atrophia, tabidis, & aliis exiccatis. Est etiam optimum ad corrigendas noxas venenorum exiccantium, & erodentium, Arsenici, scilicet, & sublimati, exhibitis prius vomitoriis medicamentis. In partu etiam difficili est valde vtile ad vngendum immum ventris, & regionem, sub qua extenditur vterus, & præterea ad inungendos digitos obstetricis, vt valeat vteri orificium blande tractare, ac dilatare. Tandem in defatigatis itinere optimum est ad vngendum articulos; lassitudinem enim ex illo labore contractā emendat. Ex hoc etiam oleo ad iuuandum sputum in pleuride, parantur vnguenta.

DE OLEO AMYGDALARUM amararum.

Oleū Amygdalarum amararū & vsus illius.

PARATUR hoc Oleum eadē ratione, qua Oleū de Amygdalis dulcibus. Et prodest tum ad externa

externa, tum ad interna, ad externa ad tergendas, scilicet, maculas faciei, quas pannos vocant, & ad furfures in capite existentes, caspā vocant: Ad interna, ad aperiendas obstructions, sed exterius appositum, & ad flatus discutendos, & ad aurium strepitum, ad quem cum Gossipio iniuncto est vtendum, quamuis aliquando cum affectus est rebellis, vtuntur eo Medici permixto cum dimidia quantitate olei Rutacei.

DE OLEO SESAMI.

Oleum Sesami
num & Vfus.

PARATUR hoc Oleum eadem etiam ratione, quae, supradicta est. Et eo vtuntur Medici ad iuuan-
dum sputum in pleuritide.

DE OLEO RICINO.

Oleum de Cherua
Mefue &
vfus.

Dicitur oleum hoc apud Arabes Oleum de Cherua, siue de maiori Cataputia. Fit autem ex granis Cataputiae eadem ratione, vt supradictum est. Valet hoc Oleum crassos flatus discutere; & hinc est, quod Medici eo vtantur in cholico dolore. Valet enim crassam pituitam incidere, & attenuare. Praeterea optime applicatur hoc Oleum partibus existentibus imbecillis, subseruientibus generationi, praesertim si imbecillitas sit contracta ex intemperie frigida, vel ex aliquo crasso humore.

DE OLEO EX BACCIS
LAVRI.

Licet Oleum Laurinum paretur per impressionem, ex Oleo, scilicet, communi, & reliquis

De Oleis.

quis, de quibus paulo post dicemus, paratur tamen & optime, si quod aliud cum foelicissimo successu, ex Mesue sententia, ex ipsis met Baccis Lauri hac ratione;

Oleum ex Baccis Lauri Mes.

R Ex Baccis Lauri maturis quantitatem, quam volueris, quæ dum adhuc sunt recentes, terantur in pila, deinde aqua in caldario, siue Lebetæ, diu coquantur; postea torculari plano non concauo, exprimantur in vas subiectum, ex quo oleum, aquæ supernatans, colligatur; deinde affusa aqua calida iterum terantur, ac cauato torculari exprimantur. Colligatur Oleum, & reponatur.

Baccæ Lauri integre in compositionibus sunt imponendæ.

Observandum est Galenum variis in locis nunc purgatas, nunc mudatas Baccas Lauri præscribere. Ex quibus verbis colligitur velle Galenum excorticatas accipiendas esse ad cōfectiones, in quas ingrediuntur. Reuera tamē nescimus, qua ratione commotus Galenus, eiiciendos esse cortices censuerit, cum videamus hoc Oleum ex ipsis corticibus extrahi & non ex internis nucleis: tum etiā & post exiccationem eorum, multū redolentes, & aromaticos apparere cortices, vt longa experientia a nobis est cōprobatum. Et sic qui in compositionibus integras baccas accipiet, non aberraverit, ita tamē, vt non sint nimis vetustæ; nam tunc ratione tenuitatis exoluuntur, sed post tres aut quatuor menses collectas.

Vfus Olei ex Baccis Lauri.

Vtuntur Medici hoc Oleo in cholico dolore: discutit enim flatus, aperit, emollit, & emendat intemperiem frigidam nudam, vel ex humore pituitoso contractam. Valet tandem hoc Oleum in quibuscunque frigidis affectibus

bus siue cerebri, siue partium nervosarū, quas optime roborat.

DE OLEIS PER IMPRESSIONEM FACTIS.

DE OLEO ROSARVM.

DVÆ differentia Olei Rosacei parantur ex Mesue sententia in nostris officinis, altera sub nomine Olei Rosacei completi, altera vero sub nomine Rosacei Omphancini circumfertur. Quæ duæ differentia circa modum præparandi non variant; differunt tamen, quoniã ad Oleum Omphancinum parandum accipimus Oleum ex oliuis immaturis extractum; accipimus etiam Rosas omnino clausas, id est, eas, quarum folia diducta, aperta que nõ sunt. Ideoque non perueniunt illa rosarum folia ad perfectam maturitatem; hinc in ipsis pollet austera, & terrena substantia. Modus autem parandi prædicta Olea talis est;

Oleū Rosaceū
Omphancinū.

Oleum Rosatū
Mesue.

RFoliorū Rosarū rubearū recentū, cōtūsarū quantitatē sufficiētē, Olei ex oliuis, vel Sesamini recentis, aqua fontana aliquoties loti, quod sufficit. Soli exponantur in vase vitreo per dies septem; coquātur deinde tribus horis in duplici vase; tunc exprimantur folia Rosarum, & proiciantur; noua immittantur in Oleum prædictum. Soli committatur iterū per dies septem; coquantur, vt prius. Tertio idem fiat; noua adde folia rosarum cū Aquæ infusionis rosarū confectæ, vt in Syrupis dictū est, quarta parte, atq. ita obturato vase ad dies quadraginta sub sole permitte; post transfunde,

de, suæ excola, iterū diu in sole relinque quadraginta dies; deinde vsui serua.

Ad hoc Oleum parandum, vt ad multa alia Olea, mox explicanda, oportet Oleum abluere, vt, si quid acrimoniæ, aut excrementi reperiatur in illis, per abluionem separetur.

Rosarum quantitas ad Oleum parandum.

Præterea ad parandum hoc Oleum dubitatur, cum Mesue non describat certam quantitatem Rosarum, quāta illa esse debeat: & quidem hac in re complures & Pharmacopolæ, & Medici docti varie senserant: Reuera tamē ipsamet res secum adfert explicationem. Quis enim non nouit, dum per tot infusiones parret Mesue Olea prædicta, esse iniiciendas rosas in ea quantitate, vt, scilicet, apte, & accommodate possint ab Oleo submergi? Si enim aliter se haberet, sufficeret per vnicam tantū infusionem rosas iniicere. Restat ergo, vt singulis rosarum permutationibus tanta rosarū quantitas accipiatur, quanta submergi possit in ipso Oleo.

Vsus Olei Rosacei Omphanc.

Deinde in vltimā per mutatione, visa fuit nonnullis infusio illa adeo copiosa, superuacanea, ac inutilis. Sed hi minimè aduertunt sollicitum fuisse auctorem de modo conseruandi Olea prædicta; per illam namque infusionē, immunita seruantur Olea à qualitate, ab scopo aliena, ac proinde, si hoc modo præparentur, valde efficacia sunt in quamplurimis affectibus. Præcipuè tamen valde efficax est Oleum Omphancinum in principio Phrenitidis; habet enim vim refrigerandi, & repellendi, tum etiam in capitis vulneribus, ne, scilicet, cerebri partes tententur aliqua inflammatione appositissime vtuntur Medici, & Chirurghi hoc Oleo Rosaceo Omphancino. Tandem hoc est Oleum valde

valde efficax ad parandum ceratum refrigeras Galeni, tot nominibus in hectici febre ab eo commendatum.

Quamquam multum laboriosus est modus parandi supradictum Oleum rosatum à Mese traditum; reuera tamen ad effectus, quos præstare debet, præstantissimum est, si quod aliud, & multum fragans, adeo, vt tantum percipiatur odor rosarum, quatum in agro earum copia referto. Aliqui tamen Oleum Rosatum, quod à Nicolao Salernitano traditur, preparant tribus permutationibus factis in duplici vase; quamquam ipse Nicolaus in vnica tantum coctione illud componit, multo tamè efficacius, ac redolentius fit, factis tribus permutationibus. Et sit *Schedula*, vt sequitur;

Oleum Rosatum
Nicolai.

R Olei ex oliuis maturis, recetis, & abluti, -- lib. ij.
Foliorum Rosarum recentium, & contusarum, -- lib. j. ß.

Coquantur duplici vase ad humoris consumptionem: coletur; & repete vsque ad tertiam permutationem: & vsui serua.

Vfus Olei Rosacei completi.

Vruntur Medici Oleo Rosaceo completo in parotidibus, & similibus affectibus. Habent enim facultatem modice digerendi, aliquantum repellendi, & satis refrigerandi; & hinc fit, vt ad supradictos affectus parentur vnguenta, siue linimenta. Parant etiam Medici ex eo oxirrhodina in incremento Phrenitidis, & cum foelici successu, tum etiam in febre ardenti, quotidie parant Enemata ex hoc Oleo Rosaceo completo, & in illo affectu, orto ab inflammatione, tandem ex hoc Oleo, & aliis superius explicatis, paratur celebre illud cataplasma in contusione recenti, dum tantum scopus repellendi, roborandi, refrigerandi, ac modice digerendi adest.

DE OLEO EX FLORIBUS
Violarum.Oleum Violarum
Mesue.

AB eodem Mesue paratur Oleum ex floribus Violarum iisdem seruatis quantitatibus, & modo præparationis in Oleo Rosato ipsius Mesue propositis.

Vfus Olei Violarum.

Vtuntur Medici hoc Oleo in inflammationibus, in calida intemperie cū foelici successu. Hinc in cataplasmatibus a chirurgicis confectis, verbi gratia, in testiculi inflammatione impositum miri fice prodest. Vtuntur etiam ad paranda Enemata, oxirrhodina, & vnguenta ad siccitatem emendandam, & corrigendā spinę; vt in marasmo affectis, vel conuulsione ex siccitate, aut in siccitate contracta per febrilem calorem. Ad duo tandem præcipue præstantissimum est hoc Oleum, ad paranda, scilicet, odoramenta illa ad somnum conciliandum cum opio Aceto dissoluto, tum etiam ad emendandum, & corrigendū dolorem in inflammatione; hoc enim peculiare est floribus Violarum; vt narcoticorū modo, licet hi flores narcotici non sint, insit ipsis facultas sedandi dolorem.

DE OLEO CHAMOMILLÆ.

Oleum Chamomillæ
Mesue.

HOC Oleum paratur à Mesue ex Oleo maturo eadem prorsus ratione, vt Oleum rosaceum; & certe hac ratione erat parandū. Sed quia in hac nostra ciuitate Valétina vera Chamomilla caremus, proinde exiccata ad nos adfertur ex Vrgelensi agro, quo in loco præstantissima, ac viribus integris colligitur: & proinde lóge alia ratione paratur. Et fit hoc modo;

℞. Cha-

Oleum Chamomilla Magistrale.

R Chamomillæ Vrgelensis quantitatem, siue portionem aliquam, quam imbue in decocto eiusdem Chamomillæ; deinde adde Oleû, & igni expone ad humoris consumptionem: postea exprime, & repone Oleû. Hic tamé modus præparandi non est stabilis, ac firmus: nam modo maior quantitas, modo minor Chamomillæ potest accipi, ac proinde sit præceptum, vt tanta Chamomillæ quantitas accipiatur, quanta in Oleo commodè possit immergi. Et si per secundam coctionem noua Chamomilla iniiciatur, multo præstantius erit Oleum. Oportet tamen hoc Oleum parare in duplici vase.

Vfus Olei Chamomillæ.

Hoc Oleû moderate resoluit, & modice calfacit, & partes neruofas roborat, & dolorem sedat.

DE OLEO ANETHINO.

Oleum Anethi Mesue.

HOC Oleum ex Mesue sententia eadem ratione debet parari, ac superius explicatum. In nostris tamen officinis hoc modo paratur;

Oleum Anethi Magistrale.

R Florû Anethi recentiu quantitatē, quam volueris, iniiciantur hi flores, intra amphoram; & addatur Olei cōmunis quantitas, quanta sufficet flores prædictos submergere, siue cooperire. Exponatur Soli per dies triginta; transfundatur Oleû, & reseruetur floribus expressis. Quod si alia fiat permutatio prædictorum florum, multo præstantius euadet Oleum Anethinum.

Vfus Olei Anethi.

Hoc Oleum insignem habet facultatem digerendi ex Mesue sententia; sedat dolores; & præterea affirmat prodesse rigori febrili spine, & partibus neruofis appositum.

De Oleis.

DE OLEO MELINO

sive Cydoniorum.

AB eodem Mesue paratur hoc Oleum hac ratione;

Oleum Cydoniorum Mesue.

R Carnium Cydoniorum præmaturorum cum cortice, & seminibus tritorum, succi Cydoniorum ana. lib. ij. Olei omphancini qd. s. id est, vt superiora submergantur, exponatur soli in vase vitreo per quindecim dies; coquantur deinde quatuor horis in duplici vase, coletur Oleum: cui adde carnium Cydoniorum, & succi Cydoniorum recentis tantam quantitatem, quanta fuit iniecta in prima infusione, & per alios quindecim dies infoletur; coquantur vt superius, & tertio fiat eadem permutatio; coquatur, & coletur, & vsui seruetur.

Vsus Olei Cydoniorum.

Vtuntur Medici hoc Oleo in vomitibus ex imbecillitate ventriculi, tum etiã in Diarrhois, sed præcipue in vomitibus ad vngendam regionem orificii ventriculi per se, aut cum Oleo Mastichino permixto; & deinde super hæc olea, aut altera illorum, insperfo puluere Mastiches.

DE OLEO MYRTINO.

Oleum Myrtinum Mesue & vsus.

AB eodem Mesue paratur hoc Oleum ex Oleo Omphancino eadem omnino ratione, ac Oleum Melinum modo explicatum. Quod eisdem affectibus medetur, vegetiores tamen infunt in hoc Oleo facultates, quam in Melino. Ex hoc etiam Oleo, vt inferius videbitur, paratur celebre illud vnguentum de Comitissa dictum.

DE OLEO MASTICHINO.

AB eodem Mesue paratur hoc Oleum hac ratione;

R. Ma-

Oleum Mastichinum Mesue.

R Mastiches, ————— ℥.iiij.
 Vini albi, ————— ℥.iiij.
 Olei Rosacci, ————— lib.j.

Coquantur in vase duplici ad Vini consumptionem. Quoniam tamen Mastiche resinosa habet substantiam, & ex eo facile in Oleo dissoluitur, tum etiam constat ex tenui substantia, proinde non est iniicienda a principio coctionis: sic enim exoluetur illius facultas, sed Vinum, & Oleum coquenda sunt plusquam ad consumptionem duarum partium Vini, tunc addatur Mastiche, quæ si optima est, tota dissoluitur in Oleo, & per colum simul cum Oleo transfunditur, & sic semper remanet liquata, & Oleum optimis viribus constat.

Vfus Olei Mastichini.

Vtuntur Medici hoc Oleo ad emendandas immodicas euacuationes, siue sint per aluum, siue per vterum exterius appositum.

DE OLEO NARDINO.

Paratur hoc Oleum ex Mesue sententia: Ex tribus tamen descriptionibus simul ab ipso Mesue adductis; paratur in nostris officinis secunda descriptio, quæ in hunc modum habet;

Oleum Nardinum Mesue.

R Spicæ nardi, ————— ℥.iiij.
 Sampsiuchi, idest Maioranæ, ————— ℥.ij.
 Ligni Aloes, —————
 Enulæ campanæ, —————
 Folii Indi, —————
 Calami aromatici, —————
 Foliorum Lauri, —————
 Cyperi, —————
 Scœnanthi, —————
 Cardamomi, —————

añ. ℥.j. ℞.

Dd 3 Ante-

Antequam coquantur, leuiter cōtusa infundantur in sufficientem quantitatem Vini, & Aquæ; tunc adde

Olei Sesamini, _____ lib. vj.

Coquantur in vase duplici léto igne horis sex, & singulis horis moueantur; deinde coletur Oleum, & exprimantur simplicia medicamenta; & separatum Oleum ab humiditate, si quæ superfit, reponatur.

Vfus Olei Nardini.

Vtuntur medici hōc Oleo in affectibus vteri, hepatis, & ventriculi; habet enim facultatē, digerendi, calfaciendi, & modicam astringendi: vtuntur etiam obstetrices hoc Oleo in coriza puerorum naribus apposito.

DE OLEO ABSINTHII.

HOC Oleum, ex Arnaldi sententia, paratur à maioribus nostris; nostra tamen tempestate sic magistraliter præparant;

Oleum Absinthii Magistrale

R Comarum Absinthii contusarum, _____ lib. j.
 Olei communis, _____ lib. ij.
 Succi Absinthii, _____ ꝯ. iij.

Coquatur omnia in duplici vase ad humoris consumptionem; coletur Oleum, & Absinthium exprimatur.

Vfus Olei Absinthii.

Vtuntur medici hōc Oleo ad roborandum ventriculum, & corrigendam frigidam intemperiem eiusdem, hinc fit, vt, dum non amplectitur ventriculus alimenta, ad ipsum roborandum, & iuuandam cōtionē vtatur hoc Oleo permixto cū Oleo Mastichino, aut cum Oleo de Mētha, quod eadem ratione parari potest.

Oleum de Mētha.

DE OLEO RUTACEO.

Mesues affirmat parandum esse hoc Oleum eadem ratione, ac Oleum Myrtinum. Sed ad Oleum Myrtinum parandum accipit Oleum Omphancinum; hoc tamen de Ruta requirit Oleum maturum, & completum. Pollet namque in Oleo Rutaceo insignis vis calefaciendi, extenuandi, & digerendi. Hinc in colico dolore ex vitrea pituita commodissime vtuntur illo Medici. Paratur itaque hac ratione;

Vfus Olei Rutacei.

Oleum Rutaceum
Magistrale.

R Foliorum Rutæ recētium, _____ } añā. lib. j.
Succi Rutæ, _____ }
Olei ex oliuis maturis, _____ lib. ij.
Coquatur in duplici vase ad succi consumptionem; coletur Oleum; & serua.

DE OLEO COSTINO.

Licet veluti sepultum iaceat hoc Oleum, poteris tamen illud ex Mesue sententia parare hac ratione;

Oleum Costinum
Mesue.

R Costi amari, _____ ℥. ij.
Calsiæ, _____ ℥. j.
Summiratum Sampsuchi, _____ ℥. viij.

Infundantur in vinum odorum quantitate sufficienti, per duos dies. Prius tamen sint optime contussa; deinde in duplici vase coquatur cum lib. iij. Olei Sesamini, horis sex, vt Nardinum.

Vfus Olei Costini.

Vtuntur Medici hoc oleo in neruorum affectibus; habet enim facultatem roborandi neruosum genus, calefaciendi, attenuandi, aperiendi.

De Oleis.

di, & ex Mesue etiam sententia, præter id valet canitiem retardare. Sed præcipue prodest his, in quibus in genere nervoso, ligamentoso, & tendonoso dolor reperitur, si contractus sit ex aere frigidissimo, ut tempore hyemis per loca niuosa, vel si contingat dolor prædictus iis, qui in aqua dulci ad labores conficiendos, & opera exercenda morantur, & deinceps ab aliquo aere frigido comprehenduntur, ad quos effectus præstantius est permixtum cum Oleo de Euphorbio.

DE OLEO DE EUPHORBIO.

EX duabus descriptionibus huius Olei à Mesue adductis paratur prima, quæ sic habet;

Oleum de Euphorbio Mes.

R Euphorbii, ————— ℥. β.
 Olei Cheyrini, ————— }
 Vini odoriferi, ————— } añ. ʒ. v.

Coquantur ad consumptionem Vini in duplici vase, & coletur vsui.

Vsus Olei Euphorbii.

Vtuntur Medici hoc Oleo in quocumque frigido affectu cerebri, & neruorum; habet enim facultatem calfaciendi, & ita valet calfacere humores crassos articulorum. Tum etiã ex Mesue sententia optimum est hoc Oleum in Cephalalgia, Eemicranca, & Lethargo.

DE OLEO DE LILIO.

Oleum Lili Magistrale.

EX Mesue sententia ex floribus Lili albi abiecta parte crocea, ut Oleum Chamomelinum, debuit hoc Oleum parari. Nostris tamen temporibus,

De Oleis.

329

partibus, ex vna parte florum Liliorum, & ex quatuor partibus Olei maturi, ad solem paratur per dies triginta. Sed multo præstantius licet parare hoc Oleum per solam insolationem terminotrium ebdomadarum, per ternas permutationes. Nam si Liliorum flores per longos dies in Oleo detineantur, putrescunt ob naturam substantiæ mucosæ in ipsis reperiuntur; hinc oportet maxima diligentia hoc Oleum parare.

Vfus Olei Lili.
lii.

Vtuntur Medici hoc Oleo in glandulis inflammatis, tum in collo, tum in inguinibus, tum sub alis. Habet enim facultatem calfaciendi, resoluendi, & concoquendi.

DE OLEO IRINO.

Parat. Mesues, Oleum Irinum hac ratione;

Oleum Irinum Mesue.

Radicum Iridis quantitatē aliquam, florum eius duplum, aquæ decoctionis radicū eius, quantitatē sufficientem. Funde super ea Oleum Sesaminum, aut de Oliuis maturis, quantum oportet, & decoque in duplici vase. Deinde permuta radices, ac folia, & fac, vt diximus, in Oleo Rosato. In hoc vero Oleo non assignat Mesues quantitatē: nos autem, quantum ex variis auctoribus colligere potuimus, sic quantitatē assignamus.

Oleum Irinum Vsuale.

- R** Radicum Iridis recentium, ————— lib. .j.
- Florum Iridis, ————— lib. .ij.
- Decoctionis Radicum, ————— lib. .j.
- Olei ex Oliuis maturis, ————— lib. .iiij.

Coquantur omnia lento igne in duplici vase ad con-

De Oleis.

ad consumptionem humiditatis; cola, & vsui serua.

Vfus Olei Iri-
ai.

Vtuntur Medici hoc Oleo, ad resoluendū, maturandum, & dolorem sedandum in glandulis inflammatis, & in quibuscunque aliis tumoribus.

DE OLEO DE
CROCO.

Idem Mesues parat Oleum de Croco hac ratione;

Rx Croci, _____ ℥.j.
Myrrha, _____ ℥.β.
Calami Aromatici, _____ ℥.viiij.

Oleum de Cro-
co Mesue.

Macerentur diebus quinque in sufficienti quantitate Aceti, die sexto adde

Cardamomi, _____ ℥.j.

Quod per totum illum diem cum prædictis maceretur; septimo die adde

Olei, _____ lib. j. β.

Coquantur igni lento ad aceti consumptionem.

Vfus Olei Cro-
cini.

Habet facultatem hoc Oleum ex eodē Mesue, roborandi neruos, & vterum, & sedandi dolorē harum partiū; dissipadi etiā durities.

DE OLEO LAVRINO.

ET si superius dictū est de Oleo Laurino per expressionem parato, frequentissime tamē in officinis per impressionem sic fit;

Rx Baccarum Lauri, _____ } añā. ℥. viiiij.
Foliorum Lauri recentium, _____ }
Vini rubri, _____ ℥.vj.
Olei, _____ lib. iiij.

Oleum Lauri-
num Vsuale.

Coquan-

Coquantur ad Vini consumptionem in vase duplici; coletur Oleum, & vsui seruetur.

De facultatibus Olei Laurini diximus iam, in Oleo de Baccis Lauri per expressionē extracto; quæ licet in hoc eadem sint, quæ in illo, multum tamen hæ ab illis distant.

DE OLEO DE PIPERIBVS.

EX Mesue hoc Oleum paratur, hac ratione;

Oleum de Piperibus Mesue.

R Trium Piperum,	añā. ʒ. iiij.
Myrobalanorum chebulorum,	} añā. ʒ. v.
Belliricorum,	
Emblicorum,	
Indorum,	} añā. ʒ. iiij. ʒ.
Radicum Apii,	
Fœniculi,	
Sagapeni,	} añā. ʒ. ij. ʒ.
Opopanacis,	
Hyoſciamī albi,	
Turbith,	ʒ. xij.
Zingiberis,	ʒ. iiij.
Caulis recentis,	} añā. } M. ʒ.
Hafech humidi,	
Foliorum Rutæ humidæ,	

Decoquantur omnia post contritionem ipsorum, in lib. xxiiij. Aquæ ad tertias. Colaturæ adde

Olei de Cheruā, eminas. ij.

Iterū quoque ad aquæ consumptionem; cola, & vsui serua.

Oleum de Piperibus in libris xij. Aquæ parandum est.

Non parua nobis admirationē attulit precepisse Mesuem decoqui simplicia medicamenta ingredientia hoc Oleum in lib. xxiiij.

Aquæ

Aquæ ad tertiæ partis consumptionem, cum
 tenuia sint medicamenta, nec tantam, tamque
 diuturnam post trituram ferre coctionem pos-
 sint. Auget etiam nostram admirationem, quod
 videamus deinceps reliquas xvj. libras aquæ
 absumendas esse mixtas cum duabus Eminis
 Olei, ita vt Oleum ipsum totum superfit, nec
 tamdiu igni expositum euanescat. Id profecto
 qua ratione fieri possit, assequi nondum po-
 tuimus. Euoluimus quidem diligenter, & ac-
 curate per legimus varios scriptores; sed qui
 hunc nobis scrupulum eximeret, aut animis
 nostris satisfaceret, vsque ad hunc hodiernum
 diem inuentus est nemo, immo apud omnes
 mirum est de hac tota re satis graui, satisque
 periculosa, silentium. Vnus tamen fuit Iohā-
 nes Iacobus Vveckerius, qui aliquam nobis
 in re tam ancipiti, & obscura lucem attulit. Is
 enim non in xxiiij. libris aquæ, sed in iusta, &
 sufficienti quãtitate monet hæc simplicia esse
 coquenda. Quasi vellet significare xxiiij. aquæ
 libras esse nimias, ideoque rem totam periti,
 & industrii Pharmacopolæ iudicio, & experiē-
 tiæ esse relinquendam. Sed qui nodum hunc, qui
 nostros animos diu, multumque torfit, foelici-
 ter explicauit, est vetustissimus, & summæ fi-
 dei codex Arabicus. Hunc enim Pharmacopo-
 la quidam nostri Collegii, Arabicæ linguæ pe-
 ritissimus, & in interpretando Mesue eximia
 cum laude versatus, Latine reddens, verumq;
 ex eo sensum eliciens, deprehendit, totique
 Collegio significauit, non xxiiij. libras aquæ,
 sed xij. satis disertis verbis contineri. Subdu-
 ctis ergo omnibus rationibus, & ad calculum
 reuocatis, hanc summam facimus nostræ sen-
 tentiæ, nimirum, ita parādum esse hoc Oleum
 & reli-

& reliqua omnia simplicia medicamēta, postquam trita sint, vt coquatur in libris xij. aquæ quoad tertia illius pars consumatur, & quod reliquū ex eo decocto fuerit, cū duabus Eminis Olei de Cherua, coquatur ad consumptionem humiditatis; quæ quantitas Olei libræ sunt duæ, & semis; quanquā alii aliter sentiant de hac Olei quantitate. Sed isti faciant, vt libuerit, hæc tamen est nostra sententia, quam arctè tenebimus, accurateque defendemus.

Vsus Olei de Piperibus.

Vtuntur Medici hoc Oleo in paralyti conuulsione, & quibuscunque neruorum frigidis affectibus vteri, colli, renū, & vesicæ: quarum partiū calculos comminuit, tū in ischiade, & arthritide; habet enim hoc Oleum facultatem calefaciēdi, attenuandi, tergendī, & ab obstructionibus liberandi.

DE OLEO MOSCHE- LINO.

Desumitur descriptio huius Olei ex Nicolao Alexandrino cap. 712. in hūc modum;

Oleum Muscelinum Nicolai Alexandrini.

R Olei puri, -----	lib. viij.
Aquæ, -----	lib. iij.
Folij, -----	
Spicæ Nardi,	} añā. ʒ. iij.
Costi,	
Mastiches, -----	
Styracis Calamitæ, -----	
Croci,	} añā. ʒ. j. β.
Myrrhæ,	
Cassia,	
Cinnamomi, -----	
Carpobalsami,	
Caryophyllorum,	} añā. ʒ. j.
Bdellii, -----	

Ee

Mof.

Mofchi, ————— ʒ. vj.
 Nuces Indicas, ————— nu. iij.

Ratio cōficien-
 di.

Folium, Myrrham, Cassiam, Carpobalsa-
 mum, & Bdellium tere, & per biduū in aqua;
 & Oleo macera; postea coque supra lentū ig-
 nem in duplici vase vsque ad consumptionē
 aquæ, & post infrigidationem cola, deinde re-
 liqua omnia in tenuissimum puluerem reda-
 cta insperge, parumq. decoque: & in parte O-
 lei dissolue Styracem, Mastichen, & Moschū;
 & hac ratione soluta admisce; & repon e Oleū
 non colatum, & vt aromata subsiderint, inter-
 dum agitato vase, Oleo commisce.

Vfus Olei Mus-
 celini.

Hoc Oleum ingreditur vn guētum Aragon
 Nicolai, & ex Nicolao Alexandrino optimum
 est hoc Oleum ad omnē frigiditatē corporis,
 potissimum ventriculi, & ad dolorem lateris
 foris adhibitum; tum stranguria, & colicho ve-
 xatis, & ad omne neruorum vitium illitū op-
 time facit. Miscetur epithematibus, & empla-
 stris, quæ ad stomachi, & renum affectiones
 asciscuntur.

DE OLEO DE CAPPARIBVS.

Hoc Oleū magistraliter paratur hac ratione;

Oleum de Cap-
 paribus magi-
 strale.

R Corticū Radicū Capparis recentū, — ʒ. iij.
 Seminis Agnicasti, —————
 Scolopendriæ, —————

Cyperī, ————— } añ. ʒ. vj.

Tamarisei, ————— }

Rutæ, ————— ʒ. iij.

Olei, ————— lib. iij.

Aceti, ————— }
 Vini optimi, ————— } añ. ʒ. vj.

Cōtūdātur simplicia medicamēta in prædictis
 aceto,

aceto, & vino: tunc addatur Oleum, & in vase duplici coquatur ad Vini, & Aceti consumptionem.

Vsus Olei de Capparibus.

Vtuntur Medici hoc Oleo ad obstructiones aperiendas praesertim, quae lienis sunt.

DE OLEO TAMARISCI.

HOC Oleum, quod eandem habet vim, ac superius explicatum, licet imbecilliolem, magistraliter in hunc modum paratur;

Oleum Tamarisci Magistrale, & eius vsus.

R Florum Tamarisci, _____
Olei, _____

lib. j.
lib. iij.

Insolentur per quadraginta dies, deinde coletur Oleum, & vsui serua.

DE OLEO CASTOREI.

EX sententia Arnaldi, tum etiam ex Nicolai paratur hoc Oleum hac ratione;

Oleum Castorei Arnaldi.

R Pulpa testicularum Castorei recentis, _____
Olei antiqui maturi, _____

3. j.
lib. j.

His addenda est humiditas aquea, ut vinum sub quantitate duarum unciarum. Coquantur lento igne ad vini consumptionem; deinde reponantur in vase vitreo absque percolationem; immo seruetur Castoreum in ipso Oleo.

Vsus Olei Castorei.

Hoc Oleum facultatem habet inscindendi, & attenuandi crassos humores, praesertim in articulis existentes: est enim optimum in quibuscunque frigidis affectibus, praesertim si oportet altas partes petere; inest namque tenuitas multum efficax in ipso Castoreo.

DE OLEO SCORPIO-
NVM.

HVius Olei descriptionem adfert Mesues
in Antidotario, quæ sic habet;

Oleum Scor-
pionum Mes.

R Scorpionum viuentium, parum plus, aut
minus, secundum quantitatem magnitu-
dinis, & paruitatis eorum, ----- n. xx.
Olei Amygdalarum amararum, ----- lib. ij.
Exponantur Soli in vase vitreo, per dies trigin-
ta; percoletur Oleum: & vsui serua.

Scorpiones à Mesue viginti in lib. ij. Olei
imponuntur cū additione, plus, vel minus secū-
dū quantitātē illorū, quæ vltima verba accura-
te subiūxit. Nā in Damasco, & tota Syria, quæ
terra patria Mesue erat, inueniuntur magni scor-
piones. Et cum Scorpiones, qui in hac nostra
Regione inueniuntur, sint parui, ac, si cū illis cō-
ferantur, minimi, idcirco in lib. j. Olei viginti
Scorpiones ponēdos esse cēsemus, ne imbecil-
lius sit Oleū ad effectus, quibus præscribitur.

Ad hoc Oleum parandum ex anni tempori-
bus magis accommodatum est tempus, quo
viget canicula: quoniam vehementior est ca-
lor Solis, ac inde facultas Scorpionum facilius
manet in Oleo expressa.

Vsus Olei Scor-
pionum.

Vtūtur Medici hoc Oleo in nephritico do-
lore, in cholico, in vrina detēta propter excre-
mēta grumarū sanguinis, aut aliquod corp⁹ trā-
sitū illius impediēs; habet enim facultatē in-
dendi quemcumque humorē crassum, & dila-
tandi partes propter pinguem substantiam.

DE OLEO LUMBRICORVM.

Magistraliter paratur hoc Oleum hac ratio-
ne;

R. Lum.

Oleum Lumbricorum Magistrale.

R Lumbricorum terrestrium in vino albo optime lotorum, ————— ʒ.vj.
 Olei communis, ————— lib.ij.
 Vini rubri, ————— ʒ.ij.

Coquantur in duplici vase ad vini consumptionem; coletur Oleum, & vsui seruetur.

Olea qua ratione cocta deprehendantur.

Signum vero predictæ consumptionis in hoc Oleo, & in aliis omnibus est, si iniecta guttula, super carbones accensos, nulla ratione crepitet; immo inflammatum accendatur.

In Oleis omnibus, quæ ex animalibus parantur, eadem viua omnes auctores imponunt causa cur Lumbrici in vino moriuntur, antequam in Oleo coquantur, est, vt in vino substantiam terrestrem deponant, quæ inutilis est ad effectus Olei.

Vsus Olei Lumbricorum.

Vtutur Medici, tū & Chirurgici hoc Oleo in doloribus colli, dum tantum tentio apparet in colli partibus, ita, vt caput nō possit huc, vel illuc flecti, & moueri. Præterea in doloribus articulorum, vt vbi alligatur crus cum tibia, & in aliis partibus: habet enim facultatē modicam in scindendi, leniendi, & digerendi.

DE OLEO HYPERICONIS.

Incerti est auctoris huius Olei descriptio: & licet, variæ descriptiones circumferantur, hæc tamen, quæ sequitur, in nostris Valentinis officinis est in vsu;

Oleum Hypericonis Magistrale.

R Summitatū Hypericonis cum flore, ————— lib.ʒ.
 Cōtundatur optime, & infundatur per tres dies in vinū albū; tunc bulliant leui seruire; exprimatur Hypericō: tunc accipe alterius Hypericonis recētis lib.ʒ. cōtundatur, & infundatur in vinum, quod antea fuit extractum ex Hypericone; quibus adde

Terbinthinæ claræ, _____ lib. j.

Olei veteris, _____ lib. ij.

Croci, _____ ℥. iij.

Insolentur per dies triginta; denuo coquantur in duplici vase ad vini consumptionē; coletur Oleum; & vsui seruetur.

Vsus Olei Hypericonis.

Vtūtur Medici hoc Oleo in Nephritico dolore, colico, ac Schyadis; vtuntur etiam hoc Chirurgi in capitis vulneribus; habet enim facultatē roborādi caput, exsiccandi excrementa, & eadem tergendi, hinc ellychnia in prædictis vulneribus imbuuntur Oleo prædicto tepido, tum etiam & rhodomelle, & vulnere apponuntur. Id vero fit transactis primis diebus vno, vel duobus, aut tribus, quibus fit digestio, quam ipsi Chirurgi vocant. Semper tamen in prædictis vulneribus pars circumdāns vulnus illinitur, & embrōcatur, vt dicūt, Oleo Rosarum ad præcauendam inflammationem.

DE OLEO VULPINO.

EX sententia Mesue hoc Oleum paratur hac ratione;

Oleum Vulpinum Mesue.

R Vulpem intēgram exenteratā, quæ decoquatur in aquæ fontanę, & marinę singulis sextariis, additis duobus sextariis cum dimidio Olei antiqui, & clari, & vnciiis tribus Salis. Hæc simul coquantur ad consumptionē aquarum, & carniū vulpis dissolutionem. Tunc adde decoctionem manipuli vnus Anethi, & Thymi recentis, & libram vnā singularum prædictarum herbarum; & coquantur ad consumptionem prædictæ decoctionis; coletur Oleum, & vsui seruetur.

Hoc

Hoc Oleū sic parat Mesues; & nō assignat, an sit accipienda vulpes parua, an magna. Existimamus tamen de parua vulpe intellexisse, cum tam exiguam quantitatem aquæ immiscuit: quod si magna vulpes fuerit, Pharmacopola aquam augeat ita, vt decoqui possit vsq; ad carniū, & artuum dissolutionem, & Oleū & herbas augeat quoque in dupla quantitate.

Vfus Olei Vulpini.

Vtuntur Medici hoc Oleo in affectibus frigidis partium neruofarum, tum etiam in arthritide, in chiragra, & podraga: cuius vsus tutissimus est in prædictis affectibus ob mediocrem calorem ex doctissimi Syluii sententia.

DE OLEO DE PORTULACA.

HOC Oleum magistraliter paratur hac ratione;

Oleum de Portulacamagistrale.

R Portulacæ contusæ, ————— } añ. 3. vj
 Succi Portulacæ, ————— }
 Olei Omphancini, ————— lib. ij.

Coquatur in duplici vase ad succi consumptionem, cola, & vsui serua.

Vfus Portulacæ.

Vtuntur Medici hoc Oleo ad corrigendam calidam, & siccam intemperiem hepatis, existete ipso hepate nimis calido, vt in diarrhœa, & similibus affectis.

DE OLEO PAPAVERIS ALBI.

PARatur à Mesue hoc Oleum in suo Antidotario hac ratione;

Ec 4 B. Flo-

Oleum Papaueris albi Mesue.

R Florum Papaueris albi, ————— } lib. j.
 Caputum Papaueris albi, ————— } añā.
 Foliorum Papaueris albi, ————— }
 Olei Omphancini, ————— } lib. iij.

Infola per dies septem; deinde coque duplici vase, cola, deinde fac aliam permutationem, cola, & serua.

Vfus Olei Papaueris.

Vtuntur Medici, & Chirurghi hoc Oleo ad dolores sedandos ingentes. Hebetando enim sensum, dolor aliquantulum mitescit. Præterea multum prodest hoc Oleum in calida intemperie, præsertim si somnus conciliandus sit: hinc in phrenitide vtuntur eo Medici; præcipiunt namque inungi tempora, tum etiam & nares hoc Oleo solo, vel mixto cum opio. Est tamen obseruandum dissoluendum esse opium cum aliquo liquore, vt possit feliciter per totam Olei substantiam permisceri; liquor tamen maxime accommodatus est album acutum, præsertim si temporibus applicetur; tribuit enim illi tenuitatem.

DE OLEO PAPAVERIS RUBRI.

PARatur hoc Oleum magistraliter sic;

Oleum Papaueris rubri Magistrale.

R Florum Papaueris rubri recentium, ————— } lib. j.
 Olei Immaturi, ————— } lib. iij.

Quæ duo per quadraginta dies Soli exponantur; deinde coletur Oleum.

Vfus Olei Papaueris rubri.

Rarus est vsus huius Olei apud Medicos; valet tamen ad corrigendas inflammationes: potest namque ex hoc Oleo, quemadmodum ex Oleo Rosaceo, oxirrhodinum parari cum aceto, & aqua Rosacea.

DE OLEO SAMBUCINO.

HOC Oleum paratur ex Mesue sententia: fit autem in hunc modum;

Oleum Sambucinum Mesue.

Rx Florum Sambuci, _____ }
 Oleum ex Oliuis maturis loti, _____ } añã. lib. iij.

Soli expone per dies septem, post quoque in duplici vase cola; & fac permutationem aliam, & cola.

Vfus Olei Sambuci.

Hoc Oleum ex sententia Mesue lenit, & mundificat cutim, & confert doloribus nervorum, & fouet, ac corroborateos.

DE OLEO SAMPVSCHINO.

HOC Oleum ab eodem Mesue paratur, & sic fit;

Oleum de Sampfuchio Mesue.

Rx Foliorum Sampfuchi recentis, idest, Maiorana, _____ }
 Succo Sampfuchi, _____ } añã. lib. j.
 Olei, _____ } lib. ij.

Pone in vase vitreo per dies quindecim ad Solem; deinde coque in vase duplici per horas quatuor; cola; & fac permutationem aliam, & colatum Oleum serua.

Vfus Olei Sampfuchi.

Calfacit hoc Oleum ex Mesue sententia nervos, & fouet, ac mirifice adiuuat stomachum; confert etiam capitis dolori.

DE OLEO CHEYRINO.

AB eodem Mesue traditur hoc Oleum, & sic habet;

Oleum Cheyri num Mesue.

Rx Florum Violarum Cheyri, _____ } lib. ij.
 Olei, _____ } lib. iij.

Infu-

Infusionis Violarum, ————— lib. iij.

Exponantur per quindecim dies Soli; dein
de coquantur in duplici vase.

Vfus Olei Chey
rini.

Hoc Oleum ex ipfomet Mefue est resolu-
tium, fedatiuum dolorum, qui sunt in ner-
uis, & iuncturis, pectore, renibus, & vesicca.

DE OLEIS PER RESO- lutionem factis.

DE OLEO DE MYR- RHA.

PAUCA sunt Olea, quæ parantur per resolu-
tionem. Sub quibus ea, quæ, more Chymi-
co, per sublimationem extrahuntur, comple-
ctimur. Et primo loco venit explicandû Oleû
de Myrrha, quod sic paratur, vt Myrrha, opti-
me in puluerem redacta intra albumina ouo-
rum coagulata ponatur, & illa oua reponan-
tur in vase foraminibus pleno, in parte subie-
cta cum suo receptorio, & sic exponantur in
loco humido, & per integram nocte tota sub-
stantia Myrrhæ dissoluitur in Oleum.

Oleum de Myr
rha Vfuale.

Vfus Olei de
Myrrha.

Hoc Oleum de Myrrha optimum est ad ma-
culas in facie ex Sole contractas detergendas,
vel ex alia causa, licet, interna, dum nõ sit cau-
sa fouens.

DE OLEO EX OVIS.

EX Mefue paratur hoc Oleum hac ratione;

Oleum Ovorû
Mefue.

R Vitellorum ouorum elixatorum vsque
ad duritiem, ————— nu. xxx. aut
Confringe ea manibus, & in sartagine plures.
figu.

figulari, siue terrea, siue plumbata, frige supra ignem mediocrem mouendo ligneo, aut ferreo cochleari, donec rubescat, resoluaturque ab eis Oleum, quod cochleari premendo abundantius suppeditabunt.

Vfus Olei ouorum.

Optimum est hoc Oleum ad cutim expurgandam, & ad quaecumque cutis vitia, & ad serpiginem, impetiginem, ad regnédos capillos, ad curanda Vlcera maligna, & fistulosa ex Mesue sententia.

DE OLEO EX LATERIBVS.

IDEM Mesue ad hoc Oleum parandum sic habet;

Oleum Philosophorum Mesue

R Lateres ex terra rubente multum antiquos in frustra, comminutos; quos accende in carbonibus, donec igniti rubeant: tunc eos extingue in cõcha, quam vocant, plena olei Roris marini, vel antiqui clari, quousque imbibantur imbibitione vltima, tunc exicca ipsos per se; post minutissime tere, vasi per sublimationem distillandos, trade, capitello, siue operculo luto chymistarum sigillato. Carbonibus in fornace accensis coque, donec Oleum distillet in figulinã vitream, naso imo capitelli aglutinatam, quam exacte obstructam recõde, & serua; quanto enim antiquius Oleum prædictum, tanto valentius.

Oleum Petroleum.

Datur alterum Oleum, quod Petroleum, & Naphtha vocatur: hoc autem Oleum ex Sicilia, & ex Neapolitano oppido aliquando adfertur. Officinæ nostre in vnguento Aragon ex lateribus à Mesue traditum imponunt; quia præstantius est ad effectus vnguenti.

Hoc

Vfus Olei Philosophorum.

Hoc Oleum artificiale Philosophorum insignes habet facultates ex Mesue sententia; nam calefacit, siccit, essentia tenuitate in altu penetrat, digerit: proinde materiam omnem excrementitiam consumit. Ob id Epilepsia, Paraly si, vertigini, obliuioni, & lienis, renum, vesicae, vteri, neruorum, articulorum omniu; & reliquaru partium neruosarum doloribus frigidis mirum in modum prodest.

DE OLEO DE TERE- BINTHINA.

Oleum de Tere-
bintina Ma-
gistrale, & eius
Vfus.

MAGISTRALITER paratur Oleum de Terebinthina in hunc modum: Accipe Terebinthinam, & pone in alambico aereo, & in capite superno immitte caput ex vitro bene illito luto chymistarum; & distilla Oleum. Quod in omnibus aegritudinibus frigidis, & flatuosis conuenit, & frigidis neruorum affectibus, in asthma, & anhelitus difficultate mirificu est.

DE VNGVENTIS.

Vnguentorum
forma.

NOMEN ipsum denotat Vnguentum, ab vtendi modo vocatum fuisse, quia partibus affectis inunctum diutius adheret propter crassitiem, & lentorem. Sed huiusmodi consistentia medicamento primo loco, methodo superius tradita, est explicanda, qua eadem fere est, ac mellis congelati, ac in crassati, cui si digitum applicamus, statim cedit tactui; nihilominus, etiam si vas, moueatur in quo mel continetur, valde quietu remanet mel, par ratio est

Vnguen-

Vnguentorum: mollem enim habent consistē-
tiam, dum tactum applicamus, quo id depre-
hendimus; immobilia tamen manent ipsa
Vnguenta. Quod si aliquando videamus ipsa
Vnguēta dimoueri moto vase, id fit, quia tunc
temporis ea circumdat aer ambiens calidus; &
præterea, quia hæc Vnguenta tantum constāt
ex oleis, seuis, & cera, qualia sunt Vnguentum
Marciaton, Aragon, de Agrippa, & Althæa, &
alia. Nam sunt, & alia Vnguenta, quæ præter
dicta, recipiunt simplicia medicamenta ob
modum substantiæ exiccantia, vt Lithargyriū,
cerussam, Pompholygem.

Vnguentorum
materia.

De materia etiam Vnguentorum nonnulla
sunt dicenda: Breuiter ergo: quodcumq; cras-
sum oleosum, & pingue consistentia durum, est
Vnguentorum materia, vt Cera, Pix, Colopho-
nia, & similia, & præterea omnia medicamen-
ta, quæ ob modum substantiæ possunt in se
humiditatem oleosam, & aqueam recipere,
præcedente coctione, aut citra coctionem,
sunt etiam Vnguentorum materia huius ge-
neris terra cimolia, Lithargyrium, Chalcanti-
um, Chalcitis, & similia terrea, & metallica
medicamenta.

His explicatis ad varias Vnguētorum des-
criptiones accedamus, ac primo agamus.

DE VNGVENTO ALBO RHASIS.

Quamquam à Rhasi lib. 9. diuisionū cap. 36.
tradatur descriptio huius Vnguenti, omis-
sis quantitatibus olei, & cerussæ, nihilominus
hac ratione poterit cum fœlicissimo successu
prædictum Vnguentum parari;

Ff

℞ Olei

De Vnguentis.

Vnguentum album Rhafis.

Rx Olei Rosarum, —————	lib. j.
Ceruffæ lotæ, —————	℥. vj.
Ceræ albæ, —————	℥. iij.
Albumina ouorum, —————	nu. ij.
Camphoræ, —————	℥. β.

Oleum, & cera liquefiant, quibus deinde ab igne extractis adde ceruffam in polinem redactam, & huc, & illuc moue baculo ligneo ad coagulationem: tunc adde Camphoram cum aliquot guttis olei dilutam, & albumina oui.

Vfus Vnguenti albi Rhafis.

Habet hoc Vnguentum facultatem exiccandi, & refrigerandi, hinc apositissime à Chirurgicis applicatur in vulneribus, & vlceribus superficialibus, dummodo filamēta inter sint, sic enim appellantur vulgo, inter hoc Vnguentū, & vulnus, quandoque eo vtuntur in vlceribus ex combustione, & in illis, quæ contracta fuerunt propter confricationem pruritus, quo tempore ipso vtuntur per se, aut cum pari portione Vnguenti Diapompholygos permixto.

DE VNGVENTO DE

Lithargyrio.

Vnguentum Lithargyrii vfuale

DVplici ratione paratur hoc Vnguentum desumpta descriptione ex Melue sententia, aliquando coctum, & aliquando crudum, frequentissime tamen in nostris officinis illud paratur per coctionem in hunc modum; accipiunt enim portionem Lithargyrii, vt lib. j. vel ℥. viij. vel quantitatem quæ sufficere visa fuerit nunc maiorem, nunc minorem, cui affundunt duplum olei, & hæc duo igni exponunt spatha semper mouendo, ad consistentiam duram; tum extrahunt vas ab igne, & addunt sensim, & paulatim oleum vsq. dum aliquantulum

De Vnguentis.

tulum refrigeretur, & liquefiant; tunc illa iniiciunt in mortarium lapideum, & affundunt nunc acetum, nunc Oleum, semper agitando per intervalla vsque ad vnguenti consistentiam. Ex quibus constat nullam seruari quantitatem certam in parando hoc vnguento per coctionem licet deberet, cum Mesue trium medicamentorum propositorum afferat quantitatem. Habet enim;

Vnguentum Lithargyrii coctum Mesue.

Rx Lithargyrii, _____ }
Aceti, _____ } añ. ʒ. j.
Olei, _____ } ʒ. ij.

Coquantur igni lento ad crassitiam.

Descriptionem etiam vnguenti crudi ex Lithargyrio adfert Mesue his verbis.

Vnguentum Lithargyrii crudum Mesue.

Rx Lithargyrii leuissime triti quantitatem, quam volueris; iniiciatur in mortarium, & affunde supra ipsum nunc Oleum, nunc Acetum super mouendo cum pistillo ad iustam crassitiam.

Illud est obseruandum vocari a Mesue hoc vnguentum Tripharmacum, quoniam tribus medicamentis constat; quod si hæc tria longior rem suscipiant coctionem, poterunt ad formam Emplastri accedere, & tunc vocabitur Emplastrum tripharmacum, quoniam tribus medicamentis simplicibus constat, quo vtitur Chirurgi in vlcerebus antiquis exiccandis.

Emplastrum Tripharmacum & vsus.

Vsus vnguenti Lithargyrii.

Vtuntur vnguento Lithargyrio Chirurgi ad refrigerandum, & exiccandum, hinc ipso vtitur in scabie, pruritu, & inflammationis causa sæpissime applicant hoc Vnguentum ambitui vlcerebus: habet enim facultatem repellendi; & penetrat altius propter Acetum; denique hoc vnguentum ex Mesue sententia sarcoticum & epuloticum est.

De Vnguentis.

DE VNGVENTO DIA-
POMPHOLYGOS.

GVido de Cauliaco adfert huius Vnguenti descriptionem tractatu 7. cap. de medicamentis cicatricem inducentibus, cuius descriptio sic habet;

Vnguentū Pó-
pholygos Gui-
donis.

R Olei Rosacei, ————— } añā. ʒ. v.
Ceræ albæ, ————— }
Succi granorum rubeorum solani, ————— ʒ. iiij.
Cerussæ lotæ, ————— ʒ. ij.
Plumbi vsti, & loti, ————— }
Pompholygos, idest, Turix præparatæ, ————— } añā. ʒ. j.
Thuris, ————— } ʒ. ʒ.

Misceantur, & fiat Vnguentum.

Ratio conficiē-
di.

Ad hoc Vnguentum parandum duo præcipue sunt obseruanda, primum est, ceram esse imminuendam, oleum vero esse augendum, hac tamen ratione, vt non excedant ambo quantitatem x. ʒ. Vnde accipiendæ sunt ʒ. vij. ʒ. olei Rosarum, & ʒ. ij. ʒ. ceræ albæ, alioquin potius habebimus cerati, seu emplastri consistentiam, quam Vnguenti: id docet experientia, cui in iis, & similibus credendum est, non vero est addenda olei quantitas immutata ceræ quantitate, vt perperam aliqui solent facere; sic enim quantitas Cerussæ, Plumbi, & Pompholygos, & reliquorum non potest respondere ex proportione quantitati ceræ albæ, & olei Rosacei, immo euadet Vnguentum prædictum minori facultate exsiccandi.

Est aliud obseruandum circa Solani succū, scilicet, hunc posse nos cum reliquis permif-
cere

De Vnguentis.

341

cere ita, vt primo loco per coctionem absumatur succus prædictus, si simul cum oleo rosaceo ad igne exponatur. Secundo modo possumus nos huc succu permiscere, si sensim, & paulatim reliquis iam coagulatis permisceatur succus prædictus. Ex quibus duobus modis ortum habet tertius modus, scilicet, aliquã portionem succi prædicti posse nos absumere per coctionem modo exposito, aliquam vero portionem post refrigeratione posse nos paulatim cum reliquis permiscere.

Ex his modis permiscendi succum prædictum hæc sequuntur, quod, quando permisceatur succus citra coctione, magis pollet in hoc Vnguento refrigerandi facultas; si vero permisceatur per coctionem, magis pollet in hoc Vnguento vis exiccandi, quod si partim permisceamus succum prædictum per coctione, partim citra coctionem, medio modo se habebit in prædictis facultatibus dictum Vnguentum; vt cumq. tamen sit, vim habet refrigerandi, & exiccandi, & potentio rem, quam vnguenta superius explicata. Sed obseruandum est, parandum esse hoc Vnguentum in mortario plumbeo, liquata, scilicet, cera cum oleo, iniice in mortarium plumbeum, additis, quæ terenda sunt in subtilissimum puluerem, moue continuo ad refrigerationem.

Vfus Vnguenti
Diapompholy
gos.

Vtuntur Chirurghi hoc Vnguento in inflammationibus vlcera, & humiditatibus eorundem. Commodissime etiam eo vtuntur in vlcerebus contractis ex pruritu, vel per frictionem, & in aliis: est enim medicamentu cicatricem inducens, vt demonstrant medicamenta ipsum componentia.

Ff 3 DE

De Vnguentis.

DE VNGVENTO ROSACEO.

DVÆ differentiæ Vnguenti Rosacei seruãtur in officinis; sub prima continetur Vnguentum Rosaceum simpliciter, aut Vnguentum Rosaceum album, quod paratur ex Mesue sententia hoc modo;

Vnguentum Rosaceum Mesue.

R Axungia Porcinæ recentis sine sale, nõ uies lotæ in aqua calida, & toties in aqua frigida, quantitatem, quam volueris, vt verbi gratia lib. vj. cui permisce æqualem portionem Rosarum rubearum recentium contusarum; quæ rosæ maneant cum prædicta axungia, per dies septem; octauo fundatur axungia, colotransfundatur, exprimantur rosæ, & abiciantur. Tunc adde rosarum recentium eandem quantitatem, quæ etiam rosæ iterum per alios dies septem maneant cum ipsa axungia, funde, vt prius, & cola, tunc adde succi rosarum recentium dimidiam quantitatem ponderis axungia, olei Amygdalarum dulcium partes sex; coquantur igni lento ad succi consumptionem, & reponatur Vnguentum.

Ad hoc Vnguentum parandum primo loco est animaduertendum, vbi legitur olei Amygdalarum dulcium partes sex, verius legendum esse partem sextam; alioqui enim potius representaret olei naturam, quam Vnguenti, & quod magis est, non responderet facultatibus, quibus paratur, & commendatur ab ipso Mesue prædictum Vnguentum, vt inferius videbimus.

Vnguentum Rosaceum absque oleo Amig. est parandum.

Secundo est animaduertendum hoc Vnguentum parari in officinis sine oleo Amygdalarum dulcium, quod si placeat medico, ipso

vii cum oleo prædicto parato, poterit vti di-
 tempore animaduertere, vt hoc oleū permis-
 ceant pharmacopolæ; sic enim non contrahet
 qualitatem alienam Vnguentum Rosaceum.
 Periculum est enim ne rancescat propter oleū
 Amygdalarum dulcium, cum hoc Vnguentū
 sit qualitate frigidum ad primum recessum.
 Id monstrat rosarum facultas, & succi earun-
 dem, licet, de succo Mesue affirmat calidū esse
 primo recessu; existimat enim per separationē
 à terrena substantia, facultatem calidam in hu-
 midam substantiam transire. Reuera tamē Ga-
 lenus lib. 3. de Simplicium medicamentorum
 facultatibus cap. 10. vbi verba facit de oleo
 Rosarum, & de succo rosarum, affirmat oleum
 inter calidum, & frigidum esse temperatum,
 Rosaceum vero frigidioris esse naturæ ipso
 oleo, & capite sequenti i i. scilicet, affirmat ro-
 faceum mediam optinere naturam inter oleū,
 & rosarum succum, id est, minus esse calidum
 oleo ipso, magis vero rosarum succo. Sed for-
 san Mesuem fefellit illud verbum Galeni,
 quod, scilicet, effectus succi rosarum sit calo-
 ris tepidi. Vnde existimauit ex Galeni senten-
 tia, succum rosarū prædictum esse facultate ca-
 lida. Cum igitur rosæ, & illarum succus frigi-
 da temperie consent, & materia axungia, nul-
 lam qualitatem impartiat Vnguento, certū
 est pollere in eo temperiem frigidam. Ex qui-
 bus constat basim in hoc Vnguento esse ipsas
 rosas, & illarum succum; materiam vero axun-
 giā. Et præterea, cum in ipsis rosis adsit tenui-
 tas substantiæ, non est, quod aliquid huic vn-
 gueto addatur, cū quo melius fiat illius actio;
 immo vero ex sentētia Galeni lib. citato adeo
 constant tenuitate substantiæ rosarum flores.

vt si multa simul olfactui occurrant, odorem spirantia, odor rosarum opprimat odorem reliquarum rerum odoratarum.

Vfus Vnguenti
Rosacei.

Ex his omnibus supradictis facile est intelligere, quibus affectibus medeatur hoc Vnguentum; si enim paretur citra oleum Amygdalarum, facultate habet refrigerandi, & roborandi, sed imbecillam digerendi; paratur enim hoc Vnguentum ex rosis completis; si vero paretur ex oleo etiam Amygdalino, iam magis in eo elucescit digerendi facultas; a Mesue tamen commendatur ad sedandum phlegmones, Erysipelata, herpetas, & ad corrigendam calidam cephalalgiam, & deniq. ventriculi, ac hepatis intemperiem calidam.

DE VNGVENTO ROSACEO SANTALATO.

SUB secunda differentia Vnguenti Rosacei continetur illud, quod vocatur Rosatum Santalatum, diuersum sane a ceroto santalino, de quo inferius; hoc magistraliter paratur hac ratione

Vnguentum Ro-
satum Santala-
tum Magistrale.

R Vnguenti Rosacei nuper explicati, ——— lib. j.
Santali albi, ——— } an. ʒvj. ʒij. g. v
Santali rubri, ——— }

Misce, & fiat Vnguentum.

Vfus Vng. Ros.
Santala.

Magis refrigerat, & roborat hoc Vnguentum, quam superius propositum; ac proinde commodissime eo vtuntur Medici in hepatis intemperie calida, & in dolore renum ex intemperie calida contracto, & in similibus affectibus.

DE VNGVENTO ÆGY- PTIACO.

ETSI Mesue, & alii varias adferat huius Vnguenti descriptiones; ad illud tamen parandum

De Vnguentis.

345

dum desumimus descriptionem ex Guidone, qui ipsum tradit lib. 7. doctrina prima cap. de mundificantibus in hunc modum;

Vng. Aegyptia
cum Guidonis.

Rx Viridis æris, ————— ℥. j.
Aluminis rochæ, ————— ℥. β.
Aceti acerrimi, ————— ℥. vj.
Mellis, ————— lib. j.

Coquantur igni lento ad consistentiam mellis liquidioris, & vsui seruetur Vnguentum.

Viride æs Oleo
teritur.

Paratur hoc Vnguentum per coctionem duplici causa. Prima est minus præcipua, & est, vt consistentiam adquirat; secunda, & non contemnenda est, vt mitius euadat hoc Vnguentum; inest enim in Viridi ære acrimonia valde maligna, a qua fugiendum est, ne in pericula varia incidamus. Hinc dum prædictum medicamentum in polinem reducunt pharmacopola, nisi affundant aliquot olei guttas, maximum est suffocationis periculum; neque mirum profecto, cum ex ære fiat, & æs sit metallum venenosum, adeo, vt quæcunque medicamenta, quæ parantur in vasis æneis, semper sapiant naturam illius metalli, licet, per breuissimum tempus in eo vase detineantur medicameta. Hinc si per noctem reponatur aqua in vase æneo, maximum contrahit saporem illius vasis; ac proinde oportet fugere vasa prædicta, nisi quando postularit affectus, vt parentur aliqua medicamenta in vasis æneis, qualia sunt ocularia, quæ sic parata, facultatem habent incidendi, & tergendii.

Sed vt ad institutum reuertamur, licet, ergo Vnguentum superius propositum media coctione paratur; paratur tamen aliquando crudum. Hinc Galenus lib. de compositione secundum

dam locos varia ex iisdem medicamentis parabat vnguēta, variis tincta, & distincta, coloribus, vt melinum, viride, fuscum, & alia, quæ coctione, & cruditate, & nisi fallimur, copia, & inopia Olei distinguuntur. Sed hoc nostrum Vnguentum crudum, vt diximus, aliquando paratur, aucta etiam viridis æris quantitate, vt in gangranis, in quibus fortissima medicamenta sunt adhibenda. Coctum tamen Vnguentum

Vsus vnguenti
AEgyptiaci.

Ægyptiacum explicatum, iisdem gangranis prodest, & præter id, eo vtuntur Chirurghi frequentissime in vlceribus cacoethibus; inducit enim scaram, incidit, ac attenuat, & tergit carnem demortuam, & reliqua excrementa, tum præterea optimum est hoc vnguentum in vlceribus pudendorum, ad collyria paranda, & lotiones conficiendas.

DE VNGVENTO BASILICONIS.

Variæ sunt descriptiones a variis doctoribus traditæ huius Vnguenti; sed magistraliter paratur a nobis hæc ratione;

Vnguētum Basilicō Magistrale.

R Sepi vaccini,	_____	} añā. ̄. vj.
Ceræ,	_____	
Rasinæ,	_____	
Olei,	_____	} añā. ̄. iij.
Terebinthinæ,	_____	
Colophonix,	_____	
Picis naualis,	_____	̄. ij.

Liquefiant omnia præter Rasinam; & cum refrigerari cæperint, addatur Rasinæ; & agitetur baculo, vt citrinum Vnguentum euadat, & serua.

Hoc

De Vnguentis.

347

Vfus Vnguenti
Basiliconis.

Hoc Vnguentum facultatem habet tergen-
di, & exiccandi, & ex consequenti efficiendi
vniõnem in vlceribus sublatis, scilicet, impe-
dimentis. Hinc eo vtũtur chirurgi in buboni-
bus; dum enim apposita sunt ellychnia appo-
nunt hoc Vnguentum ex tensum supra pannũ
lineum, in quibus præter facultates prædictas
valet reliquias induratas emollire, præter id,
prodest hoc Vnguentum in pernionibus sup-
puratis, & apertis, & in aliis capitis, & aliarum
partium vlceribus.

DE VNGVENTO MEDIÆ CONFECTIIONIS.

HOC Vnguentum magistraliter sic paratur;

Vnguētum me-
diæ cōfectionis
magistrale.

Rx	Cerae citrinæ, —————	} añã. ʒ. vj
	Olci, —————	
	Terbinthinæ, —————	

Liquentur, & coagulentur, tunc adde extra
ignem per interualla,

Aceti albi, ————— ʒ. iij

Fiat Vnguentum.

Vfus Vnguenti
mediæ confe-
ctionis.

Hoc Vnguento facillissime vtuntur chirur-
gi in quocunque simplici vulnere, ad modice
tergendum, & exiccandum; hinc licet leuius
sit facultate Vnguento Basiliconis, fere tamen
ad id eo vtuntur.

DE VNGVENTO NIGRO SARRACENI.

HOC etiam Vnguentum magistraliter pa-
ratur hac ratione;

Vnguentum ni-
grum Sarrace-
nicum.

Rx	Lithargyrii, —————	} añã. ʒ. vj
	Rasinæ, —————	

Viri-

Viridis æris, ————— ℥.ij.
 Cera, ————— ℥.iiij.
 Olei, ————— lib.j. β.

Rasina, Lithargyrium, & Viride æs omnia
 in polinem redacta, cum oleo misceatur, & ex
 ponantur igni, & coquantur ad consistentiam
 Vnguēti, tunc addita cera & liquefacta extra
 hantur ab igne, & coagulentur; quibus adde,
 Saponis mollis, ————— ℥.ij.
 Fiat Vnguentum.

Ratio conficiē-
 di.

In hoc Vnguento parando ignorabant ple-
 rique Pharmacopolæ rectū modum conficien-
 di: putabant enim, vt in omnibus aliis Vnguē-
 parandis, Rasinam esse permiscendam in poli-
 nem redactam extra ignem, dum reliqua coa-
 gulata sunt. Sarraceni tamen illud componūt
 iniciendo à principio coctionis Rasinam cum
 reliquis medicamentis, exceptis cera, & Sapo-
 ne, quæ, licet, in primis feruoribus in grumos
 conuertantur, progressu tamē coctionis lique-
 funt non aliter, atq. Lithargyrium; & cū iam
 coctum est, imponitur cera, & postremo Sapo.

Vfus vnguēti
 nigri Sarraceni

Habet hoc Vnguentum insignem facultatē
 attrahendi, extergendi, & expurgandi excre-
 mēta, & vulnera exiccandi. Hinc in capitis vul-
 neribus optimū est, præsertim dum prædi-
 cta vulnera cranium attingunt; sed ne partes
 carnosæ vulneris inflammentur nimio huius
 Vnguēti calore, solent Chirurghi circumpo-
 nere ad vulneris labra album Vnguentum
 Sarracenicum, mox explicandum. Sed hoc ni-
 grum cum constet tot medicamentis exiccanti-
 bus validis, valet ad summū exiccare, præser-
 tim cum per coctionem multa acrimoniæ pars
 ex Viridi ære deperdatur, & ingens siccitas ad-
 quiratur. Nam sunt multa medicamenta vt
 con-

constat ex Galeno, quæ per coctionem acrimo-
niam deperdunt, alia quæ acrimoniam adqui-
runt, vt contingit in calcitide, chalcanto, lapi-
dibus variis, & similibus.

DE VNGVENTO

Resumptiuo.

PARatur ex Guidone hoc Vnguentum hæc
ratione;

Vnguentum re-
sumptiuū Gui-
donis.

R Butyri recentis, _____ ʒ. vij.

Olei Violarum, _____ ʒ. iij.

Axungia gallinæ, _____

Axungia anatis, _____

Axungia ansetis, _____

Medullæ cruris bouis, _____

} añã. ʒ. ʒ.

Liquefiant in duplici vase, & deinde coagulê-
tur.

Hoc medicamētum potius debuerat con-
numerari inter linimenta, quam Vnguenta;
quoniam liquidiorē obtinet consistentiam
ipsis Vnguentis. Quoniam tamen nullæ lini-
mentorum differentiæ seruantur in officinis,
complectimur hoc medicamentum, vt & simi-
lia alia sub Vnguentis.

Vfus Vnguen-
ti resumptiuī.

Optimum est hoc Vnguentum ad corrigē-
dam siccam intemperiem, & calidam aliquan-
tulum; est enim per excessum humidum, & fri-
gidum, non tamen adeo est frigidum, & humi-
dum. Hinc valet ad motus conuulsiuos cōtra-
ctos in febribus ardentibus, ad macie laboran-
tes, ad hecticos, & ad alios consumptos.

DE VNGVENTO CI-

TRINO.

Celebre est illud Vnguentum, quod citri-
num vocat Nicolaus, quod rarissime para-

Gg tur

De Vnguentis.

tur propter penuriam quam plurimorum simplicium medicamentorū; sed in officinis communiter seruatur hoc aliud sub magistrali ratione, quod sic habet;

Vnguentum Citrinum vsuale.

R Axungia porci albissimæ, & recētis, — lib. ij:
Cerussæ albissimæ, & tenuissime cribro
transfusæ, ————— ℥. vj:

Acetositatis citri tantam quantitatem, quanta commode potest de quoqui in prædicta axungia,

Camphoræ, ————— ℥. β.

Fiat Vnguentum.

Modus conficiēdi is est; coquitur medulla acetositatis citri cum prædicta axungia adiectis tribus, aut quatuor vnciis aquæ rosaceæ, lento igne per spatium dimidiæ horæ; nam si decoquantur ad consumptionem humiditatis aqueæ, nigrum colorem, aut liuidum accipiet axungia; tunc adde cerussam, & baculo obtime permisceatur; deinde colentur omnia, & exprimantur, & iniiciantur in mortarium marmoreū; & pistillo lapideo, aut ligneo agitentur ad coagulationem.

Multi sunt, qui alia addunt, nec extra rem; qualia sunt illa, quæ habent facultatem extergendi; dummodo non valeant defecare albedinem in axungia existentem. Alii ceram albam addunt; sed sine cera, si axungia sit optima, remanet consistentia Vnguenti.

Vsus Vnguenti Citrini.

Hoc Vnguentum optimum est, & frequentissimum ad emendanda vitia faciei ex causa externa, vel interna enata, hinc maculas à sole contractas tergere valet, sed multo efficacius illud à Nicolao traditum.

DE

De Vnguentis.

351

DE VNGVENTO DE

ARTHANITA.

EX succo de Arthanita, idest, ex succo radicū Cyclaminis Dioscoridis, quæ planta ex Insula Baleari ad nos adfertur; paratur à Mesue Vnguentum vocatum de Arthanita magnum, hac ratione;

Vnguentum de
Arthanitha Me
suc.

R Succi Arthanitæ, -----	lib. ii. j.
Succi Cucumeris Asinini, -----	lib. j.
Olei Irini, -----	lib. ij.
Butyri Vaccini, -----	lib. j.
Medullæ Colocynthidis, -----	ʒ. ii. j.
Polypodii quercini, -----	ʒ. vj.
Euphorbii, -----	ʒ. ʒ.

Contundantur Colocynthis, Polypodium, & Euphorbium; & in succis, & Oleagineis substantiis infundantur in vas vitreum orificiū angustū, per dies octo; deinde semel feruefiat; colentur; & exprimantur, colaturæ adde;

Sagapeni, -----	aur. v.
Myrrhæ optimæ, -----	aur. ij.

Dissolua tur primo Sagapenum in aceto, & Myrrha in puluerem reducatur, quæ duo adduntur, vt diximus colaturæ; & simul coquantur ad humoris consumptionem bacillo semper mouendo, tunc adde;

Ceræ, -----	ʒ. v.
Fellis Vaccini, -----	aur. v.

Extrahantur ab inge post liquefactionem ceræ, & dimittantur vsq. dum frigescat. Tunc adde in puluerem redacta, quæ sequuntur,

Scamonii, -----	} aur. v.
Aloes, -----	
Mezereon, -----	
Colocynthidis, -----	
Turbith, -----	

Gg 2 Eu:

De Vnguentis.

Euphorbii,	}	añā. aur. ij.
Piperis longi,		
Zingiberis,		
Chamomillæ,		
Salis gemmæ,		aur. iij.

Apte omnia misceantur; & fiat Vnguentum.

Ad Vnguentum parandum, omnia medicamenta prædicta, quæ postremo iniiciuntur, sunt per cribum sericum transmittenda, ut possit illorum facultas ad partes internas penetrare.

Vsus Vnguenti
ei Arthanithæ.

Vsus huius Vnguenti frequentissimus est apud medicos, dum reliqua non profunt in hydrope affectis, præcipue, in hydropis specie, vocata Ascite. Habet enim facultatem appositum supra abdomen purgandi aquas, & serosum humorem.

DE VNGVENTO ALBO
SARRACENI.

Variæ extant huius Vnguenti descriptiones; sed hæc, ut optima, est laudanda, quæ accepta fuit ab ipso inuentore; & sic habet;

Vnguentum al-
bum Agareni
vsuale.

R Lithargyrii,	}	añā. ʒ. iij.
Cerussæ,		
Olei Rosarum,		lib. j.
Aceti Rosarum,	}	añā. ʒ. ij.
Aquæ Rosarum,		
Albumina ouorum,		nu. ij.
Seui Caprini,		ʒ. ij.
Mastiches albæ,		ʒ. β.
Seminis cucurbitæ,		ʒ. iij.
Camphoræ,		gra. vj.

Modus confi-
ciendi.

Paratur in hunc modum; semen Cucurbitæ in lapideo martario optime teritur, deinde im-

imponuntur Lithargyrium, & cerussa, mōx oleum, in quo seuum caprinum prius dilutū sit, acetum, & aqua Rosarum sensim per interualla adduntur semper baculo agitando. Paratur Vnguentum ad eundem modum, quo diximus parari Vnguentum ex Lithargyrio crudum, addendo, cum iam omnia permixta sunt, albumina ouorum, Mastichem, & ultimo Cāphoram in pollinem redactam. Quæ, licet, suspecta sit, & vt diximus in superioribus, ex omnium sententia, ab omnibus medicamentis amoueatūr, nihilominus in hoc Vnguentum à Sarracenicis iniicitur ad penetratiōnem.

Vfus Vnguenti albi Sartace-
ni.

Optimum est hoc Vnguentum ad repellēdum, & refrigerandum, proinde eo commodissime vtuntur chirurgi in vulneribus, partibus circumstantibus appposito.

DE VNGVENTO

APII.

Magistraliter hoc Vnguentum paratur hac ratione;

Vnguentum de Apio Magistrale.

R	Mellis, _____	} añā. lib. j.
	Succi Apii depurati, _____	
	Polentæ, id est, farinæ volatilis, _____	} añā. 3. vj.
	Terebinthinæ, _____	

Coquatur Mel cū succo ad illius consumptionem; postea addantur Terebinthina, & farina, & fiet Vnguentum molle.

Licet in omnibus officinis sub magistrali ratione circumferatur descriptio huius Vnguenti; reuera tamen propria est Guidonis de mundificatiuis medicamentis prima doctrina lib. 7. differt tamē descriptio Guidonis

De Vnguentis.

à superiori; quoniam Guido habet esse accipiendam libram j. β . Mellis, reliquorum vero quantitatem propositam.

Vfus Vnguenti de Apio.

Optimum est hoc Vnguentum ad extergenda excrementa bubonum, de recenti ruptorū, & apertorum; & ita eo vtuntur chirurgi commodissime primis diebus cum ellychniis, quę apponuntur parti internę bubonis. Ex hoc sequitur potius hoc medicamentum habere formam linimenti, quam Vnguenti. Nam quę apponuntur cum ellychniis partibus internis, liquidiorē consistentiam debent habere quam ipsamet Vnguenta.

DE VNGVENTO DE
Minio, siue Exiccatio.

ET si à Petro de Argilata paretur Vnguentum sub hoc nomine ex solo Minio, oleo Rosaceo, vel communi, optimum sane vlceribus antiquis exiccandis; hac tamen tempestate, in hac nostra Valentina ciuitate, paratur Vnguentum exiccatiuum, siue de Minio, hac ratione;

Vnguentum de Minio Magistrale.

R Olei,	_____	℥.vj.
Alquenę,	_____	℥.β.
Picis naualis,	_____	℥.j.
Picis Gręcę, id est Colophonię,	_____	℥.j.β.
Ceruffę,	_____	} ℥.iiij.
Lithargyrii,	_____	
Minii,	_____	
Cerę albę,	_____	℥.j.β.

Fiat Vnguentum liquatis cum oleo, cera, picę Gręca, & nauali, addēdo reliqua extra ignē in pollinem redacta, & baculo agitando ad refrigerationem, & Vnguenti consistentiam.

Opti-

Vfus Vnguenti de Minio.

Optimum sane est hoc Vnguentum ad Vlcera exiccanda, dum leuiora medicamenta nō profunt; qualia sunt Vnguentum album Rhasis, & Pompholygos. Et præter id modicam etiam habet extergendi excrementa facultatē.

DE VNGVENTO POMORVM.

Magistraliter paratur hoc Vnguentum, hac ratione;

Vnguētum Pomorum Magistrale.

R Axungia Porcina recētis albissimæ, —	lib. vj.
Pomorum redolentiū minutatim incissorum, —————	nu. xviiij.
Aquæ Rosacæ, —————	ʒ. vj.
Belzuini optimi, —————	} añā. ʒ. iij.
Styracis calamitæ, —————	
Caryophyllorum, —————	ʒ. j.

Fiat Vnguentum in vase terreo optime vitreato, ad humoris consumptionem.

Quoniam varia sunt magnitudine Poma redolētia, quædā, scilicet, magna, alia parua, alia mediocria, proinde satius multo est, & perfectius tantam quantitatem Pomorum minutatim incissorum iniicere, quam inspexerimus commode posse spargi in quantitate superius tradita axungia liquefactæ.

Vfus Vnguenti Pomorum.

Pauci sunt vsus huius Vnguenti; mulieres tamen eo vtuntur ad faciem dealbandam, & illius vitia emendanda; est enim præstantius hoc Vnguentum in vsu quotidiano illo superius tradito, Citrino vocato. Habet enim fragantissimum odorem. Præter id commodissime possumus eo vti, ad emēdanda vitia labiorum, & narium, ex aëre contracta.

De Vnguentis.

DE VNGVENTO EX

Pulvere Tutia.

Magistraliter paratur hoc Vnguentum hac ratione;

Vnguentum Tutia. **R** Tutia optima preparata, ————— ʒ. j. β.
 Vnguenti Rosacei, ————— }
 Vnguenti Pomorum, ————— } añ. ʒ. vj.

Vfus Vnguenti Tutia.

Misceantur omnia probe, & fiat Vnguentum.
 Hoc Vnguentum optimum est ad oculorū inflammationes, præsertim dum horrent multi, & præcipue pueri, Collyriorum vsum: habet enim facultatē modice diggerēdi, & repellēdi.

DE VNGVENTO

Apostolorum.

Ab Auicena lib. 5. summa prima tractatu i r. ex Antidotario desumitur huius Vnguenti descriptio, quæ sic habet;

Vnguentum Apostolorum Auicena. **R** Terebinthina, ————— }
 Cera albæ, ————— } añ. ʒ. xiiij.
 Rafina, ————— }
 Opopanacis, ————— } añ. ʒ. ij.
 Floris aris, ————— }
 Aristologia longæ, ————— } añ. ʒ. vj.
 Thuris masculi, ————— }
 Ammoniæ, ————— } ʒ. xiiij.
 Galbani, ————— }
 Myrrhæ, ————— } añ. ʒ. iiij.
 Bdellii, ————— } ʒ. vj.
 Lichargyrii, ————— } ʒ. viiij.

Conficiendi ratio.

Infundantur Gummi in aceto, coquantur fere ad acetū consumptionem; tunc in aliud

vas

vas iniiciantur lib. ij. olei, quod modice co-
quatur cum Lithargyrio; tunc adde Terebin-
thinam, & ceram; &, cum refrigerata fuerint,
addantur eis gummi modo prædicto dissolu-
ta; sic enim optima fiet mixtio. Terebinthina
namq. optime reliqua excipit: Tandem adde
reliqua medicamenta simplicia in pollinem
reducta.

Flos æris:

Ad hoc Vnguentum parandum loco floris
æris accipimus nostra tempestate Viride æs;
cum reuera flos æris ex Dioscoride sint grana
minutissima, quæ eleuantur ex ære liquefacto
in fornacibus inspersa aqua.

Vfus Vnguen-
Apostolorum.

Habet facultatem hoc Vnguentum, & vali-
dam in scindendi, & tergendis excrementa in
vulneribus existentia, & eadem extrahendi, tū
etiam, & exiccandi humiditates. Hinc vsus fre-
quentissimus huius Vnguenti est in vulneribus
existentibus in partibus non optime ventilla-
tis, id est, in vulneribus, quæ sunt in vtero, in pu-
dendo, & similibus partibus laborantibus, ca-
coethibus vulneribus. Vnde semper habet for-
mam linimenti, licet, Vnguentum appelletur;
quoniam apponitur in partibus cauis cum
ellyphniis.

DE VNGVENTO DE
ALTHEA.

EX Nicolao Salernitano paratur hoc Vn-
guentum, quod sic habet;

Vnguentum
Dialthea Ni-
colai.

R Radicum Altheæ, ————— lib. ij.
Seminis Lini, ————— }
Seminis Fœnugræci, ————— } añ. lib. j.
Scillæ, ————— }
℥. vj.

Con-

De Vnguentis.

Contundantur, & infundantur in libr. viij. aquæ per tres dies; quarto die coquantur, donec crassitiem accipiant; tunc iniiciantur intra saccum lineum, & vehemèter exprimantur; donec Mucilagine exeat; tunc

R Prædictarum Mucilaginum, ————— lib. ij.
Olei, ————— lib. iiij.

Coquantur ad consumptionem Mucilagini; cola: cui adde,

Ceræ albæ, ————— lib. j.

Terebinthinæ, ————— }
Galbani, ————— } ʒ. ij.

Gummi hederæ, ————— }
Colophonix, ————— }
Resinæ, ————— } añ. ʒ. vj.

Modus conficiendi.

Galbanum aceto dissoluatur, & cum fere ad consumptionem aceti deueniet, permisceatur cum eo sensim, & paulatim, Cera, Terebinthina, & Colophonia prius in alio vase cum supra dicto oleo liquata, & ad formam vnguenti reducta; ultimo addantur gummi hederæ, & Resinam in puluerem reducta.

Hoc Vnguentum sic paratum vocatur Vnguentum Dialthea compositum, quod intelligendum est, vbi duæ differentiæ huius Vnguenti parantur, vt contingit in hac ciuitate Valentix. Nam in aliis ciuitatibus, & regionibus tantum paratur hoc Vnguentum sub vnica differentia, idest, sub descriptione proposita: vbi simpliciter Vnguentum ex Althea vocatur. Simplex vero Vnguentum ex Althea, cuius mentionem fecimus, sic paratur;

Vnguentum
Dialthea simplex.

R Olei ex Althea, idest, illius, in quo fuerant absumptæ Mucilagine, ————— lib. ij.
Ceræ albæ, ————— ʒ. vj.

Li-

Liquentur in vase terreo; coagulentur: & erit Vnguentum ex Althea simplex.

Mucilagines
qua ratione pa-
randæ sint.

Cum consilium nostrum, institutumque sit omnes è medio tollere difficultates, quæ scilicet in compositionibus possunt offerre, ipsamque veritatem, in obscuro sæpe latentem, eruere, vt, & antea, & nunc conati sumus, nec, in eo labore quantum profecerimus adhuc pœniteat, decreuimus, nihil, quod ad eas, quas mucilagines appellamus, intactum relinquere, & nonnullas dubitandi occasiones, tanquam obstacula, & impediméta dimouere. Videmus hoc in loco Nicolaum à communi, vsitataque methodo, & regula, quam Syluius, & alii auctores accurate, & studiose secuntur, qui ad tres radicum, aut seminum vncias addunt vnâ aquæ librâ, discessisse. Nam ad quatuor libras radicum, & seminum, & mediam Scillæ libram, septem aquæ libras adhibendas censet, cum plane admissurus esset decem, & septem cum dimidia. Et quamquam monet ad extrahendas Mucilagines vtendum esse aqua calida, est tamen difficillimum, nec vlla ratione fieri potest, vt aqua superius commemorata, commisceatur, quod Mucilagines tam spissæ, crassæque sint, vt illâ facile respuant. Atque ita quotidie experiuntur, qui illam aquam infundunt, eandem aquam propter tenuitatem, & calorem facile per saccum effluere solam. Huc etiam accedit, quod nequaquam certam adfert aquæ calidæ quantitatem, sed illam arbitrari cuiusque relinquit. Sic fiet, vt vnus tres, alius quatuor, alii plures, aut pauciores aquæ libras, aut quot visæ fuerint, accipiant. Nos publicis rationibus consulentes, vt omnem errandi occasionem, & causam tollamus, statuimus singulis radicum, & se-

De Vnguentis.

& feminum libris adhibendas esse quatuor aquæ; & egregie coquantur, donec Mucilago densa, ac maxime spissa reddatur. Quod si quis conficere Mucilaginem vellet ex aliquibus radicibus, aut feminibus tenuioris Mucilaginis, quales sunt radices Lili, & Enulæ, aut semen Alchechengi, is ad vnicam radicem, aut feminum libram tres aquæ libras admittat.

Dialtheæ vsus.

Hoc simplex Vnguentum leuem habet facultatem digerendi, & magis insignem emolliendi. Hinc in bubonibus, & aliis inflammationibus, in quibus opus est id efficere. Hoc vtuntur Medici, & Chyrurgi, dum non sufficiunt leuiora medicamenta.

Vnguentum tamen ex Althea compositum insignem habet facultatem digerendi; constat enim calidioribus medicamentis, vt Galbano, Terebinthina, &c. Proinde ipso vtuntur ad resoluendos humores, dum nec leuia, nec mediocria medicamenta profunt. Contingit tamen sæpissime hæc duo medicameta permisceri per se, aut cum aliis medicamentis ad vsus prædictos; & alios, vt ad ventris durities, vel existentes in musculis abdominis. Quibus non raro, additur Ammoniacum dissolutum cum aceto, dum vehementius medicamentum desideratur, aut durities existit in regione lienis.

DE VNGVENTO AGRIPPÆ
Regis.

AB eodem Nicolao paratur hoc Vnguentum hac ratione;

Vnguentum
Agrippæ Nicolai.

R Radicis Bryoniæ, ————— lib. ij.
Radicis Cucumeris Asinini, ————— lib. j.
Scillæ

De Vnguentis.

361

Scillæ, _____ lib. β.
Radiciſ Ireos, _____ ℥. iij.
Radiciſ Filiciſ, _____
Radiciſ Ebuli, _____ añā. } ℥. iij.
Radiciſ Tribuli marini, _____ }
Abluantur omnia prædicta, & contuſa infun-
dantur in,
Olei Antiqui, _____ lib. iiij.
Dimittantur per quatuor dies; deinde coquã-
tur ad humoris conſumptionē, cola: immiſce.
Ceræ albæ, _____ ℥. xv.
Liqueſiant; coagulentur; & habebis Vnguen-
tum.

Nicolaus iubet hoc oleum de Agrippa coqui vna cum radicibus, quouſque incipiant dimitti. Sed quanuis plerique vocem hanc, dimitti, pro ſuo ſenſu, interpretati ſint, tamen alius eſt omnino ſenſus Nicolai, quam iſti iudicarunt. Nam cum radices, herbæ, aut flores vna cum oleo coquuntur, dū magna humiditas ſuper eſt, multi vapores eleuantur, ſummumq. petunt: at ſenſim areſcente humiditate, vapores quoque ipſi ſubſidunt, quod indicat oleum iam penitus coqui, & ideo Nicolaus ſcripſit; uſque dum incipiant dimitti, quaſi diceret, uſque incipiant dimitti vapores, qui eleuantur ſuſum. Atq. hic verus eſt, & germanus Nicolai ſenſus.

Paſtinaca Marina Tribulum marinū ſupplet

Vſus Vnguen. Agrippæ.

Non eſt illud obliuioni tradendum in officinis deſiderari Tribulum marinum, cuius loco accipimus paſtinacam marinam aculeatam.

Hoc Vnguentum facultatem habet reſoluēdi, & digerendi tumores: ſed frequentiſſimus illius uſus eſt in bubonibus digerendis, tū etiā in ventris tumoribus, vt in hydrope foeliciter eo vtuntur medici permixto cum vtroq. Vnguento Dialthææ, aut altero tantum.

Hh

DE

De Vnguentis.

DE VNGVENTO COMITISSÆ.

Huius Vnguenti descriptionem adfert Gul-
ermus de Varignana tractatu 16. cap. 4.
de menstruorum retentione, & de vteri exicca-
tione, illius vero descriptio sic habet;

Vnguentū Co-
mitissæ Varig-
nana.

R Corticum medianorū Castanearū,
Corticum medianorum Glandium,
Corticum arboris Glandium,
Myrtillorum,
Caudæ Equinæ,
Gallarum,
Corticum fabarum,
Acinorum Vuarum,
Sorborum siccorum immaturorū,
Mespilorum immaturorum siccorum,
Foliorum Prunorum syluestrium,
Radicum Chelidoniæ,

} añ. ʒ. j. ʒ.

Contundantur, & coquantur in libris viij.
aquæ Plantaginis ad consumptionem medie-
tatis; exprimantur simplicia medicamenta, &
coletur decoctum; tunc adde

Olei Myrtillorum, ----- }
Olei Mastichini, ----- } añ. lib. j. ʒ.
Ceræ nouæ, ----- } ʒ. viij. ʒ.

Exponantur igni hæc tria ad ceræ liquatio-
nem; ab igne extrahantur, & refrigerentur, &
dum coagulata fuerint ad modum Vnguenti,
abluantur nouies cū decocto superius parato
semper innouando decoctum; vltima tamē lo-
tione, quantum fieri possit, separetur decoctū
à prædicto Vngueto. Nam aliter, si humiditas
non bene separetur, mucor vulgo, floridura, &
moho

De Vnguentis.

mo ho generatur in eo: tunc adde in polinem redacta, quæ secuntur.

Corticum medianorum castanearum,	} añã. ʒ. j.
Corticum medianorum Glandium,	
Corticum medianorum corticis Glandium	
arboris,	
Gallarum, ---	

Cineris ossium cruris bouis,	} añã. ʒ. ʒ.
Myrtilorum,	
Acinorum vuarum,	
Sorborum siccorum immaturorum,	
Trochiscorum de Carabe, ---	ʒ. ij.

Vfus Vnguenti comitilla.

Probe omnia misceantur, & fiat Vnguentum.

Hoc Vnguentum, si quod aliud, præstantissimum est ad fluxiones sistendas vteri, & alui, & ad morbos insitu, & connexu quando, scilicet, intestinum rectum, aut vterus deciderunt. Habet enim insignem facultatem roborandi, astringendi, & exiccandi partes laxas, & solutas, ac proinde commodissime eo vritur Medici in profluuiis muliebri rebeli, in diarrhæa contumaci, in deiectionibus hepaticis, & similibus affectibus.

DE VNGVENTO DE OB.

fructiuo, siue desopiliatio, vulgo del Almirante.

HOC Vnguentum magistraliter paratur hac ratione;

Vnguentu Desopiliatiu Magistrale.

R Radicis Bryoniae,	} añã. lib. j.
Radicis Cucumeris asinini,	
Radicis Ebuli,	} ʒ. ij.
Scilla,	
Radicis Yreos,	
Radicis Filicis,	ʒ. j. ʒ.

Hh 2 Succ

De Vnguentis.

Succi Sambuci, -----	} añā.	} ʒ. ʒ.
Succi Apii, -----		
Succi Petroselini, -----		
Succi Absinthii, -----	} añā. ʒ. j.	
Succi Menthæ, -----		
Vini, -----	} añā. q. l.	
Aceti, -----		
Olei, -----	lib. ij.	
Ceræ albæ, -----	ʒ. vj.	
Misce; & fiat Vnguentum, cui, post quam refri-		
geratum fuerit, adde		
Aquæ vitis, -----	ʒ. ij.	

Ratio conficiē-
di.

Modus vero parandi facilis est; contundū-
tur enim omnia simplicia medicamenta; asper-
guntur vino, & aceto, & addito oleo coquun-
tur ad consumptionē aqueæ humiditatis; tan-
dem, vt dictum est, permiscetur Aqua vitis.

Nonnulli tamen sunt, qui loco succi Men-
thæ, & Absinthii addūt ipsas plantas cōtussas;
nec extra rem: vtrumque enim fieri potest. Et
hæc duo medicamenta valent robur addere
partibus laborantibus obstructione.

DE VNGVENTO CON-
tra morbum Gallicum.

Communiter solet parari Vnguentum cō-
tra morbum Gallicum hac ratione;

Vnguentum pro
morbo Gallico
Vsuale.

R Axungię suillæ sine sale, -----	ʒ. viij.	
Argenti viui defœcati, -----	ʒ. iiij.	
Cineris sarmentorum, -----		
Lithargyri, -----	} añā.	} ʒ. j.
Ceruffæ, -----		
Mastiches, -----	ʒ. ʒ.	
Olei Laurini, -----	ʒ. ij.	
Theriacæ magnæ, -----	ʒ. ʒ.	
	Agita.	

Agitetur primo loco argentum viuum cū Axungia, post cuius extinctionem reliqua addantur, & fiat Vnguentum.

A multis tamen & probe, nulla comitante caterua, paratur hoc Vnguentum ex solo Mercurio & axungia vt

R Mercurii, ————— ℥. iij.
Axungie porcine sine sale, ————— ℥. viij.

Quæ sola axungia per se citra aliud medicamentum valet Hydrargyrum extinguere, & certe, ita paratum Vnguentum omnibus scopis respondet, quibus possunt quæcunquæ alia medicamēta respondere; nec opus est alexipharmacum theriacam magnam addere: nam vera ratio alexipharmaci pro argento viuo in eo tantum consistit, vt debita solum quantitas, nulla ratione excedens, huius Vnguenti partibus apponatur.

Illud tamen aduertendum est, quod si symptoma contingant ex vlu huius Vnguenti, veluti anxietates in ventriculo, optimum remedium esse, exhibere aliquas bracteas, vel aliquos panes auri, & argenti cū Melle subactos, ad formam confectionis.

DE VNGVENTO CONTRA SCABIEM.

Inter reliqua Vnguenta cōtra Scabiem illud est præstantissimum, quod ex radice Enulæ campanæ paratur hac ratione;

Vnguentum de
Enula Magi-
strale.

R Radicis Enulæ cāpanæ minutim incis-
sæ, & in aceto coctæ, ————— ℥. vj.

Contundatur optime, & cribetur cochleari per setaceum equinum, tunc adde

Axungie porcine sine sale, ————— ℥. vj.

Fiat Vnguentum.

De Vnguentis.

Sed à Mesue paratur aliud Vnguentum contra scabiem, quod sic habet;

Vnguentum
cōtra scabiem
Mesue:

R Axungia porcina, -----	℥.vj.
Olei Laurini, -----	} añā. ℥.ij.
Argenti viui, -----	
Cera, -----	
Thuris, -----	
Mastiches, -----	} añā. q. f.
Salis communis, -----	
Succi Plantaginis, -----	
Succi Fumiterræ, -----	
Fiat Vnguentum. Quod ad quid profit titulus declarat.	

DE VNGVENTO
AVREO.

Hoc Vnguentum à Mesue paratur hac ratione;

Vnguentū aureum
Mesue.

R Cera Citrina, -----	℥.vj.
Olei communis, -----	lib.ij.β.
Terebinthina, -----	℥.ij.
Resina, -----	} añā. ℥.j.β.
Colophonina, -----	
Thuris, -----	} añā. ℥.j.
Mastiches, -----	
Croci, -----	℥.j.
Fiat Vnguentum.	

Vfus Vnguenti
aurei.

Hoc Vnguentum optimum est ad vulnera curanda, excrementa tergendā, & humiditatem exiccandā.

DE VNGVENTO CON-
TRA TINEAM.

Hoc

HOC Vnguentum magistraliter sic paratur;

Vnguentum
contra tineam
Magistrale.

R Axungia porcina,	}	añ. ʒ. iij.
Butyri vaccini,		
Terebinthina,	}	añ. ʒ. iij.
Olei Laurini,		
Colophonia,	}	añ. ʒ. ij.
Picis naualis,		
Liquentur & coagulentur, quibus tunc adde;		
Pulueris seminis Iuniperi,	}	ʒ. ij.
Pulueris radice Ellebori albi,		
Pulueris viridis æris,		
Misce & fiat Vnguentum.		

DE VNGVENTO ARAGON.

A Nicolao Salernitano paratur hoc Vnguentum sic;

Vnguentum A-
ragon Nicolai.

R Roris marini,	}	añ. ʒ. iij. ʒ.
Maiorana,		
Radice Iari, id est, dracunculi,		
Serpylli,		
Ruta,		
Radice Cucumeris asinini,	}	añ. ʒ. viij.
Foliorum Lauri,		
Salvia,	}	añ. ʒ. iij.
Sabina,		
Conize maioris, id est, Pulicarie maioris,	}	añ. ʒ. viij.
Conize minoris, id est, Pulicarie minoris,		
Laureola,		
Radice Brionia,	}	añ. ʒ. vj.
Nepete, id est, Calamintha species,		
Foliorum Cucumeris asinini,	}	añ. ʒ. vj.

De Vnguentis.

Mastiches, -----	}	añā. ̄. vij.
Olibani, -----		
Licet in aliis habeant quædam exemplaria, sed male añā. ̄. vij.		
Pyrethri, -----	}	añā. ̄. j.
Euphorbii, -----		
Zingiberis, -----		
Piperis, -----		
Olei Moschelini, -----		̄. β.
Olei Petrolei, -----		̄. j.
Adipis Vrsini, -----	}	añā. ̄. iij.
Olei Laurini, -----		
Butyri, -----		̄. iij.
Olei communis, -----		lib. v.
Ceræ albæ, -----		lib. j. ̄. iij.
Fiat Vnguentum.		

Modus parandi hoc Vnguentum is est, omnes herbe & radices recentes optime contundantur, & irrorentur cum aliqua vini portione, & infundantur in oleū prædictū per dies septem, octauo die coquantur ad consumptionem humiditatis aquosæ, exprimantur fortiter; coletur oleum, cui addantur cera, & reliqua, quæ possunt liquefieri, extrahantur ab igne & coagulentur, & ultimo illis permisceantur reliqua, quæ supersunt in polinē redacta, qualia sunt, Piper, Pyrethrum, Euphorbium, & reliqua exicata medicamenta.

Vsus Vnguenti Aragon.

Hoc Vnguentum insignem habet facultatē calfaciendi, proinde eo vtūtur Medici in quibuscunque affectibus frigidis, præsertim in colico dolore, ex vitrea pituita, in renum & aliarum partium doloribus natis ab humore frigido, & lento, quem valet hoc Vnguentum inscindere ac attenuare, tū etiam in antiquis doloribus crurum, in arthritide, & similibus, dū crassus humor lentus, & frigidus est.

De Vnguentis.

369

DE VNGVENTO MARCIATON.

Ab eodem Nicolao paratur etiam hoc Vn-
guentum, quod sic habet;

Vnguentū Mar-
ciaton Nicolai.

R Ceræ albæ,	lib. ij.
Olei,	lib. viij.
Rorismarini,	} añā. 3. viij
Foliorum lauri,	
Rutæ,	} añā. 3. vij.
Foliorum Tamarisci,	
Esbrii, id est, Ebuli,	
Sabinæ,	
Balsamitæ,	
Lilifagi, id est, Saluiæ,	
Ocimi,	
Polii,	
Calaminthæ,	
Arthemisiæ	
Enulæ,	
Betonicæ,	
Brançæ Vrcinæ,	
Spargulæ, id est, Rubcæ minoris,	
Herbæ vëti, id est, Anemone cuiusuis speciei.	
Pimpinellæ,	
Agrimoniæ,	añā. } 3. iij. ʒ.
Abſinthii,	
Herbæ paralyſis, id est, Primulæ veris,	
Herbæ sanctę Mariæ,	
Cymarum Sambuci,	
Herbæ crassulæ,	
Mille folii,	
Semperniuæ,	
Chamædryos,	
Centaureæ.	

Fraga-

De Vnguentis.

Fragariæ,	}	añã. ̄. iij.
Quinque folii,		
Herbæ Tetrahit, idest, Orobi.		
Radiciſ Euifci, idest, Althæ.		
Cimarum Myrti,	}	añã. ̄. iij.
Fœnugręci,		
Butyri,	}	̄. j. ̄. ij.
Vrticæ,		
Herbæ Violaria,	}	añã. ̄. ̄.
Papaueris nigri,		
Mentha Sarracenicæ,		
Mentha Domestica,		
Lapathioli, idest, acetosa,		
Cardum celli, idest, Cardi sancti,		
Matris Sylua,		
Maturellæ, idest, Valeriana,		
Herbæ Moscharæ, idest, Iua Moscharæ,		
Alleluia, idest, Trifolii acetosi,		
Lingua Ceruina,		
Crispula, idest, Buphtalmi, vel oculi bouis,		
Camphorata, idest, Chamæ cyparissi Diof- coridis, vel Abrorani Fœminæ,		
Styracis calamita,		
Medulla Ceruina,		
Thuris,		
Adipis Vrsini,	}	añã. ̄. j.
Axungia Gallina,		
Mastiches,		
Olei Nardini,	}	̄. ij.

Quia tot herbæ, quæ huius Vnguenti compositionem ingrediuntur, raro simul omnes haberi possunt, quod ex diuersis locis adferri solent, proinde ne dum alia herbæ expectantur, vel inquiruntur, eas, quas habemus detrimentum aliquod sentiant, siue exiccantur, vel extabescant, vel vino infusa exta longa expectatione

tionem tandem corrumpantur, hunc nos conficiendi modum tutum satis, & ex arte obseruauimus. Herbas, quas simul habemus vino quidem per septem dies ex præcepto artis infundimus; hinc ex octo libris olei, quas tota Vnguenti compositio recipit, assumimus, quæ herbis, quas habemus ex proportione respondeat, ita ut si dimidiata herbarum omnium pars nobis sit, dimidiam etiam totius quantitatem olei assumamus. Et sic in reliquis ex proportione, ac huic olei parti herbas, quas tunc habemus in quoquimus, sicque hoc oleo seruato cum reliquarum herbarum copia fit, quod reliquum est olei, cum illis ex quoquimus semper ad portionem, atque ita cum iam omnes, licet, diuersis temporibus, oleo etiam per partes incoctæ sunt, commode sic huius Vnguenti compositionem comparamus.

Vfus Vnguenti
Marciaton.

Hoc Vnguentum aliquantulum habet facultatem anodinam, proinde valet dolores sedare, calidum tamen est per excessum, sed hoc valde superat calore Vnguentum Aragon explicatum; est enim Aragon magis calidum; quamuis enim constat Vnguentum Marciaton multis herbis calidis, ut Calamintha, Rorimarino, foliis Lauri, Ruta, & similibus, hæc tamen ab aliis frigidis, & ab aliis temperatis calore, vel ab humidis, vel à minus calidis retunduntur. Multa tamen sunt medicamenta quæ in anodinam facultatem conspirant; in reliquis maximam similitudinem habet cum Vnguento Aragon.

DE VNGVENTO

Populeone.

Nicolaus adfert descriptionem huius Vnguenti, quæ sic habet.

R. Ocu-

Vnguentum Po-
puleo Nicolai.

R Oculorum Populi, ————— lib. j. β.
 Foliorum Papaueris nigri, —————
 Foliorum Mandragoræ,
 Cymarum Rubi tenerrimarum,
 Foliorum Hyoscyami,
 Foliorum Solani,
 Vermicularis, ————— añā. } ʒ. iij.
 Lactucæ,
 Semperuiuæ,
 Personatæ, idest, Bardanæ,
 Violaria,
 Scatun celli, idest, Umbilici veneris, —————
 Axungia Porcina, ————— lib. ij.
 Vini odoriferi, ————— lib. j.
 Fiat Vnguentum.

Ratioparandi.

Modus autem parandi is est; contundan-
 tur optime Oculi Populi, & permisceantur cū
 Axungia, formentur Magdaleones, & dimittan-
 tur per duos dies; tertio die adde reliquas
 herbas contusas, quas optime permisce cum
 Oculis Populi, & Axungia; formentur iterum
 Magdaleones, & dimittantur per dies nouem,
 tunc coquatur lento igne, addito vino, ad hu-
 miditatis aqueæ consumptionē: coletur Axun-
 gia, exprimantur simplicia medicamenta for-
 titer, & vsui seruetur Vnguentum.

Hoc Vnguentum caute parandum est, &
 reponendum ante confectionem, tunc post
 illius constructionem, ne aliquam alienā qua-
 litatem contrahat, præcipue calorem, & empy-
 reuma ab igne, quod accipere potest Axungia,
 licet, fluida res sit: nec possunt obstare ratio-
 nes fucosæ in contrariū, cum experientia con-
 stet sæpissime redolere hoc Vnguentū empy-
 reuma ab illius confectione contractum.

Schedula ali-
quomodo possant
in maiori quati-
tate parari, qua
ab auctoribus
traduntur.

Explicandum nobis nunc est, quod superius
promissimus, nonnulla esse medicamenta,
quæ nequeunt parari in maiori, aut minori quã-
titate, quam in ea, sub qua descripta sunt ab au-
toribus; huius generis sunt Syrupus de Absin-
thio compositus Mesue, Vnguentum Popu-
leon præsens, & reliqua; quæ ea, quæ videntur
accipere, vt materiam, non sic illa recipiunt,
sed illa veniunt in compositionem, vt præ-
ter materiam, suam etiam tribuant composito
facultatem. Hinc in Syrupo de Absinthio com-
posito Mesue succus Cydoniorum, & vinum
odoriferum non sunt tantum materia coctio-
nis, sed etiam suam exhibent Syrupo facultatē,
& in hoc Vnguento præfenti, in quo quamuis
materia sit axungia, vinum tamen ingreditur
hanc compositionem, vt ipso medio possit fa-
cultas omnium plantarum propositarum in a-
xungia migrare; quod commune est omni sub-
stantiæ aquæ fluidæ. Est enim causa prohibens
adustionem rerum oleaginarum, & pinguiū.
Hinc ad quæcunque olea paranda per impres-
sionem ignis calore, est aliqua addenda humi-
ditas, ne inflamentur oleum & pinguiā, & præ-
ter id, facultas, quæ est in plantis, aut floribus
recentibus, veluti in aqueo subiecto diluta in
humiditate aquea, quæ eiusdem naturæ in sub-
stantia est: deinde facile migrat in substantiam
oleagineam, & per totam illius substantiã per-
meat: quod accidit in vnguento Pupoleone
dicto; ad quod parandum addit auctor in quã-
titate proposita lib. j. vini. Sed vinum præter
duo proposita habet aliud, tertium, quod, scili-
cet, suã comunicat facultatē ipsi Vnguento; tri-
buit enim vehiculum tot rebus frigidis, ingre-
dientibus Vnguentum hoc. In vino autem ex

De Vnguentis.

quatuor illis substantiis propria vini substantia vinosa dicta permiscetur cum ipsa axungia, absumpta aquea vini substantia, & excrementitia per coctionem. Ex hoc ergo existit fundamentum, quod contendimus explicare. Ad id vero intelligendum illud, tanquã verum principium est statuendum, omne quod patitur, habere terminum suæ passionis, ultra quem non possit amplius pati, dummodo eadem sit semper eius dispositio. Vnde quando ex plantis prædictis paratur Vnguentum, omnes plantæ, vt dictum est, exacte contunduntur, quæ (si recte à Nicolao traditum est hoc Vnguentum) exhibuerunt suam substantiam ipsi axungia, postquam fuit consumpta humiditas aquea, & excrementitia vini, quæ consumptio, vt terminus coctionis statuitur. Si igitur velimus cõficere hoc Vnguentum in dupla, aut tripla quantitate secundum proportionem, est etiam augenda vini quantitas, vt substantia vinosa, post Vnguenti confectioem, commode respondeat singulis Vnguenti portionibus: si vero augeatur, vt reuera fieri debet, offertur hoc incommodum, easdem plantas, eadem constantes substantia, eodem modo dispositas, per longius tempus, & ad consumptionem maioris quantitatis, decoqui duplicata, aut triplicata descriptione tradita, quam coctæ fuerant in descriptione simplici proposta: quod si vinum tantum iniiciatur in simpla portione, scilicet, quantitate lib. i. reliquis duplicatis, triplicatis, aut quadruplicatis, vrget hoc aliud incommodum, vinosam substantiam non respondere viribus in duplicata, aut triplicata quantitate reliquorum, quemadmodum respondebat in simpli-

ci descriptione facta. Quod verū esse facile docet fundamentum illud, prius iactum, scilicet vinum in hoc Vnguento parando non tantū prohibere inflammationem rei oleagineæ, vt axungia, nec tantum esse medium, vt facultas plantarum transeat in axungiam; sed præter id, vt dictum est, suam etiam exhibere facultatem in hoc Vnguento: secus res se haberet, si ad hoc Vnguētum conficiendū iniiceretur humiditas, quæ nullā accommodaret facultatē, sed tantum prohiberet axungia inflammationem, id esset medium ad trālmigrationem facultatis, qualis humiditas est aqua simplex, post cuius consumptionem in Vnguentis, vel oleis paradis omnis excluditur ab his illius facultas. Haud dissimilis ratio est in parando Syrupo de Absinthio cōposito, in quo si duplicētur, aut triplicētur Absinthiū, Rosæ, & Spica, duplicādus etiam erit succus Cydoniorū vna cū vino. Ex fundamento enim proposito non tātum in hoc Syrupo sunt cōstitionis materia, sed etiam rationem obrinent formæ & facultates rei, duplicatis vero, aut triplicatis succo, & vino; Absinthium, Rosæ, & Spica, vel crure decoquenda diutius quam in simplici descriptione; quod fieri nō potest, cum idem patiatur in duplicata descriptione, ac in simplici. Quantitas enim & moles medicamēti eadē se ratione habet ad actiones, nihil addit, aut detrahit illis; sed modus substatiæ, vel tenuis, vel mediocris, vel crassus, vel densus, vel eiusdem substatiæ diuersa dispositio; sic vero duplicata succi, & vini quātitate tantū decoquatur Absinthiū, Rosæ, & Spica ad cōsumptionē traditā in simplici Scheda, ad cōsumptionem scilicet, dimidię partis, videlicet, lib. i). §. hoc aliud in-

De Vnguentis.

commodum sequitur, quo tanta quantitas superest, excedens in proportione duplicata, aut triplicata, quantitatem mellis, quæ tradita fuit in simplici descriptione, vt simul cum Melle sint decoquendi liquores hi, tandiu, vt fere illorum facultas, & reliquorũ, vaporis instar, omnino euolet, & euanescat. Quod si imminuatur hi liquores ad duplicandã, vel triplicandã Schedulam penes illã partem, quã celsimus per coctiorrem esse absumentam, vrget hoc aliud incommodum, quod non respondet proportione vires, & facultates vini, & succi Cydoniorum quantitatibus reliquorum in duplicata, aut triplicata descriptione, quemadmodum constat in simplici respondere. Quod nititur sine dubio fundamẽto proposito, vinum, nimirũ, & succũ Cydoniorum præter quã quod in hoc Syrupo vices habeant materiæ, ingredi etiam propter suam ipsorum facultatem.

Vfus Vnguenti Populeonis.

Hoc Vnguentum habet facultatem insignem refrigerandi, immo Narcoticum est; omnia enim simplicia medicamenta populo excepta, habent facultatem refrigerandi; quamuis in nonnullis, vt in Mandragora, Hyosciamo, magis vigeat hæc facultas, quam in aliis; in populo vero controuersa facultas reperitur, calida, scilicet, & frigida; & calida facultas inseruit reliquis simul cum vino, vt vehiculum; constat enim ex Galeni sententia 7. simplicium, Leuce mixta quodammodo temperatura, ex aqua tepida, & terrena extenuata essentia conflare. Quamobrem & abstergentis facultatis est particeps, & licet, Galenus loco citato de Leuce, id est, de Populo alba verba faciat, nigra tamen Populus
fimi-

similem habet facultatem, & vegetiorem aliquanto Populo alba. Ad hoc Vnguentum parandum accipiuntur oculi ex Populo nigra; alba enim populus non oculos, sed veluti flocos inter flores emittit, ut cumque tamen sit, ingens odor reperitur in Populo nigra, veluti soporiferus, & inebrians cerebrum. Hinc cum hoc Vnguentum constet frigida facultate, & narcotica, primus, & præcipuus illius usus est, in febribus ardentibus, & phrenitide, ad conciliandum somnum quo tempore cum Opio, aceto dissoluto, aut citra opiū partibus temporalibus dictis, & naribus adhibetur. Nam per eam partem transeunt rami arteriæ magnæ, & Venæ Cavæ Satis insignes. Secundus usus huius Vnguenti est in hæmorrhoidibus ad mitigandum dolorem, quo tempore ipso vtuntur solo, vel permixto cum vitello oui, tertius usus huius Vnguenti est ad combustos, quo tempore ad sedandum dolorem, & ad medendum intemperiei calidæ, & empyreumati eo vtimur.

D E C E R A T I S.

Ceratorum forma & materia.

MÆC medicamenti formā duriorē habet cōsistentiā, quā Vnguenti nuper explicati; & molliorē, quam emplastri. Quandoque tamen hæc medicamenti forma vocatur Ceratū; quoniam ex oleo, & Cera tantum conficitur; licet, nō habeat explicatam consistentiā. Hinc Galenus cōsuevit sæpe refrigerās ab eo hecti-

eis propositū Ceratum vocare. Tertio Cerata vocantur, lintea vncta oleis, & Cera, vel aliis cum his: hinc Spadadrapum mox explicandū vocatur Ceratum. Materia Ceratorum per se nota est: ipsum enim nomē illam declarat, Ceram, scilicet, esse Ceratorum materiam.

DE CERATO REFRI- gerante Galeni.

EX tribus differentiis, aut quatuor Ceratorum, primo loco sese offert explicandum Ceratum refrigerans Galeni, quod imperiti Pharmacopolæ, immo fere omnes, quibus hæ resis semel cōtracta firmiter adhæret, ineptissime parant, & citra omnem mentem Galeni, quos fefellit locus Iohānis Mesue male ab ipsis intellectus in Antidotario, vbi adfert descriptionem huius Cerati; habet enim Mesue;

Ceratū refrige-
rans Mesue.

℞. Olei Rosacei omphancini, ℥. iiij. Cerae albæ, ℥. j. liquentur, & lauentur lauationibus pluribus. Hinc primo loco liquant hæc duo prædicta in calore sicco, cum tamen ex Galeni sententia, & vt debita seruetur facultas, liquanda sunt in balneo, id est, in calore humido; quam liquationē existimant ipsi non posse fieri. Preter id etiam, quoniā habet Mesues verbis propositis lauentur lauationibus pluribus, ipsi sæpe affundunt aquam, quam singulis vicibus eiiciunt, & ex consequenti nulla aquæ portio remanet in Cera, & oleo imbuta; quoniam, vt imbuatur aqua cū aliqua re oleaginea, sensim, paulatim, & imminima quantitate per intervalla est iniicienda. Galenus tamen desiderat, vt inferius dicimus, maximam aquæ frigidissimæ quantitatem ad hoc Ceratum parandum,

tan-

tantam, scilicet, quantam molliendo videamus
 recipere posse Ceratū. Sed his omiſſis ad Me-
 ſuem redeamus, qui verbis illis propoſitis nul-
 la ratione recessit à Galeni ſententia; conſue-
 uit enim Meſue, vt ex capite de lotione colligi
 poteſt, duobus modis medicamenta abluere
 aliquando per ſeparationem vel liquoris, vel
 alterius ſubſtantia, vt quando in animo eſt ſor-
 des extergere, aliquando tamen per indiuiſio-
 nem, quo vltimo modo ad Pillulas Alephan-
 ginas parandas poſtquam ſemel lauit Aloem
 cum aqua pluuiali, ipſam iterum abluit cum
 Aromatum decocto; ita etiā hoc Ceratum
 abluit Meſue pluribus lauationibus per indi-
 uiſionem; & ſic nequaquam à mente Galeni
 recessit.

Sed vt hæc exactius intelligantur, propria
 deſcriptio Galeni eſt proponēda, vt intelliga-
 mus, qua ratione debeat hoc Ceratum parari,
 ſic vero habet de eo verba faciens 9. cap. lib.
 10. Methodi circa mediam partē capitis. De-
 bebent autem ad id præparata eſſe Cera, quam
 optima, & elota; ſane optima fuerit, vel alba
 Pontica, vel quæ ex atticis fit fauis. Eſto autem
 & roſaceum, quod ex oleo fit à nonnullis vo-
 cato Omphancino, ab aliis crudo quodq; ci-
 tra ſalem fit confectum, maxime vero ad rem
 pertinebit, ſi & ipſum oleum tenuium pror-
 ſus ſit partium, cuiuſmodi Sabinum eſt. Cum
 vt i voles, ambo miſta liquantur in vaſe duplici
 factoque; liquato Cerato (cuiuſmodi, ſcilicet, e-
 rit, quod triplum, aut qua druplum ad Ceram
 roſaceum habet) poſtquam ipſum fuerit refri-
 geratum, miſceto ei paulatim in mortario tā-
 tum aquæ, quantum in ſe, dum cum ea molli-
 tur, accipere poſſit; expedit autem & Ceratū

Ceratū refri-
 gerans Galeni
 ex ipſomet tex-
 tu Galeni tran-
 ſcriptum.

ipsum prius admodum esse refrigeratum, atq; etiam, quæ huic miscebitur, aquam esse frigidissimam, abunde autem Ceratum refrigeratis; si cum modice coiuit totum vas, in quo continetur, in aquam frigidissimam dimittas. Quod si aceti quoque admodum tenuis, ac clari paululum adiacere velis utique magis adhuc tum refrigerans, tum humectans medicamentum efficies. Constat ergo ex his Galeni verbis in duplici vase, hoc est, in balneo mariæ esse illa duo liquida, & postquam fuerint refrigerata; miscebitur paulatim tantum aquæ, quantum in se recipere possint, & aqua sit frigidissima, qualis ex niue refrigerari solet; ultimo addetur acetum.

De facultatibus huius Cerati non est cur verba faciamus, cum de illis Galenus loco citato, & aliis, in quibus de eo verba facit, abunde pertractet.

DE CERATO SANTALATO.

Hoc Ceratum paratur ex Mesue sententia in Antidotario, cuius hæc est descriptio;

Ceratum Santalatum Mesue.

R Rosarum, _____	℥.xij.
Santali albi, _____	} añ. 3.vj.
Santali citrini, _____	
Santali rubri, _____	℥.x.
Boli Armeni, _____	℥.vij.
Spodii, _____	℥.iiij.
Camphoræ, _____	℥.ij.
Ceræ albæ, _____	℥.xxx.
Olei rosarum, _____	lib.j.

Lique-

Liquetur Cera cum Oleo, & cum coacta fuerint, reliqua in puluerem redacta permisceantur.

Vfus Cerati Scatolati.

Optimum est hoc Ceratum ad refrigerandum, & roborandum; sed præcipue ipsum hepar, & ita eo vtuntur Medici per se, vel cum oleo ex Portulaca, in deiectionibus hepaticis, biliosis, & quotiescunque hepar intemperie calida laborat. Tum etiam & intemperie calida renum, vt in Symptomate diabete dicto, quod statim sequitur intemperiem calidam.

DE CERATO EX TAPSIA.

Licet in officinis non seruetur Ceratum ex Tapsia, quoniam tamen à Medicis frequentissime describitur, idcirco de eo nonnulla præcipere decreuimus; sed primo loco trademus descriptionem, quæ frequentissime sic habet;

Ceratū de Tapsia Vsuale.

Rx Pulueris corticum radicis Tapsiæ recentis, _____

Ceræ, _____

Terebinthinæ, _____

Fiat Ceratum super alutam pro bregmate.

Sed obseruandum est à multis hoc Ceratū sub maiori quantitate Ceræ, ab aliis sub minori, quod idem accidit Tapsiæ, & Terebinthinæ, fieri. Sed ne metas transgrediantur, oportet animaduertere, Ceram in hoc Cerato vicem habere materiæ, radicem Tapsiæ basim esse, Terebinthinam vero addi, vt, dum bregmati admouetur hoc Ceratum, adhæreat. Nam sine qua

℥.ij.

℥.j. ℞.

℥.℞.

qua nulla ratione, aut difficulter adheret; sed sciendum est, quanto Cera in minori quantitate immisceatur, tanto præstantius Ceratū euadere; quātitas vero destinata est, quæ possit in se commode Tapsiam recipere; Terebinthinæ vero exigua sit portio, sub qua portione possit glutē tribuere. Non dubium tamen sub quantitatibus traditis cōmodissime posse parari Ceratū; nam si augeatur Tapsia, siccius euadet Ceratum ita, vt non adhereat: si vero augeatur Cera, vt perperam à multis fit, imbecillius existit Ceratum, & præterea superat admodum quantitas in parando Cerato ad formam prædictam Bregmatis.

Vfus Cerati de Tapsia.

Frequētissimus est vsus huius Cerati apud Medicos, dum reliqua peracta sunt, in vehemētissimis distillationibus ad exiccandum, ad arārahendum humorem efficientem distillationem; vnde vlcerat caput maxima acrimonia Tapsiæ.

DE CERATO SPADADRAP DICTO.

Magistraliter paratur hoc Ceratum hac ratione;

	Olei veteris, —————	lib. j.
Spadadrap Magistrale.	R Cerussæ, —————	℥.vj.
	Coquantur sensim Spatha semper mouendo ad Cerati crassitiem; tunc adde	
	Ceræ albæ, —————	℥.iiij.

Qua liquefacta immitte linteum longitudine vnus cubiti, deinde immitte linteum supra tabulam, a qua madefactam, & digitis perface, vt optime sit perpolitum ex vtraque illius parte, & sic ad vsum seruetur.

Vfus Spadadrap.

Vfus huius Cerati frequentissimus est in vlceribus antiquis, ad illa exiccanda.

DE EMPLA- STRIS.

VEMADMODVM in superioribus formam, & materiam proposuimus, sic etiam, dū agimus de Emplastris, primo loco docemus formam huius medicamenti duriores habere consistentiam reliquis omnibus, quæ exterius applicantur. Nam de Cataplasmatibus, quæ in ordine tractationis sequebantur cetera, nullam facimus mentionem, cum tantum sit nobis institutum agere de medicamentis reconditis in officinis Valentinis.

Emplastrorum
materia.

Materia Emplastrorum frequentissimè est illud omne, quod duram habet consistentiam, & liquabile est, vel quod per se, vel cum aliis simul medicamentis reliqua potest excipere. Huius generis sunt Cera, Pix, Colophonia, Scuum, Lithargyrium cum oleo dilutum; Minium, Cerussa, & similia his. Hinc sapissimè quamplurima Emplastra habent pro materia solam Cerussam, vt Emplastrum de geminis; multa solum Lithargyrium, vt Diachilon commune, siue album Rhasis dictum, multa Lithargyrium, Ceram, & reliqua simul, vt Diachilon Mesue, & similia his alia Emplastra. In summa ergo quodcūque vel per se, vel per aliud, dum liquetur, reliqua potest excipere medicamenta, ad duriores omnibus consistentiam ex his, quæ exterius applicantur, est Emplastrum materia.

DE

DE EMPLASTRO DIACHILONE Rhafis.

IN officinis Valentinis duæ differentiæ Diachilonis seruantur; altera vocatur sub nomine Diachilonis magni: altera vero circumferuntur sub nomine Diachilonis communis, siue Rhafis. Et posterior, de qua est sermo, sic paratur;

Diachilon commune, siue Rhafis.

R Mucilaginis seminis Fœnugræci, —————
 Mucilaginis seminis Lini, —————
 Mucilaginis radicis Althææ. —————
 Lithargyrii tenuissime triti, —————
 Olei antiqui clari, —————
 Fiat Emplastrum.

lib. j.

lib. j. ꝑ.

lib. iij.

Modus paradi.

Ad quod parandum, non nulli primo loco absumunt Mucilagine cum oleo; deinde addunt Lithargyrium, & coquunt illud ad Emplastri consistentiam; Alii dimidiam partem Mucilaginis absumunt cum oleo, aliam dimidiam partem cum Lithargyrio addunt; quæ tria simul percoquant ad Emplastri consistentiam. Alii tandem Mucilagine integre quantitate, oleum, & Lithargyrium simul, igni exponunt, & decoquunt illa, semper spatula agitando, ad Emplastri consistentiam. Ex quibus modis vltimus laudandus est; sic enim præseruatur Lithargyrium, ne aduratur, quod monstrat albedo Emplastri; album vero euadit, magis his duobus modis paratum, quam primo superiori proposito.

Vfus Diachilonis Rhafis.

Hoc Emplastrum temperatissimum facultate est; & ita vsum illius laudamus est in scirris, & aliis rebellibus tumoribus.

De Emplastris.

385

DE EMPLASTRO DE

Diachilonemagno.

EX Mesue paratur hoc Emplast. hac ratione.

Diachilon ma-
gnum Mesue.

R Lithargyrii triti, & cribo transmisi, — ʒ. xij.

Olei Irini, — }
Olei Chamæmelini, — añā. } ʒ. viij.

Olei Anethini, — }
Mucilaginis seminis Lini, — }
Mucilaginis fœnigræci, — }
Mucilaginis radicis Althææ, — }
Mucilaginis ficuum pinguium, — }
Mucilaginis Passularum, — añā. } ʒ. xij. ʒ.

Succi Ireos, — }
Succi Scillæ, — }
Oesypi humidæ, — }
Glutinis Alzanach, — }
Terebinthina, — } ʒ. iij.

Resinæ pini, — }
Cera Citrinæ, — } añā ʒ. ij.

Modus parati.

Fit Emplastrum hac ratione. Lithargyrium, Olea, Mucilagine, & succi simul coquantur ad Emplastri punctum; tunc adduntur oesypus humida, & glutine Alzanach, quibus liquatis imponuntur Terebinthina cocta & cera, ultimo Resina in pulverem redacta, cum refrigerari ceperit Emp.

Scillæ consideratio.

Etiam si actum à nobis non sit de Scilla tunc, cum iure agi potuit, nimirum, cum de Oximelle Scillitico disputarem, aliisque multis in locis, ageretur quidem in hoc, quandoquidem hoc Emplastrum ingreditur. Solet hæc ex Africa, & Insulis Balearibus tantæ adduci magnitudinis, ut iure miremur. Ea mirifice respondet omnibus circumstantiis, & descriptionibus, quæ à Mesue, aliisque gravissimis viris afferuntur. Sed cum veræ, & germanæ Scillæ neque facilis, neque magna sit copia, solemus uti minore Scilla, quæ est Pancration Dioscoridis, quod eadem, remissius tamen paulo, præstet, quæ

De Emplastris.

vera Scilla, vt Dioscorides in capite, quod de illa confecit ex instituto, docet. Hæc minor Scilla in Valentino Regno tam læta prouenit, vt eius sit in littoribus maris ingens copia. Sed quidam, quod ex animo dolendum est, nec sine lachrymis dici potest, alia planta vtuntur, quæ nihil habet cum vera Scilla commune. Ea est radix quædam bulbosa, Hemerocalis vocata. Hunc perniciosum errorem in vsum inuexerunt imperiti herbarum collectores. Id circo Pharmacopolas admonitos volumus, ne se falli sinant cum summo ipsorum dedecore, & pernicie generis humani, cum inter vtramque maximum discrimen sit cum ipsa specie, & figura, tum facultate.

Illud vero non est silentio inuoluendum, quod Theophrastus de vera Scilla scripsit, eam, videlicet, ter in anno florere. Quod certe nobis non videtur verisimile. Nam summam adhibuimus, & multam diligentiam, accuratamque animaduersionem in eo explorando; & tamẽ semel emittere flores, vt reliquas omnes plantas, vidimus. Quid vero Theophrastum mouerit, vt ea scriberet, non dum potuimus intelligere.

Acetum Scilliticum
cum Mesue.

Ex hac vera Scilla Mesue conficit nobile illud Acetum Scilliticum, de quo hoc in loco, cum in proprio agere nõ licuerit, tradita illius conficiendi ratione, pauca dicemus. Conficitur ergo hunc in modum; Scillæ laminas inter corticem, & cor medias, acu lignea filo confusas tãto interuallo, ne se cõtینگant, siccabis in vmbra dies quadraginta; postea conscisã cultro ligneo librã vnã dies quadraginta in aceti boni albi libris octo, in vasse vitrato, stricti orificii, bene obstructo; macerabis postea colabis; & cum

& cum opus fuerit, vteris. Ex hoc aceto paratur Oximel scilliticum, de quo egimus tractatu de Syrupis.

Glutē Alzanach
supplentia.

Ad hoc Emplastrum parandum officinæ Valentinx viscum, quo aues capiuntur, iniiciunt loco glutinis Alzanach: alii tamen Pharmacopolæ in variis aliis regionibus, loco glutinis prædicti, Gummi hederæ accipiunt; quibus fauēt quam plures auctores. Nam de hac re multi meminerunt; poterat tamen parari gluten prædictū facillimo negotio in locis maritimis, in quibus ad manum est, piscis, ex cuius cauda hoc gluten Alzanach est parandum.

Vfus Diachilōnis Magni.

Optimum est hoc Emplastrum ad emolliēdos, & digerendos tumores. Hinc ex eo cum Diachilone cōmuni siue Rhasis explicato sub quantitate ̄.vj. & ex ̄.j. gummi in Aceto dissoluti parantur Emplastrata vulgarissima cōtra glandulas appellata, quam mixtionem Valerini vocant Aguaxach.

Emplastrata cōtra glandulas.

DE EMPLASTRO

dia Palmæ.

EX Mesue etiam Antidotario paratur hoc Emplastrum hac ratione;

Emplastrū dia Palmæ Mesue.

- R** Olei veteris, ----- } añā. lib. iij.
- Lithargyrii, ----- }
- Axungia porcina, sine sale, ----- } lib. ij.
- Virrioli, id est, Chalcanti, ----- } ̄. iij.
- Fiat Emplastrum.

Ad hoc Emplastrū parandum prius cōburi- tur Vitriolū vsq; dum rubrū colorē accipiat;

Kk 2 dum

De Emplastris.

dum tamen conficitur hoc Emplastrum, omnia prædicta igni exposita, agitantur cum tribus ramis Palmarum, à quibus inditum fuit huic Emplastro nomen: Sed hoc idem Emplastrum vocat Galenus Diachalciteos, à quo illud desumpsit Mesues.

Vfus Diapalmæ Præstantissimum est hoc Emplastrum ad vlcera antiqua curanda, quorum humiditatem maxima vtilitate absumit, citra aliquam mordicationem; hinc ad vlcera prædicta ex ipso per se parantur Emplastra à Chirurgis.

DE EMPLASTRO STOMATICON CONFORTATIUM.

Magistraliter paratur hoc Emplastrum in hunc modum;

Emplastrum stomaticon confortatium.

R Absinthii,	}	añā. ʒ. ij.
Rosarum,		
Menthæ,		
Corticum citri,	}	añā. ʒ. xvj.
Anisi,		
Fœniculi,		
Ligni aloes,	}	añā. ʒ. xij.
Galangæ,		
Caryophyllorum,		
Spicæ nardi,		
Cinnamomi,	}	ʒ. ij.
Styracis Calamitæ,		
Zingiberis,		ʒ. j.
Mastiches,		ʒ. iij.
Thuris,		lib. iij.
Ladani depurati in vino,		lib. iij.
		Picis

De Emplastris.

389

Picis,

Ceræ,

Terebinthinæ,

Fiat Emplastrum.

añ. lib. ij.

Modus paradi.

Ad hoc Emplastrum parandum, exceptis liquabilibus, & Ladano, in pulverem subtilem rediguntur, & extra ignem liquabilibus permiscetur, ac denique formantur Magdaleones. Et licet variæ extant descriptiones huius Emplastri sub nomine citato, & sub nomine Emplastri pro stomacho, ut licet videre apud Nicolaos, & præcipue apud Nicolaum Præpositum; hæc sane descriptio inter reliquas respondet viribus, & facultatibus, quarum causa in usu est.

Vsus Emplastri stomachiconis.

Præcipuus tamen usus huius Emplastri est ad parandum illud Emplastrum super alutam, aut super pannum coccineum ad scuti formam pro stomacho, cuius altera pars acuminata ponitur in principio mucronate cartilaginis; due vero aliæ partes partem infernam amplectuntur, & simul totum Emplastrum ventriculi regionem. Vtuntur ergo Medici hoc Emplastro ad roborandum ventriculum, ad vomitum sistendum, & ad corrigendam frigidam illius intemperiem, ac proinde non tantum describunt hoc Emplastrum Medici per se, sed ex eo etiam parant Unguentum, quo tempore illud addunt in fine descriptionis loco Ceræ. Illud tamen est observandum difficile cum hoc Emplastro solo, & oleis, nulla adiecta Cerâ, posse parari unguenti formam, bene tamen citra cerâ parari linimenti consistentiam. Unde si animus sit Medico formam unguenti acquirere, oportet addat in fine descriptionis, Ceræ partem, & fiat Unguentum.

De Emplastris.

DE EMPLASTRO

Oxicroceo.

Huius Emplastri descriptionē desumimus
ex Nicolao Salernitano, quæ sic habet;

Emplastrum
Oxicroceum
Nicolai.

Rx Croci, —————
 Picis naualis, —————
 Colophonix, —————
 Ceræ, —————
 Terebinthinæ, —————
 Galbani, —————
 Ammoniacy, —————
 Myrrhæ, —————
 Thuris, —————
 Mastiches, —————
 Fiat Emplastrum.

añ. 3. iij.

añ. 3. j. 3. iij.

Modus confi-
ciendi.

Ad hoc Emplastrum parandum gummi in
aceto dissoluuntur; coquantur ad formā Em-
plastri, quæ pinguibus liquatis permiscetur
his vt inferius dicimus, reliquis in puluere re-
ductis: Crocus vero manibus permiscetur oleo
Laurino inunctis supra lapidem; tandem for-
mantur Magdaleones.

Gummi exacta
permiscendi ra-
tio in Vnguen-
tis & Empla-
stris.

Opportune quidem euenit, vt hoc in loco
ageremus de recta methodo, atq. regula mis-
cendi gummi in Emplastris, & vnguentis, ne
aliqui Pharmacopolæ turpiter labatur, vt cer-
te labatur in eorū permissione. Fit enim sæpe,
vt dū illa cū Emplastris, & vnguentis miscere
contédunt, separétur, ac disgregétur. Huius rei
culpam sustinet Pharmacopolarū quorundam
inseitia, aut exiguus vsus, & exercitatio in illis
permiscendis. At si nos audire voluerint, sceli-
cem in posterum exitū fortientur. Ergo oportet,

ret, vt gummi in vnguentis instar linimenti liquefcat; & mox refrigeret per se, vt cum vnguentis etiam frigidis misceantur; deinde vnguentum sensim est infundendum supra gummi. Atque ita facile coalescent, & miscebuntur; nec periculum erit, ne, alio singulis dilabentibus, segregentur omnia, & separentur.

Cur enim separentur, nec inter se, vt oportet, coalescant, causa est, quod calida misceantur.

Emplastrorum vero alia ratio est. Gummi enim sunt maxime coquenda omni pœne consumpta humiditate. Sic se multo arctius in Emplastris complectentur, & coalescent, quod spissa sint, dura, omnemq. humiditatem, qua possent diffluere, excludant. Quod si admittatur Terebinthina, erit illa quidem paulatim in gummi permiscenda, modo Emplastri formam præferat. Oportet etiam, vt Pharmacopola in hac Terebinthinæ decoctione, tempus ipsum anni diligenter attendat. Nam æstate erit vehementius coquenda, quam hyeme, & sensim eam permista, paulatim addetur Emplastrum, donec omnia egregie coierint. Atque hæc erit apertissima praxis, seruanda non modo in Emplastris, sed etiam in Vnguentis. Quod si Emplastrum non constet Terebinthina, & gummi caleant, frigeat Emplastrum, tum quidem omnia sensim immisso Emplastro in gummi, donec perfecte coaluerint, miscebuntur.

Vfus Emp. Oxi
crocii.

Emplastra ad
umbilicum pue
rorum.

Huius Emplastri vsus optimus est in dolore contracto ex aliqua contusione, in ossium fracturis, & dislocationibus. Parantur quoque ab obstetricibus Emplastra ad umbilicum puerorum ex hoc, & ex Emplastro contra rupturam, & ex Emplastro Gulielmi Seruitoris, & ex Propoli, bitumine, scilicet, in fauis reposito, simul permixtis.

De Emplastris.

DE EMPLASTRO GV-

lielmi Seruitoris.

Magistraliter hoc Emplastrum sic paratur;

Emplastru Gu-
lielmi Seruito-
ris.

R Picis natalis, _____ lib. iij.
 Cerae Citrinae, _____
 Resinae Pini, _____ ana. } lib. j. β
 Colophoniae, _____
 Terebinthinae, _____ lib. j.

Nasturtii, _____
 Baccarum Lauri, _____
 Sulphuris viui, _____
 Seminis Anisi, _____
 Absinthii, _____
 Pulegii, _____
 Croci, _____
 Mastiches, _____
 Thuris, _____
 Zingiberis, _____
 Caryophyllorum, _____
 Cinnamomi, _____ ana. ζ . iij.

Fiat Emplastrum, liquatis liquabilibus, & reliquis in puluerem subtilem redactis.

Vfus Emp. Gu-
lielmi Seruito-
ris.

Hoc Emplastrum optimum est in affectibus propositis in Emplastro Oxicroceo, & frequen-
tior est vsus huius, quam illius.

DE EMPLASTRO CON-

tra conuassationem.

Hoc Emplastrum magistraliter paratur hac
ratione;

Emplastru con-
tra conuassa-
tionem Magi-
strale.

R Cerae citrinae, _____ ζ . viij.
 Terebinthinae, _____
 Resinae, _____ ana. ζ . x.

Beto-

De Emplastris.

393

Betonicæ, -----	3.iiij.
Baccarum Lauri, -----	} 3.ij.
Thuris, -----	
Mastiches, -----	
Cimini, -----	} añā. 3.ß.
Sulphuris viui, -----	

Fiat Emplastrum, coquendo prius Terebinthinam ad debitum punctum; tunc additur cera, qua liquata, reliqua in puluerem subtilem redacta miscentur.

Vsus Emplastri
cōtra conuul-
sationem.

Hoc Emplastrū eisdem præstat vsus, quos præstant duo Emplastra superius proposita, ac proinde fere semper permiscetur hoc cum illis ad Emplastra super alutam paranda. Inest tamen in hoc Emplastro, præter dicta, peculiaris vis digerendi, ac dissipandi humorem extrauasatum ex contusionibus; sed vsus huius Emplastri non debet esse in contusione recenti, sed transacto prius vsu Emplastri de micapanis.

DE EMPLASTRO DE CENTAVREA.

Desumitur huius Emplastri descriptio ex Guidone capite de cura cranii fracti, quæ sic habet;

Emplastrū Cen-
tauræ Guido-
nis.

R Terebinthinæ, -----	lib. j.
Ceræ Citrinæ, -----	} añā. 3.iiij.
Mellis Centauræ, -----	
Resinæ, -----	3. j. ß.
Thuris, -----	} 3. j.
Mastiches, -----	
Gummi Arabici, -----	
Lactis mulieris, -----	3. ij.

Fiat

Ratio compo-
nendi.

Fiat Emplastrum hac ratione, prius Therebinthinam ad Emplastri punctum coque, tunc adde Ceram; quo facto, accipe Mel centaureæ in alio vase, in quo gutatim per interuella immisce Terebinthinam, & Ceram, iam prius per se, ut dictum est, liquaram; & agita, quousque recte permisceantur. Postremo adde reliqua in puluerem redacta, & cum lacte mulieris malaxa Emplastrum, & fac Magdaleones.

Vsus Emplastri
Centaureæ.

Hoc Emplastrum optimum est in vulneribus capitis, & præcipue illud apponunt Chirurghi supra cranium denudatum. Roborat enim ossis naturam; illius siccitatem conseruat; tergit si aliqua sunt excrementa; & inde supra illud optima fit carnis generatio.

Mel Cetaureæ.

Facultas tergendî, & roborandi partem ipsam prædictam, licet, ex aliis possit prouenire; præcipue tamen prouenit ex balsi huius Emplastri, ex Melle, scilicet, centaureæ, quod Mel ex duobus tantum componitur, ex floribus Cetaureæ minoris Melleprægnantibus, contusis, ac infusis in Vinum album, per diem, & noctem coctis ad dimidias, quibus expressis, & abiectis, coquitur vinum ad Mellis consistentiam; ac inde ex duobus iis habemus Mel centaureæ paratum; flores vero centaureæ amarissimi sunt; hinc extergendi in ipsis inest facultas; vinum vero album roborandi, ac exiccandi habet facultatem.

DE EMPLASTRO DE

Palmitibus.

FRæquentissime apud Valentinus paratur Emplastrum hoc, vulgo vocatum de Margallo, quod Magistraliter sic fit;

R. Olei

De Emplastris.

395

Emplastrū de
Palmitibus Ma-
gistrale.

R Olei rosarum, _____ lib. j. β.
Ceruffæ, _____
Lithargyrii, _____ }
Terebinthinæ, _____ añā. } 3. vj.
Ceræ nouæ, _____ }
Colophonix, _____ }
Palmarum agrestium, _____ n. vj.

Ratio compo-
nendi.

Paretur Emplastrum imponendo Oleum Rosatum in vase cum Lithargyrio, & Cerussa, quæ agitata sunt cum Palmitibus vsque dū coctum sit Emplastrum, addendo vltimo Terebinthinam prius ad Emplastri punctum coctam Colophoniam, & Ceram.

Vsus Emp. de
Palmitibus.

Hoc Emplastrum optimum est ad extergēda, & exiccanda excrementa, & humida, quæ apparent in vlceribus; & præcipue vsus eius est in vlceribus antiquis, dum leuiora medicamenta non profunt, vel molestū est vti medicamento in forma Vnguenti; quia statim liquantur. Proinde parantur Emplastra prædictis vlceribus, quorum si aliqua sit inflammatio, corrigitur propter permixtionem olei Rosacei, & Ceruffæ.

DE EMPLASTRO CONTRA Rupturam.

Magistraliter paratur hoc Emplastrum hac ratione;

Emplastrū con-
tra Rupturam
magistrale.

R Nucum cupressi, _____
Acaciæ, _____
Hypocistidis, _____
Balauftiarum, _____
Gallarum, _____
Gummi _____

De Emplastris.

Gummi Tragacanthi,	} añā.	} 3.j.
Gummi Arabici,		
Sanguinis draconis,		
Boli armeni,		
Thuris,		
Myrtillorum,		
Corticum seminis sumach,		
Galangæ,		
Carabæ,		
Bistoriæ,		
Symphiti,	} añā.	} añā. lib. 3.
Lapidis Hæmatitis loti, & præparati,		
Colophonæ,	} añā. lib. j.	
Picis naualis,		
Mastiches,	} añā.	} añā. lib. 3.
Terebinthinæ,		
Ceræ,		

Misceatur omnia ex arte; & fiat Emplastrum.

Vfus Emp. cõ-
tra rupturam
magistralis.

Optimum est hoc Emplastrum ad Hernias curandas, puerorum præsertim aquosas; habet enim insignem facultatem comprimendi, roborandi, & absumendi aquam ex tot medicamentis siccis, & terrenis; modica etiam inest vis in hoc Emplastro diggerendi, ac proinde aliud præstantius inferius proponemus. Frequentissime tamen obstetrices parant ex hoc Emplastro, Emplastra quædam umbilico puerorum. Miscent enim hoc Emplastrum cū Emplastro Gulielmi Seruitoris, cum Propoleo, & aliquando cum Galbano, ex qua mixtione propter Galbanum, facultas reperitur emendandi Herniam flatuosam. Vtuntur etiam hoc Emplastro Medici cum felicissimo successu ad fœtum detinendum, quo tempore paratur Emplastrum ex ipso solo ad formam quarti folii papiri, & apponitur in ea regione, in qua vterus alligatur vertebris Lumborum.

De Emplastris.

DE EMPLASTRO CON-

tra rupturam de pelle Arietina

Sunt qui ex Gilberto Anglico cap. de Ruptura & relaxatione Sifac, hoc Emplastrum parat. Nostræ tamé officinæ Valentiniæ, quod à Guidone proponitur tractatu 7. de Antidotis proprietatis cap. 7. de auxiliis verendorum, & partium eius in usum tenent, cuius descriptio est, quæ sequitur;

Emplastrum con-
tra rupturam
ex pelle arieti-
na Guidonis.

Picis naualis,	_____	} añã. 3. iij
R Colophonix,	_____	
Lithargyrii,	_____	
Ammoniacy,	_____	} 3. j.
Opopanacy,	_____	
Galbani,	_____	
Bdelli,	_____	
Mastiches,	_____	
Sagapeni,	_____	
Terebinthinæ,	_____	
Corricum feminis Sumach,	_____	
Consolidæ maioris,	_____	
Consolidæ minoris, & locõ eius Tormen-	_____	
tillæ,	_____	} añã. 3. ß.
Visci quercini,	_____	
Lapidis hæmatitis,	_____	
Thuris,	_____	
Gypsi,	_____	
Myrrhæ,	_____	
Aloes,	_____	
Mumix,	_____	
Boli Armenici,	_____	
Sanguinis draconis,	_____	
Aristolochiæ,	_____	} 3. ij.
Vermium terrestrium,	_____	
Sanguinis humani,	_____	
Pellis arietinæ recentis à pilis abraffa,	_____	n. j.
Fiat Emplastrum.		

Ratio componendi.

Modus autem componendi est, ut sumas sanguinem optimū humanum, quod nostris tēporibus, ob nimiam sanguinis missionem inuenies, in quacunq̄ officina Chirurgorum; & immitte supra furnum, ut sicceatur aliquantulum: deinde exicca in umbra optime, ut puluis fieri possit; vermes etiam siccentur in sole. Deinde accipe omnia alia medicamenta, præter gummi, Ammoniacum, Galbanum, Oppopanacem, & Sagapenum, quę dissoluenda sunt Aceto, ut superius dictū est; & tere subtiliter, & cum hoc præparatum fuerit, nimirum Gummi dissoluta, & alia omnia trita subtiliter accipe duas, aut tres pelles arietinas pilis abrasis, & in paruas partes diuide; deinde coque vehementer, donec in modum glutinis fiat, & cum probe cocta fuerint, accipe ex glutine lib. j. β . quę quantitas conuenit ad formationem Emplastri. His omnibus iam paratis, nimirum, pulueribus, Glutine, Gummi dissolutis, accipe Picem naualem, Colophoniam, & Terebinthinam, & liquata simul post liquationē immitte supra Gluten calidum; & agita spatha; & fiat permixtio. His ita peractis, immisce Gummi dissoluta, & cum bene permixta sint Gummi, in fine adde omnes pulueres, & manibus bene commisce, & fac Magdaleones. Et hæc est ratio, & praxis componendi hoc Emplastrum, quantum potuimus assequi.

Vsus Emplastri de pelle arietina.

Vsus huius Emplastri frequentissimus est ad consolidandum, & vniendum peritonæum ruptum in ea regione, in quam vel omentum, vel intestina descendunt; & præterea optimus vsus huius Emplastri est in hernia aquosa, & flatuosa. Nam præterquam quod vnit, & firmat ruptas partes, & laxatas; valet etiam humorem contentum discutere, absorbere, & potenter etiam flatus dissipare.

Id monstrant tot medicamenta astringentia, quæ possunt robur partibus tribuere, eademq; firmare; id præterea ostendunt tot gumi; Galbanum, Ammoniacum, Opoponax: & præterea partes roborare, & denique alia medicamenta multa, vt Edellium, Myrrha, Aloes, Mumia, & Aristolochia valent has partes firmare, humorem etiã inscindere, & attenuare, & tergere, & ad extremũ aliis vsibus inferuire. Nam pellis arietina, Pix, Colophonia, & similia præcipue præbent materiam, tum etiam & sanguis humanus; Sed præter id pellis arietina fouet partis calorem, & reliqua amplectitur admodum Glutinis, vt inde optima fiat reliquorum actio in parte rupta, & laxata. Denique multum prodest hoc Emplastrum ad Eneurisma curandum.

DE EMPLASTRO

contra durities.

Magistraliter paratur hoc Emplastrum hæc ratione;

Emplastrũ cõtra durities Magistrale.

- R Mucilaginis Althææ, _____
- Enulæ, _____
- Yreos, _____
- Passularum, _____
- Olei Chamæmelini, _____
- Olei Anethini, _____
- Olei Rosarum, _____
- Olei Lili albi, _____
- Olei Amygdalarum dulcium, _____
- Axungia gallinæ, _____
- Axungia Anatis, _____
- Olei Irini, _____
- Olei Mastichini, _____
- Olei Nardini, _____

añ. lib. ij. ß.

añ. 3. iij.

añ. 3. iij.

3. j. ß.

añ. 3. j.

De Emplastris:

Medullæ cruris vaccæ,	}	añã. ʒ. iij. ʒ.
Medullæ cruris vituli.		
Butyri recentis,		
Sepi vituli,		
Hyssopi humidæ,		ʒ. iij. ʒ.
Styracis liquidi,		ʒ. j. ʒ.
Bdellii,	}	añã.
Serapini,		
Ammoniacy,		
Spicæ,		ʒ. ij. g. xv.
Croci,		ʒ. iij.
Terebinthinæ,		ʒ. v. ʒ. ij. ʒ.
Ceræ,		q. l.
Fiât Emplastrum,		

Modus componendi.

Ad prædictum Emplastrum parandum Mucilagines sunt decoquendæ cum oleis, & seuis ad consumptionem humiditatis aqueæ, tunc imponenda est Terebinthina ad punctum Emplastri cocta, & lib. j. Ceræ, quæ quantitas cõpetit Emplastro, cum omnia liquidam substãtiam obtineant; & cum cæperint refrigerari, addantur Gummi modo superius dicto, dissoluta, deinde Hyssopus humida, & styrax, vltimo vero Crocus, & Spica in polinem redacta.

Mucilaginum omnium lib. ij. ʒ. legendum in hoc Emplastro cõtra durities.

Sed obseruandum est, habere nõnullas descriptiones huius Emplastri, prædictarũ Mucilaginum Singularum ʒ. ij. ʒ. vbi nos legimus lib. ij. ʒ. reuera tamen quemadmodum quãtitas lib. ij. cũ ʒ. ex singulis medicamẽtis est immoderata facta cõparatione cũ oleis, & Seuis, sic etiã quæ traditur sub quãtitate ʒ. ij. & ʒ. ex vna quaque re videtur admodum parua. Et proinde existimamus mentẽ cõpositoris fuisse iniicere quantitatẽ ij. lib. cũ ʒ. prædictarũ Mucilaginum ex illis quatuor rebus, simul, & non esse legendum añã. sub hac enim quantitate extant Mucilagines simul cum aliis emollientibus in actione; nec sequitur inde incommodum

De Emplastris.

2401

modum, quod sequeretur, & sequitur, si iniicia
 mus singulorum prædictarum quatuor rerum
 lib. ij. & ꝑ. Mucilaginum. Incommodum ve-
 ro est hoc, quod Mucilagine ad parandú præ-
 dictum Emplastrum sunt decoquendæ cum
 oleis, & seuis ad consumptionem humiditatis
 aquæ, & per tam longam coctionem vis, & fa-
 cultas oleorum euolat, ac euanescit. Id expe-
 rientia docet: nam in odora remanent olea;
 sunt enim lib. x. Mucilaginum absumendæ cū
 lib. ij. & aliquot ꝑ. oleorum, & pinguedinum,
 hoc vero incommodum non sequitur si ij. tā-
 tum lib. cū ꝑ. iniiciantur omniū Mucilaginu.

Vfus Empla-
 stri contra dū-
 ritias.

Inest in hoc Emplastro vis emolliendi &
 digerendi, quod series medicamentorum de-
 monstrat. Huic commodissime eo vtitur Me-
 dici ad duros tumores emolliendos, & resol-
 uendos, aliquando per se, aliquando per mix-
 to cum Emplastro Iohannis Vigonis de Ra-
 nis sub paribus portionibus, vel sub maiori,
 aut minori pro variis scopis.

DE EMPLASTRO DE RANIS.

HOC Emplastrū paratur ex sententia Iohā-
 nis Vigonis lib. 5. de cura morbi Gallici,
 quod vocat ipse Vigo, Ceratum nobilissimæ
 operationis, & sic habet;

Emplastrū de
 Ranis Vigo.

R Olei Chamomillæ,	_____	} añā. ꝑ. ij.
Olei Spicæ,	_____	
Olei Anethi,	_____	
Olei Liliū albi,	_____	
Olei de Croco,	_____	ꝑ. j.
Pinguedinis Porci,	_____	lib. j.
Pinguedinis vituli,	_____	ꝑ. vj.
Euphorbii,	_____	ꝑ. v.

De Emplastris.

Thuris, _____	℥. x.
Olei Laurini, _____	℥. j. β.
Pinguedinis Viperæ, _____	℥. ij. β.
Ranarum viuentium, _____	n. vj.
Vermium terrestrium cū vino albo lotorū, _____	℥. iij. β.
Succi radicis Enulæ, _____	} añā. ℥. iij.
Succi radicis Ebuli, _____	
Schænanthi, _____	} M. j.
Stœchados, _____	
Matricariæ, _____	
Vini odoriferi, _____	lib. ij.
Coquantur omnia ad consumptionem vini; exprimantur medicamēta; coletur liquor; co- laturæ addē _____	
Lithargyrii, _____	lib. j.
Terebinthinæ, _____	℥. ij.
Ceræ albæ, _____	q. f.
Fiat Emplastrum in fine addendo _____	
Styracis liquidi, _____	℥. j. β.
Extrahantur ab igne, extra quem adde _____	
Argenti viui, _____	℥. iij.

Ratio parandi.

Paratur hoc Emplastrum coquēdo Lithargyrium cum suprādictis oleaginis ad consistētiā Emplastri, quantū fieri possit, semper agitando lento igne, ne aduratur; deinde immisce Terebinthinam coctam & ℥. viij. Ceræ albæ, quæ quantitas sufficiens est ad hoc Emplastrum parandum. Sed multum interest, vt tempore hyemis paratur hoc Emplastrū. Nā æstiuo tempore, ratione caloris, nimis blandū Emplastrum paratur, vt potius formam Cerati, quam Emplastri repræsentet. Et cum refrigerari inceperit, immitte Styracem liquidum, & argentum viuum bene extinctum cum aliquot guttis olei Lenticini, quod quidem maxime prodest inter reliqua medicamenta, quæ ipsum argentum viuum extinguunt.

Quan-

De Emplastris.

1403

Emplastrum de
Ranis duplica-
to Mercurio.

Quandoque tamen placet Medicis hoc Em-
plastrum parari duplicato argento viuo, quo
tempore ℥. viij. Argenti viui iniiciuntur pro
quantitate exposita reliquorum. Aliquando
describunt hoc idem Emplastrum triplicato
Mercurio, & tunc pro quantitate exposita re-
liquorum iniiciuntur ℥. xij. Argenti viui. De-
nique & nostris temporibus ob sauitiam mor-
bi Gallici describitur hoc Emplastrum, quadru-
plicato Mercurio ita, vt ℥. xvj. sint iniicienda,
& reliquorum quantitas superius tradita.

Vtius Emplastrum
de Ranis.

Vtuntur Medici hoc Emplastro per se solo,
aliquando permixto cum Emplastro contra du-
rities superius tradito, quandoque cum Empla-
stro Catageni mox explicando, in tumoribus,
& doloribus ex morbo Gallico contractis, de
quo plura dixit Iohannes de Vigo. Sed prae-
cipue illius vsus est in tumoribus Gallicis in ca-
pite existentibus, qui tumores Talparia dicun-
tur, & in doloribus cruciata saeuissimis, existe-
ntibus in Tibia regione.

DE EMPLASTRO ALOS

Anthos, id est, ex flore salis.

HOC Emplastrum magistraliter paratur in
officinis, licet, illius nonnulli fecerint me-
tionem; Apud nos tamen ex sententia doctis-
simi Ludouici Colladi paratur hoc Emplastrum,
& cum desint non nulla medicamenta simplicia;
vir ille doctissimus proposuit, quæ natura, &
vsu illorum facultati respódet; & sit hac ratione;

Emplastrum
Alos Anthos
ex Ludouico
Collado.

R Lithargyrii, ---	} añã. lib. j.
Olei veteris, ---	
Squammæ æris, ---	
Æris vstri,	}
Marchasitæ aureæ,	

De Emplastris.

Tutiæ,	aña.	} ʒ. j.
Thuris,		}
Resinæ siccæ,		
Dictamni,		
Ammoniâci thimiamatis,		
Cinabaris,		ʒ. vij.
Aloes Succotrini,		ʒ. ij.
Betonicæ,		} aña. ʒ. j.
Galbani,		
Resinæ abietinæ,		ʒ. xv.
Ceræ flauæ,		lib. j. ʒ.
Salis gemmæ,		} aña. lib. ij.
Axungia Cuniculi,		
Propoleos,		ʒ. iiij.

Modus confi-
ciendi.

Fiat Emplastrum coquendo Lithargyrium oleum & axungiam cuniculi; & cum ad perfectam Emplastri coctionem deuenierint, imponatur Terebinthina bene cocta, Cera, & Propolis, ut liquefiant; deinde immisce Ammoniacum, & Galbanum aceto dissoluta, ut superius diximus, ultimo reliqua simplicia in polinem redacta.

In hoc Emplastro vis in est diggerendi, modica emolliendi, insignis tamen exiccandi.

DE EMPLASTRO DIA- Phœnicon.

Das adfert huius Emplastri descriptiones Mesue in Antidotario, quarum alteram proponit sub proprio nomine, alteram vero sub Alexandri nomine. Paratur tamen in nostris officinis, quando a medicis describitur illud; ex Mesue sententia, quod ita fit;

R	Ceræ,		ʒ. ij.
	Olei Rosarum,	}	aña. ʒ. iiij.
	Olei Nardini,		

Fiat

De Emplastris.

405

Fiat ex his tribus ceratum, deinde accipe,

Dactylorum siccorum. ————— nu. xl.

Panis biscoti, ————— ℥. v.

Infundantur biduo in vinum odoriferum;
deinde accipe

Carnium Cydoniorū decoctorū in vino, — ℥. viij.

Terantur carnes prædictæ cum dactylis, &
pane biscoto vltima contritione, & permis-
ceantur cum prædicto cerato, quibus adde

Masticæ, —————

Olibani, ————— añā } ℥. ij. ℞.

Abinthij Romani sicci, —————

Ligni aloes, —————

Macis, —————

Myrrhæ, —————

Aloes, —————

Spicæ, ————— añā. } ℥. ij.

Acaciæ, —————

Galliæ, —————

Trochiscorum Ramich, —————

Calami aromatici, —————

Ladani, ————— ℥. ij.

Fiat Emplastrum.

Vfus Emplast.
Diaphœnicon.

Optimum est hoc Emplastrum ad iuuandā
ventriculi coctionem, ad vomitum sistendū
ex imbecillitate facultatis retentricis, ad emē-
dandas contumaces Diarrhæas, & ad multas
alias ventris euacuaciones;

DE EMPLASTRO

Carageni.

HOC Emplastrum paratur in nostris officii-
nis, ex Guidone, quod desumitur ex Gale-
no 6. de compositione secundū genera cap. 7.
sed a Guidone sic paratur;

Ll 5

℞. Olei

Emplastrū Ga-
rageni Guido-
nis.

R Olei veteris, _____
 Picis naualis, _____
 Ladani, _____
 Viridis æris, _____
 Galbani, _____
 Lithargyrii, _____
 Fiat Emplastrum.

lib. j.
 ʒ. vj.
 ʒ. iij.
 ʒ. j.
 ʒ. iij.
 ʒ. vj.

Modus confi-
ciendi.

Ad hoc Emplastrum parandum coquuntur
 oleum, Litargyrium, & viride æs ad muta-
 tionem coloris ex viride in rubrum intesum;
 ad Emplastri consistentiam; tunc additur Pix
 demum extra ignem per se dilutis, vt iam di-
 ctum est Galbanū, & Ladanum permiscetur,
 & formentur Magdaleones.

Vsus Emplastri
Catageni.

Vtuntur hoc Emplastro nostri medici cum
 felici successu in tumoribus Gallicis in capi-
 te existētibus, ad quos illud permiscetur cū Em-
 plastro Iohannis de Vigo, siue de Ranis, tum
 etiam cum Emplastro contra durities dicto;
 inest enim in eo facultas exiccandi, ac digge-
 rendi.

DE EMPLASTRO GRA-
TIA DEI.

Licet, rarissimus sit vsus huius Emplastri, &
 alterius sequentis, quoniam tamen vtilissi-
 ma sunt huiusmodi Emplastra, proinde in me-
 dium proponimus illorū descriptiones. Quod
 vocatur de gratia Dei, ita paratur;

Emplastrū gra-
tia Dei Magi-
strale.

R Ammoniacy, _____
 Bdellii, _____
 Origani, _____

ʒ. j.

Aristo.

De Emplastris.

407

Aristolochiæ longæ,	añā.	} 3. v.
Sarcacolæ,		
Myrrhæ,		} añā. 3. iiii.
Galbani,		
Viridis æris,		3. j.
Aloes,		} añā. 3. iiii.
Opopanacis,		
Resinæ,		3. xij.
Ceræ albæ,		3. ij.
Lithargyrii,		lib. j.
Olei veteris,		lib. j. ʒ.

Fiat Emplastrum.

Ratio confi-
ciendi.

Ad hoc Emplastrum parandum Lithargyrium & oleum prius coquuntur ad formam Emplastri; tunc additur Cera, gummi etiam prius per se dissoluta, ut superius obseruatum est; adduntur, ultimo reliqua medicamenta in poline redacta, ex quibus omnibus, manibus optime permixtis, fiunt Magdaleones.

Vsus Empla-
stri Gratia Dei.

Optimum est hoc Emplastrum ad vlceram antiqua sananda, dum Emplastrum de Palmittibus, & similia his non profunt; habet enim facultatem extergendi, & exiccandi, & ex accidenti generandi carnem.

DE EMPLASTRO APO-

stolico Chirurgico.

Descriptionem huius Emplastri adferit Guido, quæ sic habet;

Emplastrum
Apostolicum
Chirurgicum
Guidonis.

Colophoniæ,		lib. ij.
Picis naualis,		lib. j.
Galbani,		} añā. 3. j.
Serapini,		
Ammoniæ,		
Opopanacis,		
Thuris,		
	Masti-	

Mastiche,
 Terebinthinæ, _____
 Aceti, _____ lib. j.
 Cere Citrinæ, _____ ℥. vj.
 Fiat Emplastrum, _____

Ratio parandi
 Emplastrū Apo-
 stolicon.

Hoc Emplastrum ita paratur, Colophonix,
 & Pici nauali liquatis, gummi aceto dissoluta,
 extra ignem permisceantur, reliqua vero ad-
 duntur in polinē redacta; Acetum vero, quod
 superest ex dissolutione gummi, permisceatur
 sensim, & paulatim cum reliquis, & præterea
 aliqua illius portio inseruit ad inungendum
 lapidem, & manus, quibus, & in quem for-
 mantur Magdaleones.

Vfus Empla-
 stri Apostoli-
 con.

Hisdem fere inseruit hoc Emplastrum, qui-
 bus inseruire diximus superius explicatum, &
 præterea hoc potest applicari tumoribus ad
 illos diggerendos gummi ratione, quibus ma-
 ximam addit tenuitatē aceti copia. Hinc Scir-
 rhis lienis, & aliarū parrium poterit hoc Em-
 plastrum applicari, licet, præstantius sua exer-
 ceant actionem quatuor gummi ingredientia
 prædictum Emplastrum; & tunc vocabitur il-
 lorum commixtio Emplastrum de quatuor
 gummis.

DE EMPLASTRO

DIVINO.

Magistraliter etiam hoc Emplastrum sic pa-
 ratur, _____

Emplastrum di-
 uinum Magist.

R Lithargyrii, _____ }
 Minii, _____ } añā. ℥. viij.
 Viridis æris, _____ } ℥. β.
 Olei communis, _____ } lib. ij.
 Ammoniacy, _____ }
 Cere nouæ, _____ } añā. ℥. vj.
 Fiat Emplastrum.

Hoc

De Emplastris.

409

Hoc Emplastrum fit decoquendo primo loco Lithargyrium, Minium, oleum, & viride æs ad Emplastri punctum; demum cera additur, & Ammoniacum per se aceto dissolutum; & formantur Magdaleones.

Vfus Emplastri diuini.

Inest in hoc Emplastro eadem facultas, ac vsus, licet, imbecillis, quã dicimus reperiri in Emplastro de gratia Dei.

DE EMPLASTRO DE GEMINIS.

HOC Emplastrum magistraliter ita paratur;

Emplastrum de geminis Magistrale.

R Olei Rosarum, _____ } *añã. lib. j.*
Ceruffæ, _____ }

Coquantur ad formam Emplastri.

Vfus Emplastri de geminis.

Optimum est hoc Emplastrum ad vlcera curanda, in quibus vel leui occasione quotidie inflammationes apparent.

DE EMPLASTRO FILII ZACCHARIÆ.

Auctor fuit Mesue huius Emplastri, quod ita paratur;

Emplastrum filii Zacchariæ Mesue.

R Cerae flauæ, _____ } *añã. ʒ. iij.*
Medullæ cruris vaccæ, _____ }
Adipis Anatis, _____ }

Adipis gallinæ, _____ }
Mucilaginis seminis Lini, _____ }
Olei de semine Lini, _____ } *q. l.*
Misce, & fiat Emplastrum.

Modus conficiendi.

Paratur hoc Emplastrum coquendo Mucilagines seminis Lini cū ipso oleo de Lino ad consumptione humiditatis; quantitas autem olei prædicti sufficiens erit ʒ. j. ꝑ. vt consistentiã, in quantũ poterit, Emplastri habeant. Nã si augeatur quantitas olei, vt aliqui contendunt vsq; ad quatuor vncias, nõ Emplastrũ, nec ceratum, sed potius vnguentum poterit vocari.

Opti.

Vfus Emplaftri
filii Zacchariæ.

Optimum est hoc Emplastrum ad durities emolliēdas, tum præterea faciliora reddit excrementa in Thorace existentia ad expuendū. Hinc eo vtuntur nostri medici ad coquendā Pleuritidem; parant enim Emplastra ex hoc Emplastro, cum quo nonnulli miscent Emplastrum de Meliloto; præstantius tamen est hoc ex filio Zacchariæ citra permixtionem illius ex Meliloto confecti.

DE EMPLASTRO DE MELILOTO.

Idem Mesue adfert descriptionem huius Emplaftri, quæ sic habet;

Emplastrum de
Meliloto Me-
sue.

R Meliloti, -----	℥.vj.
Florum Chamæmeli, -----	} añā. ℥.iiij.
Seminis Fœnigræci,	
Baccarum lauri,	
Radicis Althææ,	
Absinthii,	
Sampfuchi, id est, Maiorana,	} añā. ℥.j.β.
Seminis Apii,	
Cardamomi,	
Iridis,	
Cyperii,	
Spicæ nardi,	} añā. ℥.x.
Cassia lignæ,	
Ammeos, -----	} añā. ℥.v.
Ammoniacy, -----	
Styracis, -----	} ℥.j.β.
Bdellii, -----	
Terebinthinæ,	} n.xij.
Ficum pinguium,	
Seui caprini, -----	} añā. ℥.ij.β.
Resinæ, -----	
Ceræ, -----	℥.vj.
Olei Sampfuchini, -----	} añā. q. l.
Olei Nardini, -----	

De.

De Emplastris.

411

Decoctionis Fœnogræci, Chamæmeli, & Meliloti, -----

q. ℥

Fiat Emplastrum.

Modus conficiendi.

Hoc Emplastrum ita fit, ut, quæ possunt in pulverem redigi, in pulverem redigantur, liquabilia liquentur, adiecta ex singulis oleis prædictis ℥. j. vel ℥. j. β. in regione frigidiori. Ficus tamen per aliquot spatium infunduntur in portionem decocti, traditi in descriptione; deinde contunduntur, & per dorsum setaceæ manibus, aut cochleari transmittuntur; reliquis extra ignem permiscuntur; sed horum permixtionem præcedit Ammoniæ in Aceto dissoluti permixtio: tandem madefactis manibus, cum portione reliqua decocti, forma Offas seu Magdaleones.

Vfus Emplastri de Meliloto.

Vis inest in hoc Emplastro emolliendi, discutendi flatus, & aliquantulum diggerendi, tum etiam & roborandi. Hinc in tumoribus duriusculis Ventris, Hepatis, & aliarum partium, ex hac massa Emplastrum confecta à Medicis commodissime applicantur.

Atque hæc sunt, quæ longo usu, quotidiana experientia, lectione assidua clarissimorum & Medicorum, & Pharmacopolarum, crebra percunctatione externorum hominum assequi potuimus ad vberiore, fortasse etiam verioré, artis nostræ explicationem. Non dubitamus, quin sint nonnulli, qui glandibus assueti, inuentas fruges oderint, explodant, & stulta contemptione reiiciant, & quam semel animo opinionem imbiberint, eam, ne quidem tacita veritatis voce conuicti, deponere velint. Erunt, qui nos rerum nouarum studiosos appellent, quod, quæ sunt iam à multis sæculis recepta in officinis, ea radicitus euellere, & in exilium amendare voluerimus; alii si quid deprehenderit aut nouum, aut inusitatum, aut aliqua ratio-

De Emplastris.

ratione ab instituto nostro alienū, id reprehē-
 dent, iactabūt, maius verbis efficient; cum vix
 fieri possit, quin in opere tam lōgo, vario, dis-
 simili, in tam ancipiti, incertaque ingeniorū
 alea, in tam contrariis, & discordantibus vete-
 rum & recentiorum, Græcorum, Latinorum,
 Arabumque sententiis, in iudicio tam dif-
 ficili, tam fallaci exprimento multa sese offe-
 rant, quæ falsa cum sint, veritatis, nescio qua,
 ficta specie oculis, & auribus Imperitorū blan-
 dianur; & vera vel vocentur in dubium, vel
 falsitatis nomine condemnentur. Nos vero
 recta & integra cōsciētia nixi, Deū Opt. Max.
 respicientes, & iuuandi generis humani stu-
 dio flagrantēs, nequaquam aut inuidorū, aut
 improborum, si qui fuerint, aut imperitorum,
 quorum semper fuit & impudens audacia, &
 numerus infinitus, reprehēsiōnes formidabi-
 mus, vt qui doceri à sapiētioribus velimus, ad-
 moneri à cautiōribus optemus, mutaturi sen-
 tentiam, si melior, & securior proponatur. Pro-
 desse cupimus; id si nostro beneficio, vel offi-
 cio potius, aut aliena opera consequamur, am-
 plissimum, ac pœne immortale nostris labo-
 ribus plane herculeis arbitramur præmium
 fuisse persolutum. Interim tamen immensas
 agimus Deo Opt. Max. honorū omnium largi-
 tori, gratias, quod nobis eam mētem dederit,
 vt hoc opus tam necessarium, quam ipsa esse
 salus potest, aggredieremur; sic consilia nostra
 adiuuerit, vt tot obiectis difficultatibus, tot
 oppositis periculis nequaquam cesserimus, sic
 in recto consilio, & sano proposito cōfirmarit,
 vt honestissimis, & vtilissimis conatibus, ho-
 norificus, faustus, felix, atque, vt speramus, glo-
 riosus respondisse videatur euentus.

LAVS DEO.

INDEX

INDEX MAXIME NECESSA-
RIVS SIMPLICIVM, ET OBSE-
RVATIONVM, DE QVIBVS AGI-
TUR IN HOC OPERE.

(*)

A

AVGILISSA

quid. 79
Acetum Scilliticum
Mesue. 386
Acetum Rosatū. 17
Acori substitutū. 296

Adianti loco quid sumendum in Sy-
rupo Cichoreæ. 90
Ambra cruda quid. 163
Ammoniæ Thymiamatis nomine
quid intelligendum sit. 244
Amygdalæ dulces in Diaphoenicon
sunt imponendæ. 229
Anacardi præparandi sunt in pul-
verem Diacamaronis. 133
Anacardi qua ratione præparen-
tur. 186
Animalia viuentia præparantur. 19
Aqua ex floribus odoriferis parata,
vulgo, aqua de Angeles. 291
Aqua fortis. 156
Aquæ Rosarum nomine quid intel-
ligendum sit in Syrupo Liquiri-
tiæ. 30
Aqua Rosarum quo tempore in Sy-
rupo Liquiritiæ ponenda. 41

B

BAccæ Lauri integræ in compo-
sitionibus sunt imponendæ. 310
Balsamum Indum eligendum. 189
Bedegar, & Suchaha loco quid su-
mendum in Syrupo de Eupato-
rio. 72
Ben albi; & rubri loco quid ponen-
dum. 171
Bulus Armenius. 298
Bulus simpliciter. ibi
Boli Armenii præparatio. ibi

C

CAmphora in medicinis minime
imponenda. 168
Casia fistula antiquorum, & recen-
tiorum. 14
Casia absolute. ibi
Casia præparata qua ratione fiat. 248
Casia recenter sine vapore, vel hu-
more extracta. ibi
Casia per vaporem extracta. 249
Casia receter extracta absolute. ibi
Ceratorum forma, & materia. 377
Cinnamomi loco quid sumendū. 14

Mm Cola

INDEX.

- Colatoria decoctionum quantum oporteat nitida esse. 252
- Colocynthis in Trochiscis de Alhâdal decē uncias, & non drachmas imponendas esse rationibus confirmatur. 275
- Confectionū forma, & materia. 158
- Confectionum differentia. 160
- Confectiones parum, vel multū coqui debēt ratione temporis. 161
- Confectio dia Prunis solutiui. 236
- Confectio dia Prunis solutiui per aliquot tempus ante vsum paranda. 237
- Confectio Hamech simplex. 227
- Conseruæ qua ratione parentur. 98
- Coriandri præparatio. 176
- Crocus in Loch caulium qua ratione iniiciendus sit. 45
- Cyminū cur in Acetū fundatur. 138
- D**
- D**actylorū Cheyron nomine quid intelligendum sit. 108
- Darceni loco quid sumendum. 14
- Diacodionis tres differentia. 84
- Diamoron Galeni lib. 6. locorum cap. 1. 63
- Doronici loco quid ponendum. 169
- E**
- E**lectuarii nomine quid intelligendum sit. 111
- Electuaria solida nō possunt ex Melle parari. 119
- Electuarium Aromatici rosati in forma liquida. 127
- Electuarii succi Liquiritiæ cum Saccharo parandi ratio. 115
- Emplastrorum materia. 383
- Emplastrum de quatuor gummi. 8
- Emplastrum contra glandulas. 387
- Endiuie species omnes in Syropo de Cichorea Nicolai Florentini. 89
- Error aliquorum in parando pulvere lætitiæ Galeni. 131
- Error aliquorum in parando pulvere contra casum. 135
- Eupatorii loco quid sumendum. 15
- Euphistidos quid, & loco eius quid sumendum. 283
- F**
- F**ermentatio cur in confectionibus sælicius fiat, quā in aliis medicamentis. 158
- Flores cordiales officinarum. 2
- Flos æris. 357
- Fructus in medicinis qua ratione poni debeant. 7
- Fructus maligni singulares in planta fugiendi. 6
- Fructus per quantitatem describi quam per numerum præstantius esse. 7
- G**
- G**allia absolutæ. 8
- Gallia in Miua Cydoniorum quæ sit accipienda. 53
- Galliæ quantitas quæ imponenda in Syropo de Mentha. 56

INDEX.

Gluten Alzanach supplementia. 387
 Graduatio in infusionibus seruari
 potest. 225
 Gummi absolute. 8
 Gummi exacta permiscendi ratio
 in vnguentis, & emplastris. 390

H

Herbæ capillares. 4
 Herbæ emollientes. ibi.
 Herbæ quo tempore præstantiores
 ad vsum medicum. 3
 Hepar Lupi præparatio. 20
 Hermodactili officinarum nõ sunt
 veri Hermodactyli. 118
 Hiera quibus in locis à Galeno tra-
 datur. 148

I

Infusio Rosarum rubearum Mel. 33
 Infusio Rosarum Alexandrinarum
 Lagunæ. 61
 Infusiones seruandi ratio. 16
 Iulepus, & Syrupus in quo differat.
 pag. 27
 Iulepi punctum. ibi.

L

LAC ex capris nigris præstan-
 tius. 223
 Lactripli constar substantia. ibi.
 Lacca qua ratione lauanda sit. 191
 Ladani depuratio. 292

Lapidis Lazuli ʒ. ij. & nõ ʒ. xij. ac-
 cipiendæ sunt in confectioe Al-
 chermes. 163
 Lapidis Lazuli præparatio. 164
 Licii loco quid sumendum. 268
 Lignum Aloes crudum. 163
 Lignum Rhodinum. ibi.

M

Mel Centaureæ. 394
 Mellis electio. 95
 Mellis quantitas ad confectioes
 parandas. 160
 Mellis quantitas quando in confe-
 ctionibus minuenda. ibi.
 Medicaméta ad corroborandos, &
 dealbandos dentes. 153
 Mentha non est multum exiccanda
 ad Syrupum de Mentha paran-
 dum. 56
 Moschus quid. 70
 Moschi quantitas sufficiens ad Tro-
 chiscos Gallix moschatæ Nico-
 lai. 290
 Mucilagines qua aquæ quantitate
 communiter extrahantur. 276
 Mucilagines qua ratione parandæ
 sint in vnguento Dialtheæ. 359
 Mucilaginum omnium lib. ij. ꝑ. abs-
 que añ. legendum in Emplastro
 contra durities. 400
 Mulsameracissima, aquosa, & me-
 dioctria. 93
 Myrobalani si multum coquantur,
 opilationem generant. 71

Mm 2 Myro-

INDEX.

Myrobalanorum utramque facultatem præstantissimus extrahendi modus. 70

OCimum citratum. 128

Olea per expressionem extracta. 305

Olea per expressionem triplici modo parantur. 306

Olei Sambucini quartam partem vnciam scripsisse Nicolaum, & non vncias quatuor, probamus. 298

Olei Sambucini bulliti, & colati, hæc verba qua ratione intelligenda sint. ibi.

Oleorum differentia. 305

Oleum quid. ibi.

Oleum de Piperibus in lib. xij. aqua parandum est. 323

Oleum rosatum Nicolai. 289

Opopanacis electio. 184

Ordo præstantissimus Collegii Valentini in dispensatione Theriacæ magnæ. 208

Ossa qua ratione præparentur. 22

Osis de corde cerui loco quid sumendum. 168

Pastinaca marina Tribulum marinum supplet. 361

Penidiæ loco quid sumendum. 37

Perficaria quæ imponenda est in Syrupo Artemisiæ. 79

Pharmacopolarum Valentini oru laudanda consuetudo in construendis

dis Trochiscis de Viperis. 207

Philonium Romanum. 199

Pillula quid, & unde dicatur. 252

Pillularum materia. 253

Pillularum differentia. ibi.

Pillularum tritura. 257

Pillularum massam rectam componendi methodus. 258

Pinguia, & alimentosa non sunt ratione pulueru ad numerada. 118

Plantæ viuentes præparantur. 19

Prasium in medicinis viride ponendum. 5

Prima pars, ex qua desumitur materia medicamentorum. 2

Pruna cuius magnitudinis debeant esse ad confectionem dia Prunis parandam. 235

Pruna qualia in dia Prunis sint imponenda. 237

Pulmonis vulpis præparatio. 20

Pulpa Sumach quid. 281

Pulueris diffinitio. 120

Puluerum differentia. ibi.

Pulueres, lapidosam substantiam habentes, qua ratione terantur. ibi.

Puluis Iohannis de Vigo qua ratione paratur. 156

Quartæ pars, ex qua desumitur materia medicamentorum. 24

Quatuor semina frigida communia duplicem habent humiditatem. 65

Quinque lapides, qui gemma vocantur. 129

Quot

INDEX.

Quot modis dicantur purgare me-
dicamenta. 6

R

Radicum omnium non est vnus
vsus. 13
Regula præstantissima ad recte Mi-
uam Cydoniorum aromaticam
parandam. 51
Regula exactissima parandi deco-
ctiones, quas præcedit infusio. 39
Rhabbarbari vtramque facultatē ex-
trahendi ratio. 73
Resinæ omnes qua ratione dissoluā-
tur. 8
Rob absolute. 25
Rob definitio. ibi.
Rob Mororum, & dia Moron ma-
xime distinguuntur. 26
Rosarum siccarum quantitas ad Sy-
rupum parandum ex Mesue su-
menda. 33
Rosarum quantitas ad oleum Rosa-
rum parandum. 312
Ruta in confectionibus Satiua im-
ponenda. 184
Ruta mediocriter sicca vsurpanda
in Antidotis. 5

S

Saccharū in puluere rosatæ nouel-
læ non est imponendum. 112
Sacchari quantitas ad paranda Ele-
ctuarua in forma solida. 118
Sacchari quantitas, quæ imponen-

da est in Electuariis ex carne Te-
rudinis, & aliis, quando ab aucto-
re non præscribitur. 119
Sacchari quantitas ad confectiones
parandas. 160
Sambacinū, vel Sambucinum oleū
legere possumus in Trochiscis de
Gallia Moschata Nicolai. 290
Santali Citrini loco quid sumen-
dum. 14
Schedulæ aliquę nō possunt in maio-
ri quantitate parari, quam ab au-
ctoribus traduntur. 373
Scillæ consideratio. 385
Scinci quales debent esse. 181
Scoriæ ferri præparatio. 151
Secacul suppletia. 180
Secunda pars, ex qua desumitur ma-
teria medicamentorum. 18
Sedenegi quid. 283
Semen Rosarum quid. 10
Semen Puerorum quid. 11
Semina frigida maiora. 9
Semina frigida minora. ibi.
Semina calida Maiora. ibi.
Semina calida minora. 10
Semina Asparagi, & Rusci integra in
compositionibus sunt imponen-
da. 240
Sericum tingendi ratio in confectio-
ne Alchermes. 162
Sericum crudum vstum quid. 169
Serum lactis extrahendi ratio. 223
Smaragdorū electio. 173
Spicæ absolute. 58
Spodii differentia. 64
Spodium officinarum. 21. & 65

INDEX.

Substituta Theriacæ magnæ. 209
 Succus Borriginis, & Buglossæ quando extrahendi sint. 32
 Succorum quantitas imponenda in Syrupo de Eupatorio. 72
 Succos liquidos seruandi ratio. 16
 Succus Endiuix ex qua Endiuix specie fit extrahendus. 42
 Succus Fumiterræ ex qua Fumiterræ differentia fit extrahendus. 45
 Succus Citri quot modis extrahatur. 46
 Succus Agrestæ quando extrahendus, 148
 Succus Myrtillorum ex quo Myrti fructu extrahendus. 49
 Syrupi qua ratione clarificentur. 27
 Syrupi, Saccharum recipientes, magis coquendi, quam qui Mel. 28
 Syrupi acetosi in vasis terreis coqui debent. 29
 Syrupi qua ratione diuturniores fiant. ibi.
 Syrupi qua ratione maior quãtitas, & perfectior habeatur. ibi.
 Syrupi pectorales spissiores fiant. pag. 30
 Syrupi definitio. ibi.
 Syrupi Borriginis, & Buglossæ triplici modo parantur. 31
 Syrupi liquiritiæ Schedulam augendi ratio. 37
 Syrupi Endiuix compositi aromatzandi ratio. 65
 Syrupus ne mucorem cõtrahat. 29

Syruporum materia. ibi.

T

Tertia pars ex qua desumitur materia medicamentorum. 22
 Terra Sigillata. 299
 Thimiama quid. 244
 Trochisci de Viperis qua ratione parentur. 206
 Trochiscus vnde dicatur, & quæ sit eius materia. 274
 Trochiscorum differentia. ibi.
 Trochisci de Alandal vtrum in compositionibus ponendi sint loco Colocynthidis. 277
 Trochiscorum tritura. 280
 Trochisci quo pacto diutius seruentur. 302
 Turbit noxæ quot, & quibus corrigantur. 229

V

Viride æs oleo teritur. 345
 Vnguentum Populeon caute parandum. 372
 Vnguentorum forma. 336
 Vnguentorum materia. 327
 Vnguentum rosaceum absque oleo Amygdalino est parandum. 343

Z

Zibetum quid. 20

Index

INDEX LOCUPLETIS SIMVS
 OMNIUM MEDICAMENTORVM
 COMPOSITORVM, QVÆ IN HOC
 opere continentur.

DE DIFFERENTIIS

ROB.

R OB Cydoniorum,	26
Rob Mororum.	ibi.
Rob Vini.	25

DE IVLEPIS, SY-

rupis, Mellicrato, & Hydromelle.

I Vlepus Rosarum?	27
Syrupus Absinthii Mesue?	57
Syrup. Acetosæ Magistralis.	74
Syrup. Acetositis citri Mesue.	46.
Syrup. Acetosus simplex Mesue.	74
Syrupus Acetosus compositus Mesue.	81
Syrupus Agrestæ Mesue?	48
Syrupus Artemisæ Mathæi de Gradibus.	78
Syrup. Betonicæ Iohannis de Maulis.	87
Syrupus Betonicæ Iohannis Placæ Valentini.	88
Syrup. Borriginis & Buglossæ.	31
Syrupus Buglossæ Regis Sabor Mesue.	67
Syrupus Capilli veneris cum liquidia.	34

Syrupus Capilli veneris ex Plateario.	35
Syrupus Cicoreæ Nicolai Florentini.	89
Syrupus Corticum citri Mesue.	57
Syrupus Cydoniorum Mesue.	50
Dia Codion Galeni.	84
Dia Moron Mesue.	63
Dia Moron Galeni.	ibi.
Dia Nucum Mesue.	ibi.
Syrupus Dinarii, siue de Bizantiis Mesue.	55
Syrup. duarum radicum Mesue.	81
Syrupus Endiuæ simplex magistralis.	42
Syrupus Endiuæ compositus Mesue.	64
Syrupus Epithimi Mesue.	76
Syrupus Eupatorii Mesue.	71
Syrupus Fumiterræ simplex Arnaldi.	44
Syrupus Fumiterræ minor Magistralis.	45
Syrupus Fumiterræ maior Mesue.	69
Syrupus Hyssopi Mesue.	67
Syrupus Iuiubarum Mesue.	85
Limonata Mellis Magistralis.	60
Syrupus Limonum Magistralis.	48
Syrupus Liquiritiæ Mesue.	36
Loch Caulium Gordonis.	43

INDEX.

Mel rosatum colatum vsuale.	53
Syrup. Menthæ ex inuentione no- stra Mesue.	55
Miua Cydoniorum simplex Mes.	50
Miua Cydoniorum Aromatica Me- sue.	52
Syrup. Myrtyllorum Mesue.	49
Syrup. Mucilaginum Matthæi de gra- dibus.	86
Syrup. Nenupharis Magistralis.	60
Oximel simplex Mesue.	54
Oximel compositum Mesue.	75
Oximel Scilliticum Mesue.	ibi.
Oxifacchara simplex Nicolai.	53
Oxifacchara composita Arnaldi.	80
Syrup. Papaueris Mesue.	59
Syrup. quinque radicum.	82
Rhodomel Alexandrinum.	62
Syrup. Rosarum alex. ex 9. infusioni- bus Laguna.	61
Syrup. Rosarum siccarum vsualis.	33
Syrup. Rosarum viridium Mes.	32
Syrup. Scolopendriæ simplex.	85
Syrup. Scolopendriæ cõpositus.	86
Syrupus Stœchadis Mesue.	77
Syrup. Violarum Mesue.	30
Syrup. Violarum Magistralis.	31
Mellicratum, & Hydromel.	91
Vinum conditum Hypocraticum.	96
Vinum album conditum.	97
Sinapi conditura.	97
Erucæ conditura.	98

DE CONSERVIS.

Conserua Acetosæ.	102
Conserue Borriginis, & Buglos- sæ.	110

Conserua Capillorum Veneris.	101
Conserua florum Chicorii.	ibi.
Conserua Fumiterræ.	102
Conserua Melissæ.	101
Conserua Necerina.	104
Conserua Nenupharis.	101
Conserua Roris marini.	102
Conserua Rosarum Mes.	100
Conserua Rosarum rubearum cum Melle.	103
Conserua Rosarum Alexandrina- rum.	104
Conseruæ Saluiæ, & Stœchadis.	103
Conserua Violarum.	102

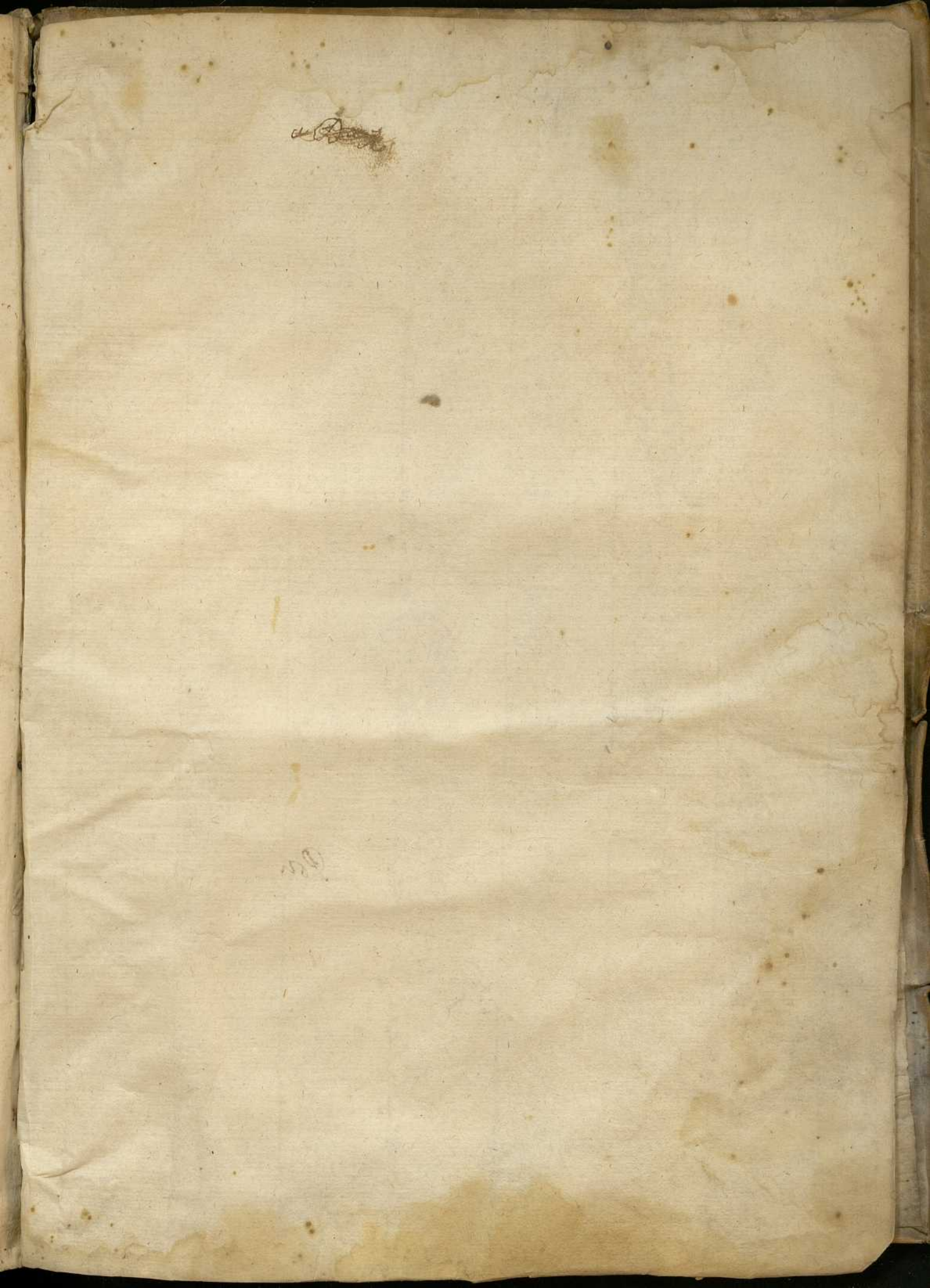
DE LOCH.

LOCH lentium Auicena.	105
Loch de Pino Mesues.	108
Loch de Pulmone vulpis Mes.	107
Loch de Scilla Mesue.	110
Loch sanum, & expertum Mes.	106

DE ELECTVA- RIIS.

Electuarium Aromatici rosati des- criptione Gabrielis Mesue.	113
Elect. de succo Rosarum Nicolai.	115
Elect. Diacarthami Guidonis.	117
Elect. Diaciminum Nicolai.	113
Elect. Diarrhodonis abbatis Nico- lai.	111
Elect. Diatragacanthi Nicolai.	114
Elect. Diatrium Santalorum Nicolai.	113
Elect. Rosatæ Nouellæ Nicolai.	112

Electua

DE LOCH

Pou

15

